

Dion Fortune

**TOHTORI TAVERNERIN
SALAISUUDET**

TOHTORI TAVERNERIN SALAISUUDET

DION FORTUNE

2017

e-kirjat
www.teosofia.net

Dion Fortune:
Tohtori Tavernerin salaisuudet

Alkukielinen teos:
The Secrets Of Dr. Taverner
(1926)

2. uudistettu ja laajennettu painos
Kustantaja: Jukka I. Lindfors

ISBN 978-952-68557-6-9

Sisällys

Alkulause 2. uudistettuun painokseen	5
Johdanto.....	6
I Verenhimo.....	8
II Rituaalin palauttaminen.....	29
III Mies, joka etsi.....	50
IV Sielu, joka ei tahtonut syntyä	68
V Tuoksu-unikot.....	84
VI Kuoleman koira.....	109
VII Panin tytär	129
VIII Talon vuokraaminen	158
IX Paluu	187
X Meren houkutus.....	204
XI Voimanpesä.....	225
XII Yön poika.....	250

ALKULAUSE 2. UUDISTETTUUN PAINOKSEEN

Teoksen 1. suomennettu painos ilmestyi vuonna 1945 (kustantajana Oy Suomen Kirja). Tuota käännöstä on tarkistettu alkuteoksesta. Kieliasua on päivitetty, ja lisäksi tekstiä on uudistettu mm. käännöstä korjaamalla ja lisäämällä puuttuvia lauseita. Kirjailija Dion Fortunen kuoleman jälkeisten englanninkielisten painosten loppuun lisätyn luvun ”A Son of the Night” (Yön poika), joka ei sisältynyt vuoden 1945 käännökseen, suomensi Heini Lindfors. Tämä 2. uudistettu ja laajennettu painos julkaistaan myös paperisena painoksena Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura ry:n kustantamana.

Lammilla 19.5.2017

Jukka I. Lindfors

JOHDANTO

Näihin kertomuksiin voidaan suhtautua kahdelta tavalla (ja epäilemättä lukijan kannan määrää hänen henkilökohtainen suuntautumisensa ja hänen aikaisemmat tietonsa esiteltävistä aiheista). Niitä voidaan pitää mielikuvituksen tuotteina, *Pickwick-kerhon jälkeenjääneitten paperien* Lihavan Pojan tarinoiden kaltaisina, joiden tarkoituksena on saada iho kananlihalle, tai sitten niitä voidaan pitää sellaisina, joita ne itse asiassa ovat vähän tunnettujen sielunelämän puolten tutkielmina, jotka on esitetty kaunokirjallisessa muodossa vain siitä syystä, että jos ne olisi julkaistu asiallisena lisänä tieteelliseen tutkimukseen, niillä ei olisi mitään mahdollisuutta tulla kuulluksi.

Ei liene täysin aiheetonta kysyä, mikä vaikutin voi pakottaa toivomaan huomiota sellaisille tapauksille, joita näissä kertomuksissa on esitetty, ellei kyseessä ole se rahapalkka, jonka tavallisesti saavat ne, jotka tyydyttävät suuren yleisön kauhuromanttisia tarpeita. Toivoisin kuitenkin, että lukijani uskoisivat minulla olleen muita kuin puhtaasti taloudellisia vaikuttimia. Olin ensimmäisiä psykoanalyysin tutkijoita maassani, ja tutkimusten kuluessa huomasin saaneeni muutamien lankojen päät käsiini, mutta langat itse hävisivät hämääseen, joka ympäröi eksaktin tieteellisen tutkimuksen luomaa pientä valokehää. Seuratessani noita lankoja tuntemattomuuden hämääseen jouduin tutustumaan kokemuksiin ja tapauksiin, jotka – kaunokirjallisessa asussa kuvattuina – esiintyvät näillä sivuilla.

Tällä en kuitenkaan halua väittää, että kaikki tässä esitetty on tapahtunut juuri kuvatulla tavalla, sillä niin ei ole laita.

Kaikki pohjautuu kuitenkin tosiasioihin, eikä tässä ole ainoatakaan tapausta, joka olisi pelkkää mielikuvitusta. Toisin sanoen vaikka yksikään kuva ei ole tosiasiallinen valokuva, mikään niistä ei myöskään ole mielikuvituksen tuote. Pikemminkin ne on koottu monista kuvista, jotka on saatu leikkelemällä ja kokoamalla lukemattomia tuokiokuvia todella esiintyneistä tapauksista, eikä kokonaisuus ole mitään mielikuvituksen tuotetta, vaan se on vakavaksi tarkoitettu ylitietoisuuden tutkimusyritys.

Esitän nämä 'ylinormaalien' patologian tutkielmat lukijalle, koska kokemukseni on ollut, etteivät tässä kuvailemani tapaukset ole suinkaan niin epätavallisia kuin voitaisiin olettaa, vaan jotka – kun niitä ei ennestään tunneta – sivuutetaan liian helposti niitä ymmärtämättä. Olen henkilökohtaisesti tavannut eräitä, mm. Josephuksen kaltaisia tapauksia, jotka näihin asioihin perehtyneet ihmiset hyvin tuntevat. *Verenhimmo* on kirjaimellisesti tosi, ja nämä molemmat kertomukset – kaukana siitä, että ne olisi kirjoitettu pelkästään kaunokirjallisessa mielessä – on koetettu esittää siinä muodossa, että ne voitaisiin julkaista painettuina.

Epäilemättä jotkut lukijani tuntevat 'tohtori Tavernerin'. Hänen salaperäinen hoitokotinsa on tosiasiallisesti ollut olemassa, ja se oli ehdottomasti ihmeellisempi kuin mikään mielikuvituksen tuote. On kummallinen asia, että se kuva, jonka hänestä loi taiteilija, joka kuvitti nämä kertomukset oman mielikuvituksensa mukaan Royal Magazineen, on tunnettavasti hänen näköisenä, vaikka taiteilija ei ollut nähnyt hänen valokuvaansa eikä kuullut kuvausta hänen ulkonäöstään.

'Tohtori Tavernerille' olen elämäni suurimmassa kiitollisuudenvelassa. Ilman 'tohtori Taverneria' ei myöskään olisi olemassa 'Dion Fortune', ja hänelle omistan nämä sivut.

Dion Fortune, Lontoo

ENSIMMÄINEN LUKU

VERENHIMO

I

En ole koskaan osannut ratkaista, pitäisikö tohtori Tavernerin olla näiden tarinoiden sankari vai roisto. Sitä, että hän oli mies, jolla oli mitä epäitsekäimmät ihanteet, ei voi asettaa kyseenalaiseksi, mutta menetelmissään, joilla hän toteutti nämä ihanteet, hän oli ehdottoman häikäilemätön. Hän ei vältellyt lakia, hän oli vain piittaamatta siitä. Vaikka se erikoinen hellävaraisuus, jolla hän käsitteli tapauksiaan, oli sinänsä kasvatusta, hän kuitenkin usein käytti juuri hänelle ominaista psykologista menetelmää särkiessään sielun palasiksi, käyden työhön yhtä tyyneästi ja systemaattisesti ja hyväntahtoisesti kuin kysymyksessä olisi potilaan hoivaaminen.

Tapa, miten kohtasin tämän kummallisen miehen, oli aivan yksinkertainen. Päästyäni armeijan lääkintäjoukoista menin erääseen lääkarien välitystoimistoon ja tiedustelin, mitä paikkoja oli avoinna.

Minä sanoin: ”Olen tullut armeijasta, ja hermoni ovat riekaleina. Haluan jonkin rauhallisen paikan, missä voin jälleen koota itseni.”

”Sitä jokainen tahtoo”, sanoi toimiston hoitaja.

Hän katseli minua mietteissään. ”Tuumin juuri, tahdotteko koettaa paikkaa, joka on ollut listoillamme jonkin aikaa. Olemme jo lähettäneet sinne muutamia miehiä, mutta yksikään ei halunnut jäädä.”

Hän lähetti minut erääseen Harley Streetin vastaanottohuoneistoon, ja siellä tutustuin mieheen, jota – olipa hän hyvä tai paha – olen aina pitänyt suurimpana tapaamistani sieluista.

Pitkä ja laiha, pergamenttimaiset kasvot, iältään kolmenkymmenenviiden ja viidenkymmenenviiden välillä. Olen nähnyt hänen tunnin aikana näyttävän kumpaiseenkin ikäkauteen kuuluvalta. Hän kävi asiaan viipymättä.

”Tarvitsen lääkäri-ylivalvojan hoitokotiini”, hän selitti. ”Ymmärrän, tohtori Rhodes, että olette erikoistunut, sikäli kuin armeija salli, mentaaliin tapauksiin. Pelkään, että huomaatte menetelmieni eroavan huomattavasti oikeaoppisista metodeista. Yhtä kaikki koska minun toisinaan onnistuu parantaa tapauksia, joissa toiset epäonnistuvat, olen mielestäni oikeutettu jatkamaan kokeilua, sitä mitä mielestäni virkaveljenikin voivat väittää tekevänsä.”

Miehen kyyninen puhetapa ärsytti minua, vaikka en voinutkaan kieltää, ettei mentaalisten sairauksien hoito olekaan tätä nykyä eksaktia tiedettä. Ikään kuin vastauksena ajatuksiini hän jatkoi:

”Päähuomioni suuntautuu niihin sielunelämän alueisiin, joita oikeaoppinen tiede ei vielä ole uskaltanut tutkimaan. Jos työskentelette kanssani, saatte nähdä eräitä omituisia tapauksia, mutta kaikki mitä teiltä pyydän, on avoin mieli ja suljettu suu.”

Tämän lupasin, sillä siitä huolimatta, että vaistomaisesti kavahdin miestä, hänestä huokui kuitenkin sellainen kummallinen vetovoima, sellainen voiman ja seikkailurikkaan tutkimushalun vaikutelma, että päätin jättää tekemättä hänestä lopullista arviota ja katsoa, mitä siitä seuraisi. Hänen ärsyttävä persoonallisuutensa, joka tuntui laittavan aivoni oikeaan viritykseen, sai minut tuntemaan, että hän saattaisi olla hyvä piristysruiske miehelle, joka on menettänyt otteensa elämään.

”Mikäli teidän ei tarvitse pakata mukaanne suurta tavaramäärää”, sanoi hän, ”voin ajaa teidät hoitokotiini. Jos haluatte kävellä kanssani autovajaan, voimme mennä asuntoonne, missä poimitte tarpeelliset tavaranne, ja niin pääsemme perille ennen pimeän tuloa.”

Me ajoimme aika vauhtia Portsmouthin tietä kunnes tulimme Thursleviin, ja siellä suureksi hämmästykseni toverini kääntyi oikealle ja ajoi suuren autonsa nummea kulkevalle kärrytielle.

”Tämä on Thorin kenttä”, hän sanoi, kun kitukasvuinen seu-tu tuli eteemme. ”Täällä harrastetaan vielä vanhaa uskontoa.”

”Katolilaisuuttako?” utelin.

”Katolilaisuus, hyvä herra, on uusi uskonto. Tarkoitin pakanallista uskontoa. Täkäläiset talonpojat ovat säilyttäneet vielä murusia vanhasta rituaalista. He ajattelevat, että se tuottaa heille onnea, tai sitten se on jotakin muuta taikauskoa. Heillä ei ole mitään käsitystä sen sisemmästä merkityksestä.” Hän vaikeni hetkeksi ja kääntyi sitten puoleeni: ”Oletteko koskaan ajatellut, mitä merkitsisi, jos joku, jolla on *tietoa*, kokoaisi tuon rituaalin?”

Myönsin, etten ollut ajatellut. En ollut suinkaan syvällisellä tuulella, mutta tunsin, että hän oli tuonut minut epäkristillisimpään paikkaan, missä eläessäni olin ollut.

Hänen hoitokotinsa oli kuitenkin ilahduttava vastakohta sitä ympäröivälle villille ja hedelmättömälle maalle. Puutarha oli yhtä värimassaa, ja vanha, ränsistynyt ja köynnöskasvien peittämä rakennus oli yhtä viehättävä niin sisäpuolelta kuin ulkopuoleltakin. Se toi mieleeni Idän, se toi mieleeni renessanssin, eikä siinä kuitenkaan ollut muuta tyyliä kuin lämmin ja runsas väriyty ja kodikkuus.

Pääsin pian käsiksi työhöni, jonka huomasin mitä mielenkiintoisimmaksi. Niin kuin jo sanoin, Tavernerin työ alkoi

siitä, mihin tavallinen lääketiede päättyi, ja minulla oli hoitettavanani tapauksia, jotka tavallinen lääkäri olisi lähettänyt mielisairaalan turvalliseen säilöön, koska nämä olivat täysin mielenvikaisia. Kuitenkin Taverner paljasti omituisella menetelmällään syitä, jotka vaikuttivat sekä sielun sisällä että siinä varjomaisessa piirissä, missä sielu oleskelee, ja jotka loivat kokonaan uutta valoa probleemaan ja usein tekivät mahdolliseksi pelastaa ihminen pimeistä vaikutuksista, jotka olivat saamaisillaan hänet valtaansa. Lampaiden surmaamisjuttu oli hyvä esimerkki hänen menetelmistään.

II

Eräänä sateisena iltapäivänä hoitokotiimme tuli muuan naapuri, mikä ei ollut suinkaan jokapäiväinen tapaus, sillä Taverneriin ja hänen parannustapoihinsa suhtauduttiin jokseenkin karsaasti. Vieraamme riisui vettä valuvan sadetakkinsa, mutta nainen kieltäytyi irrottamasta kaulaliinaa, jonka hän oli lämpimästä päivästä huolimatta kietonut tiiviisti kaulaansa.

”Luulen, että olette erikoistunut sielullisiin tapauksiin”, nainen sanoi virkatoverilleni. ”Haluaisin kertoa teille asiasta, joka vaivaa minua.”

Taverner nyökkäsi etsien tutkivin silmin vieraasta oireita.

”Se koskee erästä ystävääni. Itse asiassa luulen voivani sanoa häntä sulhasekseni, vaikka hän on pyytänyt minua vapauttamaan hänet kihlauksesta. Tähän olen vastannut kieltävästi, en siksi että haluaisin pitää kiinni miehestä, joka on lakannut rakastamasta minua, vaan siksi että hän varmasti vielä pitää minusta, ja suhdettamme häiritsee nyt jokin asia, jota hän ei halua kertoa.

”Olen pyytänyt häntä olemaan suora ja jakamaan huolen, sillä asia, joka hänestä näyttää voittamattomalta, ei ehkä näytä

siltä minusta. Mutta te tiedätte, millaisia miehet ovat, kun heidän mielestään on kunnia kysymyksessä.” Nainen katsoi meihin kumpaiseenkin hymyillen. Yksikään nainen ei koskaan usko, että hänen miestuttavansa on täysikasvuinen. Ehkäpä hän on oikeassa. Sitten hän kumartui eteenpäin ja risti kätensä kiihkeästi. ”Luulen löytäneen salaisuuden avaimen. Toivon teidän sanovan, onko se mahdollinen vai ei.”

”Haluatteko antaa yksityiskohtia?” sanoi Taverner.

”Me menimme kihloihin, kun Donald oli täällä komennuksella koulutustaan varten (siitä on nyt noin viisi vuotta), ja välimme olivat aivan sopusointuiset siihen asti, kun hän pääsi armeijasta, jolloin me kaikki aloimme huomata hänen muuttuneen. Hän tuli vierailulle yhtä usein kuin ennenkin, mutta hän näytti aina välttelevän kahden kesken oloa kanssani.

”Tapanamme oli ollut tehdä pitkiä kävelymatkoja nummelle, mutta äskettäin hän jyrkästi kieltäytyi lähtemästä. Sitten ilman minkäänlaista varoitusta hän kirjoitti kertoen, ettei hän voinut mennä kanssani naimisiin eikä myöskään enää halunnut nähdä minua. Hän kirjoitti kovin kummallisesti: ’vaikka tulisin luoksesi ja pyytäisin sinua käymään luonani, pyydän sinua olemaan suostumatta siihen.’

”Perheeni arveli, että hän oli joutunut vaikeuksiin jonkun toisen tytön takia, ja kotiväki oli raivoissaan siitä, että hän oli pettänyt minut, mutta minä uskon, että jutussa on muutakin. Kirjoitin hänelle, mutten saanut vastausta, ja olin jo tullut siihen tulokseen, että minun on koetettava saada koko asia unohdettuaan elämästäni, kun hän äkkiä ilmestyi näkyviin. Nyt tulee esiin asian kummallinen puoli.

”Kuulimme kanojen kotkotusta eräänä iltana ja arvelimme ketun häytyttelevän niitä. Veljeni lähtivät ulos golfmailoin aseistettuina, ja minä menin heidän mukanaan. Kun menimme

kanalaan, näimme useita kanoja, joiden kaula oli katkaistu, aivan kuin rotta olisi ollut niiden kimpussa. Pojat huomasiivat kuitenkin, että kanalaan oli tultu ovesta, ja sitähan rotta ei voi tehdä. He sanoivat, että joku mustalainen oli varmaankin koettanut varastaa kanoja, ja he kehottivat minua menemään sisälle.

”Palasin samaa tietä pensaikkojen läpi, kun joku äkkiä astui eteeni tielle. Oli valoisaa, sillä oli miltei täysikuu, ja minä tunsin Donaldin. Hän nosti kätensä, ja minä menin hänen luokseen, mutta sen sijaan että hän olisi suudellut minua, hän kumartuikin ja – katsokaa.”

Nainen kietoi huivin kaulastaan ja osoitti meille pieniä, puoliympyrässä olevia sinisiä jälkiä ihossaan, aivan korvan juuressa, selvät ihmisen hampaiden jäljet.

”Hän etsi kaulavaltimoa”, sanoi Taverner, ”on teidän onnenne, ettei hän saanut ihoa rikki.”

”Minä sanoin hänelle: ’Donald, mitä sinä teet?’ Minun ääneni näytti saavan hänet tajuihinsa, sillä hän päästi minut menemään ja syöksyi pensaikkoon. Pojat ajoivat häntä takaa, mutta eivät saaneet kiinni, emmekä me sen jälkeen ole nähneet häntä.”

”Oletan, että olette ilmoittaneet tapahtumasta poliisille?” sanoi Taverner.

”Isä kertoi heille, että joku oli yrittänyt käydä varkaissa karnatarhassa, mutta he eivät tiedä, kuka tämä oli. Minä en näet kertonut, että olin nähnyt Donaldin.”

”Ja te kuljette nummella yksiksenne, vaikka tiedättekin, että hän saattaa olla lähellä väijyksissä?”

Hän nyökkäsi.

”Kehottaisin, ettette tekisi niin, neiti Wynter. Mies on kaikesta päättäen erittäin vaarallinen, varsinkin teille. Lähetämme teidät takaisin autolla.”

”Arveletteko hänen tulleen mielisairaaksi? Minä ainakin luulen niin. Uskon, että hän itse tiesi tulevansa hulluksi ja että hän sen tähden purki kihlauksemme. Tohtori Taverner, eikö hänen puolestaan voisi tehdä mitään? Minusta tuntuu, että Donald ei ole hullu tavanomaisella tavalla. Meillä oli kerran sisäkkö, joka meni sekaisin, ja hän näytti olevan kokonaan hullu, ymmärrättehän? Donaldin laita näyttää olevan ikään kuin hänestä olisi vain pieni osa sairaana, ikään kuin hänen mielisairautensa olisi hänen ulkopuolellaan. Voitteko käsittää, mitä tarkoitan?”

”Minusta tuntuu, että olette esittänyt erittäin selvän kuvauksen psyykkisestä vaikutuksesta – siitä, joka raamatun päivinä tunnettiin ’pahan hengen riivaamana’ olemisena”, sanoi Taverner.

”Voitteko tehdä mitään hänen hyväkseen?” tyttö kysyi innokkaasti.

”Voin ehkä tehdä aika lailla, jos saatte hänet tulemaan luokseni.”

Käydessämme seuraavana päivänä Harley Streetin vastaanottohuoneistossa huomasimme, että toimiston hoitaja oli merkinnyt kävijöiden luetteloon kapteeni Donald Craigien nimen. Näimme, että hänen persoonallisuutensa oli erittäin viehättävä. Hän oli niitä hermostuneita, mielikuvitusrikkaita miehiä, joilla on kaikki mahdollisuudet taiteilijaksi. Normaalitilassaan hän oli varmasti miellyttävä seuralainen, mutta katsoessaan meihin vastaanottohuoneen pöydän takaa hän oli mies, joka oli kuin pilviverhon peittävä.

”Voin yhtä hyvin puhua asiat selväksi”, hän sanoi. ”Arvelen, että Beryl kertoi teille kananpojista?”

”Hän kertoi meille teidän aikoneen purra häntä.”

”Kertoiko hän teille, että minä purin kananpoikia?”

”Ei.”

”No, minä tein sen.”

Tuli hetken hiljaisuus. Sitten Taverner rikkoi sen.

”Koska tämä vaiva alkoi?”

”Sen jälkeen kun olin saanut shokin kranaattitulesa. Sinkouduin ulos juoksuhaudasta, ja sain aika pahan tärähdyksen. Ajattelin päässeeni siitä helpolla, sillä olin sairaalassa vain kymmenisen päivää, mutta arvelen, että tämä on nyt sen jälki-vaikutusta.”

”Oletteko te niitä, joilla on kammo verta kohtaan?”

”Eipä juuri. En pitänyt siitä, mutta tulen kuitenkin hyvin toimeen sitä nähdessäni. Meidän täytyi tottua siihen juoksuhaudoissa. Aina joku haavoittui, rauhallisimpinakin aikoina.”

”Ja kuoli”, täydensi Taverner.

”Niin, ja kuoli”, sanoi potilaamme.

”Teissä siis kehittyi verenhimo?”

”Sitä se on.”

”Puolikypsä liha ja muu sellainen, vai mitä?”

”Ei, se ei kelpaa minulle. On kauheaa sanoa, mutta minua vetää puoleensa tuore veri, sellaisena kuin se tulee uhrini suonista.”

”Ah”, sanoi Taverner. ”Se muuttaa asian.”

”En voisi luulla, että se voisi tulla sen pahemmaksi.”

”Päinvastoin, se mitä kerroitte, saa minut toiveikkaammaksi. Teillä ei ole siinä määrin verenhimoa, joka saattaisi olla alitajuisen sielunelämän vaikutusta, kuin elinvoiman nälkää, joka on aivan toinen asia.”

Craigie katsahti puhujaan nopeasti. ”Juuri niin. En ole koskaan osannut pukea sitä sanoiksi, mutta te osuite naulan kantaan.”

Näin, että virkaveljeni terävänäköisyys oli herättänyt hänessä luottamusta.

”Toivoisin, että tulisitte joksikin ajaksi hoitokotiini ollaksenne henkilökohtaisen valvontani alaisena”, sanoi Taverner.

”Mielelläni, mutta luulen, että teidän pitäisi tuntea vielä yksi puoli asiasta. Se on alkanut vaikuttaa luonteeseeni. Aluksi se näytti olevan ulkopuolellani, mutta nyt minä vastaan sille, melkein autan sitä, ja koetan löytää keinoja, millä tyydyttää sitä joutumatta itse pulaan. Juuri sen takia minä menin kanatarhaan, kun kävin Wynterien talossa. Pelkäsin, että menettäisin itsehillintäni ja kävisin käsiksi Beryliin. Niin teinkin lopulta, joten se ei hyödyttänyt minua. Itse asiassa minusta tuntuu kuin tästä olisi ollut enemmän vahinkoa kuin hyötyä, sillä näyttää siltä kuin olisin joutunut kiinteämpään yhteyteen ’sen’ kanssa alistuttuani mielijohdeelleni. Tiedän, että paras, mitä voisin tehdä, olisi tappaa itseni, mutta minä en uskalla. Tunnen, että kuoltuani minun täytyisi tavata ’se’ – mikä se sitten onkin – kasvoista kasvoihin.”

”Teidän ei tarvitse pelätä tulla hoitokotiin”, sanoi Taverner. ”Me pidämme teistä huolta.”

Hänen mentyään Taverner sanoi minulle: ”Oletko koskaan kuullut vampyyreistä, Rhodes?”

”Kyllä”, vastasin. ”Tapanani oli lukea itseni nukuksiin *Draaculalla* yhteen aikaan, kun podin unettomuutta.”

”Tuo on erittäin hyvä esimerkki sellaisesta”, hän nyökkäsi päällään miehen poistumissuuntaan.

”Tarkoitatko, että otat tuollaisen vastenmielisen tapauksen Hindheadiin?”

”Ei hän suinkaan ole vastenmielinen, Rhodes, hän on vain sielu, joka on tyrmässä. Tämä sielu ei ehkä ole kaikkein suuloisimpia, mutta se on lähimmäinen joka tapauksessa. Kun se pääsee ulos, se kyllä pian puhdistuu.”

Hämmästelin usein sitä ihailtavaa suvaitsevaisuutta ja myötätuntoa, jolla Taverner kohteli erehtyviä ihmisiä.

”Mitä enemmän näet ihmisluontoa, hän sanoi minulle ker-
ran, sitä vähemmän haluat sitä tuomita, sillä näet, kuinka vai-
keita taisteluita sillä on ollut. Ei kukaan tee väärin siksi, että hän
pitää siitä, vaan siksi, että se on pienempi kahdesta pahasta.”

III

Pari päivää myöhemmin hoitokodin toimistosta kutsuttiin
minut vastaanottamaan uutta potilasta. Tämä oli Craigie. Hän
oli päässyt eteismatolle saakka, ja siihen hän oli jäänyt. Hän
näytti olevan niin perusteellisesti häpeissään, ettei minulla ol-
lut sydäntä käyttää sitä komentelevaa puhetapaa, joka on tällai-
sissa tapauksissa tavallinen.

”Minusta tuntuu kuin ajaisin oikuttelevaa hevosta”, hän sa-
noi. ”Tahtoisin tulla sisälle, mutta en voi.”

Minä kutsuin paikalle Tavernerin, ja hänen näkemisensä
näytti tuottavan potilaalle huojennusta.

”Voi”, hän sanoi, ”te annatte minulle itseluottamusta. Tun-
nen, että voin vastustaa ’sitä’ ”. Hän ryhdistäytyi ja astui huo-
neeseen. Sisälle päästyään hänen mielensä näytti vapautuneen
taakasta, ja hän mukautui kevein mielin paikan rutiineihin.
Beryl Wynter tuli perheensä tietämättä miltei joka ilta rohkai-
semaan häntä, ja hän näyttikin toipuvan nopeasti.

Eräänä aamuna kun käyskentelin ylipuutarhurin kanssa
puutarhassa eräitä pienehköjä uudistuksia suunnitellen, hän
sanoi jotakin, mikä minun oli syytä muistaa jälkeenpäin.

”Luulisitte ehkä, että kaikki saksalaiset sotavangit ovat jo
nyt palanneet kotimaahansa, vai mitä, herra? Mutta he eivät
ole lähteneet. Sivuutin juuri viime yönä yhden tuolla kujalla,
takaoven ulkopuolella. En olisi luullut enää koskaan näkeväni
heidän likaista kenttäharmaataan.”

Ymmärsin hänen antipatiaansa. Hän oli ollut heidän vankinaan, eikä se muisto hävinnyt.

En sen enempää ajatellut hänen huomautustaan, kunnes muutamia päiviä myöhemmin se muistui mieleeni, kun muuan potilaistamme tuli luokseni ja sanoi:

”Tohtori Rhodes, minun mielestäni te olette tavattoman epäisänmaallinen, kun käytätte saksalaisia vankeja puutarhатыössä, vaikka niin monet vapautuneet sotilaat ovat työttöminä.”

Vakuutin, ettemme niin tehneet, koska yksikään saksalainen tuskin kestäisi päivääkään työtä ylipuutarhurimme, entisen sotavangin, komennuksessa.

”Mutta minä näin selvästi miehen kuljeskelevan kasvihuoneessa eilisiltana sulkemisaikaan”, nainen vakuutti. ”Minä tunsin hänet litteästä lakista ja harmaasta asetakista.”

Kerroin tästä Tavernerille.

”Sanokaa Craigielle, ettei hän missään tapauksessa saa mennä ulos auringonlaskun jälkeen, ja neiti Wynterille, että hänen on parasta pysytellä poissa täältä toistaiseksi”, hän sanoi.

Iltaa tai paria myöhemmin, kun jälleen kävelin talon vaiheilla päivällissavukettani poltellen, tapasin Craigien, joka riensi pensaston lävitse.

”Saatte tohtori Tavernerin peräänne”, huusin hänelle.

”Käyn vain postilaatikolla”, hän vastasi.

Seuraavana iltana huomasin hämärissä Craigien jälleen tiluksilla. Puhuttelin häntä tiukassa äänensävyssä.

”Kuulkaa, Craigie”, minä sanoin, ”tähän hoitokotiin tultaessa täytyy noudattaa sääntöjä, ja tohtori Taverner haluaa teidän pysyttelevän sisällä auringonlaskun jälkeen.”

Craigie paljasti hampaansa ja murisi ärhentelevästi kuin koira. Otin häntä käsipuolesta ja marssitin hänen sisälle. Kerroin sitten tapahtumasta Tavernerille.

”Luontokappale on saanut hänet jälleen valtaansa”, hän sanoi. ”Emme todennäköisesti voi näännyttää sitä nälkään pidätämällä sen poissa Craigien lähetyviltä. Meidän täytyy käyttää toisia keinoja. Missä Craigie nyt on?”

”Soittamassa pianoa seurusteluhuoneessa”, vastasin. ”Sitten me menemme hänen huoneeseensa ja avaamme siellä sinetit.”

Seuratessani Taverneria yläkertaan hän sanoi minulle:

”Onko mieleesi koskaan juolahtanut ihmetellä, miksi Craigie hangoitteli ovella tänne tullessaan?”

”En kiinnittänyt siihen huomiota”, vastasin. ”Se on tavallista sielullisissa sairauksissa.”

”Tämän talon yllä on vaikutuspiiri, eräänlainen sielullinen suoja verkko, pitämässä etäällä pahoja olentoja. Sitä voisi kansanomaisella kielellä nimittää ’lumoukseksi’. Craigien seuralainen ei voinut tulla sisään, mutta se ei myöskään halunnut jäädä ulkopuolelle. Luulin, että voisimme väsyttää sen pitämällä Craigie sen vaikutuksen ulkopuolella, mutta se on saanut hänestä liian lujan otteen, ja hän on ehdoin tahdoin yhteistyössä sen kanssa. Huonot vaikutukset turmelevat hyvät tavat, eikä kukaan voi olla sen kaltaisen olennon seurassa turmeltumatta, varsinkaan jos on herkkä kelttiläinen niin kuin Craigie.”

Kun olimme tulleet huoneeseen, Taverner meni ikkunan luo ja siveli kädellään ikkunalautaa ikään kuin olisi pyyhkinyt pois jotakin.

”Kas niin”, hän sanoi. ”Nyt se voi tulla sisään ja kuljettaa hänet ulos, ja me saamme nähdä, mitä se tekee.”

Oviaukossa hän jälleen pysähtyi ja teki merkin kamanaan.

”Enpä usko, että se pääsee tuosta”, hän sanoi.

Kun palasin toimistoon, tapasin siellä kylän poliisin, joka oli odottamassa minua.

”Olisin iloinen, jos tahtoisitte pitää silmällä koiraanne, herra”, hän sanoi. ”Meille on tullut viime aikoina valituksia

lampaiden taposta, ja mitä hyvänsä elukka tekeekin, se liikkuu kolmen mailin säteellä tästä talosta.”

”Koiramme on airedalenterrieri”, minä sanoin. ”En pitäisi sitä syyllisenä. Lampaiden tappoon ryhtyvät tavallisesti skotlanninpaimenkoirat.”

Yhdentoista aikaan sammutimme valot ja ajoimme potilaamme vuoteisiin. Tavernerin kehotuksesta otin ylleni vanhan puvun ja kumipohjaiset tenniskengät ja menin hänen luokseen tupakkahuoneeseen, joka oli aivan Craigien makuuhuoneen alapuolella. Istuimme pimeässä ja odotimme mitä tapahtuisi.

”Ei tarvitse tehdä mitään”, sanoi Taverner, ”vain seurataan ja katsotaan mitä tapahtuu.”

Meidän ei tarvinnut odottaa kauan. Neljäntoistuntin kuluttua kuulimme kahinaa köynnöksissä, ja Craigie laskeutui varovaisesti, heiluen tukevissa vistaria-köynnöksissä, jotka peittivät seinän. Kun hän hävisi pensaikkoon, minä hiivin hänen jälkeensä pysytellen talon varjossa.

Hän kulki hiipien kanervikkopolkua, joka vei Frenshamiin.

Aluksi juoksin kyyristyen jokaisen varjon suojaan, mutta sitten huomasin, että tämä varovaisuus oli tarpeetonta. Craigie oli syventynyt omiin asioihinsa, ja sen vuoksi painuin lähemmäksi, seuraten häntä noin 60 jaardin etäisyydellä.

Hän painui eteenpäin heiluvien askelin nytkähtelevää juoksuja, mikä minusta muistutti verikoiraa. Hylätyn maan avarat, tyhjät tasangot levittäytyivät molemmille puolille, notkelmissa oli sumua ja Hindheadin kukkulat piirtyivät tähtiä vasten. En tuntenut hermostumista. Jos oli taisteltava mies miestä vastaan, tunsin olevani Craigien veroinen, ja sitä paitsi minulla oli aseena se, mitä teknisesti sanotaan ’tyynnyttäjäksi’ – kahden jalan pituinen metallinen kaasuputki, joka oli kumiletkun sisällä. Se ei kuulu parhaiden mielisairaaloitten virallisiin

varusteisiin, mutta sellainen voidaan usein löytää hoitajan housunlahkeesta.

Jos olisin tiennyt, minkä kanssa olin tekemisissä, en olisi liiaksi luottanut ’tyynnyttäjääni’. Tietämättömyys on toisinaan erinomainen rohkeuden korvike.

Äkkiä edessämme olevasta kanervikosta tuli näkyviin lammas, ja silloin alkoi takaa-ajo. Craigie syöksähti ajamaan säikähtynyttä oinasta. Lammas voi liikkua huomattavan nopeasti lyhyen matkan, mutta villojensa painama eläinparka ei jaksanut kauaa, ja Craigie juoksi sen uuvuksiin alati pienevissä ympyröissä. Lopulta se kompastui, painui polvilleen, ja Craigie oli sen kimpussa. Hän tempasi sen pään taaksepäin. En voinut erottaa, käyttikö hän puukkoa vai ei, sillä pilvi kulki kuun yli. Varjossa näin itseni ja hämärän, nummella kamppailevan massan välillä jotakin heikosti hohtavaa, joka oli puolittain läpinäkyvää. Kun kuu taas valaisi, erotin Saksan armeijan litteän lakin ja kenttäharmaan asetakin.

Minun on mahdoton kuvailla tuon näyn pöyristyttävää kaameutta – olentoa, joka ei ollut ihminen, auttamassa miestä, joka sillä hetkellä ei ollut ihminen.

Vähitellen lampaan nytkähtelyt heikkenivät ja lakkasivat. Craigie suoristi selkänsä ja nousi seisomaan. Sitten hän lähti jatkamaan tasaista juoksuaan itää kohti, harmaa seuralainen kintereillään.

Kuinka tulin kotiin, en tiedä. En uskaltanut katsoa taakseeni peläten näkeväni hahmon selkäni takana. Jokainen tuulenhenkäys, joka pyyhälsi yli nummen, tuntui kylmiltä sormilta kurkullani. Männyt ojentelivat pitkiä käsivarsiaan siepatakseen minut, kun kuljin niiden alitse, ja kanervikosta nousi näkyviin ihmishahmoja. Juoksin kuin painajaisen vallassa, äärettömästi ponnistellen alas viettävää päämäärää kohti.

Lopulta syöksyin talon kuutamoisten nurmikkojen poikki piittaamatta laisinkaan, että joku olisi saattanut nähdä minut ikkunasta, syöksyin tupakkahuoneeseen ja heittäydyin kasvoilleni leposohvalle.

IV

”Huh, huh!” sanoi Taverner. ”Noinko pahaa se oli?”

En voinut kertoa hänelle, mitä olin nähnyt, mutta hän näytti tietävän.

”Mitä tietä Craigie kulki sinusta erottuaan?” hän kysyi.

”Kuun nousua kohti”, sanoin.

”Ja sinä olit Frenshamin tiellä? Hän pyrki Wynterien taloon. Vakava juttu, Rhodes. Meidän on mentävä perästä, saattaa jos olla myöhäistäkin. Tunnetko voitavasi tulla mukaan?”

Hän antoi minulle aimo annoksen konjakkia, ja otimme auton vajasta. Tunsin oloni turvalliseksi Tavernerin seurassa. Saatoin ymmärtää luottamuksen, jota hän herätti potilaissaan. Olipa harmaa varjo mikä hyvänsä, minä tunsin hänen selviytyvän siitä ja tiesin itse olevani turvassa hänen käsissään.

Pian lähestyimme päämääräämme.

”Luulenpa, että jätämme auton tähän”, sanoi Taverner kääntyen ruohoiseen kujaan. ”Emme halua aiheetta herättää heitä.”

Liikuimme varovaisesti yli kasteisen ruohikon hakaan, joka oli Wynterien puutarhan vieressä. Sen erotti pihamaasta kallistunut aita, ja me voimme nähdä talon koko etupuolen ja helposti päästä sinne, jos niin halusimme. Pysähdyimme ruusu-pergolan varjoon. Suuret, kuutamossa värittömät kukkatertut näyttivät aavemaisesti pilkkaavan toimiamme.

Odotettuaamme jonkin aikaa havaitsin liikettä.

Takanamme niityllä liikkui jokin loivaa rinnettä myöten. Se kulki avarassa kaaressa taloa kiertäen ja häipyi vasemmalla

puolella kasvavaan puuryhmään. Voi olla, että kuvittelin, mutta olin näkevinäni sumukiehkuran sen kintereillä.

Pysimme aloillamme, ja äkkiä hän tuli näkyviin uudelleen, tällä kerralla pienempää ympyrää kulkien – ilmeisestikin taloon pyrkien. Kolmannella kerralla hän ilmestyi vielä nopeammin, ja tällä kerralla hän oli meidän ja talon portaikon välillä.

”Nopeasti! Katkaise hänen tiensä”, kuiskasi Taverner. ”Seuraavalla kierroksella hän on köynnöksissä.”

Me kapusimme ränsistyneen aidan yli ja syöksyimme nurmikolle. Kun sen teimme, ikkunaan ilmestyi naisen hahmo. Se oli Beryl Wynter. Taverner, selvästi kuutamossa näkyen, pani sormen huulilleen ja viittasi häntä tulemaan alas.

”Nyt minä ryhdyn uhkayritykseen”, hän kuiskasi. ”Mutta hän on rohkea tyttö, ja ellei hänen rohkeutensa petä, me kyllä selviydymme.”

Muutamissa sekunneissa hän oli livahtanut ulko-ovesta ja liittynyt meihin, viitta yöpukunsa yllä.

”Oletteko valmis ryhtymään erittäin epämiellyttävään tehtävään?” Taverner kysyi häneltä. ”Voin taata, että olette täydessä turvassa, niin kauan kuin pysytte rohkeana, mutta jos pelkätte, olette vakavassa vaarassa.”

”Liittyykö se Donaldiin?” hän kysyi.

”Kyllä, vastasi Taverner. ”Toivon voivani vapauttaa hänet siitä, mikä varjostaa ja koettaa riivata häntä.”

”Olen nähnyt sen”, neiti Wynter sanoi, ”se on kuin harmaa savupilvi, joka leijailee aivan hänen takanaan. Sen kauheampia kasvoja tuskin on olemassa. Se tuli ikkunaan viime yönä, vain kasvot, kun Donald kierteli talon ympärillä.”

”Mitä te teitte?” kysyi Taverner.

”En mitään. Pelkäsin, että jos joku löytäisi hänet, hänet pantaisiin mielisairaalaan, ja silloin meillä ei olisi mitään mahdollisuutta saada häntä terveeksi.”

Taverner nyökkäsi.

”Täydellisessä rakkaudessa ei ole pelkoa”, hän sanoi. ”Te voitte kyllä tehdä sen, mitä teiltä vaaditaan.”

Hän sijoitti neiti Wynterin terassille täyteen kuunvaloon.

”Hetimitä kun Craigie näkee teidät”, hän sanoi, ”vetäytykää talon nurkan ympäri pihalle. Rhodes ja minä odotamme teitä siellä.”

Kapea portti johti terassilta takapihan rakennuksille. Taverner käski minun asettua aivan sen sisäpuolelle.

”Tartu häneen, kun hän tulee ohitseni, ja riipu hänessä henkesi edestä”, hän sanoi. ”Pidä vain huolta, ettei hän saa hampaitaan isketyksi sinuun. Tällaiset tapaukset ovat tarttuvia.”

Tuskin olimme asettuneet paikoillemme, kun jälleen kuulimme juoksuaskelien lähestyvän, tällä kertaa itse terassilta. Nähtävästi hän oli nähnyt neiti Wynterin, sillä varovainen hypähtely muuttui nopeaksi juoksuksi yli soran, ja tyttö livahti nopeasti kaariportista juosten turvaan Tavernerin taakse. Hänen kintereillään tuli Craigie. Vielä jalan mitta, ja hän olisi saanut tytön kiinni, mutta minä tartuin häntä käsipuolesta ja vangitsin hänet pitävällä otteella. Hetken heiluimme ja kampaailimme kasteisilla laakakivillä, mutta minä lukitsin hänet vanhaan painiotteeseen ja pidin hänet vlassani.

”Nyt”, sanoi Taverner, ”jos pidät huolen Craigiesta, minä selvitän välit sen toisen kanssa. Mutta ensin meidän on saatava se pois hänestä, muuten se peräytyy häneen ja hän voi kuolla halvaukseen. No, neiti Wynter, oletteko valmis esittämään osanne?”

”Olen valmis tekemään kaiken, mikä vain on tarpeellista”, hän vastasi.

Taverner otti taskukotelostaan leikkausveitsen ja viilsi pienen haavan tytön kaulaan, aivan korvan alapuolelle. Siihen kerääntyi hitaasti verta, joka kuutamossa näytti mustalta.

”Tämä on syötti”, hän sanoi. ”Menkää nyt aivan Craigien viereen ja houkutelkaa otus ulos. Yrittäkää saada se seuraamaan itseänne ja vetäkää se perässänne avoimelle paikalle.”

Hänen lähestyessään Craigie riuhtoili ja tempoili otteessani kuin villipeto, ja sitten jokin harmaa ja varjomainen siirtyi seinän pimennosta ja häilyi hetken vierelläni. Neiti Wynter tuli lähemmäksi, kulki miltei sen keskelle.

”Älkää menkö liian lähelle”, huusi Taverner, ja neiti Wynter pysähtyi.

Sitten harmaa hahmo näytti tehneen päätöksensä. Se irrottautui Craigiesta ja lähestyi tyttöä. Tämä peräytyi Taverneria kohden, ja olento tuli suoraan kuutamoon. Voimme nähdä sen aivan selvästi litteästä lakista saappaisiin asti. Sen esiin pistävät poskipäät ja kapeat silmät osoittivat sen olevan kotoisin Euroopan kaakkoiskulmalta, missä oudot heimot vielä uhmaavat sivistystä ja pitävät yllä vielä oudompia uskomuksiaan.

Varjomainen muoto heilui eteenpäin seuraten tyttöä pihan poikki, ja kun se oli noin kahdenkymmenen jalan päässä Craigiesta, Taverner astui nopeasti sen taakse katkaisten sen paluutien. Se kääntyi ympäri, huomaten välittömästi hänen läsnäolonsa, ja sitten alkoi ottelu, ’nurkkaan ahdistaminen’. Taverner koetti ajaa sen eräänlaiseen sielulliseen tappoaitaukseen, jonka hän oli tehnyt sitä varten. Vaikkakin ne olivat minulle näkymättömiä, niin psyykkiset voimavirratt, jotka sitä piirittivät, olivat ilmeisestikin näkyviä olennolle, jota ajoimme. Se riuhtoili sinne tänne yrittäessään pako, mutta Taverner ajoi sitä näkymättömän kolmion kärkeä kohti, missä hän voi antaa sille armoniskun.

Sitten tuli loppu. Taverner hypähti eteenpäin. Näin merkin ja kuulin äänen. Harmaa muoto alkoi pyöriä kuin hyrrä. Yhä nopeammin se pyöri ääri viivojen haihtuessa yhdeksi ainoaksi

sumupyörteeksi. Sitten se hajosi. Osaset, jotka olivat antaneet sille hahmon, sinkoutuivat ilmaan, ja äärimmäisen nopeuden miltei äänettömän ujelluksen saattelemana sielun meni sinne, minne se kuuluikin.

Sitten jokin tuntui helpottavan. Laattakivinen alue muuttui rajattoman kauhun kylmästä helvetistä tavalliseksi takapihaksi, puiden oksat lakkasivat olemasta uhkaavia lonkeroita, seinän pimento ei enää ollut väijytys, ja minä tiesin, ettei harmaa varjo enää milloinkaan kulkeutuisi pimeydestä kaamealle ajajhdilleen.

Vapautin Craigien, joka lysähti kasaan jalkojen juureen. Neiti Wynter meni herättämään isänsä, ja Taverner ja minä kannoimme tajuttoman miehen taloon.

En koskaan saanut tietää, millaisia mestarillisia valheita Taverner kertoi perheelle, mutta pari kuukautta myöhemmin me saimme tavanmukaisen hääkakun palasen sijaan ison lohkon. Sen mukana tuli kirje morsiamelta, joka ilmoitti kakun kuuluvan toimiston kaappiin, missä hän tiesi meidän pitävän ruokatarpeita noita yöllisiä aterioita varten, joihin Tavernerin omituiset tavat meidät pakottivat.

Erään tuollaisen öisen aterian aikana kyselin Tavernerilta yksityiskohtia Craigien ja hänen seuralaisensa kummallisesta jutusta. Pitkään aikaan en ollut voinut siihen palata. Näkemäni kauhistuttavan lampaantapon muisto oli sellainen, että sitä ei mielellään palauttanut mieleensä.

”Olet kuullut vampyyreistä”, sanoi Taverner. ”Se oli tyypillinen tapaus. Lähes sata vuotta ne ovat olleet käytännöllisesti katsoen tuntemattomia Euroopassa – tarkoitan Länsi-Euroopassa – mutta sota on jälleen synnyttänyt niitä, ja on olemassa tietoja useista tapauksista.

”Kun ne ensin huomattiin – eli kun joku poikaparka tavattiin ahdistamassa haavoittunutta – hänet vietiin rintaman taakse ja ammuttiin. Tämä ei ole riittävä tapa päästä eroon vampyyristä, ellei myös näe sitä vaivaa, että samalla polttaa hänen ruumiinsa, niin kuin vanha hyvä tapa vaati käsittelemään mustan magian harjoittajia. Sitten meidän valistunut sukupolvemme tuli siihen johtopäätökseen, ettei se ollutkaan tekemisissä rikoksen, vaan sairauden kanssa, ja se pani tällaisen onnettoman yksilön, jolla oli tämä kammottava riivaaja, mielisairaalaan. Siellä hän ei tavallisesti elänyt kauaa, koska hänen tarvitsemansa omalaatuinen ravinto oli lopussa. Mutta kenenkään päähän ei pälkähtänyt, että he saattoivat olla tekemisissä useamman kuin yhden tekijän kanssa – se, jota he todellisuudessa vastustivat, oli kaamea rikostoveri kuolleiden ja elävien välimailta.”

”Mitä ihmettä tarkoitat?” kysyin.

”Katsopa, meillä on kaksi aineellista ruumista”, sanoi Taverner, ”kiinteä aineellinen ruumis, jonka kaikki tunnemme, ja hieno eteerinen ruumis, joka asustaa siinä ja toimii elinvoiman välittäjänä ja jonka toiminta tekisi monta asiaa selväksi, jos tiede vain suvaitsi ryhtyä sitä tutkimaan. Kun ihminen kuolee, niin eteerinen ruumis ja sen mukana sielu irrottautuu aineellisesta muodosta ja ajelehtii ympäristössä noin kolmen päivän ajan eli siihen saakka kuin sen hajoaminen alkaa. Silloin sielu vetäytyy eroon myös eteerisestä ruumiista, joka vuorostaan kuolee, ja ihminen astuu ensimmäiseen kuolemanjälkeisen elämänsä vaiheeseen, kiirastuleen.

”On mahdollista pitää eteerinen ruumis koossa miltei loppumattomiin, jos vain on saatavissa elinvoimaa, mutta koska sillä ei ole vatsaa, joka voi sulattaa ruokaa ja muuttaa sen voimaksi, olennon on liityttävä johonkin, jolla se on, ja se kehittyi henkilöiseksi, jota me sanomme vampyyriksi.

”Itä-Euroopassa on melko hyvin toimivaa tietoa mustasta magiasta. Olettakaamme nyt, että mies, jolla on tätä tietoa, tulee ammutuksi. Hän tietää, että kolmen päivän kuluttua, hänen eeterisen ruumiinsa kuollessa, hän joutuu tekemään tiliä, mitä hän ei tietenkään halua. Niin hän asettuu yhteyteen jonkin toisen sielun alitajunnan kanssa, jolla on vielä ruumis – olettaen, että hän löytää sopivan. Erityisen positiivinen luonnetyyppi on hänelle hyödytön. Hänen on löydettävä negatiivinen tyyppi, sellaista suo alempi mediumistisuus. Tässä yksi harjaantumattoman mediumistisuuden vaaroista. Sellainen negatiivinen tila voidaan joksikin ajaksi saada vaikkapa rintamalla aiheutuneesta sotaneuroosista. Silloin tuollaiselle sielulle, josta olemme keskustelleet, on mahdollista päästä vaikuttamaan olentoon, joka on paljon korkeampaa tyyppiä – esimerkiksi Craigien – ja käyttää häntä tyydyttämisen välikappaleena.”

”Mutta miksi tuo otus ei rajoittanut huomiotaan Craigien, vaan se pakotti hänet ahdistelemaan muita?”

”Koska Craigie olisi kuollut viikon kuluessa, jos se olisi tehnyt siten, ja silloin se olisi ollut vailla inhimillistä tuttipulloaan. Sen sijasta se toimi Craigien *välityksellä* saaden hänet imemään ylimääräistä elinvoimaa muista ja välittämään sen sille. Tästä johtui, että Craigiella oli pikemminkin elinvoiman nälkä kuin verenhimo ja uhrin tuore veri olikin keino imeä elinvoimaa.”

”Silloinhan tämä saksalainen, jonka me kaikki näimme – ?”

”Oli vain ruumis, joka oli riittämättömästi kuollut.”

TOINEN LUKU

RITUAALIN PALAUTTAMINEN

Tavernerilla oli tapana toisinaan tehdä sellaista, mitä minä kutsuisin itsehypnoosiksi. Hän puolestaan käytti siitä nimitystä 'alitajuiseen meneminen' ja selitti, että hän keskittymällä siirsi huomionsa keskipisteen ulkonaisesta maailmasta ajatusmaailmaan. Hän kertoili silloin tällöin eri tajunnantiloista, joihin hän tällä tavoin pääsi, ja työstä, jota kussakin voitiin tehdä, ja minä opin pian tuntemaan eri vaiheet, joiden kautta hän kulki tämän epätavallisen prosessin kuluessa.

Yökausia olen valvonut virkaveljeni tajuttoman ruumiin äärellä sen maatessa nytkähtelevänä sohvalla, kun ajatukset, jotka eivät olleet kotoisin hänen sielustaan, vaikuttivat hänen vastaanottaviin hermoihinsa. Monet ihmiset osaavat keskustella keskenään ajatuksin, mutta en ollut milloinkaan ymmärtänyt, kuinka suuressa määrin tätä kykyä käytetään, ennen kuin kuulin Tavernerin käyttävän ruumistaan sellaisten sanomien vastaanottovälineenä.

Eräänä yönä juodessaan kuumaa kahvia, jota olin hänelle antanut (häntä näet paleli tavattomasti näiden suoritusten jälkeen), hän sanoi minulle: ”Rhodes, nyt on outo juttu tekeillä.”

Tiedustelin, mitä hän tarkoitti.

”En ole aivan varma”, hän sanoi. ”On tekeillä jotakin, mitä en ymmärrä, ja soisin sinun auttavan minua sen tutkimisessa.”

Lupasin auttaa ja kysyin, millainen ongelma oli luonteeltaan.

”Kerroin sinulle, kun ryhdyit työtoverikseni”, hän sanoi, ”että olin erään salaisen veljeskunnan jäsen, mutta en kertonut sinulle siitä sen enempää, koska olen luvannut olla kertomatta. Kuitenkin yhteistyötämme silmällä pitäen selvitän sinulle eräitä asioita, mikäli mahdollista.

”Tietänet, että me käytämme työssämme rituaalia. Tämä ei ole sellaista hölynpölyä kuin kenties luulet sen olevan, sillä rituaalilla on syvä vaikutus mieleen. Jokainen, joka on kyllin herkkä, voi tuntea värähtelyjen säteilevän, missä ikinä suoritetaan okkulttista seremoniaa. Minun esimerkiksi tarvitsee vain pysähtyä hetkeksi kuuntelemaan mentaalisesti voidakseni sanoa, milloin joku Lhasan looseista suorittaa mahtavaa rituaaliaan.

”Ollessani äsken alitajuisena kuulin suoritettavan yhtä oman järjestöni rituaalia, mutta siten, ettei yksikään loosi, missä olen toiminut, tekisi sitä sillä tavalla. Se oli kuin Tšaikovskin sävellys, jonka lapsi esitti poimimalla sävelet pianosta yhdellä sormella, ja ellen pahasti erehdy, joku asiaankuulumaton henkilö on saanut käsiinsä rituaalin ja kokeillut sillä.”

”Joku on rikkonut valansa ja antanut vieraille teidän salaisuutenne”, minä sanoin.

”Ilmeisesti”, Taverner sanoi. ”Sellaista ei ole usein tehty, mutta sellaisia tapauksia kuitenkin on. Jos joku mustista looseista, jotka kyllä tietäisivät, kuinka käyttää sitä, saisivat rituaalin käsiinsä, seuraukset olisivat vakavat, sillä näissä vanhoissa seremonioissa on suuri voima. Tämä voima on turvallinen huolella valittujen oppilaiden käsissä, joita vihimme, mutta se olisi aivan toisenlainen häikäilemättömien ihmisten käsissä.”

”Koetatko päästä sen jäljille?” minä kysyin.

”Kyllä”, vastasi Taverner, ”mutta se on helpommin sanottu kuin tehty. Minulla ei ole pienintäkään johtolankaa. Kaikki,

mitä voin tehdä, on, että lähetän sanan kiertämään looseihin, jotta tarkastettaisiin, puuttuuko rituaali jostakin arkistosta. Se supistaa tutkimuspiiriämme jonkin verran.”

En tiedä, käyttikö Taverner postia vai omaa erikoista yhteydenpitotapaansa, mutta muutamien päivien kuluttua hänellä oli tarvitsemansa tiedot. Yhtäkään huolella vartioiduista rituaaleista ei puuttunut looseista, mutta kun suoritettiin tutkimuksia päämajan arkistosta, saatiin selville, että Firenzen loosin arkistonhoitaja oli keskiajalla varastanut rituaalin ja myynyt (niin kuin otaksuttiin) sen firenzeläiselle mahtisuvulle Medicille. Joka tapauksessa sitä tiedettiin käytetyn Firenzessä 15. vuosisadan jälkipuoliskolla. Ei tiedetty, minne se oli joutunut, kun Medicien käsikirjoitukset joutuivat harhateille ranskalaisten vallattua Firenzen. Se hävisi kerrassaan, ja luultiin, että se oli tuhoutunut. Mutta nyt monen vuosisadan kuluttua, joku herätteli sen ihmeellistä voimaa.

Kun muutamia päiviä myöhemmin kuljimme pitkin Harley Streetiä, Taverner kysyi minulta, halusinko poiketa hänen kanssaan Marylebone Lanella, missä hän aikoi käydä eräässä vanhojen kirjojen kaupassa. Minua hämmästytti, että hänen kaltaisensa mies oli sellaisten paikkojen asiakas, sillä se näytti olevan täynnä riekaleisia paperikantisia tuntemattomien kirjoittamia kirjoja ja vanhentunutta hartauskirjallisuutta. Ripeys, jolla puotipoika kiiruhti hakemaan omistajaa, osoitti että toverini oli säännöllinen ja arvossapidetty asiakas.

Kun omistaja ilmaantui, hän osoittautui vielä suuremmaksi yllätykseksi kuin myymälänsä: uskomattoman tomuinen, pitkä takki, parta ja kasvot näyttivät kaikki vihreänharmailta, mutta kun hän puhui, hänen äänensä kuulosti sivistyneeltä, ja vaikka toverini puhutteli häntä kuin vertaistaan, hän vastasi kuin ylempiarvoiselle.

”Oletteko saanut mitään vastausta ilmoitukseen, jonka pyysin panemaan lehtiin puolestani?” kysyi Taverner edessämme seisovalta nuuskanväriseiltä mieheltä.

”En ole saanut, mutta olen kuullut, että te ette ole ainoa, joka haluaa ostaa käsikirjoituksen.”

”Ja kilpailijani on – ?”

”Mies, jonka nimi on Williams.”

”Se ei tosiaankaan sano paljoa.”

”Postileima oli Chelsea”, sanoi vanha kirjakauppias katsoen merkitsevästi.

”Ahaa”, sanoi työnantajani. ”Jos tuo käsikirjoitus tulee kauppaan, en aseta teille rajoja hintaan nähden.”

”Luulenpa, että saamme hieman jännitystä”, Taverner huomautti, kun olimme poistuneet myymälästä jättäen pölyttynen omistajan kumartelemaan jälkeemme. ”Chelsean mustat loosit ovat ilmeisesti kuulleet sen, minkä minäkin kuulin, ja tavoittelevat myös rituaalia.”

”Et kai luule, että se on tällä hetkellä jonkin Chelsean loosin hallussa?” minä utelin.

”En”, vastasi Taverner, ”he olisivat kyllä tienneet, miten käyttää sitä. Mitä hyvänsä sanottaneenkin heidän moraalistaan, he eivät ainakaan ole typeriä ja he tietävät mitä tahtovat. Ei, joku ihminen tai ihmisryhmä, joka harrastelee salatiedettä ilman mitään todellista tietoa, on saanut käsikirjoituksen. Heillä on riittävästi tietoa tunnistaakseen sellaisen rituaalin, ja *he* leikkivät sillä nähdäkseen, mitä siitä seuraa. Todennäköisesti kukaan ei olisi heitä hämmästyneempi, jos jotakin *tapahuisi*.

”Jos rituaali jäisi sellaisiin käsiin, en olisi huolissani siitä, mutta se voi joutua ihmisten huostaan, jotka tietävät, kuinka käyttää sitä ja väärinkäyttävät sen voimia. Silloin seuraukset ovat vakavammat kuin osaat aavistaakaan. Suorastaan väitän, että vaikuttaisi koko sivistyksen kulkuun, jos niin kävisi.”

Näin, että Taverner oli todella huolissaan. Liikenteestä piittaamatta hän painui katukäytävälle ja kulki suoraan huoneistoonsa.

”Maksaisin minkä hinnan hyvänsä tuosta käsikirjoituksesta, jos vain saisin sen käsiini. Ja jos se ei olisi kaupan, en empisi varastaa sitä. Mutta miten ihmeessä minä pääsen sen jäljille?”

Olimme tulleet vastaanottohuoneistoon, ja Taverner harppoi pitkin askelin edestakaisin. Äkkiä hän tarttui puhelimeen ja soitti Hindheadin hoitokotiin ja ilmoitti ylihoitajalle, että aiomme viettää yön kaupungissa. Koska Harley Streetin talossa ei ollut makuusijojakaan, arvasin, että suunnitteilla oli valvottava yö.

Olin jo täysin tottunut näihin yövalvojaisiin. Tiesin, että velvollisuuteni oli vartioida Tavernerin tyhjää ruumista hänen sielunsa vaeltaessa ihmeellisesti etsien ulkonaisessa pimeydessä ja puhuessa vertaisilleen – miehille, jotka samoin pystyivät mielensä mukaan jättämään ruumiinsa ja kulkemaan tähtiratoja hänen kanssaan, tai toisille, jotka olivat kuolleet vuosisatoja sitten, mutta jotka vielä huolehtivat niiden kanssaihmistensä menestyksestä, joita he olivat eläessään palvelleet.

Me aterioimme pienessä Sohon laitakujan ravintolassa, missä hovimestari palvelustehtäviensä lomassa väitteli italiaksi metafysiikasta Tavernerin kanssa. Sieltä palasimme Harley Streetin huoneistoomme odottamaan siksi, kunnes ympärilämmen oleva suurkaupunki oli käynyt levolle ja antanut yön rauhan työllemme, johon olimme ryhtymässä. Vasta puolen yön jälkeen Taverner arveli sopivan ajan tulleen. Silloin hän paneutui leveälle tutkimuspöydälle ja minä istuuduin hänen jalkopäähänsä.

Muutaman minuutin kuluttua hän oli unessa, mutta tarkkaillessani häntä näin hänen hengityksensä muuttuvan ja unen

väistyvän transsitilan tieltä. Joitakin mutistuja sanoja, harhailuvia muistoja hänen entisistä maanpäällisistä elämästään tuli hänen huuliltaan. Sitten syvä ja sihisevä hengähdys osoitti siirtymistä toiselle tasolle, ja minä näin, että hän oli siinä tietoisuuden tilassa, jota okkultistit käyttävät keskustellessaan keskenään telepaattisesti. Se muistutti radioaseman etsintää: loosi kutsui loosia läpi öisten syvyyksien ja passiiviset aivot poimivat värähtelyjä ja muunsivat ne ääneksi, ja Taverner puhui.

Epäselvät sanomat katkesivat kuitenkin kesken lausetta. Tämä ei ollut se taso, jolla Taverner aikoi työskennellä tänä yönä. Toinen sihisevä ääni ilmaisi, että hän oli painunut vielä syvemmälle hypnoottiseen tilaansa. Huoneessa vallitsi kuolemanhiljaisuus, ja sitten Tavernerin ääni särki hiljaisuuden.

”Aikakirjojen taso”, se sanoi, ja minä arvasin, mitä Taverner aikoi tehdä. Kenenkään muun kuin hänen aivonsa eivät olisi keksineet lähteä etsimään käsikirjoitusta tutkimalla ihmisrodun alitajuista muistia. Taverner, kuten hänen psykologitoverinsakin, väitti että jokainen ajatus ja jokainen teko on painanut kuvansa henkilön alitajuiseen sieluun, mutta hän väitti myös, että nämä kuvat ovat tallella luonnon sielussa. Näitä aikakirjoja hän etsi nyt lukeakseen.

Katkonaisia lauseiden katkelmia, lukuja ja nimiä kuului tajuttoman miehen huulilta, ja sitten hän saavutti polttopisteensä ja keskittyi työhönsä.

”*Il cinquecento, Firenze, Pierro della Costa*”¹, kuului syvällä, tasaisella äänellä lausuttuna. Sitä seurasi pitkä, väreilevä ääni, puolittain puhelimen kellon, puolittain sellon äänen sävyinen, ja sitten ääni muuttui.

”Kaksi neljäkymmentäviisi, marraskuun neljästoista 1898, Lontoo, Englanti.”

¹ 15. vuosisata, Firenze, Italia, Pierro della Costa. – Toim. huom.

Hetken oli hiljaista, mutta pian Tavernerin ääni katkaisi sen.

”Etsin Pierro della Costaa, joka syntyi takaisin maan päälle marraskuun 14. päivänä 1898, klo 2.45 aamulla.”

Hiljaisuus. Jälleen Tavernerin ääni huutavana ikään kuin puhelimeen puhuen: ”Haloo! Haloo! Haloo!” Päättelin hänen kuulleen vastauksen, sillä hänen äänensä sävy muuttui. ”Kyllä, Vanhin Seitsemästä puhuu.”

Sitten hänen äänensä tuli kummallisen majesteettiseksi ja käskeväksi.

”Veli, missä on rituaali, joka uskottiin huostaasi?”

Millainen vastaus annettiin, en osannut arvata, mutta hetken perästä kuului jälleen Tavernerin ääni. ”Veli, sovita rikoksesi ja palauta rituaali sinne, mistä se otettiin.” Sitten hän pyörrähti kyljelleen, ja transsitila muuttui luonnolliseksi uneksi ja siitä heräämiseksi.

Huumaantuneena ja värisevänä hän tuli tajuihinsa. Annoin hänelle kuumaa kahvia termospullosta, jollainen oli aina varattuna näitä keskiöisiä aterioita varten. Kerroin hänelle, mitä oli tapahtunut, ja hän nyökkäili hyväksyvästi hörppiessään höyryävää juomaa.

”Haluaisinpa tietää, kuinka Pierro della Costa täyttää tehtävänsä”, hän sanoi. ”Nykyisellä päivätajuisella persoonallisuudella ei ole pienintäkään aavistusta, mitä siltä vaaditaan, ja alitajunta pakottaa sen toimimaan sokeasti.”

”Kuinka hän voi saada tietoonsa käsikirjoituksen nykyisen säilytyspaikan?” utelin. ”Kuinka hän voisi onnistua siinä, missä sinä epäonnistuit?”

”Minulle se ei onnistunut, koska en saanut millään tavalla yhteyttä itse käsikirjoitukseen. En elänyt maan päällä silloin, kun käsikirjoitus varastettiin, enkä samasta syystä voinut jäljittää sitä rotumuistista. Täytyy saada jokin lähtökohta,

ymmärräthän. Okkulttista työtä ei tehdä pelkästään sauvaa heiluttelemalla.”

”Millä tavalla nykyinen Pierro käy työhönsä käsiksi”, kyselin.

”Nykyinen Pierro ei tee mitään”, Taverner vastasi, ”koska hän ei tiedä toimintatapaa, mutta hänen alitajuinen muistinsa on harjoitetun salatieteilijän, ja sen virikkeen vaikutuksesta, jonka annoin, se tekee työnsä. Todennäköisesti se menee takaisin aikaan, jolloin käsikirjoitus luovutettiin Mediceille ja seuraavaksi sen jälkivaiheita rotumuistitietojen, luonnon muistin avulla.”

”Ja kuinka hän aikoo löytää sen?”

”Heti kun alitajuinen sielu on löytänyt saaliinsa, se lähettää ylläkkeen tietoiseen sieluun saaden sen lähettämään ruumiin etsintämatkalle, ja ymmällään oleva nykyaikainen nuori mies saattaa löytää itsensä kiusallisesta tilanteesta.”

”Kuinka hän tietää, mitä tehdä käsikirjoituksella sen löydettyään?”

”Kerran vihitty on aina vihitty. Kaikkina vaikeuksiensa ja vaarojensa hetkinä vihitty turvautuu Mestariinsa. Jokin tuon pojan sielussa etsii yhteyttä, ja hän tulee takaisin omaan veljeskuntaansa. Ennemmin tai myöhemmin hän tapaa jonkun veljistä, joka tietää, mitä hänen kanssaan on meneteltävä.”

Olin kiitollinen päästessäni sohvalle pitkäksi nauttimaan parin tunnin levosta, kunnes siivooja tulisi häiritsemään. Taverner sen sijaan, jota ”alitajuiseksi meneminen” aina näytti virkistävän, ilmoitti aikovansa katsella auringon nousua Lontoon Sillalta, ja hän jätti minut omiin hoteisiini.

Hän palasi ajoissa ja otti minut mukaansa aamiaiselle, ja minä huomasin, että hän oli käskenyt lähettää itselleen kaikki aamulehdet ja myöhemmin iltapäiväpainokset. Pitkin päivää virtasi asuntoomme painotuotetta, ja kaikki lehdet oli

selailtava lävitse, sillä Taverner seurasi Pierro della Costan yrityksiä löytää rituaali.

”Hänen ensimmäinen yrityksensä on varmasti jokin sokea ja älytön purkaus”, Taverner sanoi, ” ja se saattaa hänet todennäköisesti poliisin käsiin, mistä meidän on kunnon veljinä pelastettava hänet. Yrityksellä on kuitenkin tarkoituksensa, sillä hän tulee ajokoiran tavoin vainuamaan käsikirjoituksen.”

Seuraavana aamuna valppautemme palkittiin. St. John’s Woodista ilmoitettiin epätavallinen murtovarkausyritys. Muuan nuori pankkivirkailija, joka siihen asti oli ollut mallikelpoinen, oli tunkeutunut erään miehen, Joseph Coatesin asuntoon kiipeämällä tikapuita myöten ruokailuhuoneen ikkunalaudalle ja kadulle asti näkyi selvästi, miten hän särki ikkunan potkaisemalla. Coates, joka kuuli melun, tuli alas kepillä varustautuneena, jota hän ei kuitenkaan tarvinnut, sillä murtoa yrittänyt (joka ei osannut laisinkaan selittää käyttäytymistään) odotti rauhallisesti, kunnes paikalle kutsuttu poliisi vei hänet poliisiasemalle.

Taverner soitti heti poliisiasemalle ottaakseen selvää, milloin tapaus tulisi esille poliisituomioistuimessa, ja lähdimme heti paikalla etsimään kohdettamme. Istuimme yleisölle varattussa aitauksessa, ja jouduimme seuraamaan useiden vaimonsa hakkaajien ja pahennusta herättävien juoppojen tapausten käsittelyä, ja katselin vieressämme istuvia.

Lähellä meitä istui tyttö, joka poikkesi hänen ympärillään istuvasta rähjäisestä kuulijakunnasta. Hänen kalpeat, soikeat kasvonsa näyttivät kuuluvan toiseen rotuun kuin epäsäännölliset lontoolaispiirteet. Hän oli kuin italialaisen freskon kuvaama keskiaikainen pyhimys. Olisi tarvittu vain tiukka kultakoristeinen puku, jotta vaikutelma olisi ollut täydellinen.

”Katsopa naista”, kuulin Tavernerin äänen sanovan korvaani. ”Nyt me tiedämme, miksi Pierro della Costa voitiin lahjoa.”

Kun tavanomaiset roskaväen jutut oli käsitelty, syytetyn penkille tuotiin vanki, joka oli toisen tyyppinen. Hienostunut ja hermostunut nuori mies katseli hämmentyneenä outoa ympäristöään mutta rohkaistui nähdessään oliiviposkisen madonnan yleisön joukossa.

Hän vastasi poliisituomarin kysymyksiin harkitusti ja ilmoitti olevansa nimeltään Peter Robson ja ammatiltaan pankkivirkailija. Hän kuunteli tarkkaavaisesti hänet pidättäneen poliisin ja Joseph Coatesin todistuksia. Kun häneltä pyydettiin selitystä, hän vastasi, ettei hänellä ollut sellaista annettavanaan. Kysymyksiin vastaten hän selitti, ettei hän ollut milloinkaan ennen ollut siinä Lontoon kaupunginosassa. Hänellä ei ollut mitään syytä mennä sinne, eikä hän myöskään tiennyt, miksi hän oli yrittänyt tunkeutua ikkunasta.

Tuomari, joka näytti aluksi aikovan antaa lievän tuomion, rupesi epäilemään, että tähän itsepintaiseen selityksestä kieläytymiseen täytyi kätkeytyä jokin vaikutin, ja hän alkoi kii-vaammin ahdistella syytettyä. Näytti jo siltä, että tämän kävisi huonosti, kun Taverner, joka oli kirjoittanut jotakin käyntikorttiinsa, viittasi luokseen ovenvartijan ja lähetti kortin tuomarille. Näin hänen lukevan sen ja kääntävän kortin. Tavernerin oppiarvot ja Harley Streetin osoite riittivät hänelle.

”Huomaan”, hän sanoi vangille, ”että teillä on täällä muuan ystävä, joka osaa selittää tapahtuman ja joka on valmis menemään takuuseen puolestanne.”

Vangin kasvot olivat näkemisen arvoiset. Hän kääntyi ympäri etsien tuttuja kasvoja, ja kun Taverner, hyvin pukeutuneena ja vaikuttavana ilmestyksenä nousi todistaja-aitioon, hän näytti hämmästyneeltä. Sitten kaiken hämmennyksen keskellä pojan silmiin tuli äkillinen valonpilkahdus. Jokin välähdys alitajunnasta tavoitti hänen tietoisuutensa, hän sulki suunsa ja odotti tapahtumien kehittymistä.

Virkaveljeni, ilmoittaen olevansa John Richard Taverner, lääketieteen tohtori, filosofian ja luonnontieteiden tohtori ja lakitieteitten kandidaatti, sanoi olevansa kaukaista sukua vangille, jota vaivasi kaksoispersoonallisuuden nimellä tunnettu omituinen sairaus. Hän oli vakuuttunut, että tämä tila riitti selittämään murtovarkausyrityksen, sillä pojan toisen minän oikku oli aiheuttanut rikoksen.

Kyllä, Taverner oli täysin valmis menemään takuuseen nuorukaisesta. Ja tuomari, joka tunsi ilmeistä huojennusta asioiden uudesta käänteestä, velvoitti heti paikalla syytettyä saapumaan tuomioistuimeen, mikäli hänet sinne kutsuttaisiin. Kymmenen minuutin kuluttua Tavernerin astumisesta näyttämölle me seisomme talon portilla, missä firenzäläismadonna liittyi meihin.

”En tunne teitä, hyvä herra”, nuori mies sanoi, ”en käsitä, miksi teidän pitäisi auttaa minua, mutta olen siitä ylen kiitollinen. Saanko esittää morsiameni, neiti Fennerin. Hänkin haluaisi kiittää teitä.”

Taverner puristi tytön kättä.

”Luulen, että te kaksi ette ole nauttineet kunnon aamiaista tämän jutun takia”, hän sanoi. Nuoripari myönsi, että he eivät olleet.

”Siispä”, Taverner sanoi, ”teidän täytyy tulla kanssamme varhaiselle lounaalle.”

Me kaikki ahtauduimme taksiin ja ajoimme ravintolaan, jonka omisti metafysiikkaa harrastava hovimestari. Siellä Peter Robson alkoi heti puhua vakavasti Tavernerin kanssa.

”Kuulkaapas, hyvä herra”, hän sanoi, ”olen tavattoman kiitollinen kaikesta, mitä teitte hyväkseni, mutta tahtoisin tietää, miksi teitte sen.”

”Uppoudutteko koskaan unelmien pariin?” kysyi Taverner puolestaan.

Robson tuijotti häneen ällistyneenä, mutta tyttö huudahti äkkiä:

”Minä tiedän, mitä tarkoitatte. Muistatko, Peter, ne tarinat, joita sepitimme, kun olimme pieniä? Miten kuuluimme salaiseen seuraan, jonka päämaja oli halkovajassa, ja tarvitsi vain tehdä määrätty merkki, niin ihmiset tiesivät, että me olimme jäseniä ja pelkäsivät meitä? Kerran kun meidät oli teljetty komeroon siksi, että olimme olleet tottelemattomia, sinä sanoit, että jos tekisit tämän merkin, niin poliisi tulisi sisälle ja sanoisi isällesi, että hänen piti päästää meidät ulos, koska me kuuluimme mahtavaan veljeskuntaan, joka ei sallinut jäseniään suljettavan komeroihin. Ja juuri tällä tavalla on tapahtunut, sinun haaveilusi on käynyt toteen. Mutta mitä tämä kaikki tarkoittaa?”

”Niinkö tosiaankin?” sanoi Taverner. Sitten hän kysyi kääntyen pojan puoleen: ”Näettekö paljon unia?”

”En tavallisesti”, hän vastasi, ”mutta toissayönä näin mitä eriskummallisinta unta, jota minun täytyy pitää enteenä, kun muistelen sitä seuranneiden tapahtumien valossa. Näin unta, että joku syytti minua rikoksesta, ja herätessäni oloni oli hirveä.”

”Unet ovat todella kummallisia”, sanoi Taverner, ”sekä valveunet että öiset unennäöt. En osaa sanoa, kummat niistä ovat omituisempia. Uskotteko sielun kuolemattomuuteen, herra Robson?”

”Tietysti uskon.”

”Onko sitten koskaan juolahtanut mieleenne ajatella, että ikuisen elämän täytyy ulottua molempiin suuntaan?”

”Tarkoitatte”, sanoi Robson henkeään pidättäen, ”että se ei ollutkaan mielikuvitusta. Että se saattaisi olla – muistoa?”

”Muutkin ihmiset ovat nähneet saman unen”, sanoi Taverner, ”muun muassa minä.” Sitten hän nojautui yli pöydän ja katsoi nuorukaista silmiin.

”Olettakaamme, että sanoisin teille juuri sellaisen, teidän haaveilemanne järjestön olevan olemassa ja että jos pienenä poikana olisitte mennyt pääkadulle ja tehnyt tuon merkin, joku olisi jokseenkin varmasti vastannut siihen.”

”Olettakaamme, että kertoisin teille, ettei se yllyke, joka sai teidät särkemään ikkunan, ollutkaan sokeata vaistoa, vaan yritys panna täytäntöön veljeskuntanne määräys. Uskoisitteko minua?”

”Luulenpa uskovani”, vastasi mies. ”Joka tapauksessa, jos se ei ole totta, niin toivon sitä todeksi, sillä se vetoaa minuun enemmän kuin mikään, mitä olen milloinkaan kuullut.”

”Jos haluatte syventyä asiaan”, sanoi Taverner, ”tahdotteko tulla tänä iltana asuntooni Harley Streetille, niin voimme pohdita asiaa siellä?”

Robson hyväksyi ehdotuksen innolla. Kukapa kieltäytyisi seuraamasta haaveitaan, kun ne alkavat toteutua?

Erottuaamme uudesta tuttavastamme ajoimme autolla St. John's Woodiin ja pysähdyimme rakennuksen eteen, jonka ensimmäisen kerroksen ikkunaa parastaikaa korjattiin. Taverner lähetti sisään korttinsa, ja meidät ohjattiin huoneeseen, joka oli koristettu suurilla pronssisilla Buddha-patsailla ja pienoispatsailla, jotka olivat peräisin egyptiläisistä haudoista, sekä George Wattsin maalauksilla. Muutaman minuutin kuluttua Coates saapui huoneeseen.

”Ahaa, tohtori Taverner”, hän sanoi, ”oletan teidän tulleen keskustelemaan nuoren sukulaisenne eriskummallisen käyttäytymisen johdosta hänen murtautuessaan kotiini eilisiltana?”

”Juuri niin, herra Coates”, vastasi toverini. ”Olen tullut esittämään teille perheen puolesta vilpittömät anteeksipyyntöni.”

”Mitäpä tuosta”, sanoi isäntämme, ”miesparka poti arvattavasti mielenhäiriötä?”

”Ohimenevä vaiva”, sanoi Taverner ja pyyhkäisi asian pois kädenliikkeellä. Hän silmäili ympärilleen. ”Näen kirjoistanne, että harrastatte samaa kuin minäkin, muinaisia mysteeriuskontoja. Voinpa väittää, että minussa on hieman egyptologia.” Coates tarttui heti syöttiin.

”Satuin hiljattain löytämään mitä merkillisimmän asiakirjan”, sanoi uusi tuttavamme. ”Tahtoisin näyttää sen teille. Se varmasti kiinnostaa teitä.”

Hän otti taskustaan nipun avaimia ja työnsi yhden niistä kirjoituspöydän laatikon lukkoon. Hämmästykseseen hän huomasi, että avain työntyi esteettä avaimenreiän läpi, ja hän veti laatikon auki todetakseen, että lukko oli murrettu. Hän haparoi kädellään laatikon takaosaa ja otti kätensä pois tyhjänä! Coates siirsi katseensa Tavernerista minuun ja takaisin ällistyneenä.

”Käsikirjoitus oli siellä, kun menin poliisiasemalle tänä aamuna”, hän sanoi. ”Mitä tämä kummallinen juttu oikein tarkoittaa? Ensiksi mies murtautuu talooni, eikä yritäkään varastaa mitään, ja sitten joku toinen murtautuu sisään ja monista arvoesineistä välittämättä ottaa jotakin sellaista, jolla ei voi olla merkitystä muille kuin minulle itselleni.”

”Sitten varastettu käsikirjoitus ei liene erityisen arvokas?” sanoi Taverner.

”Maksoin siitä puoli kruunua”, vastasi Coates.

”Voitte sitten olla kiitollinen, että pääsitte niin vähällä”, sanoi Taverner.

”Nyt on piru merrassa, Rhodes”, hän jatkoi, kun jälleen istuimme odottavaan autoon. ”Joku Chelsean mustista looiseista, tietäessään Coatesin olevan poliisiasemalla tänä aamuna, on kähveltänyt käsikirjoituksen.”

”Mikä on seuraava siirto?” utelin.

”Saada Robson käsiimme, me voimme työskennellä vain hänen välityksellään.”

Kysyin, kuinka hän aikoi käsitellä näin syntynyttä tilannetta.

”Aiotko lähettää Robsonin uudelleen käsikirjoituksen pe-
rään?” tiedustelin.

”Minun täytyy”, sanoi Taverner.

”En usko, että Robsonilla on edellytyksiä eteväksi varkaaksi.”

”En minäkään”, myönsi Taverner. ”Meidän on palattava
Pierro della Costaan.”

Robson tapasi meidät Harley Streetillä, ja Taverner otti hänet mukaan päivälliselle.

Syötyämme palasimme vastaanottohuoneeseen, missä Taverner tarjoili sikareja ja ryhtyi miellyttäväksi isännäksi, se onnistuikin hänelle erinomaisesti, sillä hän oli mielenkiintoisimpia puhujia, mitä olen tavannut.

Äkkiä puhe kääntyi renessanssijalan Italiaan, Firenzen suuruudenaikaan ja Mediceihin. Sitten Taverner alkoi kertoa erään Pierro della Costan tarinaa, miehen, joka noina aikoina oli tutkinut okkulttisia tieteitä ja keitellyt lemmenjuomia Firenzen hovin naisille. Hän esitti kertomuksensa huomattavan elävästi ja yksityiskohtaisesti. Minua hämmästytti, että pojan tarkkaavaisuus harhaili ja että hän ilmeisestikin ajoi takaa omia ajatuksiaan ympäristönsä unohtaneena. Sitten ymmärsin, että hän oli liukumassa siihen transsitilaan, johon kokemukseni ammatti-
toverini kanssa oli minut tutustuttanut.

Mutta Taverner jatkoi kertomistaan esittäen tajuttomalle pojalle vanhan firenzäläisen historian – kuinka tämä nousi arkistonhoitajaksi, lahjottiin ja petti luottamuksensa ostaakseen rakastamansa naisen suosion. Sitten kun hän oli päässyt tarinansa loppuun, hänen äänensä muuttui, ja hän puhutteli taju-tonta nuorukaista nimeltä.

”Pierro della Costa”, hän sanoi, ”miksi teit sen?”

”Koska minut houkuteltiin tekemään niin”, kuului vastaukseksi, mutta ei sillä äänellä, jolla nuorukainen oli meille puhunut. Se oli varttuneen miehen ääni, tyyni, syvä ja arvokas, tunteesta värähtelevä.

”Kadutko sitä?” kysyi Taverner.

”Kadun”, vastasi ääni, joka ei ollut pojan. ”Olen anonut Suurilta, että saisין palauttaa sen, minkä varastin.”

”Anomukseesi on suostuttu”, sanoi Taverner. ”Tee se, mikä sinulle kuuluu, ja olkoon sinulla Suurten siunaus.”

Nuorukainen kohottautui hitaasti ja nousi istumaan, mutta näin ensi silmäyksellä, ettei edessämme ollut sama yksilö. Sen sijaan kypsä, voimakasluontoinen ja päättäväinen mies katsoi sinisillä silmillään.

”Minä menen”, hän sanoi, ”palauttaakseni sen, minkä otin. Anna minulle keinot.”

Me menimme – hän, Taverner ja minä – autovajaan ja otimme auton ulos. ”Minne haluat mennä?” kysyi toverini. Nuori mies viittasi lounaaseen, ja Taverner käänsi auton Marble Archin suunnalle. Sen miehen opastamana, joka ei ollut Robson, me ajoimme etelään pitkin Park Lanea ja päädyimme lopulta Victoria-aseman takaisten katujen sokkeloihin. Sieltä käännyimme itään. Tate Galleryn takana pysähdyimme, ja nuorukainen lähti autosta.

”Tästä”, hän sanoi, ”menen yksin eteenpäin”, ja hän hävisi eräälle sivukadulle.

Vaikka olimme odottaneet jo puoli tuntia, Taverner ei sammuttanut moottoria. ”Meidän täytyy ehkä päästä nopeasti pois näiltä nurkilta”, hän sanoi. Sitten juuri kun aloin päivitellä, pitikö meidän viettää koko ilta ulkosalla, kuulimme juoksuaskelien lähestyvän. Se Tavernerin varokeino, ettei hän ollut sammuttanut moottoria, oli tarpeen, sillä Robsonin kintereiltä kuuluivat toisetkin askelet.

”Nopeasti, Rhodes”, huusi Taverner. ”Heitä huopa auton peräosan ylle.” Tein työtä käskettyä ja sainkin peitetyksi numerolaatan, ja samalla kun ensimmäinen takaa-ajajistamme tuli nurkan takaa, auto hypähti liikkeelle, ja ajoimme esteettä matkoihimme.

Kukaan ei puhunut sanaakaan matkallamme Hindheadiin.

Me menimme nukkuvan taloon niin hiljaa kuin mahdollista, ja kun Taverner käänsi toimiston sähköt palamaan, huomasin Robsonin kantavan kummallisen näköistä nahkantantista kirjaa. Emme kuitenkaan viivytelleet toimistossa, sillä Taverner opasti meidät läpi nukkuvan talon ovelle, jonka tiesin vievän kellarin portaille.

”Tule sinäkin, Rhodes”, sanoi Taverner. ”Olet nähnyt tämän jutun alkupuolen, ja saat nähdä lopunkin, sillä sinulla on ollut osasi vaarasta, ja vaikka et olekaan meikäläisiä, tiedän, että voin luottaa vaitioloosi.”

Kuljimme alas kierreportaita ja laattakivin päällystettyä käytävää pitkin. Taverner avasi oven ja päästi meidät viinikellariin. Hän käveli sen toiseen päähän ja aukaisi toisen oven. Heikko liekki valaisi pimeyttä yllämme, lepattaen rauhattomana vedossa. Taverner sytytti sähkövalon, ja hämmästykseni oli suuri, kun huomasin olevani kappelissa. Kolmelle seinämälle

oli rakennettu korkeat, leikkauksin koristetut arvoistuimet ja neljännellä oli alttari. Lepattava liekki, jonka olin nähnyt pimeässä, tuli yllämme olevan suuren symbolin keskuksena riippuvan lampun sydäimestä.

Taverner sytytti suitsukkeen pronssiseen suitsutusastiaan ja pani sen heilumaan. Hän antoi Robsonille mustan inkvisiittorivaipan ja otti itse ylleen samanlaisen. Sitten nämä verhotut hahmot katsoivat toisiinsa yli tyhjän kappelin lattian. Taverner alkoi puhua, ilmeisesti rukousta lausuen. En ymmärtänyt sen sisältöä, sillä en pysty ymmärtämään puhuttua latinaa. Sitä seurasi litania kysymysten ja vastausten muodossa. Robson, lontoolainen pankkivirkailija, vastaili suurissa rakennuksissa puhumaan tottuneen miehen syvällä, kaikuvalla äänellä. Sitten hän nousi seisomaan ja kulki juhlallisesti hitain askelin alttarille ja laski siihen käsistään kuluneen ja homeisen käsikirjoituksen. Hän polvistui, ja minkä synninpäästön lausui tuo tumma hahmo, joka seisoi hänen vierellään, sitä en tiedä, mutta hän nousi seisomaan kuin mies, jonka harteilta on otettu painava taakka.

Silloin, ensimmäisen kerran, Taverner puhui äidinkielellään. ”Kaikissa vaikeuksissa ja vaaroissa”, hänen syvä äänensä täytti huoneen kaiulla, ”tee tämä merkki.” Ja minä tiesin, että mies, joka oli pettänyt luottamuksensa, oli suorittanut hyvityksen, ja hänet oli otettu takaisin vanhaan veljeskuntaansa.

Palasimme ylös, ja mies, joka ei ollut Robson, hyvästeli meidät. ”Minun täytyy nyt mennä”, hän sanoi.

”Todellakin”, sanoi Taverner, ”sinun olisi parasta olla poissa Englannista, kunnes asia on unohtunut. Rhodes, veisitkö hänet Southamptoniin? Minulla on muuta tehtävää.”

Laskeutuessamme sitä pitkää mäkeä, joka vie Liphookiin, tarkkailin vieressäni istuvaa miestä. Jollakin kummallisella

alkemiallaan Taverner oli herättänyt kauan kuolleena olleen Pierro della Costan sielun ja liittänyt sen Peter Robsonin nykyiseen persoonaan. Voimaa säteili hänestä kuin valoa lampusta, jopa hänen piirteensäkin näyttivät muuttuneen. Syvät juovat suupielissä antoivat lujuuutta siihen asti epämääräiselle leualle, ja vaalean siniset silmät, nyt syvemmällä päässä, olivat saaneet teräksisen kimalluksen ja olivat vakaat kuin miekkailijalla.

Heti kuuden jälkeen aamulla ylitimme Southamptoniin johtavan sillan. Siellä oli täysi kuhina, sillä telakkakaupunki ei nuku milloinkaan. Tiedustelemalla löysimme tiemme majataloon, minne Taverner oli neuvonut meitä menemään aamiaiselle. Huomasimme sen olevan vaatimattoman majatalon lähellä satama-altaan porttia. Tarjoilija oli juuri vetämässä syrjään kirkkaanvärisiä, juovikkaita verhoja, kun astuimme sisään.

Oli selvää, että oudot ihmiset eivät olleet erityisen terve-tulleita pikku kapakkaan, eikä kukaan tullut tiedustelemaan tilaustamme. Seisoessamme neuvottomina raskaat askelet kumahtelivat narisevilla puuportailla ja baariin astui tukevatekoinen mies, jonka neljä kultanauhaa osoittivat kapteeniksi. Hän vilkaisi saapuessaan meihin, ja todella olimme tarpeeksi erilaisia herättääksemme huomiota sellaisessa paikassa.

Hänen silmänsä kiinnittivät huomiotani. Hänellä oli terävä, tähystelevä katse, joka on yleensä ominainen merimiehelle, mutta tämän lisäksi hänellä oli omituinen tapa katsella toista ilmeisestikin tätä näkemättä: hänen silmiensä polttopiste oli noin 30 sentin päässä toisen ihmisen pään takana. Siten olin usein nähnyt Tavernerinkin tekevän, kun hän tahtoi nähdä auran värit, tuon oudon säteilyn, jonka ne, jotka pystyvät sen näkemään, erottavat jokaisesta elollisesta olennosta säteilevän, ja joka on läpikuultava sisäisen tilan ilmaisija.

Harmaat silmät vivahtivat siniseen, kun tulija katseli tarkkaavaisesti kumppaniani, ja sitten miltei huomaamaton merkki vaihtui heidän välillään, ja merimies liittyi seuraamme.

”Luulenpa, että tunnette äitini”, hän huomautti alkajaisiksi. Robson myönsi sen, vaikka olen valmis vannomaan, ettei hän ollut milloinkaan ennen nähnyt tuota miestä. Siirryimme sitten kolmisiin sisähuoneeseen aamiaiselle, joka ilmaantui vastauksena uuden tuttavamme äänekkäälle tilaukselle.

Hän tiedusteli suorasukaisesti asiaamme, ja Robson oli yhtä valmis ilmaisemaan sen.

”Tahdon päästä maasta niin huomaamattomasti kuin mahdollista”, hän sanoi. Uusi ystävämme näytti ajattelevan, että oli aivan tavallista lähteä ilman matkatavaroita.

”Lähden tänä aamuna yhdeksältä Kultarannikolle ja Loanagoon saakka. Laiva ei ole mikään moderni höyrylaiva, mutta jos haluate tulla mukaan, olette tervetullut. Tuollainen purjelaiva ei kuitenkaan taida kelvata. Se herättäisi liian paljon huomiota, ja sitähan te ette halua, jos oikein ymmärrän.”

Hän työnsi pänsä puoliovesta, joka erotti seurusteluhuoneemme takahuoneesta, ja hänen huutelunsa seurauksena tuli näkyviin pieni lihava mies, jolla oli valkoinen poskiparta. Miehet neuvottelivat, ja vastatullut näytti olevan yhtä aulis auttamaan. Hetken kuluttua oli halpa sarssipuku ja lippalakki tuotu huoneeseen. Niin kuin merimies vakuutti: se oli asiamukainen kansipalvelijan puku, ja siinä ominaisuudessa Peter Robsonin oli tarkoitus lähteä merille.

Jätettyämme majatalon, jonka tuo salaperäinen veljeskunta oli tehnyt meille niin vieraanvaraiseksi, me käännyimme telakalle, ja kuljettuamme maisemaan kuuluvien rautatiekiskojen, nostokurkien ja ammottavien kuilujen lomitse, me saavuimme toverimme laivalle, ruostekylkiseen maapallonkiertäjään, jonka yläosa oli likaisenvalkoinen.

Seurasimme kapteenia hänen hyttiinsä, joka oli hämmästyttävä vastakohta laivan ulkoasulle: tukeva pöytä, jolla oli lukulamppu, jäljennös Albrecht Dürerin tutkielmasta *Rukoilevat kädet*, huomattavan suuri kirjahylly ja läpätunkevan väkevään tupakanhajuun oli sekoittunut heikko ryytimäinen tuoksu, joka takertuu paikkaan, missä säännöllisesti poltetaan suitsuketta. Tutkistelin kirjojen nimikkeitä, sillä ne kertovat ihmisestä enemmän kuin mikään muu: *Hunnuton Isis* oli *Luovan kehityksen* ja Eliphas Lévin *Magian historian* kahden paksun sidoksen vieressä.

Ajaessani takaisin Hindheadiin ajattelin paljon sitä elämän ihmeellistä puolta, jonka kanssa olin joutunut tekemisiin.

Sain vielä toisenkin esimerkin tuon seuran levinneisyydestä. Tavernerin pyynnöstä etsin käsiini merikapteenin hänen palattuaan matkaltaan ja kyselin uutisia Robsonista. Niitä hän ei kuitenkaan pystynyt antamaan. Hän oli laskenut nuorukaisen maihin erääseen Afrikan länsirannikon satamaan. Seistessään auringonpaahteisella satamalaiturilla tämä oli tehnyt merkin. Puoliverinen portugalilainen oli koskettanut nuorukaista olkapäähän, ja he olivat häipyneet ihmisjoukkoon. Ilmaisni huolestumiseni kokemattoman nuoren miehen kohtalosta oudossa maassa.

”Älkää surko”, merimies sanoi. ”Sen merkin turvissa hän pääsee vaikka suoraan läpi Afrikan ja takaisin.”

Kun pohdin tapausta Tavernerin kanssa, sanoin hänelle: ”Minkä perusteella sinä ja kapteeni väititte olevanne Robsonin sukulaisia? Minusta se näytti täysin perusteettomalta valheelta.”

”Se ei ollut valhetta, vaan totta”, sanoi Taverner. ”Kuka on äitini ja ketkä ovat veljiäni elleivät loosi ja sen vihityt?”

KOLMAS LUKU

MIES, JOKA ETSI

Muuan Tavernerin tapauksista säilyy aina muistissani: lentäjä Blackin tapaus. Tavallinen lääkäri olisi passittanut hänet mielisairaalaan, mutta Taverner tukeutui omaan teoriaansa kahden ihmisen mielenterveydestä ja pelasti molemmat.

Varhain toukokuussa istuin hänen kanssaan Harley Streetin vastaanottohuoneessa tehden muistiinpanoja potilaista, joita hän tutki. Olimme passittaneet eräät hysteerikot ja neurootikot erikoislääkärien hoidettaviksi, kun vahtimestari saattoi sisään miehen, joka oli täysin toisen tyyppinen. Hän näytti aivan terveeltä, ja hänen kasvonsa olivat ulkoilman parkitsemat, eikä hän vaikuttanut lainkaan hermostuneelta. Mutta kun kohtasin hänen katseensa, näin siinä jotakin epätavallista ja omituista. Siinä ei näkynyt sitä kummittelevaa pelkoa, jonka niin usein tapaa sielullisesti sairaiden silmissä. Minusta hän ei muistuttanut mitään maailmassa niin paljon kuin juoksevaa metsästyskoiraa, joka on saanut saaliin näkyviinsä.

”Minusta tuntuu kuin tulisin hulluksi”, ilmoitti vieraamme.

”Millaisena vaivanne esiintyy?” tiedusteli Taverner.

”En voi tehdä työtäni. En voi istua aloillani. En voi tehdä muuta kuin ajaa ympäri maata autollani niin nopeasti kuin pystyn. Katsokaa ajolupaani.” Hän otti taskustaan ajokortin, joka oli täynnä kirjoitusta liikenne rikkomuksista. ”Seuraavalla kerralla minut pannaan vankilaan, ja se tekee lopun minusta. Jos minut pannaan neljän seinän sisään, pörisen ympäriinsä

kuin turilas pullossa, kunnes murskaudun palasiksi. Tulen hulluksi, ellen saa liikkua vapaasti. Ainoa, mikä helpottaa, on vauhti, se että tunnen meneväni jonnekin. Minä ajan ja ajan ja ajan, kunnes olen aivan uupunut, ja sitten hoipertelen lähimpään majataloon ja nukun. Mutta sekään ei tee minulle hyvää, sillä näen aina unta, joka näyttää tekevän asiat vielä todellisemmiksi, ja minä herään taas entistä hullumpana ja jatkan ajoani.”

”Mikä on ammattinne?” kysyi Taverner.

”Kilpa-ajaminen ja lentäminen.”

”Oletteko kenties sattumalta Arnold Black?” kysyi Taverner.

”Olen”, sanoi potilaamme. ”Jumalan kiitos, etten ole vielä kokonaan menettänyt hermojani.”

”Teille tapahtui jokin aika sitten onnettomuus, eikö totta?” tiedusteli virkaveljeni.

”Siitähän ne murheet alkoivat”, sanoi Black. ”Siihen saakka olin kunnossa. Loukkasin pääni, luulisin. Olin tajuttomana kolme päivää, ja kun sitten tulin tajuihini, olin sairas, ja olen ollut sitä siitä lähtien.”

Arvelin, että Taverner kieltäytyisi ottamasta miestä hoitoonsa, sillä tavallinen päävamma ei häntä kiinnostanut, mutta hän kuitenkin kysyi: ”Mikä sai teidät tulemaan juuri minun luokseni?”

”Ei ollut muuta mahdollisuutta”, sanoi Black. ”Olen ollut parin, kolmen vanhan lääkärin luona, mutta heistä ei ollut apua – itse asiassa tulen juuri sellaisen luota.” Hän mainitsi erään tunnetun erikoislääkärin nimen: ”Hän käski minun pysyä vuoteessa kuukauden päivät ja syödä hyvin. Kävelin katua pitkin ja satuin vilkaisemaan teidän messinkikilpeenne, ja astuin ovesta sisään. Miksi? Olisiko tapaukseni ole teidän alaanne? Vai mitä te hoidatte? Pikkulapsia vai vanhuudenhöperöitä?”

”Jos sellainen sattuma toi teidät tänne, te todennäköisesti kuulutte minun alaani”, sanoi Taverner. ”Kertokaapa nyt tapa-
uksenne ulkonaisesta puolesta. Miltä teistä tuntuu?”

Potilaamme vääntelehti rauhattomana tuolissaan.

”En osaa sanoa. Ei muulta kuin hullulta.”

”Se on usein viisauden alku”, sanoi Taverner.

Black kääntyi puolittain meistä pois päin. Hänen teeskennel-
ty huolettomuutensa karisi. Jonkin ajan kuluttua hän tokaisi:

”Minusta tuntuu siltä kuin olisin rakastunut.”

”Pahastikin?” uteli Taverner.

”Ei, en minä ole rakastunut”, sanoi potilas. ”Minusta vain tuntuu siltä. Ei tässä ole tyttö pelissä – ei ainakaan minun tietääkseni – ja kuitenkin olen rakastunut, hirvittävästi rakastunut naiseen, jota ei ole olemassa. Eikä tässä ole kyse sisäisestä naisten jahtaajasta, vaan siitä mikä minussa on mahtavinta ja parasta. Ellen saa jotakuta rakastamaan itseäni sillä tavalla kuin minä rakastan, menetän järkeni. Koko ajan tunnen, että joku tällainen nainen on jossakin ja että hän yllättäen putkah-
taa esiin. Hänen *täytyy* tulla.” Hänen suunsa juonne kovettui. ”Siitä johtuu, että ajan niin paljon, koska minusta tuntuu, että minä löydän hänet seuraavan mutkan takaa.”

Miehen kasvot vavahtelivat, ja huomasiin, että hänen käten-
sä olivat hiestä märät.

”Onko teillä minkäänlaista mielikuvaa naisesta, jota etsitte?” kysyi Taverner.

”Ei selkeätä”, sanoi Black. ”Minulla on vain tuntuma hänes-
tä. Mutta tunnen kyllä hänet, kun näen hänet, siitä olen var-
ma. Luuletteko, että sellainen nainen saattaisi olla olemassa? Luuletteko, että on mahdollista, että tapaan joskus hänet?” Hän vetosi meihin lapsekkaan liikuttavalla innolla.

”Onko hän elossa fyysisesti vai ei, sitä en tällä hetkellä osaa sanoa”, sanoi Taverner, ”mutta hänen olemassaolostaan ei ole epäilystäkään. Kertokaapa nyt, milloin saitte tämän tuntemuksenne ensi kerran?”

”Sain ensimmäisen välähdyksen siitä silloin”, selitti Black, ”kun jouduin lentäessäni syöksykierteeseen. Painuin alas, alas, alas yhä nopeammin, ja juuri kun maahansyöksy tapahtui, minä *koin* jotakin. En voi sanoa *nähneeni* mitään, mutta minulla oli vaikutelma silmäparista. Voitteko käsittää, mitä tarkoitan? Ja kun selvisin kolmen päivän tajuttomuudesta, olin rakastunut.”

”Mistä te näette unia?” kysyi Taverner.

”Kaikenlaisista asioista, en mitään painajaisia.”

”Onko teidän unissanne mitään tutunomaista?”

”Nyt, kun tulitte sen maininneeksi, kyllä. Ne kaikki tapahtuvat kirkkaassa auringonpaisteessa. Ne eivät suorastaan ole itämaisia, mutta jotakin sinne päin.”

Taverner pani hänen eteensä akvarellein kuvitetun matkakirjan Egyptistä.

”Jotakin tämänkaltaista?” hän kysyi.

”Totta tosiaan!” huudahti mies. ”Juuri tuollaisia.” Hän tuijotti innoissaan kuvia ja sitten työnsi kirjan kiireesti luotaan. ”En voi katsoa niitä”, hän sanoi, ”ne saavat minut tuntemaan” – hän pani kätensä solar plexuksen kohdalle ja etsi vertausta – ”ikään kuin mahani olisi epäkunnossa.”

Taverner esitti potilaallemme vielä eräitä kysymyksiä ja lähetti hänet sitten pois sanoen, että hänen vaivaansa oli mahdollonta käsitellä tässä vaiheessa ja kehottaen häntä kertomaan, mikäli uusia tapauksia sattuisi. Tavernerin tavat tuntiessani tiesin tämän merkitsevän, että hän tarvitsisi aikaa suorittaakseen tapauksesta psyykkisen tutkimuksen, joka oli hänen erikoinen

taitonsa, sillä hän tutki harjaantuneella intuitiollaan potilaitensa sielua, niin kuin joku muu käyttäisi mikroskooppia tutkiessaan heidän ruumiinsa kudoksia.

Koska oli perjantai-ilta ja Black oli meidän viimeinen potilaamme, minä olin vapaa hänen lähdettyään. Kävelin Harley Streetiä ihmetellen, kuinka parhaiten käyttäisin viikonloppuni, sillä muuan kutsu, jota olin odottanut, olikin jäänyt tulematta. Kun oikaisin talon takana olevien varastorakennusten kautta, näin Blackin ajavan autoa vajasta. Hän näki myös minut ja tervehti kuin vanhaa tuttavaa.

”Ettekö haluaisi lähettää huviajelulle? Olen jälleen aivan kannoilla. Ehkä tahtoisitte etsiä kanssani sitä kaunista tuntematonta?”

Hän puhui hilpeästi, mutta olin nähnyt vilauksen hänen sielustaan, ja tiesin, mitä hänen sanojensa takana piili. Hyväksyin hänen tarjouksensa, mistä hän selvästi ilahtui. Hän kävi ystävästä, ja sitä paitsi oppisin enemmän seurattessani häntä yhdelle hänen matkoistaan kuin tusinasta neuvotteluja vastaanottohuoneessa.

En koskaan unohda sitä ajomatkaa. Hän käyttäytyi normaalisti siihen saakka, kun olimme päässeet esikaupunkien ulkopuolelle, mutta illan hämärtyessä miehessä tapahtui muutos. Yksinäisellä maantiellä hän pysäytti auton ja sammutti moottorin. Kuuntelimme hiljaisuutta keväisen illan tyyneydessä. Sitten Black nousi seisomaan ja päästi kummallisen huudon. Siinä oli kolme mollisäveltä, se oli kuin linnunhoukutuspillin ääni.

”Miksi te teette tuolla tavalla?” minä kysyin.

”En tiedä”, hän sanoi, ”se saattaisi kiinnittää *hänen* huomionsaan. Ei sitä koskaan tiedä. Kaikkea kannattaa kokeilla.”

Hän käynnisti auton moottorin jälleen, ja huomasi, että etsintä oli alkanut tosissaan. Näin, kuinka nopeusmittarin neula kiertyi oikealle meidän syöksyessämme kasvavaan pimeyteen. Pensasaidat molemmin puolin hävisivät harmaaseen hämäärään. Kaupungit ja kylät ohittivat meidät kohisten, niiden asukkaat pysyttelivät onneksi poissa tieltämme. Mäet nousimme hypähtäen ja putosimme laaksoihin kuin lingottu kivi. Äkkiä, eräällä harjanteella, tunsimme kanaalin tuulen kasvoillamme. Black sinkosi auton kukkulan juurelle kuin talon seinää pitkin ja pysähtyi sen äkkiä, niin että suojapelti hipoi tien kaidetta. Edessämme oli meri. Mikään muu, siitä olen varma, ei olisi voinut pysähtyä matkaamme. Black tuijotti hetken tyrskyihin, sitten hän pudisti päätään.

”Taaskaan en tavoittanut häntä”, hän sanoi ja peruutti auton pois ajotieltä. ”Pääsinpä tänä iltana sentään lähemmäksi kuin koskaan ennen.”

Menimme siksi yöksi hotelliin, ja seuraavana päivänä Black ajoi minut takaisin. Vaadin, että pääsin kotiin ennen hämärän tuloa. Minua ei lainkaan huvittanut seurata häntä toista kertaa hänen etsiessään unelmiensa tyttöä.

Palattuani selostin kokemustani Tavernerille.

”Mielenkiintoinen tapaus”, hän sanoi, ”luulen, että se antaa harvinaisen hyvän esimerkin jälleensyntymisteoriastani.”

Tiesin Tavernerin uskovan, että sielu on elänyt monta elämää ennen nykyistä elämäänsä ja että menneiden aikojen kokemukset rakentavat nykyisen luonteen. Tavatessaan sielullisen tilan, jolle hän ei nykyajasta voinut löytää syytä, hän tapasi tutkia menneisyyttä ja ottaa selkoa potilaansa menneistä elämistä niillä salaisilla keinoilla, joita hän hallitsi. Aikaisemmin olin pitänyt noita selostuksia mielikuvituksellisina. Mutta kun näin, kuinka Taverner pystyi tätä johtolankaa seuraamalla

ennustamaan, ei vain sitä, mitä joku henkilö tuli tekemään, vaan missä olosuhteissa hän olisi, aloin ymmärtää, että tästä omituisesta, vanhasta itämaisestä teoriasta me ehkä saattaisimme löytää ratkaisun moniin hämmentäviin ihmiselämän arvoituksiin.

”Luuletko, että Black tuntee jonkin menneen elämän kokemuksen vaikutuksen?” minä kysyin.

”Jotakin siihen suuntaan”, sanoi Taverner. ”Arvelen, että huimaava syöksy kohti maata hypnotisoi hänet, ja hän joutui sen muistin osan yhteyteen, jossa on menneiden elämien kuvavarasto.”

”Luulisin, että hän kokee uudelleen jonkin eloisan menneen elämän kokemuksen”, huomautin.

”Enpä usko, että asia on aivan niin”, sanoi Taverner. ”Jos kaksi ihmistä tuntee voimakasta vihaa tai rakkautta toisiaan kohtaan, se pyrkii saattamaan heidät yhteen. Jos tämä side uudistuu elämä elämältä, se tulee erittäin voimakkaaksi. Black on ilmeisesti muodostanut jonkin sellaisen yhdyssiteen, ja nyt hän tuntee sen vetovoiman. Tavallisesti nämä muistot ovat lepotilassa ja heräävät vasta toisen ihmisen ilmestyttyä. Silloin näemme noita epätavallisia rakkauden ja vihan ilmiöitä, jotka häiritsevät sääntillistä elämänjärjestystä. Black pääsi muistojensa yhteyteen syöksyn hypnotisoimana. Nyt on vain jäätävä odottamaan, kuinka hän selvittää pulmansa.”

”Entä jos nainen on maan päällä?”

”Silloin meillä saattaa olla käsillä ikävä sekasotku. Nämä vetovoimat, jotka tulevat menneisyydestä, eivät tunne esteitä. Black ajaisi autonsa läpi kymmenen käskyn ja Englannin perustuslain päästäkseen naisen luo. Hän ajaa kunnes luhistuu.”

”Meidän yöllinen ajomme pysähtyi vain rantavalliin”, minä sanoin.

”Juuri niin. Ja jonakin yönä se ei enää pysähdy siihen. Vaikeus on siinä, että Black, pystyessään epänormaalisissa tilaissaan tuntemaan tämän naisen läsnäolon, ei kyennyt määrittelemään hänen olinpaikkaansa. Hänestä tuntui kuin nainen olisi tullut joka suunnalta samanaikaisesti. Meidän on toimittava erittäin varovaisesti, Rhodes. Ensiksi meidän on otettava selvää, onko tämä nainen maan päällä vai ei. Sitten meidän on saatava selville, missä asemassa hän on. Hän saattaa olla kyökkipiika tai prinsessa, taikka kyllin vanha ollakseen hänen isoäitinsä tai sitten pikku tyttö. Blackille sillä ei ole mitään merkitystä. Sitä paitsi saattaa olla, että nainen ei enää ole vapaa, tuskin voimme lähettää Blackia kunniallisen perheen pariin.”

Seuraavana aamuna Taverner kertoi minulle, että hänen salatieteelliset menetelmänsä olivat auttaneet häntä löytämään naisen ja että tämä eli maan päällä ja noin 23-vuotias.

”Nyt meidän on vain odotettava”, hän sanoi. ”Ennemmin tai myöhemmin Blackin hirvittävä kaipuu saattaa heidät yhteen. Mahtaakohan nainen olla jo tietoinen tästä vetovoimasta.”

Joitakin viikkoja myöhemmin muuan rouva Tyndall toi tyttärensä Elainen virkaveljeni tutkittavaksi. Näytti siltä, että työllä oli harha-aistimuksia. Erinäisiä kertoja hän jo oli hälyttänyt talon väen ilmoittamalla, että hänen huoneessaan oli mies. Hän kuvitteli kuulevansa, kuinka joku kutsui häntä. Hänelle oli tullut tavaksi lähteä öiseen aikaan kävelyille, ja usein hän sitten huomasi olevansa uuvuksissa penikulmien päässä kotoaan ja vain vaivoin löysi tiensä takaisin.

”Teillä ei ole muistinmenetyksiä?” kysyi Taverner.

”Ei koskaan”, sanoi tyttö. ”Tiedän tarkalleen, missä olen ja mitä teen. Minusta tuntuu kuin olisin hukannut jotakin ja etten saa lepoa, ennen kuin olen löytänyt sen. Menen ulos etsimään

– enkä tiedä mitä. Tiedän kyllä, että on naurettavaa käyttäytyä sillä tavalla, mutta tämä yllyke on niin voimakas, että alistun siihen vasten tahtoani.”

”Oletteko peloissanne sen läsnäolon takia, jonka tunnette huoneessanne?”

”Aluksi pelkäsin, se tuntui niin kummalliselta ja kaamealta, mutta nyt tunnen olevani enemmänkin piinattu. Ikään kuin tahtois muistaa nimen, joka on päässyt livahtamaan mielestä. Tiedätte kai, miltä sellainen tuntuu?”

”Haluaisin saada tyttärenne hoitokotiini tarkkailtavaksi”, sanoi Taverner äidille. Ymmärsin, ettei hän pitänyt tapausta sellaisena jokapäiväisenä sairautena kuin miltä se näytti.

Neiti Tyndall sijoitettiin pikaisesti Hindheadin hoitokotiin, missä oli Tavernerinin päämaja, sillä hän käytti Harley Streetin varrella olevaa huoneistoaan vain vastaanottotilana.

Minä pidin tytöstä. Häntä ei voinut väittää häikäisevän kauriiksi, mutta hän oli viehättävä.

Joitakin päiviä potilaamme eli aivan normaalisti. Sitten eräänä iltana, hän tuli luokseni.

”Tohtori Rhodes”, hän sanoi, ”tahtoisin taas lähteä kävelemään yön aikana. Ette kai pahastu, vaikka lähden? Ei minulle tapahdu mitään vahinkoa. Minä tiedän mitä teen, mutta olen niin rauhaton, että minun täytyy päästä avarammille paikoille.”

Puhuin asiasta Tavernerille. Tiesin, että hänen menettelytapojensa mukaista oli antaa potilaiden noudattaa mahdollisimman paljon päänäpistöjaan.

”Päästä hänet menemään kaikin mokomin”, hän sanoi. ”Mene hänen kanssaan ja katsele, mitä hän tekee. Emme voi antaa hänen kuljeskella näillä nummilla itseksensä, vaikka en usko, että hänelle tapahtuisi mitään paha.”

Menimme neiti Tyndallin kanssa keväisen yön lämpimään pimeyteen. Hän kiihdytti askeleensa hiljaiseksi, vaivattomaksi juoksuksi, mikä vei meidät nopeasti pitkin kanervapolkuja. Kapusimme Hindheadin kukkuloille, ja nousu hidasti kulkuamme. Hengähdimme pienen mäntymetsikön siimeksessä.

”Kuunnelkaa”, sanoi tyttö, ”miten hiljaista. Tiedättekö mitään linnuista? Kotimme lähellä on pöllö, joka huhuilee kolmea säveltä. En ole koskaan päässyt perille, missä se on. Kuulen sen äänen usein hämärän tultua.”

Olimme sivuuttaneet sen kohdan, missä vanha kärrytie kulki nykyaikaisen valtatie poikki. Alapuolellamme oli murhatun merimiehen muistolle omistettu patsas ja yläpuolellamme suuri kelttiläisristi, joka antaa rauhan hirtettyjen sieluille. Kaukaa hiljaisessa yössä kuului täyttä vauhtia, Thursleyn suunnalta tulevan auton ääni. Katselimme, kuinka se syöksyi ohitsemme varjona omien ajovalojensa jäljessä. Ajattelin villiä ajoani rannikolle ja ihmettelin, olisikohan tässäkin samanlainen kidutettu sielu, joka koetti paeta sisäistä helvettiään vauhdin avulla.

Vierelläni oleva tyttö tarttui äkkiä käsivarteeni.

”Minusta tuntuu kuin sieluani kiskottaisiin irti ruumiistani”, hän läähätti. ”Minua vedetään pyörteeseen. Mitä tapahtuu? Mitä tämä merkitsee?”

Rauhoitin häntä parhaan kykyni mukaan, ja käännyimme kävelemään kotia kohden. Neiti Tyndall oli nyt äärimmäisen kiihtynyt, hätkähtäen jokaisen pensaan kohdalla.

Äkkiä hän pysähtyi kuuntelemaan.

”Nyt se tulee”, hän sanoi.

Kumpikaan meistä ei nähnyt mitään, mutta olin yhtä varma kuin hänkin, että me emme olleet kahden.

”Näillä seuduilla on paljon mustalaisia”, minä sanoin.

”Ei ole kyse mustalaisista”, hän vastasi, ”vaan Läsnaolosta. Minä tunnen sen hyvin. Ei ole syytä tulla levottomaksi. Se ei koskaan tee pahaa, mutta eikö se tunnukin omituiselta?”

Hän vaikeni ja katsahti minuun kasvot pingottuneina siinä epämääräisessä valaistuksessa, joka vallitsee ennen kuin nousua. ”Tahtoisin jotakin, tohtori Rhodes. En tiedä, mitä se on, mutta minä tahdon sitä kuolemaani saakka, enkä koskaan tahdo mitään muuta. Ellen löydä sitä, olen elänyt turhaan.”

Palatessamme kuulumme, että Taverner oli ulkona. Hindheadin tienristeyksessä oli tapahtunut onnettomuus. Paikalliset lääkärit eivät olleet tavoitettavissa, ja Taverner, vaikka hän ei osallistunutkaan yleiseen terveydenhoitoon paikkakunnalla, oli kutsuttu puhelimitse antamaan ensiapua. Neiti Tyndall toivotti minulle hyvää yötä ja meni huoneeseensa. Olin aikeissa mennä nukkumaan, kun puhelin soi.

”Sinäkö, Rhodes?” sanoi Tavernerin ääni. ”Tuon täältä miehen tullessani. Järjestäisitkö vuoteen kirurgisia toimenpiteitä varten?”

Ei kulunut kauaa ennen kuin kuulin auton äänen ulkoa, ja riensin auttamaan uhrin kantamisessa.

”Toinen omituinen yhteensattuma”, sanoi Taverner ja hymyili toisella suupielellään, minkä ilmeen hän oli varannut skeptisyydelle, ja minä näin, että mies, jota nostimme, oli Arnold Black.

”Mutta silloinhan auto, jonka kuulumme ajavan Portsmouthin tiellä, oli hänen”, huudahdin.

”Hyvin todennäköistä”, sanoi Taverner. ”Hän ajoi tavanmukaista vauhtiaan ja epäonnistui pääsemään risteyksen ohi vaan pyöri tienpenkereeltä alas pensaikkoon.”

”Auton ratti meni varmaankin epäkuntoon”, minä sanoin.

”Taikka miehen pää”, sanoi Taverner.

Me veimme potilaamme vuoteeseen ja asettelimme häntä yöpuulle, kun hoitaja tuli kertomaan, että neiti Tyndall oli kovin kiihtyneessä tilassa. Me jätimme hoitajan huolehtimaan Blackista ja menimme tytön huoneeseen.

Tapasimme hänet vuoteessa istumassa – kiihtyneenä, niin kuin hoitaja oli ilmoittanut, mutta vielä hilliten itsensä.

”Se on se Länäolo”, hän sanoi, ”se on niin voimakas, että minusta tuntuu siltä kuin voisin nähdä jotakin millä hetkellä hyvänsä.”

Taverner himmensi valoa. ”Katsotaan, voimmeko luoda silmäyksen siihen”, hän huomautti.

Mystikolle on ominaista, että hänen läsnäolonsa stimuloi niiden sisäisiä aisteja, joiden seurassa hän on, eikä Taverner ollut mikään tavallinen mystikko. Minussa ei ole mystikon vikaa, mutta kun astraaliolennot ovat liikkeellä, minulla on samanlainen tunne kuin se, minkä lapsuudessamme selitimme johtuvaksi siitä, että koimme vilunväristyksiä. Taverner kuvaili minulle usein sen vaikutelman, josta nuo tuntemukset johtuivat ja miten hänen harjaantunut silmänsä näki ne. Hieman harjoiteltuani kykenin määrittelemään suunnan, mistä värähtelyt tulivat, vaikka harvoin näin mitään.

Odotellessamme hämärässä huoneessa koin tämän aistimuksen, ja silloin Taverner huudahti:

”Katsopa, Rhodes, sinunkin täytyy nähdä tämä, sillä eteerinen kaksoispuoli on lähtenyt ruumiista.”

Vuoteessa olevan tytön lähellä leijui ruumisarkun muotoinen harmaa usvapilvi. Tarkastellessamme sitä näin sen tiivistyvän, ja erotin siitä ihmisen selvät ääriviivat. Hitaasti piirteet tulivat selvemmiksi, ja tunsin Arnold Blackin laihat, punakat kasvot. Tyttö nousi kyynärpäittänsä varaan ja tuijotti hämmästyksissään vierellään näkyvää hahmoa. Sitten hän huudahtaen koetti kerätä harmaan usvan syliinsä.

”Se on tullut – se on tullut”, hän huudahti. ”Katsokaa! Minä voin nähdä sen. Se on todellinen.”

Mutta aines, josta ei saanut otetta, väisti hänen käsiään, jotka kulkivat kuin usvapilven lävitse. Tuskaisesti parahtaen hän hapuili muotoa, jota hän ei voinut pitää kiinni.

”Mitä tämä kaikki tarkoittaa?” kysyi Tavernerilta.

”Se tarkoittaa kuolemaa, ellemme saa sitä takaisin”, hän sanoi. ”Se on Blackin eeterinen kaksoispuoli, se mitä sinä sanoisit hänen haamukseen, se hieno ruumis, jossa elinvoimat ovat. Se on tunteiden elähdyttämä, ja koska se on tällä hetkellä vapaa, se on tullut kaipaustensa kohteen luokse – menneisyydessä rakastamansa naisen jälleensyntyneen sielun luokse. Astraaliruumis on ollut naisen läheisyydessä monta kertaa. Juuri siitä hän oli tietoinen, ja hän sanoo sitä ’Läsnäoloksi’. Mutta se ei ole koskaan aikaisemmin pystynyt tulemaan näin selväpiirteisessä muodossa. Se merkitsee, että Black on lähellä kuolemaansa. Meidän täytyy yrittää saada tämän harmaan hahmon palaamaan takaisin lihalliseen majaan.”

Taverner laski kätensä tytön olkapäälle pakottaen hänet kuuntelemaan.

”Tulkaa mukaan”, hän sanoi.

”Minä en voi jättää Sitä”, tyttö vastasi koettaen jälleen haroa varjomaista muotoa.

”Se seuraa teitä”, sanoi Taverner.

Tyttö nousi alistuvasti. Kiersin aamutakin hänen hartioilleen, ja Taverner piti ovea hänelle auki. Hän kulki edellämme käytävään, ja harmaa sumupilvi ajelehti hänen jäljessään ääriiviivojen sulautuessa muodottomaksi usvaksi. Se ei nyt ollut vaakasuorassa, vaan pystyssä ja muistutti levyä, jota kannatetaan yhdestä kulmasta. Tyttö laskeutui edellämme käytävän portaita. Hän pysähtyi hetkeksi sen huoneen ovella, missä

Black lepäsi, mutta astui sitten sisään ja perääntyi hämmentyneenä, kun huoneen yövalaistus paljasti hänelle miehen, joka makasi vuoteessa.

”Minä – minä pyydän anteeksi”, hän änkytti ja aikoi perääntyä, mutta Taverner työnsi hänet edellään ja sulki oven.

Hän vei tytön hiljaa vuoteen ääreen. ”Oletteko koskaan nähnyt tätä miestä?” hän kysyi.

”En koskaan”, tämä vastasi tuijottaen uteliaan lumoutuneena tyynyillä lepääviin kasvoihin.

”Katsokaa suoraan itseenne, katsokaa silmästä silmään alastonta sieluanne ja kertokaa minulle, mitä hän teille merkitsee.”

Tavernerin tahto painosti häntä, ja nykyinen pintakerros hävisi hänestä. Korkeampi minä, joka oli ollut olemassa kautta aikojen, heräsi ja otti hetkeksi haltuunsa alemman persoonallisuuden.

Ihmishenki ja kahden sielun kohtalo olivat vaakalaudalla, ja Taverner pakotti tytön kohtaamaan tuon asian.

”Katsokaa suoraan syvempään itseenne ja kertokaa minulle, mitä tämä mies merkitsee teille.”

”Kaikkea.”

Tyttö katsoi häneen, hengittäen kuin olisi juossut kilpaa.

”Mitä aiotte tehdä hänen hyväkseen?”

”Kaiken.”

”Ajatelkaa tarkoin, ennen kuin lupaatte itsellenne, sillä jos saatatte tämän sielun takaisin ruumiiseensa ja sitten petätte lupauksenne, teette sangen suuren synnin.”

”En voisi rikkoa sitä vaikka tahtoisin”, vastasi tyttö. ”Jokin minua itseäni voimakkaampi pakottaa minua.”

”Käskekää sitten sielua palaamaan ruumiiseen ja elämään jälleen.”

”Onko hän kuollut?”

”Ei vielä, mutta hänen elämänsä on hiuskarvan varassa. Katsokaa, voitte nähdä sen.”

Me katsoimme ja näimme, että hopeanhohtoinen usvalanka liitti harmaan hahmon vuoteessa lepäävään ruumiiseen.

”Kuinka saan hänet palaamaan ruumiiseen?”

”Keskittäkää ajatuksenne ruumiiseen, niin hän vetäytyy siihen takaisin.”

Hitaasti, empien hän kumartui tajuttoman miehen ylle ja sulki ruhjoutuneen ruumiin syliinsä. Silloin näimme, miten harmaa häilyvä usva vetäytyi yhä lähemmäksi ja imeytyi vähitellen aineelliseen muotoon.

Black ja Elaine Tyndall menivät naimisiin kuusi viikkoa myöhemmin ja lähtivät viettämään kuherruskuukauttaan autolla, joka oli pelastettu pensaikosta. Ratisa ei ollut mitään vikaa.

Palatessamme kotiin katseltuamme heidän lähtöään sain Tavernerille: ”Useimmat ihmiset sanoisivat, että sinä olet naittanut keskenään pari hullua, joilla sattui olemaan yhteiset houreet.”

”Ja useimmat ihmiset olisivat pitäneet heitä molempia sopivina mielisairaalaan”, vastasi Taverner. ”Kaikki, mitä tein, oli että tunnistin kahden suuren luonnonlain vaikutuksen, ja sinä näet tuloksen.”

”Kuinka sait yhdisteltyä näiden tapahtumien osaset kokonaisuudeksi?” minä tiedustelin.

”Se oli hyvin yksinkertaista”, sanoi Taverner, ”yhtä yksinkertaista kuin ihmisluontokin. Sinähän tiedät menetelmäni. Uskon, että meillä on monta elämää ja että voimme vaikuttaa toisiimme ajatuksillamme, ja huomaan, että tämä uskoni luo usein valoa sinne, missä tavalliset ajatukset epäonnistuvat.

”Ota nyt esimerkiksi Blackin tapaus. Tavallinen tohtori olisi sanonut, että hänen alitajuinen sielunelämänsä huiputti häntä. No niin, sehän oli mahdollista, ja siksi minä vaivauduin lukemaan hänen menneiden elämiensä tarinan siitä, mitä me sanomme akashiseksi aikakirjoiksi, joihin kaikki ajatukset kertyvät. Huomasin, että hän oli useissa aikaisemmissa elämässään ollut liittyneenä erääseen vastakkaista sukupuolta olleeseen yksilöön ja että viimeisessä elämässään hän oli ollut riittävän vaateliias anellakseen naisen suosiota, vaikka tämä oli kuninkaallisen suvun jäsen ja hän itse vain onnenonkijasoturi.

”Palkinnoksi røyhkeydestään hänet syöstiin palatsin katolta, ja hän murskaantui kuoliaaksi pihamaan kivetykseen. Nyt voit ymmärtää, miksi lentokoneen syöksykierre herätti hänessä vanhat muistot eloon – hän oli syöksynyt kuolemaan aikaisemmin. Voit myös ymmärtää, miksi hänestä tuntui siltä kuin hänen ’mahansa olisi ollut epäkunnossa’, kun hän näki kuvia Egyptistä, sillä tuo kaikki oli tapahtunut egyptiläisessä elämässä. Nykyisin elää paljon ihmisiä, joilla on ollut egyptiläinen menneisyys.

”Voit myös ymmärtää, miksi Black piti kovasta vauhdista. Se herätti hänessä hämäriä muistoja hänen viimeisestä yhteydestään siihen sieluun, jota hän etsi. Jos hän olisi voinut palata vanhoja jälkiä siihen kohtaan, jolloin hän syöksyi ilmassa, hän olisi voinut löytää kaipaamansa naisen jäljet. Hän yritti toistaa mahdollisimman tarkoin ne olosuhteet, joiden vallitessa hän viimeksi oli tuntenut tämän naisen.

”Niin kuin jo olen sinulle kertonut, muistot heräsivät, ja Black lähti etsimään naista, jonka kanssa hän oli elänyt elämä elämältä. Ja nähtyäni salaisista aikakirjoista heidän toistuvat yhteiset taipaleensa tiesin, että oli vain ajan kysymys, milloin he taas joutuisivat yhteen. Ja toivoin vilpittömästi, että nainenkin

muistaisi menneisyyden ja olisi vapaa ottamaan hänet miehekseen. Ellei hän olisi ollut vapaa, meillä olisi ollut, niin kuin sanoin, aika kurja sotku. Nämä henkiset siteet ovat kiusallisia.

”Odotan sinun nyt kysyvän, mikä sattuma toi Elaine Tyndallin minun luokseni. Tiesin, niin kuin sanoin, että heidän polkunsu yhtyisivät ennemmin tai myöhemmin. No, minä asetuin sielullisesti heidän kohtaamispaikkaansa. Kun aika siinä lähestyi, he lähestyivät eri suunnilta minua, ja etuoikeuteni oli saattaa heidät satamaan.”

”Entä sitten neiti Tyndall ja hänen harha-aistimuksensa?” minä utelin.

”Se näytti sinusta tavalliselta vanhanpiian hourailulta, eikö niin?” sanoi Taverner. ”Tytön itsehillintä ja pelottomuus sai minut kuitenkin epäilemään, että tapauksessa oli jotakin muuta. Hän oli niin varma ja persoonaton asenteessaan harha-aistimuksiinsa nähden. Niinpä järjestin hänet Hindheadiin, ja sain tilaisuuden koettaa nähdä sen, mitä hän näki.

”Mitä me näimme, sen sinäkin tiedät. Tapaturman aiheuttama shokki oli ajanut Blackin ulos ruumiistaan, ja hänen kaipuunsa voimakkuus oli vetänyt tytön läheisyyteen. Sellainen ei ole mikään epätavallinen ilmiö, olen useasti nähnyt samanlaisia tapauksia.”

”Miten onnistuit saamaan Blackin palaamaan ruumiiseensa, mikäli hän oli ylipäättään ollut siitä poissa?”

”Kun Elaine kosketti hänen ruumistaan, Blackin sielu ymmärsi, että se voi tavata hänet ilmielävänä, ja niin se pyrki palaamaan omaan ruumiiseensa, mutta elinvoima oli niin heikentynyt, ettei se pystynyt siihen. Ellei tyttö olisi pitänyt häntä sylissänsä, hän olisi kuollut, mutta hän pysyi hengissä tytön elinvoimasta niin kauan, kunnes kykeni itse luomaan uutta.”

”Voin ymmärtää tapauksen psykologisen päätöksen”, minä sanoin, ”mutta kuinka selität ne sattumat, jotka saattoivat heidät yhteen? Miksi neiti Tyndallin piti tulla rauhattomaksi ja lähteä Portsmouthin tielle, vieläpä samaan aikaan kun Black sivuutti hänet?”

Taverner käänsi katseensa tähtiin, jotka alkoivat juuri näkyä tummentuvalta taivaalta.

”Kysy Niiltä”, hän sanoi. ”Muinaiset ihmiset tiesivät mitä tekivät laatiessaan horoskooppeja.”

NELJÄS LUKU

SIELU, JOKA EI TAHTONUT SYNTYÄ

Vastoin tapaansa Taverner ei halunnut tavata erästä potilastaan kahden kesken siitä syystä, että tästä nuoresta naisesta ei saatu irti minkäänlaisia tietoja. Me käännyimme äidin, rouva Caileyn puoleen tiedustellessamme tapauksen alkuvaiheita, ja tämä huolestunut naisparka kertoi meille sellaisia niukkoja yksityiskohtia kuin syrjästäkatsoja yleensä saattoi panna merkille. Mutta potilaan näkökannasta ja tunteista emme saaneet kuulla mitään.

Hän istui edessämme isossa nahkaisessa nojatuolissa. Hänen ruumiinsa oli prinsessan sielun vuokra-asunto, mutta valitettavasti se oli ilman vuokralaista. Kauniit tummat silmät, kertakaikkisen ilmeettömät, katsoivat tyhjyyteen, kun keskustelimme hänestä ikään kuin hän olisi ollut eloton esine, niin kuin asianlaita käytännöllisesti katsoen olikin.

”Hän ei koskaan ollut muiden lasten kaltainen”, sanoi äiti. ”Kun hänet hänen synnyttyään annettiin minun syliini, hän katseli minua, ja hänen silmissään oli eriskummallinen ilme. Ne eivät olleet lapsen silmät. Tohtori, ne olivat naisen, vieläpä kokeneen naisen silmät. Hän ei itkenyt, hän ei koskaan päästännyt pienintäkään ääntä, mutta hän näytti siltä kuin kaikki maailman murheet olisi ollut hänen kannettavanaan. Tuon lapsen kasvot olivat traagiset. Ehkäpä hän tiesi, mitä oli tulossa.”

”Ehkä hän tiesi”, sanoi Taverner.

”Muutaman tunnin kuluttua”, äiti jatkoi, ”hän kuitenkin oli aivan tavallisen lapsen näköinen, mutta siitä hetkestä lähtien hän ei ole lainkaan muuttunut muutoin kuin ruumiiltaan.”

Me katsoimme tuolissa istuvaa tyttöä, ja hän tuijotti meitä takaisin silmää räpäyttämättä kuin pikkulapsi.

”Olemme vieneet hänet kaikkien luokse, joista vain olemme kuulleet, mutta he kaikki sanovat samaa – että kyseessä on toivoton tapaus, sielullinen vajavuus. Mutta kun kuulimme teistä, ajattelimme että te saattaisitte sanoa jotakin muuta. Tiesimme, että teidän menetelmänne eivät ole samanlaisia kuin useimpien muiden lääkärien. Tuntuu kummalliselta, ettei hänelle voisi tehdä mitään. Kun tulimme tänne autolla, sivuutimme kadulla leikkiviä lapsia – herrtaisia, iloisia pienokaisia, jotka olivat rääsyissä ja likaisia. Mistä johtuu, että nuo, joiden äidit voivat tehdä kovin vähän heidän hyväkseen, ovat niin hyvinvoipia, ja että Mona, jonka puolesta tekisimme kaikkemme, on – sellainen kuin hän on?”

Naisraukan silmät täytyivät kyynelistä, eikä kumpikaan meistä osannut vastata.

”Otan hänet hoitokotiini ja pidän häntä jonkin aikaa tarkkailtavana, jos haluatte”, sanoi Taverner. ”Jos aivoissa on vikaa, en voi tehdä mitään, mutta jos itse persoonallisuus on jäänyt kehittymättömäksi, voin yrittää parantamista. Näitä vajavuustapauksia on hyvin vaikea hoitaa – on kuin soittaisi puhelimella saamatta vastausta langan toisesta päästä. Jos saisi jollakin tavalla herätetyksi hänen huomionsa, jotakin voisi tehdä. Pulmana on juuri yhteyden aikaansaaminen.”

Heidän mentyään käännyn Tavernerin puoleen ja sanoin:

”Minkä verran toiveita on tämänkaltaisen tapauksen kohdalla?”

”En voi sitä aivan vielä sanoa”, hän vastasi. ”Minun täytyy ottaa selvää hänen aikaisemmista ruumiillistumisistaan. Olen

aina todennut, että syntymässä saadut vaivat johtuvat jostakin entisestä elämästä. Sitten minun on laadittava hänen horoskoopkinsa ja katsottava, ovatko olosuhteet sellaiset, että hän voi maksaa pois aikaisemmassa elämässään hankkimansa velat. Pidätkö vieläkin minua epäilyttävänä puoskarina, vai alatko vähitellen ymmärtää menetelmiäni?”

”Olen jo kauan sitten lakannut ihmettelemästä mitään”, vastasin. ”Ottaisin vastaan itse pirun sarvineen, sorkkineen ja häntineen, jos lupaisit sille hoitoa.”

Taverner nauraa hykersi.

”Mitä nyt tähän tapaukseen tulee, niin olen sitä mieltä, että jälleensyntymislaki on juuri se, johon meidän täytyy turvautua. Olettaen, että jälleensyntyminen ei ole tosiasia, ja olettaen, että tämä elämä on olemassaolomme alku ja loppu ja että meidän on sen päätyttyä mentävä tulimereen tai soittlemaan harppua sen mukaan, kuinka olemme käyttäneet aikamme – sanopa minulle, Rhodes, miten selität Mona Caileyn tapauksen? Mitä hän teki syntymänsä ja sairautensa alkamisen välisenä muuttaman tunnin aikana, että siitä piti langettaa tällainen tuomio? Ja kun hän on kuollut, voidaanko hänen sanoa oikeudenmukaisesti ansainneen helvetin vai taivaan?”

”En tiedä”, vastasin.

”Mutta jos oletetaan teoriani oikeaksi ja jos siis voimme saada selvän hänen menneisyydestään, saattaisimme löytää hänen nykyisen tilansa syyn, ja kun tiedämme syyn, meillä voi olla mahdollisuus parantaa se. Koetetaan joka tapauksessa.

”Tahdotko nähdä, miten saan nämä tiedot menneisyydestä? Käytän erilaisia menetelmiä. Toisinaan saan ne hypnotisoimalla potilaat tai kristalliin katsomalla, ja toisinaan luen ne luonnon alitajuisesta muistista. Sinähän tiedät: me uskomme, että jokainen ajatus ja aloite maailmassa jättää merkkinsä

akashisiin aikakirjoihin. On kuin käyttäisi käsikirjastoa. Tässä tapauksessa käytän viimeksi mainitsemaani keinoa.”

Hetken kuluttua, menetelmällä, jonka Taverner itse tunsii, hän oli sulkenut mielestään kaikki ulkopuoliset vaikutelmat ja keskittynyt sisäiseen katselemiseen.

Kaikesta päättäen epäselvät mentaaliset kuvat lipuivat hänen silmiensä ohitse, sitten hän löysi polttopisteen ja alkoi kuvailla näkemäänsä minun tehdessäni muistiinpanoja.

Egyptiläiset ja kreikkalaiset elämät sivuutettiin muutamalla sanalla, sillä ne eivät olleet sitä mitä hän etsi. Hän raivasi vain tietään kautta aikojen, mutta ymmärsin, että kysymyksessä oli sielu, joka oli ikivanhaa sukua ja jolla oli suuret mahdollisuudet. Elämä elämältä kuulimme tarinan kuninkaallisesta syntymästä tai papillisesta vihkimyksestä, ja kuitenkin tässä elämässä tytön sielu oli eristetty kaikesta yhteydestä fyysiseen käyttövälineeseensä. Ihmettelin, mikä väärinkäytös oli ollut syynä, että hänet oli tuomittu yksinäiseen vankeuteen ruumiiseensa.

Sitten tulimme sille tasolle, jota etsimme, 15. vuosisadan Italiaan, niin kuin kävi ilmi. ”Hallitsevan herttuan tytär –.” En saanut selvää ruhtinaskunnan nimestä. ”Tytön nuorempi sisar oli Giovanni Sigmundin rakastettu. Hänen onnistui voittaa sisarensa rakastajan kiintymys, ja sitten kun eräs rikkaampi kosi ja tarjosi hänelle kättään, hän kavalsi Sigmundin tämän vihollisille päästäkseen hänen tungettelevuudestaan.”

”Aito renessanssin tytär”, huomautti Taverner palattuaan normaalitajuntaansa ja luettuaan muistiinpanoni, sillä hänelle jäi harvoin muistoja siitä, mitä hän oli kertonut ollessaan alitajuisessa tilassa. ”Luulen, että nyt voimme arvata vaivan syyn. Oletkohan selvillä syntymää edeltävistä sielullisista tapahtumista? Juuri ennen syntymäänsä sielu näkee ikään kuin filmsesityksen tulevasta elämästään, ei tietenkään kaikkia yksityiskohtia, vaan

pääpiirteissään, jotka ovat kohtalon määräämät. Niitä se ei voi muuttaa, mutta sen tuleva elämä riippuu siitä, millä tavalla se suhtautuu näihin määrättyihin asioihin. Näin siis on, että vaikka emme voikaan muuttaa kohtaloamme tässä elämässä, tulevaisuutemme on kokonaan omissa käsissämme.”

”Kun nyt tunnemme menneisyyden, voimme arvata, millainen kohtalo on tällä työllä. Hän on elämän velkaa miehelle ja naiselle, ja kärsimys, jonka hän heille aiheutti, kimmahtaa takaisin häneen itseensä. Ei mitään erityistä helvettiä tarvita. Jokainen sielu luo oman helvettinsä.”

”Mutta hänhän ei kärsi”, minä huomautin, ”hän on vain passiivisessa tilassa. Ainoa, joka kärsii, on äiti.”

”Ah”, sanoi Taverner, ”siinä onkin koko jutun ongelma. Kun hän sai tuon välähdyksen siitä, mikä häntä oli odottamassa, hän nousi kapinaan kohtaloaan vastaan ja koetti kieltää velkansa. Hänen sielunsa kieltäytyi ottamasta raskasta taakkaa kannettavakseen. Juuri tämä hetkellinen tiedon välähdys antoi hänen silmilleen niiden oudon ja kaikkea muuta kuin lapsenomaisen katseen, joka säpsähdytti hänen äitiään.”

”Onko ihmisillä aina tämä ennakkotieto?” minä kysyin.

”He saavat aina tämän tiedon välähdyksen, mutta sen muisto on tavallisesti uinuvassa tilassa. Joillakin ihmisillä on kuitenkin epämääräisiä aavistuksia, ja okkulttinen harjoitus pyrkii elvyttämään nämä unohtuneet muistot kuten muutkin aikaisempiin elämiin liittyvät muistot.”

”Nyt kun olet löytänyt neiti Caileyn sairauden syyn, mitä voit tehdä parantaaksesi hänet?”

”Hyvin vähän”, sanoi Taverner. ”Voin vain odottaa ja pitää häntä silmällä. Kun aika on kypsä tasapainon asettumiseen, silloin muut vanhan tragedian näyttelijät ilmestyvät ja vaativat velkansa suoritettavaksi. Hänelle annetaan tilaisuus hyvittämiseen, minkä jälkeen hän on vapaa kulkemaan tietään

kohtalosta vapautuneena. Ellei hän kykene sitä suorittamaan, hänet otetaan pois elämästä ja pakotetaan pian palaamaan takaisin uudelleen toista yritystä varten, mutta arvelen (koska hänet on tuotu minun luokseni), että hänen sielulle on annettu tässä elämässä toinenkin tilaisuus astua ruumiiseen. Katsotaan nyt.”

Tarkkailin usein Mona Caileya, kun hänet oli tuotu Hindheadin hoitokotiin. Huolimatta naamiomaisesta ilmeettömydestään hänen kasvonsa ilmaisivat luonteenlujuutta. Säännölliset kasvonpiirteet, voimakas suu ja kauniit silmät olivat sopiva olinpaikka sielulle, joka ei ollut kaikkein tavallisimpia – sielu vain oli poissa.

Taverner odotti, että ennen pitkää näytelmän muutkin esittäjät ilmaantuisivat näyttämölle niiden salaperäisten voimavirtojen tuomina, jotka alati liikkuvat elämän ulkokuoren alla. Jokaisen uuden potilaan saavuttua hoitokotiin minulla oli tapana tarkastella Mona Caileya kysellen itsekseni, aikoiko uusi tulkas vaatia häneltä sen vanhan velan suoritusta, joka piti häntä kahlehdittuna.

Kevät muuttui kesäksi eikä mitään tapahtunut. Muut tapaukset veivät huomioni, ja olin jo miltei unohtanut tytön ja hänen arvoituksensa, kun Taverner muistutti minua niistä.

”On aika ruveta pitämään silmällä neiti Caileya”, hän sanoi. ”Olen laskenut hänen horoskoopkinsa, ja planeettojen asema on tämän kuun lopussa sellainen, että hänellä saattaisi olla tilaisuus tyhjentää kohtalonsa – jos vain saamme hänet ryhtymään siihen.”

”Entä jos hän ei sitä halua?”

”Silloin hän ei viivyttelä lähtöään, sillä silloin hän on epäonnistunut tämän ruumiillistuman tarkoituksen täyttämässä.”

”Entä jos hän ryhtyy siihen?”

”Silloin hän saa kokea kärsimystä, mutta hän pääsee vapaaksi ja nousee pian takaisin niihin korkeuksiin, jotka hän oli aikaisemmin saavuttanut.”

”Tuskin on todennäköistä, että hän pääsee tässä elämässä kuningasperheen jäseneksi”, minä sanoin.

”Hän oli enemmän kuin kuninkaallinen. Hän oli vihitty”, vastasi Taverner, ja siitä, miten hän tämän sanoi, tiesin että hän puhui kuninkuudesta, joka ei ole tästä maailmasta.

Äkkiä keskustelumme keskeytti yläkerran huoneista kuuluva huuto. Se oli pelon kirkaisu, sellaisen saattaa päästää ilmoille sielu, joka on kurkistanut kaaokseen ja nähnyt pelottavaa kauhua. Se oli painajaisunta näkevän lapsen huuto, mutta – mikä lisäsi sen kaameutta – se tuli miehen kurkusta.

Ryntäsimme yläkertaan. Meidän ei tarvinnut kysyä, mistä tuo huuto kuului. Oli vain yksi potilas, joka saattoi päästää sellaisen äänen – muuan miesparka, joka kärsi granaattishokista ja jota olimme pitäneet vuoteessa lepäämässä.

Huomasimme hänen seisovan keskellä huonetta vavisten päästä varpasiin. Meidät nähdessään hän syöksyi huoneen poikki ja heittäytyi Tavernerin syliin. Se oli pelästyneen lapsen liikuttava ele, mutta kun sen teki kookas, raidalliseen pyjamaan pukeutunut mies, sitä oli tavattoman ahdistavaa katsella.

Taverner rauhoitteli häntä äidillisen lempeästi, sai hänet menemään takaisin vuoteeseen ja istui hänen vieressään, kunnes hän oli rauhoittunut.

”Luulenpa, ettemme pidä häntä enää kauempaa vuoteessa”, virkaveljeni sanoi poistuttuamme huoneesta. ”Toimettomuus saa hänet hautomaan vanhoja asioita, ja hän elää mielikuvitukseensa uudelleen juoksuhautakokemukset.”

Niinpä Howson ilmaantui seuraavana päivänä muiden potilaiden joukkoon ensi kerran sairaalaan saapumisensa jälkeen ja näytti piristyvän muutoksesta.

Muutos ei kuitenkaan ollut pitkäaikainen. Kun uutuuden viehätyks oli kulunut, hän rupesi jälleen hautomaan synkkiä ajatuksiaan, käyden muistoissaan lävitse niitä kauhun hetkiä, jotka hän oli kokenut, ja päätyi joka kerta pakokauhun valtaan, etsien suojaa lähimmältä inhimilliseltä olennotla.

Muista potilaistamme tuntui jokseenkin huolestuttavalta saada äkkiarvaamatta yli 180 senttiä tukevaa ihmisyyttä syliin-sä, siksi me eristimme Howsonin siihen puutarhan osaan, jonka olimme varanneet sellaisille potilaille, joita emme voineet päästää muiden joukkoon. Siellä oli ennestään vain Mona Cailey, mutta emme ottaneet häntä lukuun, sillä hän istui kansituolissaan liikkumattomana muulloin paitsi silloin, kun hänet noudettiin aterialle.

Kun eräänä iltana kävelin Tavernerin kanssa tuossa osassa aluettamme, kuulimme jälleen Howsonin tutuksi käyneen painajaismaisen kirkkaisun. Hän ampaisi ulos kesämajasta ja seiso i epätöiden nurmikolla. Ainoat näkyvissä olevat ihmiset olimme me kaksi ja liikkumaton Mona Cailey, Howson oli suunnilleen meidän ja Mona Caileyn puolivälissä. Kun miehen hermot ovat riekaleina, hänestä tulee luonteenlaadusta riippuen joko villi-ihminen tai lapsi, ja Howsonin tapauksessa oli noin nelivuotias. Taverner kiiruhti häntä kohti poikki nurmikön, mutta kun mies muuttuu lapseksi, hän turvautuu äitiin, ja lähestyväs-tä miehestä piittaamatta Howson juoksi ruohokentän yli Mona Caileyn luokse painaen päänsä tämän syliin.

Painavan miehen aiheuttama sysäys, kun hän heittäytyi tytön syliin, oli vähällä kaataa tämän selälleen tuolineen päi-vineen ja sai hänen sameissa aivoissaan aikaan jonkinlaisen reaktion. Olin aikeissa juosta apuun ja vapauttaa tytön hämmentävästä tilanteesta, kun Taverner tarttui käsivarteeni ja py-säytti minut.

”Ei, odota”, hän sanoi. ”Katso, mitä hän tekee! Tämä saattaa selvittää tytön kohtalon.”

Howsonin käytöksessä ei ollut mitään loukkaavaa, sillä siksi selvästi hän oli lapsi eikä mies. Mielestäni hän oli aina muistuttanut mastiff-koiraa, jota oli hoivattu kuin pientä pentua ja joka ei ymmärrä lakanneensa olemasta sylikoira.

Muutaman loppumattomalta tuntuvan minuutin ajan me katselimme sameiden aivojen yritystä ryhtyä toimimaan, ja sitten käsi, valkea ja muodoltaan siro mutta veltto niin kuin vain sielullisesti sairaiden käsi saattaa olla, laskeutui miehen lähettävälle hartioille. Se oli ensimmäinen ajatuksen synnyttämä teko, jonka Mona Cailey koskaan oli saanut aikaan.

Arvelin, että Taverner olisi halunnut tanssia ilosta nurmikolla.

”Katso!” hän sanoi. ”Katso, kuinka hänen sielunsa koettaa toimia.”

Ja minä katsoin. Oli kuin ruostunutta koneistoa olisi koetettu saada käyntiin käsivoimin vääntämällä. Tytön uurteeton otsa oli jännityksestä rypistynyt, kun ajatusvirrat koettivat pakkautua avautumattomiin uomiin. Mitkä hämäret äidinvaisot hänessä heräsivät, sitä en tiedä, mutta hän oli ilmeisesti ottanut jalkojensa juuressa olevan ison lapsen huomaansa.

Muutaman minuutin kuluttua Howson sai takaisin itsehillintänsä ja esitti hämmentyneet anteeksipyyntönsä hyökkäyksensä uhrille. Kauniit, tummat silmät tuijottivat vakaasti ja ilmeettömästi mieheen. Käsitettyään asioiden tilan Howson lopetti anteeksipyyntönsä kesken lauseen ja jäi puolestaan tuijottamaan tyttöön.

”No niin”, hän sanoi, yhtä paljon itsekseen kuin työlle, ”ellei se liikuta teitä, olen tietysti kiitollinen.” Istuutuen tytön jalkoihin hän syytti vapisevin käsin savukkeen.

Siitä hetkestä lähtien molemmat olivat päivisin erottamattomia. Howson näytti saavan toisen passiivisesta läsnäolosta kaipaamaansa seuraa. Tyttö antoi hänelle tunteen inhimillisestä suojeluksesta, eikä hän kuitenkaan tuntenut olevansa hullu tytön silmissä. Tämä omituinen järjettömän tytön ja älykkään miehen toveruus oli suuren hilpeyden aiheena muille talon asukeille. Minä puolestani olin taipuvainen pitämään sitä niihin omituisiin ystäväystymistapauksiin kuuluvana, joita meidän hoitokodissamme saattaa syntyä.

Eräänä iltana kun tuo pari oli tulossa kentän poikki taloa kohti, virkaveljeni laski kätensä olkapäälleni.

”Kuka tuo on, joka on Mona Caileyn seurassa?” hän kysyi.

”Tietenkin Howson”, vastasin hämmästyen kysymyksen itsestään selvyyttä.

”Se on nimi, jolla me tunnemme hänet nyt”, sanoi Taverner pitäen paria silmällä koko ajan, ”mutta minusta tuntuu kuin hän olisi yhteen aikaan vastannut Giovanni Sigmundin nimeen.”

”Tarkoitatko – ?” huudahdin.

”Täsmälleen”, sanoi Taverner. ”Pyörä on tehnyt täyden kieroksen. Kun hän oli kuolemaisillaan niiden kiduttamana, joiden käsiin nainen oli hänet kavaltanut, hän tuskissaan kutsui tätä avukseen. On tarpeetonta sanoa, että hän ei tullut. Nyt kun hän on jälleen tuskissaan, jokin kumma sielullisen tottumuksen laki vei avunhuudon vanhoja uria myöten, ja nainen on vastannut siihen. Hän on alkanut maksaa velkaansa. Jos kaikki käy hyvin, saamme nähdä, kuinka sielu tulee takaisin ruumiiseensa, eikä tämä lihaan tuleva sielu ole suinkaan vähäpätöinen, jos se tapahtuu.”

Olin ajatellut, että olimme todistamassa kahden taas toisensa tavanneen rakastavaisen romanssia, mutta pian huomasin,

että kysymyksessä oli pikemminkin tragedia, ainakin toiselle heistä.

Seuraavana päivänä Howsonin kihlattu saapui tervehtimään häntä. Vein hänet siihen puutarhan eristettyyn osaan, missä Howson kulutti aikaansa, ja näin siellä mitä liikuttavimman pienen tragikomedian. Howson oli, kuten tavallista, Mona Caileyn rinnalla poltellen savuketta. Nähdessään kihlattunsa hän ponnahti seisaalle, myös Mona Cailey nousi. Tulijan silmissä oli pelkoa ja epäluuloa, kenties siksi, että hän ei tuntenut sellullisia sairauksia, jotka aina ensi näkemältä näyttävät ahdistavilta. Vajaamielisen potilaamme silmissä oli kuitenkin ilme, jota saatan kuvata ylenkatseeksi. Niissä oli välähdys 1400-luvun italialaisen viekkaasta häikäilemättömyydestä, ja arvasin, kuka tulija oli.

Unohtaen toisen tytön läsnäolon Howson lähestyi innokkaasti kihlattuaan ja suuteli tätä. Luulin silmänräpäyksen ajan, että saisimme nähdä sellaisen ilkeämielisyyden ilmauksen, joihin mentaalisesti vajakykyiset pystyvät, kun Mona Cailey äkkiä muuttui, ja minä näin tuon ihmeellisen tapauksen, kuinka sielu tulee ja ottaa ruumiin haltuunsa.

Äly alkoi hitaasti loistaa sameissa silmissä, kun tyttö katsoi kohtausta, joka esitettiin hänen edessään. Hetken ajan oli epävarmaa, mitä tapahtuisi. Syöksyisikö hän eteenpäin ja riuhtaisisi molemmat erikseen vai jäisikö hän seisomaan syrjässä? Ympäristönsä unohtaneiden rakastavaisten takana olin valmiina ryntäämään väliin ja tarttumaan Monaan, mikäli se osoittautuisi tarpeelliseksi. Odotimme ikuisuuden harjaantumattomien aivojen toimien vastahakoisesti epätavallisessa yrityksessään.

Sitten tyttö kääntyi hitaasti pois päin. Hän liikkui hiljaa nurmen yli, noiden kahden huomaamatta, etsien turvaa pensastosta, niin kuin haavoittunut eläin etsii suojaa. Mutta hänen

liikkeensä eivät enää olleet tahdottomien jäsenten liikettä. Hän kulki kuten nainen, joka on tottunut kävelemään kuninkaiden edessä, mutta niin kuin nainen, jonka sydän oli haavoittunut.

Seurasin häntä, kun hän kulki puiden siimekseen, ja laskin käteni hänen käsivarrelleen lausuen vaistomaisesti lohdutuksen sanoja, vaikka en odottanut vastausta. Hän käänsi minuun tummat silmänsä, jotka olivat tulvillaan vuodattamattomia kyyneleitä ja joissa loisti kauhistuttava tieto.

”Niin täytyy olla”, hän sanoi selvästi. Ne olivat ensimmäiset sanat, jotka hän oli milloinkaan lausunut. Sitten hän veti käsivartensa pois ja poistui yksikseen.

Seuraavina päivinä tarkkailimme, kuinka sielu heilui ruumiissa ja sen ulkopuolella. Toisinaan hän oli sieluton idiootti, ja toisinaan yksi niistä naisista, jotka ovat luoneet historiaa. Vaikka hänen mahdollisuutensa ilmaista itseään kehittyivät hitaasti, usein hän hallitsi täydellisesti sielunkykynsä. Ja millaiset kyvyt ne olivat! Olin lukenut renessanssin ihmeellisistä naisista – nyt näin sellaisen.

Toisinaan, kun hänen tilansa aiheuttama tuska äityi liian raskaaksi kantaa, sielu poistui toviksi ruumiista levätäkseen jossakin ihmeellisessä paratiisissa, josta emme tiedä mitään, jättäen sieluttoman ruumiin taas meidän huolehdittavaksemme. Kuitenkin se palasi joka kerta takaisin voimistuneena. Kenen kanssa se oli keskustellut, mitä apua se oli saanut, sitä emme koskaan saaneet tietää, mutta joka kerta se kohtasi jälleensyntymisen tuskan ja kantoi sen taakkaa uudistuneella rohkeudella ja tiedolla.

Hämärä, vasta herännyt mieli ymmärsi Howsonia läpikotaisin. Hän saattoi seurata jokaista miehen tajuista ja alitajuisista kiertelyä ja kaartelua, ja hän oli luonnollisesti ihanteellisen hoitaja Howsonille, jonka pelon valtaaman sielun ei koskaan

tarvinnut tarpoa ulkoisessa pimeydessä ja kuoleman kauhussa. Vaistomaisesti Mona tunsu painajaisten lähestymisen ja tempasi kätensä ojentaen harhailevan sielun takaisin turvaan.

Kun Howsonin mieltä näin suojeltiin kauhistuttavien myrskujen raatelulta, se alkoi parantua. Päivä päivältä lähestyi aika, jolloin hän voisi jättää hoitokodin ja ottaa vaimokseen naisen, jonka kanssa hän oli kihloissa, ja päivä päivältä vaistomaisella taidollaan ja valppaalla huolenpidollaan Mona Cailey joudutti tuon päivän koittamista.

Sanoin, että hän lähtisi ja nautti naisen, jonka kanssa oli kihloissa – ei sitä naista, jota hän rakasti. Sillä jos Mona Cailey olisi tuona aikana nostanut sormensakin, hän olisi voinut palauttaa vanhat muistot tietoisuuteen ja saanut Howsonin itselleen. Olen aivan varma siitä, että hän oli itse tästä perillä. Tietämättömän nainen ei olisi vältellyt salakuoppia niin taitavasti kuin hän.

Howsonin lähtöä edeltävänä iltana Mona vaipui takaisin aiempaan tilaansa. Tunti toisensa jälkeen istuimme Tavernerin kanssa hänen vierellään. Hän tuskin tuntui hengittävän, niin täydellisesti sielu oli lähtenyt ruumiista.

”Hän on sulkeutunut omaan alitajuntaansa liikkuen menneisyyden muistojen keskellä”, Taverner kuiskasi minulle, kun heikot nytkähdykset kulkivat vuoteella lepäävän ruumiin läpi.

Sitten tapahtui muutos.

”Voi”, sanoi Taverner, ”nyt hän on poissa!”

Valkoinen käsi nousi hitaasti – käsi, jonka olin nähnyt muuttuvan vastenmielisen veltosta lujaksi ja voimakkaaksi, ja vuoteen viereisestä seinästä kuului sarja koputuksia, jotka olisivat saattaneet tavallisen käden rystyset vereslihalle.

”Hän vaatii pääsyä loosiinsa”, kuiskasi Taverner. ”Hän antaa tunnussanan heti, kun koputukset on hyväksytyt.”

Jostakin katonrajasta toistui koputusten sarja, ja sitten Taverner asetti kämmenensä tytön suulle. Vartioivien sormien lomitse tunkeutui vaimennettu ääni, josta en saanut selvää.

”Hän saa sen, mitä hän on mennyt etsimään”, sanoi Taverner. ”Hän vaatii pääsyä korkeaan asteeseen.”

Minun oli mahdotonta tietää, mitä tapahtui tuon oudon loosin työssä, joka kokoontui ruumiin ulkopuolella. Saatoin kuitenkin nähdä, että Taverner telepaattisine kykyineen pystyi seuraamaan rituaalia, sillä hän otti osaa tervehdyksiin ja keskusteluihin.

Kun epätavallinen seremonia lähestyi loppuaan, me näimme Mona Caileyn nimellä tuntemamme sielun vetäytyvän pois veljiensä seurasta ja palaavan taso tasolta normaaliin tajuntaan. Hänen kasvoiltaan kuvastui sellainen rauhan ilme, jota en ole koskaan nähnyt elävissä ihmisissä, vaan ainoastaan sellaisten kuolevien kasvoilla, jotka menivät suoraan Valoon.

”Hän on saanut voimaa koettelemustaan varten”, sanoi Taverner, ”ja se on todellakin koettelemus, sillä morsian tulee noutamaan Howsonin autollaan.”

”Onko viisasta antaa neiti Caileyn olla läsnä?” minä kysyin.

”Hänen täytyy kestää se”, sanoi Taverner. ”On parempi epäonnistua kuin menettää tämä tilaisuus.”

Hän oli mies, joka ei milloinkaan säästänyt potilaitaan, jos kysymyksessä oli kohtalon täyttämisen. Hän piti kuolemaa vähempiarvoisena kuin useimmat ihmiset maasta muuttua, itse asiassa hän näytti pitävän kuolemaa juuri siihen verrattavana.

”Kun kerran on saanut välähdyksen menneisyydestään, edes vain hämärän, silloin on varma tulevaisuudestaan, ja siksi myös lakkaa pelkäämästä elämästä. Olettakaamme, että epäonnistun tänään jossakin kokeessa, minä selvitän sotkun, menen vuoteeseen, nukun, ja sitten levätyäni seuraavana päivänä alan

uudelleen. Samoin on elämisen laita, kun kerran on varma jälleensyntyemisestä. Vain sellainen ihminen, joka ei omakohtaisesti tunne sielun kuolemattomuutta, voi puhua tuhoutuneesta elämästä ja ikiajoiksi menetetyistä tilaisuuksista.”

Mona Cailey, Taverner ja minä olimme ovella toivottamassa Howsonille hyvää matkaa, kun hänen kihlattunsa kutsui häntä. Hän kiitti meitä molempia tuntien ilmeistä kiitollisuutta sen johdosta, mitä olimme hänelle tehneet, mutta kiitoksista kieläytyen Taverner viittasi vierellään seisovaan tyttöön.

”Ette ole saanut minulta muuta kuin täysihoidon”, hän sanoi. ”Tuossa on teidän psykologinne.”

Howson tarttui molemmin käsin Monan käteen. Tämä oli aivan passiivinen, mutta vailla aiempaa velttoa liikkumattomuuttaan. Hänessä oli äärimmäisen jännityksen hiljaisuus.

”Pikku Mona parka!” sanoi Howson. ”Olet aika lailla parempi kuin ennen. Tulepa yhä parempaan kuntoon, niin jonakin päivänä sinusta tulee kunnan tyttö ja sinulla on hauskaa” – ja hän suuteli Monaa hellävaroen kuin pientä lasta.

Mitä muistoja tuo suudelma herätti, sitä en tiedä, mutta näin, että Howsonin kasvojen väri muuttui, ja hän katsoi tyttöön tarkasti. Jos noissa tummissa silmissä olisi välähtänyt heikkokin vastaus, vanha rakkaus olisi palannut, mutta tuon velkaansa suorittavan naisen naamion kaltaisissa kasvoissa ei näkynyt pienintäkään värähdystä. Howsonia puistatti. Ehkäpä jokin kylmä vankityrmän tuulihenki kosketti häntä. Hän meni autoon naisen viereen, jonka hän aikoi ottaa vaimokseen, ja tämä ajoi pois.

”Kuinkahan tuonkin avioliiton käy?” minä kysyin, kun auton ääni häipyi kuulumattomiin.

”Niin kuin niin monien muidenkin, joissa vain tunteet liittyvät toisiinsa. He ovat rakastuneita vuoden päivät, sitten tulee

pettymys, ja selviytyttyään jollakin tavalla tuosta kriisistä he pysyttelevät yhdessä yleisen mielipiteen paineen takia ja elävät keskinäisessä suvaitsevaisuudessa, joka käy onnistuneesta avioliitosta. *Mutta kun Howson kuolee, hän muistaa Mona Caileyn ja kutsuu häntä, ja kun hän kulkee yli kynnyksen, Mona vaatii hänet itselleen, sillä he ovat suorittaneet hyvityksen, ja tie on avoin.*”

VIIDES LUKU

TUOKSU-UNIKOT

I

”Gregory Polson”, Taverner sanoi lukiessaan käyntikorttia, joka oli tuotu hänelle. ”Ilmeisesti liikkeen nuorempi osakas. Näkyvät asustavan Lincolnin majatalossa, niinpä he ovat kaikesta päättäen lakimiehiä. Se nähdään pian.”

Työ jättää tavallisesti jälkensä ihmiseen, ja vieraamme, vaikka hän olikin suhteellisen nuori, oli jo saanut ammattinsa leiman.

”Haluan kysyä neuvoa teiltä”, hän aloitti, ”asiasta, joka on varsin omituinen – sairaustapaukseksi sitä ei voi sanoa. Mutta minusta tuntuu kuitenkin, että te olette ainoa ihminen, joka voi sitä ymmärtää, ja siksi – vaikka se ei varsinaisesti kuuluisikaan alaanne – olisin tavattoman kiitollinen, jos voisitte tutkia sitä.”

Taverner nyökkäsi hyväksyvästi, ja vieraamme ryhtyi kertomaan.

”Arvelen, että olette kuulleet vanhasta Benjamin Burmisterista, joka hankki valtavan omaisuuden maailmansodan aikana? Me – tarkoitan, isäni toimisto – olemme hänen lakimiehiään ja samalla perheen ystäviä, tai oikeastaan, olakseni täsmällinen, hänen veljiensä perheiden ystäviä, sillä vanha Burmister on naimaton. Sisareni ja minä itse olemme varttuneet Burmister-serkusten kanssa, ikään kuin olisimme yhtä isoa perhettä. Itse asiassa sisareni on nyt kihloissa David

Burmisterin pojan kanssa – erittäin hauska kaveri ja oikeastaan hyvä ystäväni. Kihlaus tuotti meille suurta iloa, sillä Burmisterit ovat mukavia ihmisiä, vaikka nämä kaksi muuta veljestä eivät olekaan varakkaita. Lyhyesti sanoen, sen jälkeen kun Edith ja Tim menivät kihloihin noin kuusi kuukautta sitten, sukuni oli sitäkin ihastuneempi kihlauksen johdosta (samaa en kuitenkaan voi sanoa itsestäni), sillä vanha Benjamin Burmister laati uuden testamentin, missä hän jätti rahansa Timille.”

”Miksi pidätte sitä valitettavana?”

”Koska niillä miehillä, joille hän on jättänyt rahansa, on valittava taipumus tehdä itsemurha.”

”Todellako?”

”Kyllä”, vieraamme vastasi, ”se on tapahtunut peräti kolmessa tapauksessa. Testamentti, jonka juuri olen laatinut Timin hyväksi, on Benjamin Burmisterin neljäs testamentti, Murray, Timin vanhin veli, joka oli edellinen Burmisterin perilliseen valitsemista, hyppäsi eräältä kalliolta Brightonin läheisyydessä noin kuukausi sitten.”

”Sanotte, että joka kerta, kun herra Burmister tekee testamentin, pääperillinen tekee itsemurhan?” sanoi Taverner. ”Kertoisitteko testamentin ehdoista?”

”Ne ovat mielestäni jokseenkin epäoikeudenmukaiset”, sanoi Gregory Polson. ”Sen sijaan että hän jakaisi rahat veljiensä pojille ja tyttärille, jotka eivät tule erikoisen hyvin toimeen, hän itsepintaisesti tahtoo jättää suurimman osan varoistaan yhdelle veljenpojalle. Hän näyttäisi aikovan perustaa jonkinlaisen dynastian – hän on jo ostanut sitä varten maalaiskartanon. Hän aikoo tehdä yhdestä Burmisterista vaikutusvaltaisen miehen sen sijaan, että auttaisi tusinaa heikäläisiä.”

”Ymmärrän”, Taverner sanoi, ”ja heti kun testamentti on tehty, pääperijä tekee itsemurhan.”

”Aivan niin”, sanoi Polson. ”Heillä on ollut kolme itsemurhaa kahden vuoden kuluessa.”

”Ohhoh”, sanoi Taverner. ”Niinkö paljon? Se ei tosiaankaan tunnu sattumalta. Kuka sitten on hyötynyt näistä kuolemantapauksista?”

”Vain seuraava perillinen, joka itse pian tekee itsemurhan.”

”Millä periaatteella asiakkaanne valitsee perillisensä?”

”Hän valitsee sen veljenpojan, joka hänen mielestään kunnioittaa häntä eniten.”

”Eikä hän noudata minkäänlaista syntymäjärjestystä?”

”Ei minkäänlaista. Hän suorittaa valintansa heidän luonteestaan saamansa käsityksen nojalla ja poimii voimakkaimmat luonteet ensiksi. Tim on paljon hiljaisempi, sulkeutuneempi luonne kuin serkkunsa – ihmettelin, kun näin, että vanha Burmister oli tällä kertaa valinnut hänet, mutta nyt ei ole paljon valinnan varaa. Hänen lisäksi on vain kolme poikaa jäljellä näiden kaameiden murhenäytelmien jälkeen.”

”Siis joku näistä kolmesta miehestä hyötyy, jos vielä yksi itsemurha tapahtuu?”

”Aivan niin. Mutta on vaikea kuvitella rikollista, joka on niin kylmäverinen, että tekee lopun koko suvusta luottaen siihen mahdollisuuteen, että lopullinen valinta lankeaisi häneen itseensä!”

”Minkälaisia miehiä nämä kolme jäljelle jäänyttä serkusta ovat?”

”Henry on insinööri, verraten hyvässä asemassa, ja menee kohtapuoliin naimisiin. Hän ei koskaan tee mitään erikoista, mutta hän on kunnan kaveri. Hän on Timin nuorempi veli. Bob, Timin serkku, ei koskaan selviydy kunnolla mistään asioista. Meidän on täytynyt auttaa häntä kerran, kun hän rikkoi lupauksensa, ja parista muusta ikävästä tilanteesta. Sanoisin,

että hän oli hyväsydäminen mutta edesvastuuton poika, itse pahin vihollisensa. Viimeinen serkuksista on Irving, Bobin veli, harmiton poika, joka ei kuitenkaan pidä tavallisesta työstä. Joseph Burmisterin pojat eivät koskaan suoriutuneet niin hyvin kaikista elämän vaikeuksista kuin Davidin pojat. He osoittavat taipumusta enemmän taiteelliseen kuin käytännölliseen työhön, eikä sellaiset koskaan ansaitse suuria summia.

”Josephin vaimolla oli kuitenkin jonkin verran rahaa, ja jokaisella hänen lapsellaan on noin sataviisikymmentä puntaa vuodessa käyttövaroja. Ei ylen määrin, mutta kuitenkin sen verran, ettei heidän tarvitse etsiä työtä. Bob tekee yhtä sun toista lisätuloikseen. Hän on nykyisin erään golfklubin sihteeri, mutta Irving on suvun nero, ja hän on päättänyt ruveta taiteilijaksi, vaikken usko, että hän on koskaan saanut mitään aikaan. Hänen ainoana työnään on, sikäli kuin tiedän, kirjoittaa kuu-kausittain taidearvosteluja lehteen, jonka mielestä julkisuus on riittävä kirjoituspalkkio.”

”Jos tosiaan on niin, hän ei siitä sanottavasti kostu”, sanoi Taverner. ”Kuinka hän tulee toimeen sadallaviidelläkymmenellä punnallaan?”

”Hän asustaa yhden huoneen käsittävässä ateljeessaan ja syö miten sattuu. Tämä ei kuitenkaan ole niin epämiellyttävää kuin miltä se kuulostaa. Hänellä on erinomaisen hyvä maku, ja hänen pieni asuntonsa on varsin viehättävä.”

”Nämä ovat siis ne, jotka saattaisivat hyötyä testamentista – vakiintunut insinööri, hyväluontoinen, ajattelematon tyyppi ja boheemi.”

”Alun perin oli seitsemän mahdollista perillistä vanhan Benjaminin periaatteen mukaan. Kolme on surmannut itsensä, yksi on parastaikaa kuoleman tuomittuna.”

”Mitä tuolla tarkoitatte?” keskeytti Taverner.

”Ah!” sanoi Polson, ”juuri se säikäytti minua ja sain minut tulemaan tänne. Ne kolme miestä, jotka ovat nyt kuolleita, tekivät itsemurhan samalla tavalla, heittäytymällä alas korkealta paikalta. Tim kävi eilen toimistossani. Huoneistomme on rakennuksen ylimmässä kerroksessa, huomattavan korkealla. Hän katseli hetken aikaa ikkunasta, ja kun kysyin, mitä hän katseli, hän vastasi: ’Ihmettelen tässä itsekseni, miltä tuntuisi pudota kadulle.’ Kehotin häntä tulemaan ikkunan luota ja olemaan hulluttelematta, mutta tapaus järkytti minua muistaessani aikaisemmat itsemurhat, ja siksi tulin luoksenne.”

”Miksi juuri minun luokseni?”

”Olen tutkinut hieman okkultismia ja psykologiaa, ja olen kuullut, että te yhdistätte työssänne nämä toisiinsa”, sanoi Polson, ”ja näytti, että tämä tapaus oli teitä varten.”

”Asiassa on vielä jotakin, mistä ette ole vielä kertoneet”, sanoi Taverner. ”Mitä itse epäilette?”

”Minulla ei ole minkäänlaisia todisteita. Itse asiassa juuri todistusten puute saa minut etsimään selitystä normaalin elämän ulkopuolelta. Miksi näiden tavallisten ja kaikin puolin terveiden miesten pitää surmata itsensä ilman minkäänlaista järkevää syytä? Sitä ei voi selittää millään tavallisilla teorioilla, mutta jos hyväksyy ajatuksensiirron mahdollisuuden, niin kuin miltei jokainen nykyisin tekee, silloin minusta tuntuu mahdolliselta, että ehkä mentaalinen suggestio on saanut nämä miehet tekemään itsemurhan.”

”Se ei ainoastaan ole mahdollista”, sanoi Taverner, ”vaan tosiaan on, että vähäpätöisemmissä tapauksissa tällaisen salaisen painostuksen käyttö on erittäin tavallista. Voisin kertoa teille joitakin tämän tapaisia omituisia kertomuksia maailmansodan ajalta. Yhteydenpito ei aina onnistunut tavallisten viestien avulla, vaan monet tavoitettiin heidän alitajuntansa välityksellä.

Mutta jatkakaa. On varmaankin joku, jota epäilette alitajuisesti, ellette suorastaan tietoisesti?”

”Olen esittänyt teille kaikki ne tosiasiat, jotka mahdollisesti kelpaavat todisteiksi. Minulla ei ole vedenpitävää todistetta, mutta epäilen Irvingia.”

”Minkä perusteella?”

”Vain sen takia, etten pidä hänestä.”

”Kertokaapa suoraan, millaisia vaikutelmia teillä on hänestä.”

”Hän ei ole rehti. En ole kertaakaan saanut häntä kiinni vilpistä, mutta en koskaan luottaisi häneen. Sitä paitsi hän liikkuu sellaisten ihmisten parissa, joiden ulkonäöstä en pidä. He leikkitelevät hasiksella ja kokaiinilla ja toistensa vaimojen kanssa. He eivät ole tervehenkistä porukkaa. Pidän enemmän Bobin tuttavapiiristä kuin Irvingin pitkätukkaisista kumppaneista.

”Kolmanneksi Irving on viimeinen, jolle Benjamin haluaisi jättää rahansa. Ajattelen, että hän jättäisi ne silti enemmän Irvingille kuin jollekulle suvun ulkopuolella olevalle, sillä hän on tavattoman ylpeä Burmisterin nimestä, mutta hän ei lainkaan pidä tästä nuorukaisesta. He eivät koskaan ole tulleet toimeen keskenään. Benjamin on karkea, suorasukainen ukko, ja Irvingissa on vallatonta vanhapoikaa. Neljänneksi, jos tuntisitte Bobin ja Henryn, niin tietäisitte, etteivät he voisi tehdä mitään sellaista, mutta Irving saattaisi – jos mies hulluttelee huumeiden kanssa, hän voi tehdä mitä hyvänsä. Sitä paitsi hän on tutkiskellut yliluonnollisia asioita kuten minäkin. Itse asiassa juuri hän tutustutti minut niihin.”

”Onko teillä aihetta uskoa, että Irving on harjaantunut okkultisti?”

”Hän on kiinnostunut salatieteistä, mutta en kuvittele, että hän milloinkaan viitsisi opiskella kunnolla. Hän on kaikessa vain harrastelija.”

”Sitten hän ei pysty tappamaan mentaalisiin keinoin. Ajatuksensiirto vaatii enemmän ponnisteluja kuin moukarin heiluttelu. Jos teille joskus tarjotaan valittavaksi salatieteilijän tai sepän ura, valitkaa helpompi työ ja menkää pajaan loosin sijaan.

”Epäilette siis Irvingia? Niin kuin sanoitte, häntä vastaan ei ole todisteita, mutta voimme siivilöidä hänet ja katsoa, mitä hänestä paljastuu. Muuttuiko hän ystävällisemmäksi vanhan Burmisterin perillisiä kohtaan, sen jälkeen kun testamentti tuli tunnetuksi?”

”Ei sen enempää kuin tavallisestikaan. He ovat yhtenäistä sukua, ja he tapaavat usein toisensa. Ainoa, mitä Irving on milloinkaan tehnyt heille, on se, että hän koristi heidän huoneistonsa – hänellä on mainio väriäisti. Hän on vieläpä piirtänyt tyttöjen pukujakin. Hän on erikoinen kaveri, joka harrastelee kaikkea sellaista. Hän tuntee kaikki syrjäisten katujen myymälät, joista saa kummallisia konjakki- ja savukelaatuja, ja ravintolat, joissa saa outoja ruokia. Se on minusta aina tuntunut asialta, joka paremmin sopii naiselle kuin miehelle.”

”Ahaa!” sanoi Taverner, ”hän suunnitteli heidän huoneistonsa sisustuksen. Se on erityisen yksityiseltä tehtävältä – mies, joka suunnittelee sisustustanne, voi suuresti vaikuttaa elämäänne, mikäli hän osaa käyttää hyväkseen tilaisuuttaan. Mutta ennen kuin jatkamme, koettakaa ajatella, oliko näillä kuolleilla miehillä jotakin yhteistä, mitä vielä elävillä ei ole, jokin elintapa, omaisuutta, jokin erityinen seikka tai esine – jotakin, mikä erotti heidät muista.”

Polson pinnisti muistiaan muutaman minuutin ajan.

”Ainoa seikka, jota voin ajatella”, hän sanoi vihdoin, ”on erikoislaatuinen hajuvesi, jonka Irving on saanut haltuunsa ja jota hän antaa erityisille ystävilleen. Hän pitää sitä suurena

salaisuutena, mutta hänhän tekee kaikesta salaisuuksia. Siten hän tuntee olevansa tärkeä.”

”Jatkakaa”, sanoi Taverner, ”olemme vihdoinkin päässeet tuoreille jäljille. Tuoksujen psykologinen vaikutus on hyvin suuri. Mitä peliä ystävämme on pelannut salaperäisillä hajuillaan?”

”*Minä* en tiedä”, sanoi Polson. ”Luultavasti hän saa sitä jostakin suuresta myymälästä. Hänellä oli kerran hienoa teetä, jonka arveltiin tulleen suoraan Lhasasta, mutta se oli Lyonsin teepakkauksessa. Sellainen veijari hän on.”

”Entä tämä hajuvesi? Antoiko hän sitä jokaiselle näistä itsemurhan tehneistä eikä kenellekään muulle?”

”Hänellä oli tapana antaa sitä erittäin hyvälle ystävilleen erityisenä suosiosoituksena. Hänen keksintöjään oli ostaa niitä suuria unikon siemenkotia, joita rohdoskaupat myyvät kuumia kääreitä varten, maalata ne erivärisiksi, täyttää ne kaikenlaisilla tuoksuaineilla ja kiinnittää ne taipuisien ruokojen päähän. Ne olivat itse asiassa hauskan näköisiä maljakoissa, niin kuin suuret kirkkaat kukat. Minäkin sain niitä kerran nipun, mutta en saanut sitä pyhää hajuvettä, mitä hänellä oli omassa huoneessaan. Percy (yksi niistä, jotka nyt ovat vainajia) sai sitä, ja myös Tim on saanut näitä unikoita. En oikein tiedä, tuoksuvatko ne vai ei.”

”Sitten on parasta, että menette serkkunne luo, otatte unikon siemenkodat ja tuotte ne minulle tutkittavaksi.”

Polson lähti suorittamaan tehtäväänsä, ja kun ovi sulkeutui hänen jälkeensä, Taverner kääntyi puoleeni.

”Huomaat tästä intuition merkityksen”, hän sanoi. ”Polsonilla ei ollut minkäänlaista varmuutta rikoksesta, mutta vastomaisesti hän epäili Irvingia. Kun hän alkaa aavistaa epärehellisyyttä, hän ryhtyy tarkistamaan intuitiivisia näkemyksiään

havainnoin, mikä on erittäin tehokas menetelmä, sillä tulet huomaamaan, miten intuitio voi näyttää meille, millä suunnalla on syytä tehdä huomioita, ja johtaa meidät mitä hienovaraisimmin ja vaikeasti todettavin subjektiivisin vaikutelmin lujalle maaperälle. Meidän täytyy kuitenkin katsoa, mitä todistusaineistoa unikoista saa, ennen kuin rupeamme muodostaa teorioita. Ei ole mitään harhaanjohtavampaa kuin ennakkoluulo. Kovin helposti tosiasioita muunnetaan, jotta ne sopisivat siihen.”

Siirryimme käsittelemään muita sairaustapauksiamme ja olimme päässeet vastaanottomme loppuun, kun ovenvartija ilmoitti, että Polson oli palannut ja halusi tavata meidät. Hänet päästettiin sisään, ja hän tuli kantaen pitkää kääröä, silmät säihkyen jännityksestä.

”Tim on saanut sitä hajuvettä”, hän huudahti heti astuttuaan ovesta.

”Kuinka saitte haltuunne nuo siemenkodat? Kerroitteko hänelle, miksi halusitte niitä?”

”Sanoin hänelle, että haluaisin näyttää niitä eräälle ystäväleni. Ei ollut syytä huolestuttaa häntä, ennen kuin meillä on tiedossamme jotakin varmaa, tai muutoin hän saattaisi tehdä itsemurhan pelkästä itesesuggestiosta.”

”Viisas mies!” sanoi Taverner. ”Ette ole turhaan tutkinut näitä asioita.”

Polson aukaisi käärönsä ja pani puolisen tusinaa kirkasvärisiä unikon siemenkotia pöydälle. Ne näyttivät ihmeellisiltä, trooppisilta hedelmiltä ja olivat selvästikin lahja, jonka miehilyhyvin ottaa vastaan. Taverner tutki niitä yksitellen. Viidestä valui hienojakoisia mustia siemeniä, mutta kuudennesta lähti omituista, raskasta tuoksua ja se kalisi heiluteltaessa.

”Tämä unikonkota kokee nyt tapaturman”, sanoi Taverner ja murskasi sen paperipainolla. Kirjoituspöydän imupaperille

pyörähti kolme tai neljä esinettä, jotka näyttivät kuivatuilta ru-
sinoilta ja kummallista kyllä – kohtalaisen suuri kuukivi.

Tämän nähdessämme huudahdimme yhteen ääneen. Miksi
kukaan panisi useiden puntien arvoisen jalokiven unikon ko-
taan, jonka sisältä kukaan ei näe sitä? Taverner käänteli mustia
esineitä kynällään.

”Jonkinlaisia tuoksuvia siemeniä”, hän sanoi ja ojensi ne mi-
nulle. ”Haistapa niitä, Rhodes.”

Otin ne kouraani ja haistoin niitä varovasti.

”Aika hyvä tuoksu”, minä sanoin, ”mutta ne ärsyttävät hiu-
kan limakalvoa. Tuntuu siltä kuin aikoisin aivastaa, mutta sen
sijaan että aivastus tulisi, ärsytys tuntuu nousevan päähäni
ja aiheuttavan omituisen tuntemuksen kuin kylmä ilmavirta
pyyhkisi otsaani.”

”Ne siis ärsyttävät käpyrauhasta, vai kuinka?” Taverner sa-
noi. ”Luulen näkeväni jonkinlaista järjestelmällisyyttä tämän
herran hulluudessa. Otapa nyt kuukivi toiseen käteesi, jatka
sienten haistamista, katso kuukiveen ja kerro, millaisia aja-
tuksia tulee mieleesi, ikään kuin olisit psykoanalyyssissä.”

Tein niin kuin hän kehotti.

”Ajattelen saippuavettä”, aloitin. ”Ajattelen, että käteni kai-
paisivat pesua. Ajattelen äitini kaulakorua. Ajattelen, että tätä
kiveä olisi hyvin vaikea löytää, jos sen pudottaisi ikkunasta.
Miltähän tuntuisi, kun heitetään ulos ikkunasta? Miltähän tun-
tuisi pudota korkealta? Pitäisikö – ?”

”Se riittää”, sanoi Taverner ja otti kuukiven minulta. Katsah-
din häneen hämmästyneenä ja huomasin, että Polson oli kät-
kenyt kasvonsa käsiinsä.

”Hyvä Jumala!” hän sanoi. ”Ja minä olen leikkinyt tuon po-
jan kanssa!”

Katsoin ihmetellen kumppanistani toiseen.

”Mitä tämä kaikki merkitsee?” kysyin.

”Se merkitsee sitä”, sanoi Taverner, ”että joku on keksinyt tavattoman nerokkaan keinon panna säilöön psyykkistä voimaa. Mies, joka henkisen kehittymättömyyden takia on kykenemätön tekemään omaa henkistä työtä, on löytänyt mahdollisuuden ostaa okkultismia grammatavarana. Jossakin on varmastiakin tuotantolaitos, missä tätä erinomaista tuotetta valmistetaan ja mistä Irvingin kaltainen häikäilemätön roisto voi sitä ostaa.”

Olin aina ymmärtänyt, että okkulttista työtä voivat tehdä vain ihmiset, joilla oli epätavallisia kykyjä ja jotka olivat omistaneet vuosikausia niiden kehittämiseen. Ajatus siitä, että voisi mennä myymälään ja ostaa salaisia kykyjä, huvitti minua. Vain Polsonin ilme esti minua purskahtamasta nauruun. Ymmärsin kuitenkin, millaisia kohtalokkaita mahdollisuuksia sisältyi Tavernerin esittämään irvokkaaseen otaksumaan.

”Tuossa systeemissä ei ole mitään omaperäistä”, sanoi Taverner. ”Kysymyksessä on vain eräiden okkultistien tuntemien lakien kaupallinen sovellus. Olen aina sanonut, ettei salatieteessä ole mitään yliluonnollista. Se on vain tiedon haara, jota ei yleisesti ole hyväksytty ja jolle on ominaista, etteivät sen kannattajat pidä kiirettä julkaistakseen saavutuksiaan. Tämä erittäin ovela juoni, jossa välineinä ovat kuukivi ja parfymoidut siemenet, on vain tietyn okkulttisen tiedon sovellus rikosta varten.”

”Tarkoitatteko”, sanoi Polson, ”että näissä unikon siemenkoidissa on jotakin mieleen vaikuttavaa myrkkyyä? Voin ymmärtää, että näiden siementen tuoksu voi vaikuttaa aivoihin, mutta mikä osuus on kuukivellä?”

”Kuukivi on viritetty määrätyllä perussäveleeseen, ja tämä perussävel on itsemurha”, sanoi Taverner. ”Joku – ei suinkaan Irving, sillä hän ei ole kyllin älykäs – on luonut erittäin selvän mentaalisen mielikuvan itsemurhan tekemisestä hyppäämällä

alas jostakin korkealta ja on painanut tämän mielikuvan (en viitsi kertoa teille, millä tavalla) tähän kuukiveen. Niinpä jokainen, joka on läheisessä kosketuksessa siihen, huomaa saman mielikuvan nousevan tajuntaansa, niin kuin alakuloinen ihminen voi tartuttaa alakuloisuudellaan muutkin ihmiset sanomatta sanaakaan.”

”Mutta kuinka eloton esine kykenee tuntemaan tunnetta?” kysyin Tavernerilta.

”Ei se voisiakaan”, Taverner vastasi, ”mutta onko olemassa elotonta esinettä? Salatiede opettaa, ettei sellaisia ole. Meidän perusväittämiämme on, että henki nukkuu kivennäisessä, hengittää kasvissa, näkee unta eläimessä ja herää ihmisessä. Sinun täytyy vain katsella, miten papu kurkottaa itunsa tukea etsien, ymmärtääksesi, että kasvien liikkeet ovat kaikkea muuta kuin tarkoituksettomia, ja että se, mikä tunnetaan metallien väsymisenä, on yleisesti tunnettu tosiasia. Kysypä parturiltasi, väsyvätkö hänen partaveitsensä milloinkaan, ja hän kertoo sinulle, että hän antaa niiden levätä säännöllisesti, koska väsynyt teräs ei tee kunnon jälkeä.”

”Olkoon menneeksi”, sanoin. ”Mutta tarkoitatko, että tuossa kivenpalasessa on niin paljon tajuntaa, että se pystyy ottamaan vastaan ajatuksen ja siirtämään sen jonkun ihmisen alitajuntaan?”

”Tarkoitan”, vastasi Taverner. ”Kristalli on korkein kivikunnan kehityksen tulos, ja tuossa pöydällä olevassa kivessä on aivan tarpeeksi tajuntaa ottaakseen vastaan vaikutuksia, kunhan ne on kohdistettu riittävän voimakkaasti siihen. Muistelepa vain Hope-timantin ja monien muiden kuuluisien jalokivien vaihteita, jotka keräilijät varsin hyvin tuntevat. Juuri tätä kristallien mentaalista kehitystä hyödynnetään talismaaneja ja amuletteja tehtäessä, niitä on valmistettu ikimuistoisista ajoista

asti kallisarvoisista jalokivistä ja metalleista. Tämä kuukivi on yksinkertaisesti pahan vaikutuksen amuletti.”

”Taverner”, minä sanoin, ”et kai tarkoita, että uskot taikuteen?”

”Tietysti uskon. Etkö sinä?”

”Laupias taivas! En, en meidän valistuneena aikanamme!”

”Poikaseni, jos tapaat uskon, joka on esiintynyt kaikkina aikoina, jopa sellaistenkin kansojen keskuudessa, jotka eivät ole olleet missään yhteydessä toistensa kanssa, silloin voit olla varma, että siinä todella on jotakin perää.”

”Siis suoraan sanoen”, sanoi Polson, joka tähän asti oli vaieten tuijottanut Taverneriin, ”te uskotte, että joku on opettanut tämän kuukiven antamaan hypnoottista suggestiota?”

”Suoraan sanoen, kyllä”, vastasi Taverner, ”aivan samalla tavalla kuin pianosta soittamanne keski-C saa toisessa pianossa saman C:n värähtelemään.”

”Mutta kuinka kuukivi saa aikaan hypnoottisen tilan?” minä kysyin puolittain kurillani.

”Siihen se tarvitsee apua”, vastasi Taverner. ”Tällöin astuvat kuvaan nämä tuoksuvat siemenet. Sen pirullisempaa ja nerokkaampaa keksintöä on vaikea tehdä.

”Jokainen ei ole psyykkisesti herkkä, joten täytyi löytää jokin keino, millä saadaan aikaan ainakin hetkellistä herkkyyttä eleettömissä, tosikkomaisissa Burmistereissa, joita vastaan tämä juoni on suunniteltu. Kuten sinäkin myönnät, Rhodes, on eräitä huumausaineita, jotka saavat aikaan muutoksia tajunnantilassa – alkoholi on sellaisia, samoin kloroformi.”

”Idässä, missä näistä asioista tiedetään paljon enemmän kuin täällä, on huolellisesti tutkittu huumausaineita, jotka saavat aikaan muutoksia. Siellä tunnetaan monia aineksia, joista Englannin lääkeaineoppi ei tiedä mitään. On olemassa monia

huumausaineita, jotka saavat aikaan, ainakin tilapäisesti, selvänköisyystillä, ja nuo mustat siemenet ovat sellaisia. En tiedä, mitä ne ovat, mutta koetan ottaa selvää, koska ne eivät voi olla tavallisia unikon siemeniä. Ja sitten voimme jäljittää niiden alkuperää ja saada tämä paholaisen verstaan suljetuksi.”

”Ajattelette siis”, sanoi Polson, ”että joku on painanut jonkin ajatuksen tämän kuukiven sieluun, niin että jokainen psyykkisesti herkkä kokee sen vaikutuksen, ja sitten lisännyt nämä siemenet pirulliseen hajusekoitukseensa huumatukseen tavallisenkin ihmisen epänormaalin yliherkäksi ja tehdäkseen tämän vastaanottavaiseksi kuukiven vaikutukselle?”

”Täsmälleen!”

”Ja joku paholainen valmistaa tällaisia esineitä ja myy niitä sitten sellaisille vaarallisille houkille kuin Irvingille?”

”Se on käsitykseni.”

”Sittenhän hänet pitäisi hirttää!”

”Siinä olen eri mieltä.”

”Antaisitteko sellaisen kylmäverisen roiston kulkea vapaana?”

”En, en tietenkään, mutta koettaisin saada rangaistuksen vastaamaan rikosta. Okkulttiset rikkomukset käsitellään aina okkulttisin keinoin. On olemassa monia muitakin tapoja tappaa kissa kuin hukuttaa kermaan.”

II

”Tämän tapauksen selvittäminen ei vienyt paljon aikaasi”, huomautin Tavernerille, kun Polson oli poistunut ylenpalttisesti kiiteltyään.

”Jos luulet asian olevan tässä”, virkaveljeni vastasi, ”olet pahasti erehtynyt. Irving yrittää varmasti vielä yhden kerran, ja yhtä varmaa on, etten minäkään jätä asiaa sikseen.”

”Jos menet poliisiasemalle kertomaan tästä, niin saat vain haukut vaivan palkaksi”, minä sanoin. ”Jos luulet, että kaksitoista brittiläistä ruokatavarakauppiasta, jotka istuvat valamiehistöön aitiossa, hirtttäisivät Irvingin, niin olet pahasti erehtynyt. Luultavasti he pyytävät vankilapsykiatria käymään luonasi ja ottamaan selvää, eivätkö sukulaisesi voisi tehdä jotakin hyväksesi.”

”Tiedän sen”, Taverner sanoi. ”On täysin hyödytöntä kääntäyä lain puoleen, kun kyseessä on okkulttinen henkirikos, mutta on olemassa sellainen kuin psyykkinen poliisi. Kaikkien asianmukaisesti järjestäytyneiden loosien jäsenet ovat valallaan sitoutuneet tarttumaan jokaiseen mentaaliseen väärinkäyttöseen, joka tulee heidän tietoonsa, tai ilmoittamaan siitä veljekkunnalleen, ja meillä on oma tapamme jakaa oikeutta.”

”Aiotko antaa Irvingille sysäyksen vastasuggestiota?”

”En, sitä en tee. Emme ole ehdottoman varmoja siitä, että hän on syyllinen, vaikkakin epäilyttävästi vaikuttaa siltä. Käytän häneen toista menetelmää, joka – mikäli hän on syytön – ei vaikuta häneen laisinkaan, mutta joka – jos hän on syyllinen – sovittaa erinomaisesti tehdyn rikoksen. Ensiksi meidän on kuitenkin päästävä kosketuksiin tämän miehen kanssa herättämättä hänen epäilyksiään. Miten sinä menettelisit, Rhodes?”

”Pyytäisin Polsonia esittelemään meidät.”

”Polson ja Irving eivät ole erityisen hyvissä väleissä. Sitä paitsi valitettavasti minulla on jo tietynlainen maine, ja Irving haistaa palaneen käryä heti, kun ilmaannun näköpiiriin. Ehdota jotakin muuta.”

Rohkenin tehdä useita ehdotuksia. Ehdotin mm. että hän muka saatuaan tehtäväksi maalata unikon siemenkotia lankeaisi pyörtyneenä maahan Irvingin ateljeen ulkopuolelle. Taverner hylkäsi ne kaikki, koska ne olivat hänen mielestään liian

sattumanvaraisia ja todennäköisesti herättäisivät epäilyksiä ja vaikeuttaisivat toisen yrityksen onnistumista, jos ensimmäinen epäonnistuisi.

”On edettävä hänen tavoitteidensa suunnalla, ja silloin hän putoaa käsiisi kuin kypsä hedelmä. Mitä hyödyttää lukea psykologiaa, ellei sitä koskaan käytä hyväkseen? Voisin lyödä vetoa, että ennen kuin viikko on kulunut, Irving pyytää minulta suurena suosionosoituksena, että hänen kohdallaan oikeus toteutuisi.”

”Kuinka aiot ryhtyä tähän työhön?” minä kysyin.

Taverner käänteli ajatuksissaan siemeniä kynällä. ”Nämä esineet eivät voi olla tavallisia unikon siemeniä. Otan ensin selvää, mitä ne ovat ja mistä hän on niitä saanut. Tule mukaa-ni Bond Streetille. Siellä on eräessä hajuvesikaupassa muuan mies, joka ehkä osaa kertoa sen, mitä haluan tietää.”

Pian saavuimme määräpaikkaamme, ja silloin näin sen omissa, vähäisen eleen, jonka olin monta kertaa aikaisemminkin nähnyt tilanteissa, jolloin Taverner tarvitsi apua. Likaiseen, valkoiseen laboratoriotakkiin pukeutunut mies, joka ei ilmeisestikään tuntenut Taverneria lainkaan, kutsuttiin myymälän perältä. Toverini teki vasemmalla kädellään merkin, jota olisi huomannut tuskin kukaan muu kuin se, joka saattoi sitä odottaa. Välittömästi uuden tuttavamme asenne muuttui. Meidät vietiin myymälän takahuoneeseen, joka oli puolittain laboratorio, puolittain varasto, ja huoneen keskellä laboratoriovälineitä oli räikeänvärisiä käärepapereita, koreittain löyhkääviä yrtejä ja aterian jätteitä. Siellä salaperäiset siemenet levitettiin pöydälle tutkittaviksi.

”Ne ovat erään Dipteryx-heimon puun siemeniä”, sanoi valkoisessa takissa esiintynyt mies, ”se on samaa heimoa kuin tonkapuun papu. Sen nimi on Dipteryx irritans. Sillä toisinaan

väärennetään varsinaista tonkapapua, milloin se on toimitettu jauhetussa muodossa. Tietenkään pientä määrää ei voida erottaa kemiallisin menetelmin, mutta te ette huolisi pientä hajustepussillista tätä papulajia nenäliinojenne sekaan. Se antaisi teille eräänlaisen heinäkuumeen ja heikentäisi näkökykyänne.”

”Tuodaanko sitä paljonkin tähän maahan?”

”Ei muutoin paitsi tonkapavun väärennysaineena ja silloinkin jauheena. Sillä ei ole minkäänlaista kaupallista arvoa – täällä ette voisi ostaa sitä, ettekä edes Madagaskarilla, mistä sitä saadaan, sillä yksikään hajusteaineiden kauppias ei näet myöntäisi, että sitä kasvaa hänen tiluksillaan. Teidän pitäisi itse mennä keräämään sitä villeistä köynnöksistä.”

”Mitä alan lehtiä te parfyymikauppiaat luette?”

”Meillä ei ole omaa lehteä, mutta tuoksuaineiden kaupasta voi saada selvää lukemalla apteekkialan lehtiä.”

Taverner kiitti häntä saamistaan tiedoista, ja me palasimme Harley Streetille. Siellä Taverner laitto lehteen ilmoituksen, että herra Trotter halusi myydä erän *Dipteryx irritans* -kasvin siemeniä ja pyysi tarjouksia.

Noin viikkoa myöhemmin saimme lehden konttorin välityksellä kirjeen, missä sanottiin, että muuan herra Minski, joka asui Chelseassa, oli valmis tekemään kaupat kanssamme, mikäli toimittaisimme hänelle näytteen ja ilmoittaisimme alhaisimman hintamme. Taverner nauroi saadessaan tämän kirjeen.

”Kala nykii syöttiä, Rhodes”, hän sanoi. ”Lähdemme heti tapaamaan tätä herra Minskiä.”

Nyökkäsin myöntymykseksi ja tavoittelin hattuani.

”Ei noissa vaatteissa, Rhodes”, virkaveljeni sanoi. ”Herra Minski sulkisi ikkunaluukkunsa, jos hän huomaisi silinterihatun ilmaantuvan lähestyvän. Katsotaanpa, mitä minun käsilaukussani on.”

Hänen 'käsilaukkunsa' oli vanha matkalaukku, missä oli kaikenlaisia nuhruisia vaatteita, jotka tarjosivat hänelle va-
lepuvun, jottei hänen lääkäriammattinsa olisi käynyt ilmi. Muutamassa minuutissa olin riisunut tavalliset vaatteeni ja pu-
keutunut nukkavieruun, ruskeaan pukuun, jonka leikkaus oli
olevinaan muodinmukainen. Mustat kengät, jotka ennen olivat
olleet ruskeat, ja pehmeä huopahattu täydensivät asuni. Taver-
ner, jolla oli yllään vihreä takki ja koinsyömä silinteri, sanoi
että ellei minulla olisi vioittunutta rubiini-solmioneulaani, hän
ei kehtaisi esiintyä seurassani!

Menimme linja-autolla Victoria-asemalle ja sieltä King's
Roadin kautta määräpaikkaamme hämäräperäiselle sivuka-
dulle. Herra Minskin myymälä osoittautui meille hienoiseksi
yllätykseksi – olimme odottaneet näkevämme vanhanaikai-
sen sekatarakapajan, mutta huomasimme, että etsimämme
myymälä olikin jotakin parempaa. Ikkunaa somistivat Ruskin-
maljakot ja futuristiset verhot. Oven vieressä oli laatikossa
näytteillä puolijalokivistä tehtyjä koruja. Herra Minski itse sai
samettitakissaan ja pienoisvyönauhaa muistuttavassa solmios-
saan Tavernerin näyttämään entistä nukkavierummalta.

Virkaveljeni painoi etusormensa, jonka hän oli mustannut
vastaanottohuoneistomme ikkunaristikossa, liikkeen omista-
jan rintapieltä vasten. ”Oletteko te se herra, joka haluaa ostaa
tonkapapuja?” hän kysyi.

”En minä halua mitään tonkapapuja, hyvä mies”, vastasi tuo
kunnianarvoisa mies kärsimättömästi. ”Luulin, että teillä oli
myytävänä Dipteryx irritansin siemeniä. Tonkapapu on toinen
laji, Dipteryx odorata. Saan sitä mistä tahansa, mutta jos voitte
toimittaa minulle irritansia, niin voimme tehdä kaupat.”

Taverner iski toista silmäänsä merkitsevästi. ”Te tiedät-
te, mistä puhutte, nuori mies”, hän sanoi samettihousuiselle

miehelle. ”Mitenkä on, ostatteko näitä papuja itsellenne vai toisen laskuun?”

”Mitä se teitä liikuttaa?” herra Minski kysyi ylimielisesti.

”Ei mitenkään”, sanoi Taverner ja näytti aiempaa enemmän romunkerääjältä, ”mutta haluan mieluummin käydä kauppa varsinaisten ostajien kanssa ja annan aina kymmenen prosenttia välityspalkkioksi.”

Minskin silmät pyöristyivät hämmästyksestä, ja huomasin, että se, mitä Taverner oli arvannut, oli luultavasti totta – Minski osti jonkun muun laskuun, ja tämä joku saattoi olla Irving. Huomasin myös, ettei hänellä ollut mitään sitä vastaan, että sekä myyjä että ostaja maksoivat hänelle välityspalkkiota. Kaikesta päättäen hän oli saanut määräyksen salata ostajan henkilöllisyys ja ihmetteli nyt, missä määrin hän uskaltaisi olla välittämättä saamistaan ohjeista. Lopulta hän sanoi: ”Koska kieltäydytte käymästä kauppa kanssani, niin tiedotan asiakkaalleni ja otan selvää, onko hän halukas ostamaan teiltä suoraan. Tulkaa uudelleen ensi keskiviikkona samaan aikaan, niin saatte silloin tietää.”

Palasimme sivistyksen pariin, ja riisuimme nöyryyttävät vaatteet siihen asti, kun määräaika tuli ja palasimme aikaisemmissa rooliasuissamme herra Minskin myymälään. Astuessamme sisään näimme nurkkasohvalla istumassa miehen, joka poltteli hajustettua savuketta. Hän oli nähdäkseni noin 31-32 vuoden ikäinen, kasvoiltaan kellahtavan ja sairaalloisen näköinen, ja hänen silmäteränsä olivat luonnottomasti laajentuneet. Tapa, jolla hän nojasi sohvan pieluksiin, osoitti, että hänen elinvoimansa oli heikko, ja nikotiinin värjäämien sormien hento vapina ilmaisi synn siihen.

Taverner oli kuluneissa vaatteissaankin kunnioitusta herättävä hahmo, ja sohvalla istuva mies tuijotti häneen hämmästyneenä.

”Tekö halusitte ostaa tonkapavun irritans-muunnelmaa?” kumppanini sanoi.

Mies nyökkäsi ottamatta savuketta huuliltaan, jatkaen Tavernerin tuijottamista. Tämä puhutteli miestä aivan toisenlaiseen tapaan kuin keskustellessaan aikaisemmin Minskin kanssa.

”Irritans-papuja ei ole yleensä kaupan”, Taverner jatkoi. ”Saanko kysyä, mihin tarkoitukseen niitä tarvitsette?”

”Se ei kuulu teille”, vastasi savuketta polttava mies.

”Suokaa anteeksi”, sanoi Taverner, ”mutta tällä pavulla on ominaisuuksia, joita ei yleensä tunneta muualla kuin itämailla, missä sen arvo ymmärretään. Mahdatteko haluta itse hyötyä sen ominaisuuksista, sillä eräät pavuista, jotka ovat hallussani, on käsitelty juuri tätä silmällä pitäen.”

”Haluaisin totisesti!” Luonnottoman kirkkaat silmät kävivät entistä kirkkaammiksi puhujan innostuksesta.

”Oletteko mahdollisesti yksi *meistä*?” Taverner madalsi ääntään salaliittolaisen kuiskaukseksi.

Kirkkaat silmät loistivat kuin lamput. ”Olen erittäin kiinnostunut näistä asioista.”

Taverner aukaisi huolettomasti kämmenensä ja näytti niitä mustia siemeniä, jotka olivat olleet unikkojen siemenkodissa ja joita hän nyt esitteli muka näytteinä. ”Nämä asiat ovat todella mielenkiintoisia”, hän sanoi, ”mutta kehitystä ajatellen tämä on lapsellista.”

Nyt mies otti savukkeen pois veltosta suupielestään. ”Tarkoitatteko, että tiedätte jotakin kundaliinista?”

”Pyhästä käärmetulestako?” sanoi Taverner. ”Tietenkin olen perehtynyt sen ominaisuuksiin, mutta itse en käytä sitä. Sen vaikutus on mielestäni liian äkillinen ja voimakas. Se on omiaan saamaan raiteiltaan sen, joka ei ole siihen valmistunut. Itse käytän aina rituaalimenetelmää.”

”Hm – otatteko myös oppilaita?” huudahti uusi tuttavamme miltei suunniltaan innosta.

”Silloin tällöin, jos löydän sopivan tyyppin”, sanoi Taverner leikitellen hajamielisenä mustilla siemenillä.

”Olen tavattoman kiinnostunut asiasta”, sanoi sohvalta istuva mies. ”Pitäisittekö minua sopivana tyyppinä? Olen varma siitä, että olen psyykkisesti herkkä. Näen usein mitä kummallisimpia asioita.”

Taverner tarkasteli häntä pitkän aikaa, samalla ikään kuin viivytellen päätöstään.

”Olisi pikku juttu saada teidät astraalisesti selvänäköiseksi.”

Uusi tuttavamme ponnahti seisaalleen. ”Tulkaapa ateljeeseen”, hän huudahti. ”Siellä voimme keskustella asiasta rauhassa. Otatte kai palkkion vaivastanne? En ole rikas, mutta työmies on palkkansa ansainnut, ja haluaisin ehdottomasti palkita vaivannäköne.”

”Palkkioni on viisi guineaa”, sanoi Taverner kunnianarvoisan saiturin ilme kasvoillaan.

Parfymoitua savuketta polttava mies huoautti helpotuksesta. Olen varma, että jos Taverner olisi lisännyt summaan yhden nollan, mies olisi suostunut maksamaan senkin. Me menimme hänen ateljeeseensa – suureen, hyvin valaistuun huoneeseen, joka oli koristeltu mitä eriskummallisoin värein. Sohva, joka toimi todennäköisesti vuoteena öisin, oli takan edessä. Huoneen perältä tuli se sanoin kuvaamaton haju, jota ei voi välttää missään, missä säilytetään ja valmistetaan ruokaa – pekonin ja kahvin haju leijaili meitä kohti. Ja piilossa olevan vesihanan tippuminen paljasti, että huoneessa oli myös isäntämme pesutilat.

Taverner käski häntä paneutumaan pitkälleen sohvalle, ja otettuaan taskustaan tummaa jauhetta sisältävän paketin

sirotteli muutamia hiukkasia uuninreunuksella olevaan mesinkiseen suitsutusastiaan. Paksua savua alkoi leijaila huoneessa, ja se hautasi alleen nurkasta lähtevät ruoanhajut ja toi mieleeni itämaiset tempelit ja omituisia menoja, joilla lepytelään rumannäköisiä jumalia.

Suitsutusta lukuun ottamatta Taverner menetteli samalla tavalla kuin tavallisesti antaessaan hypnoottista käsittelyä. Tuo menettely oli lääketieteellisen kokemukseni kautta tullut tutuksi, ja katselin, kuinka sohvalle lepäävä mies siirtyi nopeasti syvän hypnoosin tilaan ja siitä edelleen rentoutuneeseen tilaan, missä elimistön toiminta oli miltei lakannut, tasolle mihin hyvin harvat hypnotisoijat osaavat ja uskaltavat saattaa potilaansa. Sitten Taverner ryhtyi käsittelemään erästä ruumiin suurista keskuksista, jossa on hermoverkon keskittymä. En voinut nähdä selvästi, mikä hänen menetelmänsä oli, sillä hän oli selin minuun nähden, mutta käsittely ei kestänyt montakaan minuuttia. Sitten käyttäen eräitä nopeita hypnoottisten sivelyjen sarjoja hän palautti uhrinsa takaisin normaalitilaan.

Mies nousi puolipökerryksissä istualleen sohvalle ja räpytteli silmiään. Koko prosessi oli kestänyt noin kaksikymmentä minuuttia, ja antaessaan seteleitä Tavernerille hän näytti selvästi olevan tyytymätön, ettei toimenpide ollut hänen mielestään mainitun summan arvoinen.

Tavernerilla ei kuitenkaan ollut minkäänlaista aikomusta lähteä. Hän pitkitti jutusteluaan, ja huomasin, että hän samalla piti tarkoin silmällä isäntäämme. Tämä näytti hermostuneelta, ja kun emme tehneet lähtöä, hän lopulta sanoi: ”Suokaa anteeksi, mutta minusta tuntuu, että ovelta on joku.” Ja hän meni ulko-ovelle ja avasi nopeasti oven. Hänen katseensa tapasi vain tyhjän käytävän. Hän palasi ja jatkoi keskusteluaan Tavernerin kanssa, mutta vain puolittaisella tarkkaavaisuudella, vilkaisten tuon tuostakin levottomasti olkansa ylitse.

Sitten keskeyttäen virkaveljeni äkkiä kesken lausetta hän sanoi: ”Olen varma, että täällä huoneessa on joku. Minulla on mitä omituisin tunne, ikään kuin minua tarkkailtaisiin”, ja hän tempaisi syrjään raskaan verhon, joka oli alkovin edessä – mutta siellä ei ollut muuta kuin harjoja ja luutia. Hän meni toiseen nurkkaan ja aukaisi ruokakomeron. Sitten hän katsoi vuoteensa alle jatkaen järjestelmällistä etsiskelyä läpi huoneen, kurkistaen jopa piilopaikkoihin, joihin ainoastaan lapsi olisi vaivoin mahtunut. Lopulta hän palasi luoksemme. Hän oli ollut niin uppoutunut etsiskelyynsä, että näytti kerrassaan unohtaneen läsnäolomme.

”Onpa omituista”, hän sanoi. ”Mutta en voi päästä irti tunteesta, että minua tarkkaillaan, ikään kuin jokin häijy olento olisi huoneessa vaanimassa, että kääntäisin selkäni sille.”

Äkkiä hän katsoi ylöspäin. ”Mitä ovat nuo merkilliset valopallot, jotka liikkuvat katonrajassa?” hän huudahti.

Taverner nykäisi takkini lievetä. ”Tule nyt”, hän sanoi. ”Meidän on aika lähteä. Irvingin pikku ystävät eivät ole miellyttävää seuraa.”

Jätimme hänet keskelle huonetta seuraamaan ääneti silmillään sitä näkymätöntä kohdetta, joka eteni hitaasti pitkin seinää lattialle. Mitä tapahtuisi sen päästessä lattialle, sitä en kysellyt.

Päästyämme kadulle huokaisin helpotuksesta. Ateljeessa oli ollut jotakin ilmeisen epämiellyttävää. ”Mitä ihmettä teit sille miehelle?” kysyin toveriltani.

”Sen mitä lupasinkin – annoin hänelle selvänäköisyyden”, vastasi Taverner.

”Kuinka se voi rangaista häntä kaikesta julmuudesta, mitä hän on tehnyt?”

”Me emme tiedä, onko hän tehnyt julmuuksia”, Taverner vastasi rauhallisesti.

”Mitä ajat takaa?”

”Juuri sitä. Kun ihminen saa sellaisen näkökyvyn, eräs ensimmäisistä asioista, minkä hän näkee, on hänen oma alaston sielunsa. Ja jos tämä mies on se, joksi häntä arvelemme, se on myös hänen viimeinen näkynsä, sillä sielua, joka teki nuo kylmäveriset murhat, ei kestä katsoa. Toisaalta, jos hän on aivan tavallinen ihminen, ei erityisen hyvä eikä paha, silloin hän on yhtä mielenkiintoista kokemusta rikkaampi.”

Akkiä jostakin yläpuoleltamme kajahti vertahyytävä huuto kasvavaan hämäärään. Siinä oli senlaatuista pelkoa, joka tartuttaa pakokauhua kaikkiin, jotka sen kuulevat, sillä muutkin kadulla kulkijat jäähmettyivät meidän laillamme paikoilleen. Ovi paiskattiin kiinni jossakin siinä suuressa, kaikuvassa rakennuksessa, josta olimme juuri lähteneet, ja sitten juoksuaskeleet jatkoivat nopeasti matkaa joen suuntaan.

”Hyvä Jumala!” sanoin. ”Hän aikoo mennä penkereen yli ja hypätä jokeen.” Säikähtäneenä aioin lähteä seuraamaan häntä, kun Taverner laski hillitsevän kätensä käsivarrelleni.

”Se on hänen asiansa, ei meidän”, hän sanoi. ”Ja joka tapauksessa epäilen, uskaltaako hän katsoa kuolemaa silmiin, kun pääsee itse asiaan. Tiedäthän, että kuolema saattaa olla tavattoman epämiellyttävä.”

Hän oli oikeassa, sillä juoksuaskeleet palasivat katua alas, ja mies, jonka olimme juuri jättäneet, ohitti meidät rientäen kohti meluisan Fulham Roadin räikeitä valoja ja ihmismassoja.

”Mitä hän oikeastaan näki?” kysyin Tavernerilta kylmien väreiden kulkiessa pitkin selkäpiitäni. Minä en pelästy helposti mistään, mitä näen, mutta myönnän avoimesti, että saatan pelätä sellaista, mitä en näe.

”Hän tapasi Kynnyksenvartijan”, Taverner sanoi ja sulki suunsa. En halunnut tivata sen enempää. Olin nähnyt Irvingin

kasvot hänen kiitäessään ohitsemme, ja se kertoi minulle kaiken, mitä minun tarvitsi tietää tuon oudon, ulommaisien pimeiden asukkaan olemuksesta.

Taverner pysähtyi työntääkseen Irvingilta saamansa setelit syöpäsairaalan ulkopuolella olevaan rahankeruulaatikkoon.

”Rhodes”, hän sanoi, ”tahtoisitko mieluummin kuolla ja tehdä loppu kaikesta vai viettää koko elämäsi kuolemanpelossa?”

”Kuolisin kymmenen kertaa mieluummin”, minä vastasin.

”Niin minäkin”, sanoi Taverner. ”Elinikäinen rangaistus on pahempi kuin kuolemantuomio.”

KUODES LUKU

KUOLEMAN KOIRA

”No, miltä näyttää?” kysyi potilaani, kun olin lopettanut hänen sydämensä tutkimisen stetoskoopilla. ”Onko minun liikkuttava hissukseen koko loppuelämäni?”

”Sydämenne ei ole niin hyvässä kunnossa kuin se voisi olla”, vastasin, ”mutta ottamalla varovaisesti sen pitäisi kestää niin kauan kuin sitä tarvitsette. Teidän tulee kuitenkin välttää kaikkea tarpeetonta rasitusta.”

Mies virnisteli omituisesti. ”Entä jos rasitus etsiikin minut käsiinsä?” hän kysyi.

”Teidän on järjestettävä elämäne siten, että tilaisuus tähän olisi mahdollisimman pieni.”

Tavernerin ääni kuului huoneen toiselta puolelta. ”Jos olet lopettanut hänen kehonsa tutkimisen, Rhodes, niin minä alan tutkia hänen mieltään.”

”Minulla on se käsitys”, potilaamme sanoi, ”että nuo kaksi ovat aika läheisesti yhteydessä toisiinsa. Sanotte, että en saa rasittaa ruumistani”, hän katsahti minuun, ”mutta mitä minkä sille mahdan, jos mieleni tuottaa sille ehdoin tahdoin sokkeja?” Ja hän kääntyi virkaveljeni puoleen.

”Tästä alkaen asia kuuluukin minulle”, sanoi Taverner. ”Ystäväni on sanonut teille, mitä teidän on tehtävä. Sen jälkeen minä neuvon, miten se on tehtävä. Kertokaapa minulle oireenne.”

”Harha-aistimuksia”, sanoi vieras napittaessaan paitaansa. ”Musta, hurjan näköinen koira, joka syöksyy pimennosta ja

ajaa tai yrittää ajaa minua takaa. En ole vielä suonut sille sitä kunniaa, että olisin juossut sitä karkuun. En ole uskaltanut joutuen huonosta sydämestäni, mutta pelkään, että jonakin päivänä saatan juosta karkuun, ja silloin luultavasti kuolen siihen paikkaan.”

Taverner nosti katseensa ja katsoi ääneti kysyvästi minuun. Nyökkäsin, niin tapahtuisi varsin todennäköisesti, jos mies juoksisi kauan ja nopeasti.

”Millainen peto koiranne on?” tiedusteli virkaveljeni.

”Se ei ole mitään tiettyä rotua. Se on aivan tavallinen koira, jolla on neljä jalkaa ja häntä, suunnilleen mastiffin kokoinen, mutta ei rakenteeltaan mastiffi.”

”Kuinka se näyttäytyy?”

”Vaikea sanoa. Se ei näytä noudattavan mitään määrättyä käytäntöä, mutta tavallisimmin se ilmaantuu hämärän tultua. Jos olen ulkosalla auringonlaskun jälkeen, saatan vilkaistessani taakseni nähdä sen tallustelevan perässäni, tai jos istun huoneessani päivänvalon hiipuessa enkä ole vielä sytyttänyt lampuja, voin nähdä sen kyyristelemässä jonkin huonekalun takana vaanimassa sopiva tilaisuutta.”

”Tilaisuutta, mihin?”

”Hyökätäkseen kimppuuni.”

”Miksi se ei käy kimppuunne äkkiarvaamatta?”

”Sitä en voi käsittää. Se näyttää menettävän niin ja niin monta hyvää tilaisuutta, sillä se odottaa kimppuun käymistä siihen asti, kunnes olen tietoinen sen läsnäolosta.”

”Mitä se silloin tekee?”

”Heti kun käännyn sitä kohti, se alkaa lähestyä minua! Jos olen ulkosalla kävelemässä, se lisää vauhtiaan saavuttaakseen minut, ja jos olen sisällä, se alkaa hiiviskellä lähemmäksi huonekalujen takaa. Sen vain sanon, että se saattaa olla vain mielikuvitukseni tuotetta, mutta näky on kammottava.”

Puhuja piti tauon ja pyyhki otsaltaan hikeä, jota oli kertynyt tämän kuvauksen aikana.

Sellainen vaiva ei ole miellyttävä pakkomielle kenellekään, mutta sille, jolla on sellainen sydän kuin potilaallamme, se on erityisen vaarallinen.

”Miten puolustaudutte tätä otusta vastaan?” kysyi Taverner.

”Toistan sille yhtä mittaa: ’Sinä et ole todellinen, olet vain inhottava painajainen, enkä minä päästä sinua kimppuuni.’”

”Hyvä puolustuskeino”, sanoi Taverner. ”Mutta huomaa teidän puhuttelevan sitä, aivan kuin se olisi todellinen.”

”Hyvä luoja, niin tosiaan teenkin!” sanoi vieraamme ajatuksissaan. ”Sitä en ole tullut ajatelleeksi. Aluksi en koskaan tehnyt niin. Pidin itsestään selvänä, ettei elukka ollut todellinen vaan ainoastaan aivojeni luoma harhakuva, mutta viime aikoina olen alkanut epäillä sitä. Jospa se lopultakin on todellinen? Jospa se tosiaan kykenee käymään kimppuuni? Minulla on varovainen epäily, että ehkä koirani ei loppujen lopuksi olekaan täysin vaaraton.”

”Se on aivan varmasti erittäin vaarallinen teille, mikäli menettätte malttinne ja lähдете sitä pakoon. Niin kauan kuin pidätte pääanne kylmänä, en usko sen tekevän teille mitään pahaa.”

”Juuri niin. Mutta on raja, jonka ylitettyään ei voi pitää päätään kylmänä. Kuvitelkaa, että ilta illan jälkeen, juuri kun olette nukahtamaisillanne, heräätte ja tiedätte, että otus on huoneessa, näette sen kuonon työntyvän verhon takaa, rohkaisette mielenne ja saatte itsenne rauhoittumaan. Sitten juuri kun käytte uniseksi ja luotte viimeisen silmäyksen ympärillenne varmistuaksenne, että kaikki on turvallista, näette jonkin tumman hahmon liikkuvan itsenne ja takan hiipuvan hiilloksen välillä. Ette uskalla nukkua, mutta ette myöskään jaksaa pysyä valveilla. Vaikka tiedätte aivan hyvin, että se on pelkkää kuvittelua, se kuluttaa teidät loppuun, jos se jatkuu ilta illan jälkeen.”

”Tuleeko se säännöllisesti joka ilta?”

”Melkein joka ilta. Sen tavat eivät ole kuitenkaan täysin säännölliset, paitsi että kun nyt tulitte kysyneeksi asiasta: se jättää minut rauhaan joka perjantai-ilta. Ellei olisi niin, olisin menettänyt jo aikoja sitten. Kun perjantai tulee, sanon sille: ’No niin, senkin peto, nyt on sinun vapaapäiväsi, ja menen nukkumaan kahdeksalta ja nukun kellon ympäri.’”

”Jos tulette hoitokotiini Hindheadiin, voimme ehkä olla päästämättä koiraa huoneeseen ja taata teille kunnollisen yöunet”, sanoi Taverner. ”Mutta tahtoisimme todella tietää, –”, hän piti miltei huomaamattoman tauon, ”miksi mielikuvituksenne loihitti painajaiskeskenne koiria, eikä esimerkiksi tulipunnaisia käärmeitä perinteiseen tapaan.”

”Kunpa olisikin”, sanoi potilaamme. ”Jos käärmeet kiusasivat minua, selviytyisin niistä hukuttamalla ne, mutta tämä hiiviskelevä musta peto...” Hän kohautti olkapäitään ja poistui vahtimestarin perässä huoneesta.

”No, Rhodes, mitä ajattelet tapauksesta?” kysyi virkaveljeni, kun ovi oli sulkeutunut.

”Päällisin puolin katsottuna”, sanoin, ”se näyttää tavalliselta esimerkiltä aistiharhoista. Mutta olen nähnyt riittävästi omituisia tapauksiasi rajoittuakseni pelkästään mielen sisäisiin mekanismeihin. Pidätkö mahdollisena, että meillä olisi tässä taas käsillä jonkinlainen ajatuksensiirtoon liittyvä tapaus?”

”Sinähän edistyt”, sanoi Taverner ja nyökkäsi hyväksyvästi. ”Silloin kun tulit työtoverikseni, olisit suoraa päätä määrännyt bromia kaikkiin mahdollisiin mielen sairauksiin. Nyt tajuat, että maassa ja taivaassa on enemmän asioita kuin sinulle opetettiin lääketieteellisissä kouluissa.”

”Arvelet siis, että tässä olisi kyseessä ajatuksensiirto? Minäkin kallistun ajattelemaan siten. Kun potilas kertoo aistiharhoistaan, hän puolustelelee niitä ja selittää usein, että ne ovat

psykkisiä ilmiöitä. Mutta kun potilas kertoo psyykkisistä ilmiöistä, hän tekee tavallisesti sen anteeksipyydellen ja selittää, että ne ovat aistiharhoja. – Miksi olio ei hyökkää ja hoida asiaansa loppuun, ja miksi se pitää säännöllisesti puolipäivävapaan, niin kuin sillä olisi työajat?”

”Perjantai, perjantai”, hän mietti. ”Mitä erityistä perjantaisa voi olla?”

Äkkiä hän löi kädellään pöytään.

”Perjantai on se päivä, jolloin mustat loosit kokoontuvat. Meidän täytyy olla taas heidän jäljillään. He saavat tietää minusta, ennen kuin tapaus on käsitelty loppuun. Joku, joka on saanut okkulttisen koulutuksensa jossakin mustassa loosissa, on vastuussa tuosta kummituskoirasta. Martin saa nukahtaa rauhassa perjantai-iltaisain, koska se, joka yrittää tappaa hänet, on tuolloin loosissaan eikä voi omistautua omille asioilleen.”

”Yrittää tappaa hänet?” toistin.

”Juuri niin! Joka lähettää tuollaisen kummituksen miehen luo, jolla on sydän kuin Martinilla, tietää että se saa aikaan hänen kuolemansa ennemmin tai myöhemmin. Mitä jos Martin joutuisi pakokauhun valtaan ja lähtisi pakoon huomattessaan koiran kintereillä syrjäisellä paikalla?”

”Hän saattaisi kestää puoli mailia”, sanoin, ”mutta epäilen, että hän pääsisi sen pidemmälle.”

”Tämä on ilmeinen mentaalinen salamurhayritys. Joku harjaantunut okkultisti on luonut ajatusmuodon mustasta koirasta, ja hän on riittävästi kosketuksissa Martiniin, voidakseen välittää tämän kuvan hänelle ajatuksensiirtoa käyttäen. Ja Martin näkee tai luulee näkevänsä hahmon, jonka toinen on visualisoinut.

”Tämä ajatusmuoto on itsessään aivan vaaraton lukuun ottamatta pelkoa, jota se herättää. Mutta jos Martin menettäisi

malttinsa ja turvautuisi voimaa vaativiin fyysisiin ponnistuksiin puolustautuakseen, se aiheuttaisi sydänkohtauksen, ja hän kuolisi vailla pienintäkään todistetta osoittamassa, kuka aiheutti hänen kuolemansa. Jonakin päivänä panemme toimeen ratsian näissä mustissa looseissa, Rhodes. Ne tietävät liian paljon. Soita Martinille hotelli Ceciliin ja sano hänelle, että me haemme hänet takaisin hoitokotiimme tänä iltana.”

”Kuinka olet päättänyt hoitaa tätä tapusta?” kysyin.

”Taloa ympäröi kauttaaltaan psyykkinen suojamuuri, joten otus ei pääse hänen kimppuunsa, niin kauan kuin hän on sen suojassa. Sitten otamme selvää, kuka on otuksen lähettäjä, ja katsomme, voimmeko päästä kosketuksiin hänen kanssaan ja lopettaa touhu tykkänään. Tämän olion hävittämisestä ei ole mitään hyötyä, sillä sen isäntä vain loisi uuden samanlaisen. Meidän täytyy päästä käsiksi mieheen, joka on koiran takana.

”Meidän on kuitenkin oltava varovaisia, jotta Martin ei ala epäillä olevansa vaarassa, sillä silloin hän menettäisi puolustautumiskeinonsa, luottamuksen koiran epätodellisuuteen. Se tekee tehtävämme vaikeammaksi, koska emme uskalla kysellä häneltä juuri mitään, ettemme herättäisi hänen epäilyksiään. Meidän täytyy päästä käsiksi tapauksen tosiasioihin epäsuorasti.”

Ajaessamme Hindheadiin Taverner teki jotakin sellaista, mitä en koskaan ennen ollut huomannut hänen tehneen: hän puhui potilaalleen salatieteellisistä teorioistaan. Joskus kun jokin tapaus oli selvitetty, hän saattoi selittää lakeja, jotka olivat ilmiöiden taustalla, poistaakseen tuntemattomista asioista niihin liittyvän pelon ja saadakseen potilaansa ymmärtämään niitä, mutta heti alussa hän ei milloinkaan ollut tehnyt siten.

Kuuntelin hämmästyneenä, ja sitten tajusin, mihin Taverner tähtäsi. Hän koetti saada selville, tiesikö Martin mitään

salatieteistä. Samalla hän käytti omaa tietouttaan hyväkseen herättääkseen toisen mielenkiinnon – mikäli tällä oli sitä.

Työtoverini oveluus kantoi heti hedelmää. Myös Martinia kiinnostivat nämä asiat, vaikka hänellä ei ollutkaan varsinaista tietoa – jopa minä saatoin huomata sen.

”Kunpa voisitte tavata Mortimerin”, hän sanoi. ”Hän on tavattoman mielenkiintoinen kaveri. Aikaisemmin meillä oli tapana valvoa puoleen yöhön ja keskustella näistä asioista.”

”Olisin iloinen, jos saisin tavata ystäväanne”, sanoi Taverner. ”Luuletteko, että hän suostuisi tulemaan jonakin sunnuntaina tapaamaan meitä? Olen aina innostunut tapaamaan jokaisen, jolta voin oppia jotakin.”

”Minä – pelkäänpä, etten voi nyt saada häntä käsiini”, sanoi seuralaisemme mietteissään ja vaikenä, eikä Taverner onnistunut saamaan hänestä enempää ulos. Olimme ilmeisesti osuneet arkaan paikkaan, ja huomasin työtoverinikin panevan sen merkille.

Hindheadiin päästyämme Taverner meni suoraa päätä työhuoneeseensa, avasi kassakaapin ja otti sieltä kortiston.

”Maffeo, Montague, Mortimer”, hän mutisi selaillessaan kortteja. ”Anthony William Mortimer. Vihitty Kaapuvelijien Järjestöön lokakuussa vuonna 1912. Tuli aseistetuksi vartijaksi toukokuussa 1915. Pidätetty vakoilusta epäiltynä maaliskuussa 1916. Syytetty laittoman painostuksen käyttämisestä oman äitinsä testamentin laadinnassa. (Monet näyttävät hyökkäävän häntä vastaan, mutta kukaan ei pysty saamaan häntä kiinni.) Tuli Hävittäjä-loosin suurmestariksi. Kopotukset: kaksi, kolme, kaksi; tunnussana ’Sakaali’.

”Se siis herra Mortimerista. Luulisin, että jokaisella kunnon ihmisellä on syytä vältellä häntä. Mutta mitä ihmettä Martin on tehnyt suuttuttaakseen hänet?”

Koska emme rohjenneet kysellä Martinilta, tarkkailimme häntä, ja hyvin pian huomasin, että hän piti erittäin innokkaasti silmällä postin saapumista. Hän maleksi eteishallin tienoilla aina postin tuloaikana ja tarttui kiihkeästi vähäiseen postiinsa, mutta vaipui välittömästi epätoivoon. Odotti hän mitä kirjettä hyvänsä, sitä ei koskaan saapunut. Hän ei kuitenkaan näyttänyt olevan yllättynyt tämän johdosta, ja minä päättelin, että hän pikemminkin toivoi kaikesta huolimatta kuin odotti jotakin tapahtuvaksi.

Sitten eräänä päivänä hänen mittansa tuli täyteen. Kun kahdettakymmenettä kertaa avasin postikäärön ja sanoin hänelle, ettei hänelle ollut mitään, hän tokaisi: ”Tohtori Rhodes, uskoteko, että ’kun jokin on poissa, huomataan sen arvo?’”

”Riippuu asiasta”, minä sanoin. ”Mutta olen yleensä huomannut, että jos on riitaantunut jonkun kanssa, on helpompi antaa anteeksi hänelle, kun on ollut jonkin aikaa kaukana hänestä.”

”Mutta jos pidätte jostakusta?” hän jatkoi puoliksi huolissaan, puoliksi häpeissään.

”Uskon, että rakkaus kuolee, jos sitä ei sitä ruoki”, vastasin. ”Ihmismielellä on suuri sopeutumiskyky, ja ihminen tottuu enemmin tai myöhemmin olemaan vailla rakkaintaan.”

”Niin minäkin ajattelen”, sanoi Martin, ja näin hänen menevän pois hakeakseen lohdutusta piipustaan jossakin yksinäisessä nurkassa.

”Asiassa on siis nainen mukana”, sanoi Taverner, kun kerroin hänelle tapauksesta. ”Tahtoisinpa nähdä hänet. Luulen, että rupean kilpailemaan Mortimerin kanssa. Jos hän lähettää mustia ajatusmuotoja, katsokaamme, mitä voin saada aikaan valkoisilla.”

Arvasin Tavernerin tarkoittavan, että hän aikoi käyttää äänettömän suggestion menetelmää, jonka hän hallitsi mestarillisesti.

Ilmeisesti Tavernerin magia vaikutti nopeasti, nimittäin pari päivää myöhemmin ojensin Martinille kirjeen, joka sai hänen kasvonsa loistamaan ilosta. Mies meni suoraa päätä huoneeseensa lukemaan sitä rauhassa. Puoli tuntia myöhemmin hän tuli luokseni toimistoon ja sanoi:

”Tohtori Rhodes, olisiko soveliaista, että kutsuisin pari vierasta huomiseksi lounaalle?”

Vakuutin, että se kävisi päinsä, ja huomasin hänen olemuksessaan muutoksen, joka kauan odotetun kirjeen saapuminen aiheutti. Sillä hetkellä hän olisi uhmannut vaikka kokonaista mustien koirien armeijaa.

Seuraavana päivänä näin Martinin opastavan kahta naista taloon, ja heidän tullessaan ruokasaliin hän esitteli heidät rouva ja neiti Hallamiksi. Nähdäkseni jälkimmäinen ei ollut aivan kunnossa. Hän oli omituisella tavalla hajamielinen ja poissaoleva. Martin puolestaan oli seitsemännessä taivaassa. Oli miltei huvittavaa nähdä miehen peittelemätön riemu. Katselin tätä pientä komediaa sisimmässäni hymyillen, kun se äkkiä muuttuikin tragediaksi.

Kun tyttö riisui käsineensä, hänen vasemman kätensä nimettömästä paljastui sormus. Se oli epäilemättä kihlasormus. Kohotin katseeni Martinin kasvoihin ja huomasin, että Martinin katse oli kiinnittynyt sormukseen. Muutaman sekunnin aikana mies meni kasaan, iloinen pikku lounastuokio oli ohitse. Hän yritti kovasti esittää isännän osaansa, mutta sitä minun oli sääli katsella, ja kaikeksi onneksi aterian loppu oli käsillä ja saatoin vetäytyä seurueesta.

Kuitenkaan en onnistunut pakenemaan, sillä kun olin poistumassa huoneesta, Taverner tarttui minua käsivarresta ja veti minut terassille.

”Älä lähde minnekään”, hän sanoi. ”Haluan tutustua Hallamin perheeseen. He ehkä kykenevät auttamaan ongelmassamme.”

Palattuamme huomasimme Martinin poistuneen äidin kanssa ulos, joten lähdimme kävelemään puutarhaan tytön kanssa. Hän lähti mielellään mukaamme, emmekä olleet yhdessä montakaan minuuttia, kun syy selvisi.

”Tohtori Taverner”, hän sanoi, ”voinko keskustella kanssanne itsestäni?”

”Totta kai, neiti Hallam”, hän vastasi. ”Haluatteko kysyä jotakin?”

”Eräs asia ihmetyttää minua tavattomasti. Onko mahdollista olla rakastunut henkilöön, josta ei pidä?”

”Täysin mahdollista”, sanoi Taverner, ”mutta todennäköisesti tilanne ei ole toivottava.”

”Olen kihloissa erään miehen kanssa”, hän sanoi liu’uttaen kihlasormustaan edestakaisin sormessaan, ”jota rakastan mieltömästi, suorastaan epätoivoisesti kun hän ei ole seurassani, ja heti kun hän on läsnä, tunnen vastenmielisyyttä ja inhoa häntä kohtaan. Hänen poissa ollessaan kaipaen hänen luokseen, ja kun olen hänen seurassaan, minusta tuntuu siltä kuin kaikki olisi pielessä ja kamalaa. En osaa selittää sitä paremmin, mutta kai käsitätte, mitä tarkoitan?”

”Kuinka tulitte menneeksi kihloihin hänen kanssaan?” kysyi Taverner.

”Tavalliseen tapaan kai. Olen tuntenut hänet miltei yhtä kauan kuin Billynkin”, hän sanoi viitaten Martiniin, joka käveli edellämme äidin kanssa.

”Eikä mitään sopimatonta keinoa käytetty?” kysyi Taverner.

”Ei, enpä usko. Hän vain pyysi minua vaimokseen, ja minä suostuin.”

”Kuinka kauan olitte ennen sitä tiennyt, että ottaisitte hänet, jos hän kosisi teitä?”

”En tiedä. Ei se ollut tullut mieleenikään. Itse asiassa kihlaukseni oli itselleni yhtä suuri yllätys kuin muillekin. En ollut katsellut häntä sillä silmällä ennen kuin noin kolme viikkoa sitten. Tuolloin äkkiä tajusin, että hän oli se mies, jonka kanssa halusin mennä naimisiin. Se oli vain äkillinen päänäpistö, mutta niin voimakas ja selvä, että tiesin sitä kaipaavani.”

”Ettekö kadu sitä?”

”En, ennen kuin tänään. Istuessani ruokasalissa tunsin äkkiä, miten kiitollinen olisin, jos minun ei tarvitsisi palata Tony'n luokse.”

Taverner katsahti minuun. ”Tämän talon psyykkisestä eristyksestä on jotakin hyötyä”, hän sanoi. Sitten hän kääntyi jälleen tytön puoleen. ”Luuletteko, että herra Mortimerin voimakas persoonallisuus vaikutti päätökseenne?”

Olin sisimmässäni huvittunut Tavernerin umpimähkäisestä arvauksesta ja siitä, miten tyttö astui huomaamattaan hänen ansaansa.

”Voi ei”, hän sanoi, ”saan usein tuollaisia mielijohteita. Sellainen sai minut tännekin tulemaan.”

”Siinä tapauksessa”, Taverner sanoi, ”samanlainen päänäpistö sai teidät menemään kihloihin Mortimerin kanssa. Sitä paitsi voin kertoa teille, että minä olen vastuussa tästä viimeisestä päänäpistostanne.”

Tyttö tuijotti häntä hämmästyneenä.

”Hetimitä kun sain tietää olemassaolostanne, halusin tavata teidät. Muuan sielu on tällä hetkellä minun hoidossani, ja arvelen, että te näyttelette tärkeää osaa hänen hyvinvoinnissaan.”

”Tiedän sen”, sanoi tyttö ja tuijotti keskustelusta tietämättömän Martinin leveisiin hartioihin niin kiihkeän kaipaavasti, että hän selvästi paljasti, mihin hänen todelliset tunteensa kohdistuivat.

”Eräät ihmiset lähettävät sähkösanomia halutessaan olla yhteydessä jonkun kanssa. Minä puolestani lähetän ajatuksia, koska olen varma, että niitä noudatetaan. Sähkösanoman voi jättää ottamatta huomioon, mutta jokainen seuraa ajatuksiaan, koska uskoo niitä omikseen. Tietenkin on välttämätöntä, ettei hän epäile ottavansa vastaan suggestiota, sillä silloin hän luultavasti tekee täyskäännöksen ja toimii täsmälleen päinvastoin!”

Neiti Hallam tuijotti häneen hämmästyneenä. ”Onko sellainen mahdollista?” hän huudahti. ”Tuskin voin uskoa sitä.”

”Näettekö vasemmalla puolella polkua tuon maljakon, jossa on tulipunaisia pelargonioita? Panen nyt äitinne poikkeamaan polulta ja poimimaan yhden niistä. Katsokaa nyt!”

Katselimme kumpikin naista, joka ei tiennyt asiasta mitään, Tavernerin keskittäessä huomionsa häneen. Ja aivan oikein: heidän tullessaan kukkamaljakon kohdalle nainen astui polulta syrjään ja poimi punaisen kukan.

”Mitä te teette pelargoneillemme?” Taverner huusi hänelle.

”Suokaa anteeksi”, nainen huusi vastaan, ”se oli äkillinen päähänpisto.”

”Kaikki ajatukset eivät suinkaan synny siinä mielessä, joka niitä ajattelee”, Taverner sanoi. ”Annamme lakkaamatta toisillemme tiedostamattomia suggestioita ja vaikutamme toisiimme tietämättämme. Jos ihminen, joka ymmärtää ajatuksen voiman, varta vasten harjoittelee sen käyttämistä, on harvoja asioita, joita hän ei voi tehdä.”

Olimme kävellessämme saapuneet takaisin terassille. Taverner lausui hyvästit ja vetäytyi toimistoon. Seurasin häntä ja löysin hänet selailemassa kortistoaan.

”No niin, Rhodes, mitä arvelet kaikesta tästä?” hän sanoi minulle.

”Martin ja Mortimer jahtaavat samaa tyttöä”, vastasin. ”Ja Mortimer käyttää henkilökohtaisiin tavoitteisiinsa samoja menetelmiä kuin sinä potilaisiisi.”

”Täsmälleen”, sanoi Taverner. ”Erinomainen esimerkki mustan ja valkoisen salatieteen toimintatavoista. Molemmat tutkivat ihmismieltä – molemmat tutkivat luonnon salattuja voimia. Minä käytän tietämystäni parantamiseen, Mortimer käyttää omaansa tuhoamiseen.”

”Taverner”, minä sanoin ja katsoin häntä suoraan silmiin, ”mikä estää sinuakin käyttämästä suurta tietämystäsi persoonallisiin tarkoituksiin?”

”Tietyt seikat, hyvä ystävä”, hän vastasi. ”Ensinnäkin ne, jotka ovat saaneet sellaista opetusta kuin minä, ovat – vaikka tämän itse sanonkin – valittuja ja perusteellisesti koeteltuja. Toiseksi kuulun järjestöön, joka epäilemättä vaatisi rangaistusta sen antaman koulutuksen väärinkäytöstä. Ja kolmanneksi, koska tiedän mitä teen, en rohkene käyttää väärin voimia, jotka minulle on uskottu. Maailmankaikkeudessa mikään ei ilmene suoraviivaisesti. Kaikki tapahtuu kaarissa. Siksi on vain ajan kysymys, milloin se, jonka sielu lähettää, palaa siihen takaisin. Ennemmin tai myöhemmin Martinin koirakin palaa kotiin isäntänsä luokse.”

Martin oli poissa illalliselta, ja Taverner tiedusteli hänen vointiaan.

”Hän meni ystäviensä kanssa tienristeykseen saattaakseen heidät Hazlemeren linja-autoon”, sanoi joku. Taverner, joka ei näyttänyt olevan tyytyväinen vastaukseen, vilkaisi kelloonsa.

”Vielä on parin tunnin ajan valoisaa”, hän huomautti. ”Elei hän ole ennen palannut ennen pimeää, Rhodes, ilmoita minulle.”

Ilta oli harmaa, myrsky oli nousemassa, ja pimeys oli laskeumassa varhain. Pian kahdeksan jälkeen menin Tavernerin työhuoneeseen ja sanoin: ”Martin ei ole vielääkään palannut.”

”Sitten meidän olisi parasta mennä etsimään häntä”, sanoi Taverner.

Menimme ulos ikkunasta, etteivät muut potilaat olisi huoanneet. Tunkeuduimme pensaston lävitse ja pian olimme nummella.

”Kunpa tietäisimme, mitä reittiä hän tulee”, sanoi Taverner. ”Täällä on valtavasti polkuja valittavana. Meidän on parasta mennä korkeammalle paikalle ja etsiä häntä kiikarilla.”

Menimme mäennyppylälle, jolla kasvoi tuulen tuivertamia mäntyjä, ja Taverner tarkasteli kanervikkopolkuja kiikarillaan. Mailin päässä hän sai silmiinsä meitä kohti liikkuvan hahmon, mutta se oli liian kaukana, jotta olimme voineet tunnistaa hänet.

”Todennäköisesti se on Martin”, sanoi kumppanini. ”Meidän on kuitenkin parasta jäädä tänne seuraamaan tapahtumien kehittymistä. Jos laskeuduimme nummelle, kadotamme hänet näkyvistämme. Ota kiikari, sinun silmäsi ovat paremmat. Pimeä tuleekin helvetin varhain tänä iltana! Kunpa olisi vielä puolituntinen valoisaa.”

Kylmä tuuli oli noussut ja sai meidät hytisemään, sillä olimme molemmat pukeutuneet illallista varten ja vailla hattua. Raskaat, harmaat pilvet kasautuivat lännessä, ja puut huokailivat levottomina. Nummella kulkeva mies liikkui melkoista vauhtia katselematta oikealle tai vasemmalle. Hänen yksinäistä hahmoaan lukuun ottamatta harmaa erämaa oli autio.

Yhtäkkiä olennon reipas harppominen keskeytyi. Hän katsoi nopeasti taakseen, pysähtyi ja kiihdytti sitten askeleitaan. Sitten hän jälleen vilkaisi jälleen olkapäänsä yli ja alkoi painella

puolijuoksua. Hetken päästä hän hiljensi jälleen vauhtinsa kävelyksi pysyen vakaasti suunnassaan päätään kääntämättä.

Ojensin kiikarin Tavernerille.

”Aivan totta, se on Martin”, hän sanoi, ”ja hän on nähnyt koiran.”

Saatoimme nyt erottaa polun, jota pitkin hän kulki, ja laskeuduttuamme kukkulalta kiirehdimme nopeasti häntä vastaan. Olimme kulkeneet neljännesmailin verran, kun hämärässä edestämme kuului läpitukenava, sanaton huuto, jonka kaltaisen päästää kuolemanvaarassa oleva olento.

Taverner kajautti sellaisen huudon, jota en olisi luullut ihmisen keuhkojen saavan aikaan. Ryntäsimme polkua pitkin edessämme olevalle harjanteelle, ja kun juoksimme alas vastakkaista rinnettä, erotimme kanervien keskellä kompuroivan hahmon. Valkeat paidan etumuksemme näkyivät selvästi lisääntyvässä hämärässä, ja hän suuntasi kulkunsa meitä kohden. Se oli Martin, joka juoksi henkensä edestä pakoon kuoleman koiraa.

Ehdin hänen luokseen ennen Taverneria, ja tempaisin takaa-ajetun miehen syliini, kun kirjaimellisesti törmäsimme toisiimme kapealla polulla. Saatoin tuntea väsyneen sydämen hakkaavan hänen rinnassaan kuin epäkuntoisen koneen. Panin hänet maahan pitkälleen, ja Tavernerin tultua paikalle ensi-apulaukkuineen teimme voitavamme.

Tulimme viime tingassa. Vielä muutamia jaardeja, ja mies olisi tuupertunut maahan. Oikoessani selkääni ja katsellessani ympärilleni pimeässä kiitin Jumalaa, ettei minulla ollut sellaista kauhistuttavaa kykyä nähdä sielun silmillä ja etten havainnut sitä, mikä luikki tiehensä nummen yli meidän ilmaantuesssa paikalle. Siitä, että jokin pakeni meitä, ei ollut epäilystäkään, sillä puolitusinaa lampaita, jotka olivat muutaman sadan jaardin päässä laitumella, hajaantuivat tehdäkseen sille tietä.

Veimme Martinin takaisin taloon ja istuimme valveilla hänen vierellään. Vähältä piti, ettei hänen kaltoin kohdeltu sydämensä lakannut toimimasta, ja meidän oli lääkittävä hänen raastettuja hermojaan.

Pian keskiyön jälkeen Taverner meni ikkunan luo ja katsoi ulos.

”Tulepa tänne, Rhodes”, hän sanoi. ”Näetkö mitään?”

Vakuutin, etten nähnyt.

”Olisi hyvä itsesi kannalta, jos näkisit”, Taverner sanoi. ”Olet aivan liian herkkäuskoinen pitämään sairaan sielun synnyttämiä ajatusmuotoja vaarattomina, koska niitä ei ole objektiivisesti olemassa. Tulepa nyt katsomaan, miltä asiat näyttävät potilaan kannalta.”

Hän alkoi koputtaa otsaani käyttäen kummallista, synkopoitua rytmiä. Hetken kuluttua minusta alkoi tuntua kuin tukahdutettu aivastus pyrki nenästäni pääni sisään. Sitten huomasin himmeän valohohteen ilmaantuvan öiseen pimeyteen ja näin, että harmaanvalkoinen kelmu ulottui ikkunan ulkopuolelle. Sen takana näin kuoleman koiran!

Häilyvä hahmo käpertyi kokoon pimeydestä, ryntäsi kohti ikkunaa ja loikkasi mutta vain lyödäkseen pänsä harmaata kelmua vasten ja vetäytyi taaksepäin. Se kokosi itsensä uudelleen, ja taas se loikkasi ja perääntyi. Sen avoimesta kidasta näytti tulevan äänetön haukunta, ja sen silmät hohtivat valoa, joka ei ollut tästä maailmasta. Se ei ollut eläimen vihreää vaan jostakin aistiemme ulkopuolella olevasta kylmästä planeetasta heijastunutta sinipunertavanharmaata hohdetta.

”Tuon Martin näkee joka yö”, sanoi Taverner, ”mutta hänen tapauksessaan olento on samassa huoneessa. Teenkö aukon psyykkiseen suojakuppuun, johon se hakkaa kuonoaan, ja päästän sen sisään?”

Pudistin päätäni ja käännyin pois tuosta painajaisnäystä. Taverner kuljetti kättään pikaisesti otsani ylitse omituisella, tempaisevalla liikkeellä.

”Olet säästynyt aika paljolta”, hän sanoi, ”mutta älä koskaan unohda, että mielisairaana harha-aistimukset ovat yhtä todellisia kuin tämä koira oli sinulle.”

Työskentelimme toimistossa seuraavana iltapäivänä, kun minut kutsuttiin tapaamaan aulaan odottavaa naista. Vieras oli neiti Hallam, ja ihmettelin, mikä oli saanut hänet tulemaan takaisin niin pian.

”Vahtimestari kertoi, että herra Martin on sairas ja etten saa tavata häntä, mutta voisiko tohtori Taverner suoda minulle muutaman minuutin?”

Vein hänet toimistoon, missä työtoverini ei näyttänyt olevan lainkaan hämmästynyt hänen saapumisensa johdosta.

”Te siis palautitte sormuksen?” hän huomautti.

”Kyllä”, hän vastasi. ”Mistä te sen tiedätte? Mitä noituutta teitte tällä kertaa?”

”Ei mitään noituutta, hyvä neiti Hallam, vaan tervettä järkeä. Jokin näyttää pelästyttäneen teidät. Tavallisessa sivistyneessä yhteiskunnassa ihmiset eivät yleensä ole kovin peloissaan, joten teen johtopäätöksen, että jotakin hyvin epätavallista on täytynyt tapahtua. Tiedän, että olette olleet tekemisissä vaarallisen miehen kanssa, joten otaksun, että syy löytyy siltä suunnalta. Mitä olette saattanutkaan tehdä, että se voinut herättää hänen vihansa? Kävitte äskettäin täällä, poissa hänen vaikutuspiiristään ja sen miehen seurassa, josta ennen olitte kiinnostunut. Ehkä tunteissanne on tapahtunut äkillinen muutos. Tahdon ottaa selvää, siksi esitän arveluni toteamuksena. Otaksuessanne, että tiedän kaiken, ette yritäkään kieltäytyä ja sen tähden annatte minulle haluamani tiedot.”

”Mutta tohtori Taverner”, sanoi hämmentynyt tyttö, ”miksi vaivaudutte selittämään tuon kaiken, kun kerran olisin vastannut kysymyksiinne, jos vain olisitte tehnyt sellaisia?”

”Koska haluan teidän ymmärtävän, kuinka on mahdollista käsitellä hyväuskoista ihmistä”, hän sanoi. ”Kertokaahan nyt, mikä toi teidät tänne.”

”Kun lähdin kotiin eilisiltana, tiesin, etten voinut mennä naimisiin Tony Mortimerin kanssa”, hän sanoi, ”ja aamulla kirjoitin hänelle ilmoittaen päätökseni. Hän tuli suoraa päätä kotiimme ja pyysi saada tavata minua. Kieltäydyin, sillä tiesin, että hänet tavatessani joutuisin jälleen hänen valtaansa. Hän lähetti sanan, ettei hän poistuisi ennen kuin oli puhunut kanssani, ja silloin jouduin pakokauhun valtaan. Pelkäsin, että hän tulisi väkisin yläkertaan, ja siksi livahdin talosta takaoven kautta ja tulin junalla tänne. Sillä jotenkin tunsin teidän ymmärtävän, mitä minulle oli tapahtumassa, ja että voisitte auttaa minua. Tietenkin tiedän, ettei hän voi aseella uhaten pakottaa minua naimisiin kanssaan, mutta hänellä on niin paljon vaikutusvaltaa minuun, että pelkään tekeväni sen tahtomattani.”

”Minusta tuntuu”, sanoi Taverner, ”että meidän on otettava herra Anthony Mortimerin suhteen tehokkaammat keinot käyttöön.”

Taverner vei neiti Hallamin yläkertaan ja salli hänen ja Martinin katsella toisiaan tarkalleen minuutin ajan sanaakaan sanomatta, minkä jälkeen hän jätti tytön ylihoitajamme huomaan.

Kun samana iltana olimme lopettelemassa päivällistä, minulle tultiin ilmoittamaan, että eräs herrasmies halusi tavata sihteeriä. Menin aulaan katsomaan, kuka vierailija oli. Minua tervehti kookas, tumma mies, jolla oli hyvin omituiset silmät.

”Tulin tapaamaan neiti Hallamia”, hän sanoi.

”Neiti Hallamia?” toistin ikään kuin hämmentyneenä.

”Tuota noin, kyllä”, hän sanoi hieman nolostuneena. ”Eikö hän ole täällä?”

”Tiedustelen ylihoitajalta”, vastasin.

Livahdin takaisin ruokasaliin ja kuiskasin Tavernerille: ”Mortimer on täällä.”

Hän nosti kulmakarvojaan. ”Tahton tavata hänet toimituksessa”, hän sanoi.

Menimme sinne, mutta ennen kuin Taverner otti vastaan vieraamme, hän sijoitti pöytälamppun siten, että hänen omat kasvopiirteensä olivat tummassa varjossa ja käytännöllisesti katsoen näkymättömissä.

Sitten Mortimer saatettiin sisään. Hän oli ottanut arvovaltaisen asenteen.

”Olen tullut neiti Hallamin äidin puolesta hakemaan hänet kotiinsa”, hän sanoi. ”Olisin iloinen, jos ilmoittaisitte hänelle, että minä olen täällä.”

”Neiti Hallam ei palaa kotiinsa tänä iltana, ja hän on jo lähettänyt asiaa koskevan sähkeen äidilleen.”

”En kysynyt, millaisia neiti Hallamin suunnitelmat ovat. Pyysin teitä kertomaan hänelle, että olen täällä ja haluan tavata hänet. Oletan, ettei teillä ole mitään sitä vastaan.”

”On kyllä”, vastasi Taverner. ”Minulla on paljonkin sitä vastaan.”

”Onko neiti Hallam kieltäytynyt tapaamasta minua?”

”Sitä en ole kysynyt häneltä.”

”Millä oikeudella sitten käyttäyditte töykeästi?”

”Tällä oikeudella”, sanoi Taverner ja teki vasemmalla kädellään omituisen merkin. Etusormessa oli ennennäkemättömän taidokkaasti tehty sormus.

Mortimer hypähti kuin Taverner olisi painanut aseensa päälle hänen ohimoaan vasten. Hän nojautui pöydän yli ja koetti

erottaa varjossa olevat kasvonpiirteet, sitten hänen katseensa osui sormukseen.

”Vanhin Seitsemästä”, hän haukkoi henkeään ja peräytyi askeleen. Sitten hän kääntyi ja hiipi ovea kohti heittäen olkapäänsä ylitse sellaisen vihaa ja pelkoa ilmaisevan katseen, jollaista en koskaan ennen ollut nähnyt. Olisin voinut vannoa, että hän paljasti hampaansa ja murisi.

”Veli Mortimer”, sanoi Taverner, ”koira palaa koppiinsa tänä iltana.”

”Mennäänpä katsomaan jostakin yläkerran ikkunasta, että hän todella lähtee talosta”, Taverner jatkoi.

Ikkunasta saatoimme nähdä myöhäisen vieraamme kulkevan hiekkatietä, joka vei Thursleyhin. Kuitenkin sen sijaan että Mortimer olisi jatkanut kulkuaan, hän hämmästykseni kääntyi ja katsoi taakseen.

”Aikooko hän palata?” sanoin ihmetellen.

”En usko”, sanoi Taverner. ”Katsohan! Nyt tapahtuu jotakin.”

Mortimer pysähtyi jälleen ja katsoi ympärilleen ihmeissään. Sitten hän alkoi kamppailla. Mikä hyvänsä hänen ahdistelijansa olikin, kaikesta päättäen se hyppeli ylöspäin ja mies häitisti sitä pois rintamuksiltaan. Sitten se kierteli hänen ympärillään, sillä hän kääntyi hitaasti kuin pitäen sitä silmällä. Jaardi jaardilta hän liikkui tietä kohden ja hävisi lopulta tihenevään pimeyteen.

”Koira saattaa herraansa kotiin”, sanoi Taverner.

Seuraavana aamuna kuulimme, että tuntemattoman miehen ruumis oli löydetty Bramshottin lähietäältä. Hänen arveltiin kuolleen sydänhalvaukseen, sillä hänen ruumiissaan ei näkynyt väkivallan merkkejä.

”Kuusi mailia!” sanoi Taverner. ”Hän juoksi hyvän matkaa.”

SEITSEMÄS LUKU

PANIN TYTÄR

Taverner silmäsi käyntikorttia, joka hänelle oli tuotu.

”Rhodes”, hän sanoi, ”jos tämän paikkakunnan asukkaat alkavat ravata täällä, niin panen luukut ikkunoitten eteen ja kirjoitan niihin ’Ichabod’, sillä tuolloin tiedän, että kunnia on kadonnut. Belsebubin, Asmodeuksen ja eräiden muiden ystävieni nimessä, joille sinua ei ole vielä esitelty, mitä ihmettä tämä nainen minusta tahtoo?”

Paikalliset säätyläiset suhtautuivat epäluuloisesti Taverneriin ja hänen hoitokotiinsa, ja koska hän ei puolestaan viitsinyt hoitaa tuhkarokkoa eikä influenssaa, me jouduimme harvoin tekemisiin naapuriemme kanssa. Vaikka virkaveljeni oli korkeasti oppinut mies ja hänessä oli kosmopoliittista tyyliä, se ei olisi hyödyttänyt häntä yhtään paikkakunnan teekutsuilla, missä ihmistä arvostellaan sen mukaan, miten hän pystyy olemaan herättämättä pahennusta.

Kapealanteinen, ohuthuulinen nainen ohjattiin huoneeseen. Hänen kullankeltaisten hiustensa huoliteltu kampaus ja hänen täydellinen posliini-ihonsa todistivat hänen palvelustytönsä taidosta ja siitä, että hän piti huolta ulkonäöstään. Hänen vaatteensa oli leikattu siten, että nainen oli sovitettu pukuun eikä päinvastoin.

”Tulin kysymään teiltä neuvoa”, hän sanoi, ”nuorimman tyttäreni takia. Hän tuottaa meille paljon huolta. Pelkäämme, että hänen sielunelämänsä ei kehity normaalisti.”

”Millaisia oireita hänellä on?” kysyi Taverner ammattimaiseen tyyliinsä.

”Hän on aina ollut vaikea lapsi”, sanoi äiti. ”Meillä oli koko joukko ongelmia hänen suhteensa, koska hän oli erilainen kuin muut lapset. Lopulta emme enää yrittäneet kasvattaa häntä muiden kanssa, vaan hankimme hänelle oman kotiopettajattaren ja panimme hänet lääkärin valvontaan.”

”Mihin luultavasti sisältyi myös ankara kuri?” sanoi Taverner.

”Tietysti”, vieraamme sanoi. ”Häntä on pidetty erittäin tarkasti silmällä. Olemme tehneet kaikkemme, vaikka se onkin tullut maksamaan paljon. Ja minun täytyy sanoa, että toimenpiteemme ovat olleet jossakin määrin suotuisia, sillä hänen kamalat villiintymiskohtauksensa ovat käytännöllisesti katsoen loppuneet. Emme ole vuoteen huomanneet niitä, mutta hänen kehityksensä näyttää pysähtyneen.”

”Minun on nähtävä tyttärenne ennen kuin voin antaa lausuntoni”, sanoi Taverner.

”Hän on ulkona autossa”, äiti sanoi. ”Pyydän tuomaan hänet tänne.”

Hänet toi sisään hänen kotiopettajattarensa, joka näytti erinomaiselta kurin pitäjältä, kuten hänestä oli kerrottu. Hän vaikutti vanhan hyvän ajan simputtavalta preussilaiselta kersantilta, joka oli löytänyt ammattinsa. Itse tyttö näytti hyvin omituiselta. Hän muistutti tavattomasti äitiään. Molempien vartalo oli solakka, vaikkakin äidin tapauksessa särmät oli taidokkaasti pehmennetty, kun sitä vastoin tytössä ne pistivät silmään läpi hänen vaatteittensa, jotka näyttivät siltä kuin hän olisi nukkunut niissä. Suora, hiirenvärinen tukka oli kiedottu raskaina, rasvaisina palmikoina hänen päänsä ympärille. Likainen iho, mulkosilmät ja yleinen kömpelyyden vaikutelma sekä väärät sääret täydensivät tämän epämiellyttävän näyn.

Kyhjöttäessään sohvilla naisten välissä, jotka näyttivät kuuluvan toiseen lajiin ja jotka keskustelivat hänestä ikään kuin hän olisi ollut eloton esine, tyttö vaikutti tyypilliseltä idiootilta. Tavallisesti vajaamieliset eivät saa aikaan minussa muuta kuin inhoa, ja säälini säästän heidän omaisilleen, mutta edessäni istuva tyttö ei herättänyt minussa inhoa vaan ainoastaan sääliä. Hän toi mieleeni jonkin viheliäisen eläinkaupan häkkiin suljetun leivosen, jonka höyhenet ovat liian takia kiillottomat ja häkin säleissä hankautuneet, joka on apaattinen, sairas, surkea ja joka ei tahdo laulaa, koska ei voi lentää. Oli mahdotonta sanoa, mitä luonto oli tarkoittanut hänestä tulevan, sillä hänen vierellään istuvat kaksi kiihkeää kurinpitäjää olivat alistaneet hänet niin perusteellisesti, että alkuperäisistä aineksista ei ollut mitään jäljellä. Hänen persoonallisuutensa oli heille vastenmielinen, ja he olivat onnistuneet tukahduttamaan sen, mutta valitettavasti he eivät olleet kyenneet antamaan mitään sen tilalle. Ja nyt heillä oli sieluton robotti, jota he raahasivat psykiatrilta toiselle toivottomassa yrityksessään saada vahinko korjatuksi kuitenkin pitäytyen niissä olosuhteissa, jotka olivat sen aiheuttaneet.

Kun havahduin ajatuksistani, kuulin kuinka äiti, joka ilmeisesti yritti säästää ruman ankanpoikasensa kohdalla, tinki äkäisesti Tavernerin palkkiovaatimuksista, ja tämä, joka aina oli kiinnostuneempi työnsä inhimillisestä kuin sen taloudellisesta puolesta, tuli vastaan enemmän kuin puolitiehen.

”Taverner”, minä sanoin heti, kun ovi oli sulkeutunut heidän jälkeensä, ”se, mitä he maksavat, ei peitä edes täysihoitokustannuksia, puhumattakaan hoidosta. He eivät ole köyhiä, katsopa vain heidän autoaan. Miksi et, hitto vieköön, anna heidän kattaa kaikkia kuluja?”

”Poikaseni”, sanoi Taverner lempeästi, ”minun piti suostua palkkioon, joka on kotiopettajattaren palkkaa alempi, tai muuten en olisi lainkaan saanut tätä tapausta hoidettavakseni.”

”Ja onko se mielestäsi on sen arvoinen?” minä nurisin, sillä inhosin sitä, että Tavernerin kaltaista miestä käytettiin hyväksi.

”Vaikea sanoa”, hän vastasi. ”He ovat iskeneet nelikulmaisen tapin ympyränmuotoiseen reikään sellaisella päättävyydellä, että tappi on halkeillut, mutta kuinka pahasti, sen voimme sanoa vasta sitten, kun olemme saaneet tapin pois reiästä. Entä mitä sinä ajattelet uudesta potilaastamme? Minkälaisen vaikutelman hän herättää sinussa? Ensivaikutelmat pitävät yleensä parhaiten paikkansa. Ne ovat parhaimmat viitteet psykologisen tapauksen käsittelyssä.”

”Hän näyttää luopuneen elämisestä, koska se on toivoton tehtävä”, minä vastasin. ”Hän on ruma, muttei hän ole vastenmielinen. En niinkään sääli häntä, vaan tunnen myötätuntoa häntä kohtaan. Siinä on ero, kuten tiedät. En pysy ilmaisemaan sitä selvemmin.”

”Esitit arviosi hyvin selvästi”, sanoi Taverner. ”Säälin ja myötätunnon erottaminen on tässä tapauksessa koetinkivi. Me säälimme sitä, mitä me itse emme ole, mutta tunnemme myötätuntoa, kun kyseessä saattaisi olla jompikumpi meistä. Sinä tunnet samankaltaisuutta tuon sielun kanssa, koska ulko-kuorestaan huolimatta hän on ’yksi meistä’, vaikka onkin syntymässään vioittunut.”

”Ja vieläpä aika pahasti”, minä lisäsin. ”Luulen, että jos perhe olisi köyhä, lastensuojeluviranomaiset ottaisivat tapauksen hoidettavaksi.”

”Erehdyt”, sanoi Taverner. ”Se kuuluisi eläintensuojelusyhdistykselle.” Ja tämän arvoituksellisen huomautuksen jälkeen hän poistui.

Seuraavana päivänä saapui uusi potilaamme, jolle nimi Diana sopi huonosti. Hän näytti suunnilleen 15-vuotiaalta, vaikka oli itse asiassa lähempänä 18 ikävuotta. Hän oli luiseva, epäsiisti, kömpelö ja apean alistunut niin kuin koira, joka on pilattu kovalla kohtelulla. Hän ei missään tapauksessa vilkastuttanut hoitokotiin seuraelämää, enkä olisi laisinkaan ihmetellyt, vaikka Taverner olisi eristänyt tytön muista potilaista. Sitä hän ei kuitenkaan näyttänyt haluavan tehdä, eikä hän myöskään pannut tyttöä jatkuvan valvonnan alaisuuteen, vaan antoi hänelle täyden vapauden. Pakon puutteeseen tottumattomana tyttö ei näyttänyt tietävän kuinka olla ja hiiviskeli ympäriinsä sen näköisenä kuin olisi odottanut millä hetkellä hyvänsä pelottavien kaitsijoiden vaativan rangaistusta jostakin ilkityöstä.

Syntyi paljon puheita siitä, miten uutta potilastamme laiminlyötiin ja että hän ei ollut hyväksi laitoksen maineelle. Aloin kuitenkin ymmärtää, mihin Taverner tähtäsi. Omiin oloihinsa jätettynä tyttö alkoi löytää oman paikkansa. Halutessaan ruokaa hän hiipi ruokasaliin suunnilleen niihin aikoihin, jolloin ateriat tarjottiin, ja kun hänen kätensä tulivat epämiellyttävän tahmeiksi, hän pesi ne, minkä huomasi pyyheliinoista, sillä me emme aina voineet nähdä hänen käsissään minkäänlaista eroa. Lisäksi hän näytti tarkkailevan ja miettivän, mitä hänen ympärillään tapahtui.

”Pian hän havahtuu hereille”, sanoi Taverner, ”ja silloin saamme nähdä, miten tämä alkukantainen villieläin sopeutuu sivistyneeseen yhteiskuntaan.”

Eräänä päivänä kauhistunut ylihoitaja kutsui meidät apuun, ja me lähdimme Dianan luolaan – huoneeksi sitä tuskin saattoi sanoa sen jälkeen, kun hän oli asustanut siinä vuorokauden. Kun menimme käytävään, sieraimiimme tunkeutui palaneen käryä. Perille päästyämme näimme neidon istuvan jalat ristissä

takkamatolla kääriytyneenä päiväpeitteeseen, ja takassa kytivät kaikki hänen vaatteensa, joista hän oli tehnyt ison nuotion.

”Miksi olet polttanut vaatteesi?” tiedusteli Taverner ikään kuin tuollainen kiintoisa ja harmiton päänäpistö olisi joka-päiväinen tapahtuma.

”Minä en pidä niistä.”

”Mitä vikaa niissä on?”

”Ne eivät ole ’minua.’”

”Tulepa oleskeluhuoneeseen penkomaan teatteripukuja, niin ehkä löydät sieltä jotakin, mikä miellyttää sinua.”

Lähdimme kohti oleskeluhuonetta. Diana tepastellen peittoonsa kääriytyneenä Tavernerin kookkaan hahmon jäljessä, ja tympääntynyt ylihoitaja tuli koomisen kulkueen viimeisenä. En välittänyt toimia neiti Dianan lastenhoitajana, ja siksi jätin heidät omiin oloihinsa ja jatkoin matkaani käytävää pitkin tapaamaan Tennant-nimistä potilasta. Hänen elämänsä oli lohdutonta, sillä vaikka hän oli normaalisti miellyttävä mies, hän oli useaan otteeseen yrittänyt itsemurhaa. Mies oli oma-aloitteisesti tullut potilaaksi hoitokotiimme sen sijaan, että olisi joutunut mielisairaalaan. Häntä ei voinut sanoa hulluksi sanan tavallisessa merkityksessä, vaan hän oli niitä kummallisia tapauksia, jotka kärsivät elämänväsymyksestä – hän oli kadottanut elämänhalunsa. Mikä tragedia piili hänen menneisyydessään, sitä emme tiedäneet, sillä Taverner, päinvastoin kuin psykoanalyttikot, ei milloinkaan esittänyt kysymyksiä. Hänellä oli omat keinonsa saada selville mitä halusi, ja hän väheksyi kaikkia tuollaisia kömpelöitä menetelmiä.

Yllätyksekseni näin Tennantin selailevan nuottipinoa. Udeltuani sain selville, ettei hän ainoastaan rakastanut musiikkia vaan oli tutkiskellut sitä tosissaan, muusikon ura mielessään. Tämä oli meille uutta, sillä hänen sukulaisensa eivät olleet

vihjanneet asiasta sijoittaessaan hänet hoitokotiimme. Meille oli vain kerrottu, että hänellä oli riittävä toimeentulo, mutta että hän joutui elämään vaatimattomasti ja oli alistunut kohtaloonsa, vaipuen sen johdosta raskasmielisyteen.

Kun tapamme mukaan istuimme toimistossa illalla päivälisen jälkeen rupattelemassa ja polttelemassa sikareja, kerroin tästä Tavernerille. ”Niinkö?” hän sanoi ja meni Tennantin huoneeseen, toi miehen alakertaan asettaen hänet istumaan pianon ääreen ja pyytäen häntä soittamaan. Tennant alkoi soittaa odottamatta ja jatkoi soittoaan kuin robotti, sujuvasti mutta vaille pienintäkään tunnetta. Ymmärrän kovin vähän musiikkia, mutta tämä posetiiviesitys ahdisti jopa minua. Useat läsnä olevista potilaista pakenivat seurusteluhuoneesta.

Kappaleen päätyttyä hän ei tehnyt elettäkään aloittaakseen toista, vaan jäi hetkeksi istumaan liikkumattomana. Myös Taverner istui ääneti seuraten katseellaan Tennantia nähdäkseen, mitä tämä tekisi seuraavaksi, kuten hänellä oli tapana tehdä potilaidensa suhteen. Tennant kääntyi pyörivällä tuolilla hitaasti ympäri, kunnes istui selkä koskettimiin päin ja kasvot meitä kohden, kädet roikkuen velttoina polvien välissä ja katse kengänkärkiin kiinnitettynä. Hän oli ennenaikaisesti vanhentunut, 35-36 vuoden ikäinen mies. Hänen tukkansa oli teräksenharmaa ja hänen kasvonsa olivat uurteiset. Otsa oli matala mutta leveä, suu täyteläinen ja kaareva, kaukana toisistaan olevat silmät loistivat kirkkaina silloin harvoin, kun luomet nousivat riittävästi paljastaakseen ne, mutta hänen korvansa herättivät eniten huomiotani. En ollut aiemmin pannut merkille niitä, sillä kun hän tuli hoitokotiimme, hänen tukkansa oli melko pitkä. Ylihoitajamme oli kuitenkin käynyt hänen kimppuunsa tukanleikkuukoneella ja oli kerinnyt koko pääläen paljaaksi. Niinpä saatoin nyt nähdä, että korvalehdet olivat

muodostuneet siten, että niiden yläosassa oli pieni kärki, joka toi mieleeni faunit ja niiden pienet tupsukorvat.

Näitä huomioita tehdessäni Tennant oli verkalleen nostanut katseensa meihin, ja huomasin, että hänen silmänsä hohtivat omituisesti ja näyttivät eläimellisiltä, välkehtien vihreinä varjostetun lampun valossa niin kuin koiran silmät iltahämärissä.

”Minulla on viulu huoneessani”, hän sanoi värittömällä äänellä.

Tämä oli ensimmäinen hänen osoittamansa oma-aloitteisuuden merkki, ja minä painuin heti noutamaan hänen soittimensa alakertaan. Taverner soitti hänelle nuotin pianosta, mutta tämä ei ottanut sitä huomioon vaan viritti viulunsa mielensä mukaisesti, tavalla, jonka vain hän itse tunsi. Kun hän rupesi soittamaan, se kuulosti aluksi hirveältä, mutta pian toitimme omituisiin intervaleihin, ja ainakin minua ne alkoivat oudosti lumota.

Ne lumosivat myös erästä toista henkilöä, joka ryömi esiin pimeästä nurkasta, mihin hän oli huomaamattamme piiloutunut. Hetkisen olin epävarma, kuka tulija oli, sillä Dianassa oli aamuisen jupakan jälkeen tapahtunut perusteellinen muutos. Puvuista, jotka olivat olleet tarjolla teatterin vaatevarastossa, hän oli valinnut pienen vihreän takin, joka oli ollut Puckilla, kun esitimme ’Kesäyön unelman’. Joku (myöhemmin sain tietää sen olleen Taverner) oli leikannut hänelle polkkatukan, ja pitkät vihreät sukat näkyivät takin hapsureunuksen alta paljastaen hänen raajojensa laihat ja luisevat ääriviivat. Jokin päähänpisto toi mieleeni opiskeluajat. Ja kun kuuntelin viulun omituisia vaikerointia, missä lokkien, riekkojen ja kaikkien nummen ja ilman eläinten äänet tuntuivat huutavan ja kutsuvan toisiaan, minusta tuntui kuin olisin ollut tulossa tuulen ja sateen pieksemänä jänisjahdista ja menossa suihkuun ja

vaihtamaan vaatteita pukeutumishuoneen höyryyn ja hyöri-
nään. Tuon musiikin taikavoiman vaikutuksesta minussa oli
jälleen hetken aikaa voiman ja vallan tunne, sillä yliopistossa
minua pidettiin huomattavana miehenä, vaikka itse olin toista
mieltä. Olin jälleen kilpailujen johtaja, joka tarkasteli tutkivalla
silmällä uusia poikia toivoen löytävänsä heissä jotakin lupaa-
vaa. Sitten silmänräpäyksessä keksin sen yhdistävän mieliku-
van, joka oli vienyt minut takaisin noihin kaukaisiin, taakse
jääneisiin aikoihin: nuo väärät, vihreisiin sukkiin verhotut ja-
lat olivat juoksijan sääret. Lihasten muoto, luitten pituus – tuo
kaikki ilmaisi nopeutta ja jäntevyyttä. Tyttö oli tuskin lupaava
ilmestys miniää etsivälle äidille, mutta kilpaleikkien johtajan
sydäntä hän olisi ilahduttanut.

Ylihoitaja ilmestyi ovensuuhun kuin kostava Nemesis, sillä
valojen sammutushetki oli ollut jo kauan sitten, mutta olimme
unohtaneet sen syventyessämme musiikkiin. Hän loi minuun
moittivan katseen, sillä tavallisesti olimme järjestyksen ylläpi-
dossa liittolaisia. Tänä iltana kuitenkin tunsin olevani kapinoi-
va vintiö ja halusin liittyä Tennantiin ja Dianaan sekä muihin
kurittomiin tehdäksemme jotakin vallatonta, lain ja järjestyk-
sen vastaista.

Keskeytys rikkoi lumouksen. Hetken Dianan silmät kipi-
nöivät, ja luulin jo, että saisimme osaksemme sellaisen raivo-
kohtauksen, jollaisista olimme kuulleet mutta joita emme vielä
olleet nähneet. Silmät haalistuivat kuitenkin tavalliseen kala-
maiseen sameuteensa, ja tämä kömpelö naispuolinen vintiö
laahusti pois määräsvallan käskystä.

Sen sijaan Tennant oli hetkisen vastahakoinen. Hänet oli
kutsuttu takaisin joltakin ylämaan laitumelta, missä hän oli löy-
tänyt vapautensa, ja hän näytti olevan hyvin harmissaan häiri-
östä. Laitoin käteni hänen käsivarrelleen ja lausuin muutaman

painokkaan sanan hänen korvaansa, jotka palauttivat hänet normaaliin tilaan, ja hänkin lähti laahustaen hoitajan vana-vedessä.

”Helkkarin nainen”, sanoi Taverner tarkistaessaan ikkunoiden salpoja, ”hänenä ei ole tähän työhön.”

Lähdin ulos sulkemaan ikkunaluukkuja, mutta pysähdyin kynnykselle.

”Voi hyvä luoja”, minä huudahdin. ”Taverner, tulepa hais-tamaan.”

Hän tuli terassille, ja yhdessä hengitimme sisään kukkivan puutarhan tuoksua. Vaikka kuura oli valkeana nurmikolla ja raaka maaliskuun tuuli puhalsi purevasti, ilma oli täynnä kukkien ja auringon lämmittämien mäntyjen tuoksua. Jotakin liikahdelti köynnösten varjossa, ja isokokoinen jänis ampaisi ohitsemme pirstottaen soraa ympärilleen ja painui pensaikkoon suojaan.

”Hyvän aika!” huudahdin. ”Mikä ihmeessä on tuonut sen tänne?”

”Tosiaankin”, sanoi Taverner. ”Jos sen tietäisimme, olisimme perillä monista salaperäisistä asioista.”

Tuskin olin päässyt huoneeseeni, kun oveen koputettiin äänekkäästi. Avasin sen ja siellä oli eräs potilaistamme yöpukimissaan.

”Tennantin huoneessa on jotakin hullusti”, hän sanoi. ”Luu-len, että hän yrittää hirttäytyä.”

Hän oli oikeassa. Tennant roikkui aamutakkinsa nyöris-sä, joka oli kiinnitetty verhotankoon. Katkaisimme nyörin, ja annettuamme jonkin aikaa tekohengitystä saimme hänet virkoamaan. Tavernerkin oli nyt vakuuttunut siitä, että Tennan-tin kohdalla jatkuva valvonta oli välttämätöntä. Seuraavana päivänä hän lähetti minut noutamaan miespuolista hoitajaa.

Sama juna, joka toi uuden hoitajan, vei myös pois syvästi loukkaantuneen ylihoitajamme. Hänen mielipahaansa eivät lepytäneet edes antelias maksuosoitus ja erinomainen työtodistus, jonka Taverner oli antanut erottaessaan hänet ilman syytä tai varoitusta.

Tällaiset tapahtumat eivät herätä suurtakaan hämminkiä mielisairaiden hoitokodissa, ja jatkoimme päivittäistä rutiiniamme taas seuraavana aamuna. En kuitenkaan saanut pois mielestäni viulun loppumaista vaikerrusta ja kukkien outoa tuoksua. Ne tuntuivat kuuluvan yhteen, ja jollakin salaperäisellä tavalla ne olivat hämmentäneet mieltäni ja saattaneet minut tasapainosta. Vaikka kevät ei vielä ollut saapunut, keväinen rauhattomuus oli vallannut minut. En sietänyt ummehtunutta toimistoa, ja aukaisin ranskalaiset ikkunat antaen kirpeän tuulen puhaltaa ylitseni painiskellessani kirjeenvaihdon kanssa, joka oli saatava matkaan iltapostissa.

Siinä tilassa Taverner löysi minut, ja hän silmäili omituisesti minua.

”Vai olet sinäkin kuullut sen?” hän sanoi.

”Kuullut mitä?” kysyin kärsimättömästi, sillä olin jostakin tuntemattomasta syystä ärtynyt.

”Panin kutsun”, sanoi virkaveljeni sulkiessaan tuulenpyörteen huoneesta.

”Minä menen ulos”, ilmoitin ja keräsin kirjeet mukaani. Taverner nyökkäsi sanomatta mitään, mistä olin hänelle kiitollinen.

En tiedä, mikä minuun meni, mutta nähdessäni Dianan aulan leposohvalle kääpertyneenä kutsuin häntä kuin koira: ”Tulehan, Diana, mennään ulos!” Ja koiran lailla tyttö nousi ja seurasi minua. Unohdin, että vaikka hän oli mieleltään lapsi, hän oli ikävuosiltaan nainen ja että hänellä ei ollut päällystakkia,

hattua eikä ulkoilukenkiä, joita muuten ei minullakaan ollut, ja vein hänet vettä tippuvan pensaikon läpi puutarhan portille.

Hiekkatie, jonka varrella postilaatikko oli, päättyi nummen kanervikkoon. Diana lähestyi nummen reunaa varovasti ja pysähtyi sitten kääntyen katsomaan minua. Tämä muistutti siinä määrin koiran tapaa pyytää lupaa päästä juoksemaan vapaana, että minä antauduin tämän kuvitelman valtaan.

”Tule, Diana!” minä huusin. ”Lähdetään juoksemaan.”

Juoksin polkua pitkin häntä kohti, ja hän loikkasi tiehensä ja kirmasi nummelle. Painelimme eteenpäin niin kovaa kuin pääsimme yli märän, mustan maan vyöryviin usvapilviin. Sain vaivoin pidettyä hänet näköpiirissäni, sillä hän juoksi kuin hirvi, loikkien siellä, missä minä jouduin kahlaamaan.

Menimme suoraan tasangon poikki, joka oli ollut joskus meren pohjaa, kohti Paholaiskukkulaa. Kesti kauan, että sain hengitykseni tasaantumaan, kun loikkiva hahmo hiljensi askeleitaan. Enkä saavuttanut häntä, ennen kuin maasto alkoi nousta. Kukkulan huipulla olevassa männikössä Diana kompastui puiden kiemurteleviin juuriin ja tuli kieriskellen rinteitä alapäin kuin koiranpentu. Sotkeuduin sätkytteleviin vihreisiin sääriin ja minäkin pyöriskelin rinteessä niin rajusti, että hengitys salpautui.

Nousimme läähättäen istumaan, katsoimme toisiimme ja purskahdimme sitten yhtäkaa nauramaan. Silloin kuulin Dianan ensimmäisen kerran nauravan. Hänen silmänsä olivat vihreät kuin joillakin kissoilla, ja hän paljasti terävät, valkeat hampaansa ja sievän vaaleanpunaisen kielen. Se ei ollut inhimillistä, mutta se oli tavattoman viehättävää.

Nousimme pystyyn ja hölkkäsimme hoitokotiin nummen yli ja livahdimme keittiön ovesta, kun palvelustyötöt olivat teellä. Koko juttu sai minut vaivautuneeksi, ja toivoin hartaasti, ettei kukaan olisi nähnyt pakoamme ja ettei Diana puhuisi siitä.

Puhuminen ei kuitenkaan kuulunut hänen tapoihinsa, sen sijaan hänellä oli runsaasti tiedotonta elekieltä, ja pian hän oli ilmoittanut koko hoitokotimme pienoismaailmalle, että meidän välillämme vallitsi yhteisymmärrys. Kun hän näki minut, hänen silmänsä kiiluivat vihreinä ja hän paljasti terävät valkoiset hampaansa ja ruusunpunaisen kielensä. Jos hänellä olisi ollut häntä, hän olisi heiluttanut sitä. Kaikki tämä tuntui minusta jokseenkin kiusalliselta.

Seuraavana päivänä, kun menin Tavernerin kanssa yhdessä postilaatikolle haukataksemme samalla hieman raitista ilmaa, huomasimme Dianan kintereillämme.

”Ahaa! Lemmikkikoirasi seuraa”, sanoi Taverner, ja minä mutisin itsekseni jotakin libidon transferenssista ja takertumisesta.

Taverner nauroi. ”Poikaseni”, hän sanoi, ”hän ei ole kyllin inhimillinen rakastuakseen sinuun, joten älä ole huolissasi.”

Tien päässä Diana toisti sen, mitä oli tehnyt edellisenä päivänä.

”Mitä hän tahtoo?” kysyi Taverner. Tunsin punastuvani hämilläni, ja Taverner loi minuun uteliaan katseen.

”Hän tahtoo, että juoksisin hänen kanssaan”, sanoin arvelen, että oli parasta kertoa totuus ja että Taverner ymmärtäisi sen.

Hän teki niin. Hänen vastauksensa oli kuitenkin hämmentävämpi kuin hänen kysymyksensä.

”No, mikäs siinä”, hän sanoi. ”Mene ihmeessä juoksemaan hänen kanssaan, se tekee teille molemmille hyvää.”

Epäroin, mutta hän ei olisi antanut minun kieltäytyä, ja hänen tahtonsa pakottamana lähdin löntystämään. Diana huomasi kuitenkin eron. Edellisenä päivänä oli syvyys kutsunut syvyyttä, mutta nyt minä olin tavallinen poroporvari, eikä hän

halunnut juosta kanssani. Sen sijaan hän juoksenteli kehässä ja katsoi minua rauhattomin silmin, suupielet alaspäin kääntyneinä ja vaaleanpunainen kieli piilossa. Sydämeni oli täynnä silmitöntä vihaa Taverneria, itseäni ja kaikkea luotua kohtaan. Hypäten aidan yli ryntäsin sisälle ja hakeuduin turvaan huoneeseen, mistä en tullut ennen päivällisaikaa.

Tuon aterian aikana Diana tuijotti minuun omituisen vihreine silmineen, jotka ikään kuin tuntuivat sanovan: ”Nyt sinäkin tiedät, miltä minusta on tuntunut näinä vuosina”, ja minä lähetin takaisin telepaattisen vastauksen: ”Niin tiedän, hitto vieköön!”

Taverner pidättäytyi tahdikkaasti viittaamasta asiaan, mistä olin hänelle nöyrästi kiitollinen. Viikko kului, ja luulin asian jo unohtuneen, kun hän äkkiä keskeytti vaiteliaisuuden.

”En saa Dianaa juoksemaan yksikseen”, hän sanoi. Minä vääntelehdin, mutta en halunnut vastata.

Hän meni ikkunan ääreen ja veti kierrekaihtimen ylös. Täysikuu paistoi huoneeseen ollen epäsoinnussa sähkövalon kanssa.

”On kevätpäivän tasaus”, sanoi Taverner kuin ohimennen.

”Rhodes”, hän jatkoi sitten. ”Aion tehdä hyvin vaarallisen kokeen. Jos se epäonnistuu, tulee hankaluuksia, ja jos se onnistuu, nousee kova mekkala. Otapa päällystakkisi.”

Seurusteluhuoneessa tapasimme Dianan, joka näytti olevan tietämätön takan ääressä istuvista, villapaitoja kutovista naisista. Hän oli kyyristynyt ikkunapenkille nenä painettuna ikkunaruutua vasten. Taverner aukaisi ikkunan, ja tyttö livahti ulos äänettömästi kuin kissa. Heilautimme jalkamme ikkunalaudan ylitse ja lähdimme seuraamaan häntä.

Diana odotti talon varjossa ikään kuin peläten mennä eteenpäin. Kurintäytteiset vuodet olivat jättäneet jälkensä häneen, ja kuten häkkilintu, jonka häkin luukku on jätetty auki, hän

kaipasi vapautta, mutta oli unohtanut, miten lennetään. Taverner kietoi raskaan tweedkankaisen viitan hänen ympärilleen ja asetti hänet väliimme, kun lähdimme nummelle. Menimme samaa reittiä kuin viimeksi juostessamme villisti kahdestaan mäntyjen peittämälle kumpareelle, joka nousi vanhalta merenpohjalta.

Skotlantilaiset männyt harvoine latvuksineen eivät pimennäneet maisemaa, mutta ne loivat outoja aavemaisia varjoja neulasten peittämään maahan. Jossakin notkelmassa, poissa näköpiiristämme, kuului virtaavan veden solinaa.

Taverner otti viitan Dianan hartioilta ja sysäsi tämän kuutaan. Tyttö empi ja riensi sitten pelokkaana takaisin luoksemme, mutta Taverner, silmäten kelloaan, työnsi hänet uudelleen luotaan. Mieleeni muistui se ihmeellinen viidakkotarina, jossa pennut viedään kokousvuorelle, jotta lauman sudet oppisivat tuntemaan ne. Dianakin jätettiin omiensa haltuun.

Me odotimme, ja täysi kuu purjehti yli taivaan, kultaisen kehän ympäröimänä. Taverner silmäili tuon tuostakin kelloaan. Tuuli oli tyyntynyt, ja hiljaisuudessa puron ääni kuului yhä selvemmin. Vaikka en nähnyt enkä kuullut muuta, tiesin että jokin oli lähestymässä meitä metsän varjosta. Huomasin jalkojeni tutisevan, ei pelosta, vaan jännityksestä. Jokin valtavan suuri sivuutti meidät, ja sen jäljessä monia pienempiä olemukseltaan samankaltaisia. Ruumiini jokainen solu alkoi laulaa, ja vasten tahtoani astuin askelen eteenpäin. Mutta Tavernerin käsi piätteli minua.

”Tämä ei ole sinua varten, Rhodes”, hän sanoi. ”Sinussa on liian paljon hengenelämää voidaksesi pariutua täällä.”

Vastahakoisesti sallin hänen estää minua. Hullu päähänpistoto haihtui, ja kun silmäni jälleen selkenivät, näin tytön kuutamossa ja tiesin, että hänkin oli huomannut ’niiden’ tulon.

Hän kääntyi 'niiden' puoleen puolittain peläten, puolittain lumoutuneena.

Ne viekoittelivat häntä, mutta hän ei rohjennut vastata. Sitten minusta näytti, että ne olivat ympäröineet hänet ja että hänen oli mahdoton paeta, ja sitten näin hänen antavan periksi. Hän ojensi kätensä 'niitä' kohti, ja olen varma, että näkymättömät kädet tarttuivat niihin. Sitten hän nosti kätensä taivasta kohden, ja kuu näytti paistavan suoraan hänen kämmensä välistä hänen rintaansa. Hän laski ne maata kohden ja laskeutuen polvilleen painoi ne maankamaraan ja vajoten yhä alemmas puristi koko ruumiinsa maata vasten, kunnes lopulta hänen hahmonsä oli kokonaan painautunut kuohkeaa maata vasten päästäkseen osalliseksi siitä.

Hetken Diana makasi hiljaa, sitten hän äkkiä ponnahti ylös ja heilauttaen käsiään kuin olisi aikonut sukeltaa syöksähti salamannopeasti juoksemaan.

"Pian hänen peräänsä!" huusi Taverner läimäyttämällä minua hartioille, ja samassa minäkin kiiruhdin polkua eteenpäin.

Mutta miten erilaista se olikaan viime juoksuunne verrattuna! Vaikka Diana juoksi tälläkin kertaa kuin peura, minun raajani olivat lyijynraskaat. Elämä tuntui tyhjältä ja merkityksettömältä, ikään kuin siinä ei enää koskaan olisi mitään kiinnostavaa. Vain velvollisuudentuntoni piti jalkani liikkeessä, ja pian sekin osoittautui tehottomaksi. Jäin yhä enemmän jälkeen läähättäen hengästyneenä, ja edelläni tuulen siivillä kiitävä hahmo häipyi pian näkyvistäni kanervien keskelle.

Kaadin huohottaen maahan uuvutettuani itseni heti alkuaan. Kun makasin avuttomana kanervikossa sydän jyskyttämisen, minusta tuntui kuin olisin nähnyt suuren kulkueen, kuin järjestäytymättömän armeijan, kulkevan halki taivaan. Risaiset liput lepattivat ja liehuivat, villi, epäsointuinen mutta hulluksi

tekevä musiikki kuului sieltä täältä tuosta sekalaisesta saattueesta. Oli karvaisia kuonoja inhimillisillä kasvoilla, sorkkakäpäliä ihmisjaloissa, vihreää viiniköynnöstä muistuttavat hiukset sädehtivien silmien edessä ja siellä täällä puolittain pelästyneitä, puolittain lumoutuneita ihmiskasvoja, jotkut houkutuksesta huolimatta vitkastellen, toiset antautuen kokonaan riehakkaaseen kiitoon.

Minä havahduin siihen, että Tavernerin kumartui ylitseni.

”Jumalan kiitos”, hän sanoi, ”silmäsi ovat yhä inhimilliset.”

Dianaa ei kuulunut seuraavana päivänä, eikä Taverner ilmaissut, oliko hän huolissaan siitä vai ei.

”Hän tulee kyllä takaisin ruokittavaksi.” Siinä kaikki, mitä hän suvaitsi sanoa.

Seuraavana päivänä hänestä ei vielä näkynyt merkkiäkään, ja minä aloin tulla levottomaksi, sillä lämpimistä päivistä huolimatta yöt olivat purevan kylmiä. Kun illalla valojen sammuttamisen jälkeen istuimme toimistohuoneen takan ääressä, ikkunalta kuului hentoa raapimista. Taverner nousi heti ja avasi ikkunan. Diana livahti huoneeseen ja meni kerälle takan edustalle jalkojeni juureen. Hän ei kuitenkaan ollut kääntyneenä minun puoleeni, niin kuin ensin olin hämmentyneenä luullut, vaan tulta kohden. Taverner ja minä emme merkinneet hänelle mitään.

Taverner palasi tuoliinsa, ja tarkkailimme vaivihkaa häntä. Puckin takki, joka oli kastunut, repeytynyt ja nuhraantunut niin että sitä tuskin saattoi tunnistaa, näytti ainoalta mahdolliselta vaatetukselta tuolle oudolle, villille, epäinhimilliselle olenolle jalkojemme juuressa. Äkkiä hän nousi istumaan ja haroi sormillaan takkuista tukkaansa, joka nyt höyrysi kuumuudesta. Katsoen minuun hiuskuontalonsa lomitse hän paljasti valkeat hampaansa ja vaaleanpunaisen kielensä omituiseen

keijukaismaiseen hymyyn ja hieroi kuin lintu nopealla liikkeellä päätään polveani vasten. Tämän tervehtimisen jälkeen hän alkoi taas nauttia tulesta.

Taverner nousi hiljaa ja poistui huoneesta. Uskalsin tuskin hengittää, etten olisi särkenyt lumousta, joka piti vierastamme rauhallisena, ja ettei hän tekisi mitään hämmentävää tai kamottavaa. Huoleni oli kuitenkin aiheeton, sillä en merkinnyt hänelle enää sen enempää kuin muukaan kalusto.

Taverner palasi täysinäistä tarjotinta kantaen, ja Dianan silmät sädehtivät. Hän näytti paljon inhimillisemmältä syödessään veitsellä ja haarukalla. Olin odottanut hänen repivän ruoan hampaillaan, mutta juurtunut tapa oli edelleen olemassa.

”Diana”, sanoi Taverner, kun tämä oli lopettanut syömisen.

Tyttö hymyili.

”Etkö aio kiittää?”

Hän hymyili jälleen ja hieroi päätään nopealla, lintumaisella liikkeellä Tavernerin polvea vasten niin kuin oli tehnyt minullekin, mutta hän ei puhunut mitään. Taverner ojensi kätensä ja alkoi silittää ja suorita hänen takkuista tukkaansa. Hän käpertyi Tavernerin jalkojen juureen nauttien hyväilystä ja lämmöstä, ja ennen pitkää hänen kurkustaan kuului matala tyytyväisyyden hyminä, joka muistutti kissan kehräämistä.

”Tällä kertaa teimme sen!” Taverner sanoi. Kuitenkin tuokion kuluttua Diana näytti havahtuvan hereille. Kun hänen eläimelliset tarpeensa oli tyydytetty, myös hänen inhimillinen puolensa alkoi nousta esiin.

Hän kääntyi ympäri, ja nojaten kyynärpänsä Tavernerin polviin hän katsoi tätä silmiin.

”Minä tulin takaisin, koska minulla oli nälkä”, hän sanoi. Taverner hymyili ja jatkoi hänen päänsä silittelyä. ”Mutta minä menen taas pois”, hän lisäsi hieman uhmakkaasti.

”Saat mennä ja tulla mielesi mukaan”, sanoi Taverner. ”Täällä on ruokaa, kun sitä tahdot, eikä ovia koskaan lukita.”

Tämä näytti miellyttävän häntä, ja hän tuli avomielisemmäksi haluten ilmeisestikin jakaa kanssamme ne kokemukset, jotka hänellä oli ollut, ja saadakseen meiltä myötätuntoa. Tämä oli hänen inhimillinen puolensa.

”Minä näin Heidät”, hän sanoi.

”Me tunsimme Heidät”, sanoi Taverner. ”Mutta me emme nähneet Heitä.”

”Ette”, sanoi Diana. ”Te ette näkisi. Mutta He ovat minun väkeäni. Minä olen aina kuulunut Heihin, mutta minä en tiennyt sitä, ja nyt He ovat löytäneet minut. Aion mennä takaisin”, hän vakuutti uudestaan.

”Palelsiko sinua?” kysyi Taverner.

”Ei, minun oli vain nälkä”, hän vastasi.

Taverner siirretti hänen tavaransa pohjakerroksen huoneeseen, jonka ikkuna oli pensaikkoon päin, joten hän saattoi tulla ja mennä vapaasti huomiota herättämättä. Hän ei kuitenkaan koskaan nukkunut siellä, vaan joka ilta, kun hoitokodin valot oli sammutettu, hän tuli toimiston ikkunan taakse. Päästimme hänet sisään, ruokimme häntä, ja lämmiteltyään hetken takan ääressä hän livahti jälleen yöhön. Säällä ei ollut mitään väliä. Silmää räpäyttämättä hän meni pahimpaankin rajuilmaan ja palasi vahingoittumattomana. Toisinaan hän jutteli meille katkonaisin, lapsenomaisin lausein koettaen välittää meille jotakin näkemästään, mutta enimmäkseen hän oli vaiti.

Kun Diana seuraavan uudenkuun aikana palasi, hän oli pakahtumaisillaan uutisista. *Heillä* oli ollut ihmeellinen tanssi, johon hänkin oli saanut ottaa osaa. (Nyt tiesimme, miksi palvelustyttö palatessaan vapaailtaan oli ollut hysteerinen koko matkan ja saanut jonkinlaisen kohtauksen palvelijoiden

siivessä). *He* olivat olleet niin ihmeellisiä, että hänen täytyi kertoa siitä kaikki. Puhuessaan Heistä hän käytti rajoittunutta sanavarastoaan ja sanoi jonkun toisen näkyjen näkijän tapaan: He olivat ylhäisiä. Enempää hän ei pystynyt meille kertomaan, häneltä puuttuivat sanat, ja hän teki käsillään omituisia liikeitä ikään kuin muovailisi näkymätöntä savea. Nopeaälyinen Taverner antoi hänelle kynän ja paperia, ja hetkessä eteemme ilmestyi siivekkään olennon alaston hahmo, joka oli piirretty elävästi ja hämmästyttävällä tarkkuudella.

Koko vaivalloisen kasvatuksen aikana Dianaa ei ollut koskaan yritetty opettaa piirtämään. Pidettiin riittävänä, että hän omaksuisi edes joitakin hyviä tapoja. Hänellä ei myöskään ollut mahdollisuutta tutkia anatomiaa. Kuitenkin tässä oli kuva, joka oli tehty ihmeellisen taidokkaasti ja sellaisella yksityiskohtien tarkkuudella, joka oli mahdollista vain tarkalle havainnoitsijalle.

Dianan mielenkiinto ja ilo oli yhtä suuri kuin meidänkin. Tässä näytti olevan sopiva ilmaisutapa hänen rajoitetulle ja tukahdutetulle sielulleen, ja puolen tunnin kuluttua toimisto oli täynnä piirustuksia. Liehuva lumen hengetär, joka näytti tallaan vettä; puun haltija, kuin pahkainen ihmisen vartalo, joka tuli esiin puun rungosta ja yhdistyi sen lehvästään; keijuja, demoneja sekä omalaatuisia, viehättäviä eläintutkielmia tuli yksi toisensa perästä hämmästyttävällä nopeudella. Lopulta puurtamisen aiheuttaman kiihtymyksen uuvuttamana Diana suostui menemään vuoteeseen ensimmäisen kerran kevätpäiväntasausten jälkeen.

Paperin tarve pidatti Dianan talossa, ja kuulijakunnan tarve sai hänet etsimään inhimillistä seuraa. Moni taiteilija ei luo ainoastaan luomisen ilosta, vaan myös saamansa ihailun vuoksi, ja Dianankin piti aina metsässä käyntiensä lomassa palata esitlemään kaltaisilleen saalistaan.

Hänen vastaikään löytämänsä sopusointu toi muassaan sielun ja ruumiin sopusuhtaisuuden: pitkät sääret eivät enää olleet niin väärät, vaan sirot kuin saksanhirvellä. Hän oli ystävällinen kuin koiranpentu oltuaan aiemmin kärttyisä. Valitettavasti vain hänen surkea sanallinen valmiutensa asetti hänet alttiiksi kiusallisille kolauksille tässä kieroutuneiden asenteiden maailmassa, joka sellaisenaan on sielullisesti sairaiden hoitokoti. Kerran hän oli jonkin aikaa masentunut ja pelkäsimme, että hän tulisi entisen kaltaiseksi, mutta hän huomasi pian, että hänen kynänsä oli yhtä lailla koston väline kuin itseilmaisun keino, ja tämä oivallus pelasti hänet. Hän piirsi muotokuvia vainoajistaan ilkosien alastomina anatomisen yksityiskohtaisesti ja täsmällisesti (sillä hän ei milloinkaan piirtänyt vaatteita). Malleilla oli heidän tavallinen ilmeensä kasvoillaan, mutta heidän salatun sielunsa ilmentymä näkyi ruumiin jokaisessa viivassa. Kuin taikaiskusta nämä muotokuvat ilmaantuivat seinille huomiota herättäviin paikkoihin, ja niiden tekemä vaikutus on helpommin kuviteltavissa kuin kuvattavissa.

Diana oli löytänyt paikkansa elämässä. Hän ei ollut enää hyljeksitty ihminen, karkea ja töykeä. Hänen välitön keijukaismainen hilpeytensä, jonka hän oli tuonut metsästä, oli jo itsessään viehättävää. Hiirenharmaa tukka oli saanut kultaista hohdetta, kellertävä ihonväri oli muuttunut pähkinänruskeaksi ja ruusunpunaiseksi, mutta merkille pantavinta hänessä oli kimmoisana heiluva liikehtiminen ja hämmästyttävä elinvoimaisuus.

Diana oli todellakin tavattoman elinvoimainen. Hän imi elämänsä auringosta, tuulesta ja maasta, ja niin kauan kuin hän sai olla kosketuksissa niihin, hän hehkui sisäistä valoa, hengen loistetta, joka säteili mutta ei kuluttanut. Hän oli elinvoimaisin olento, jonka milloinkaan olen nähnyt. Hänen tukkansa oli niin sähköinen, että se oli pystyssä vaaleana pilvimäisenä

sädekehänä. Veri hehkui hänen ihonsa alla, ja jos hän kosketti jotakuta kädellään, läpätunkevat magneettiset värähtelyt levisivät nopeasti koko kehoon.

Tämä ihmeellinen elinvoimaisuus ei rajoittunut yksin häneen, vaan se tarttui jokaiseen hänen välittömässä läheisyydessään, ja ihmiset reagoivat siihen luonteenlaatunsa mukaan. Jotkut menivät istumaan hänen viereensä kuin tulen ääreen, toiset tulivat miltei hulluiksi. Minusta hän oli lyyrinen kuin elämän viini. Hän vaikutti minuun kuin huumausaine, päihdyin hänestä ja oli kuin olisin nähnyt oopiumin aiheuttamia näkyjä. Sanaakaan sanomatta hän houkutteli minut pois työstäni, velvollisuuksistani, kaikesta, mikä oli inhimillistä ja sivistynyttä, seuratakseni häntä nummelle seurustelemaan niiden olentojen kanssa, joiden piiriin hän näytti liittyneen tuona kohtalokkaan yönä kevätpäiväntasauksen aikaan.

Huomasin, että Taverner oli huolestunut. Hän ei moittinut sanallakaan vaan keräsi kaikessa hiljaisuudessa kokoon pudottamani säikeet. Tiesin myös, että hän oli peruuttanut eräitä tapaamisiaan ja pysyi hoitokodissa. Minä olin epäluotettava, eikä hän uskaltanut jättää asioita minun hoidettavikseni. Inhosin itseäni, sillä en pystynyt kokoamaan itseäni – olin kuin piintynyt morfinisti.

Minussa kehittyi nopeasti eräänlainen selvänäköisyys, ei Tavernerin läpätunkeva yliaistillinen havaintokyky, joka näki suoraan ihmisten ja olioiden sisäiseen sieluun, vaan kyky nähdä aineen hienoimpia värähtelyjä. Saatoin selvästi erottaa magneettisen kentän, joka ympäröi jokaista elävää olentoa, ja saatoin katsella siinä tapahtuvia vaihteluita. Ennen pitkää aloin olla tietoinen noiden näkymättömien olentojen, Dianan paltvomien jumalien tulemisesta ja menemisestä. Voimakas tuuli, kuuma aurinko tai autio, viljelemätön maa näyttivät tuovan ne

läheisyyteeni, ja tunsin puiden mahtavan elämän. Nämä seikat ruokkivat sielua ja voimistuttivat minua, koska yhteys maahan antaa aina voimaa jokaiselle Maaäidin lapselle.

Päivät pitenivät kohti keskikesää. Pian tulisi kuluneeksi kolme kuukautta siitä, kun Diana oli palannut omiensa luokse. Aloin ihmetellä, kuinka kauan Taverner vielä pitäisi kokonaan parantunutta potilastamme hoitokodissa, mutta hän ei ottanut asiaa esille. Minusta alkoi kuitenkin tuntua, että Diana ei ollutkaan enää potilas, vaan että minusta oli tullut sellainen ja että minua pidettiin tarkoin silmällä uhkaavaa kriisiä ennakoiden. Jonkin sielullisen paiseen piti alkaa märkiä, ennen kuin se voitiin puhkaista, ja sitä Taverner odotti.

Vähitellen mielessäni kypsyi ajatus, että menisin naimisiin Dianan kanssa. Avioliitto ei ehkä ollut osuva sana ilmaisemaan suhdetta, jota kaipasin, mutta mitään muutakaan en keksinyt. En halunnut omistaa häntä, toivoin vain nykyisen yhteytemme jatkumista ja sitä, että olisin vapaa tulemaan ja menemään hänen kanssaan ilman että tarvitsisi pelätä tuomitsevia katseita. Minusta tuntui, että Taverner tiesi tämän ja vastusti sitä, enkä voinut käsittää syytä. Saatoin ymmärtää, että hän olisi vastustanut, jos olisin vahingoittanut Dianaa, mutta minusta oli käsittämätöntä, miksi hän yrittäisi estää minua avioitumasta tämän kanssa. Kuitenkin tuolloin järkeni oli kateissa ja ajatukseni olivat kuvasarjoja, jotka sulautuivat toisiinsa kuin harhakuvien leikki. Minulle kerrottiin jäljestäpäin, että puheeni oli muuttunut yksinkertaiseksi kuin pienellä lapsella.

Taverner odotti yhä kärsivällisesti.

Käännekohta tuli yhtäkkiä. Aurinko oli laskemassa kesäpäiväntasauksen aikaan, kun Diana ilmaantui toimiston ikkunan taakse ja viittoi minua ulos. Hän näytti tavattoman kauniilta hehkuvaa taivas vasten. Untuvainen tukka keräsi taivaan-

rannan loistetta ja hehkui kuin sädekehä hänen seisoessaan viittoilemassa minulle omituisesti ilmeikkäillä käsillään tulemaan nousevaan usvaan. Tiesin, että odotettavissa oli sellainen juoksu yli nummen, jollaista en vielä ollut kokenut, ja että sen päätyttyä kohtaisin kasvoista kasvoihin ne Voimat, joita hän palvoi. Tuosta kohtaamisesta lähtien ruumiini saattaisi palata taloon, mutta sieluni ei enää koskaan asettuisi ihmisten asuinpaikkoihin. Se pysyisi luonnon keskellä, Dianan ja hänen kansansa keskuudessa. Tiesin tämän kaiken, jopa näin sisäisellä silmälläni tuon kokoontumisen.

Dianan kädet kutsuivat minua, ja ikään kuin lumottuna nousin pöytäni äärestä. Diana, ilmojen olento, kutsui minua ulos luokseen. Mutta minä en ollut ilmaa, minä olin lihaa ja verta. Välähdyksenomaisesti näin Dianan kauniina naisena samalla tietäen, että hän ei ollut tarkoitettu minulle. Hän vetosi osaan luontoani, mutta hän ei vedonnut koko olemukseeni, ja tiesin, että paras osa minusta jäisi osattomaksi, jos liittyisin häneen.

Dianan oli helppo palata Luontoon, koska hän ei ollut kykenevä mihinkään ylevämpään, minussa oli kuitenkin enemmän kuin vaistot, enkä voinut tehdä samoin menettämättä korkeampaa minääni. Huoneen seinät olivat täynnä kirjoja, laboratorion ovi oli auki, ja sekoitettujen lääkkeiden luonteenomainen haju tuli sieraimiini. 'Tuoksut särkevät näkövaikutelmia paremmin syvimvät tunteet.' Jos tuulen suunta olisi ollut toinen, jos mäntymetsän tuoksu olisi tullut avoimesta ikkunasta, olisin luultavasti mennyt Dianan mukana, mutta sieraimiini lehahti laboratorion tuoksu ja sen mukana muistuma kaikista elämäni toiveista, ja minä vajosin tuoliini ja hautasin kasvoni käsiini.

Kun nostin jälleen pääni, auringonlaskun viimeinen valo oli häipynyt ja Diana sen myötä.

Sinä yönä nukuin raskaasti, enkä nähnyt unia. Se oli suuri helpotus, sillä viime aikoina untani olivat häirinneet oudot, miltei fyysiset vaikutelmat ja päivän mielikuvat, jotka muuttuivat pimeyden tosiasioiksi. Torjuttuani Dianan lumous näytti särkyneen, ja aamulla herättyäni tunsin itseni normaaliksi, mitä en ollut kokenut moneen päivään. Sain taas otetta laitoksen hoitoon, ja minusta tuntui kuin olisin ollut vieraassa maassa ja lopulta palannut synnyinmaahani.

En nähnyt Dianaa moneen päivään, sillä nummi oli jälleen temmannut hänet mukaansa. Huhuttiin, että huomaamattomat ja erityisen taitavat mustalaiset olisivat näpistelleet puutarhoista ja kanaloista – se selitti, miksi hän ei ollut tullut kotiin edes syömään.

Omatuntoni soimatessa minua viimeaikaisista hairahduksestani otin hoitaakseni jokseenkin vaivalloisen tehtävän, että vein Tennantin ulos kävelemään, sillä hänen itsemurhayrityksestään lähtien emme olleet uskaltaneet päästää häntä yksin ulkoilemaan. Tennantin seurassa oli tylsää, sillä hän ei koskaan puhunut muulloin kuin puhuteltaessa, ja silloinkin hän käytti niin vähän sanoja kuin mahdollista. Hänen terveytensä ei ollut kohentunut niiden kuukausien aikana, jotka hän oli viettänyt hoitokodissamme. Minua ihmetytti, että Taverner oli pitänyt häntä niin kauan hoitokodissa, sillä tavallisesti hän kieltäytyi jatkamasta hoitoa sellaisissa tapauksissa, joita hän piti toivottomina. Siksi päättelin, että hän oli vielä toiveikas Tennantin kohdalla, vaikka ei ilmaissut, minkälaisia toiveita hän elätteli tämän suhteen.

Kulkiessamme kanervikossa polkuja pitkin käännyimme Frenshamiin päin, ja äkkiä huomasin harmikseni, että olimme seuraamassa Dianan mielireittiä pieneen pahaenteiseen taikamännikköön. Olisin kernaasti välttänyt sitä, jos olisin

voinut, sillä en halunnut muistella tiettyjä tapahtumia, jotka mielenrauhan takia oli parempi unohtaa. Muuta vaihtoehtoa ei kuitenkaan ollut, elleimme tahtoneet vaeltaa mailia tai kah-ta polvenkorkuisessa kanervikossa. Pysähdyimme puiden sii-mekseen, ja Tennant tuijotti pitkin runkoja tummiin tupsulat-vuksiin, jotka olivat kuin saaria taivaalla.

”Wendyn koti puiden latvoissa!” kuulin hänen sanovan it-sekseen unohtaen läsnäoloni. Arvasin, että hänen uupunut sielunsa olisi halunnut nukkua ikuisesti oksien keinuvassa kehdoissa. Aurinko haihdutti männyistä suitsutusta, ja taivas oli vihertävän sininen, kuten usein näkee tällaisten erämaiden yllä. Lämmin tuuli puhalsi pehmeästi yli kanervien kantaen muassaan lukemattomien mehiläisten ja etäisten lampaiden ääniä. Istuuduimme auringonpaahteiselle maalle, ja Tennant näytti kerrankin onnelliselta. Mitä taas minuun tuli, niin jo-kainen henkäys tuota lämmintä, kirkasta ilmaa rauhoitti ja pa-ransi sieluani.

Tennant nojasi puuta vasten. Hän istui ilman hattua, paita avoinna ja pää karkeaa, punertavaa puunkuorta vasten pai-nettuna tuijottaen siniseen kaukaisuuteen ja vihelteli hiljaa. Minä makasin selälläni männynneulasten keskellä ja luulta-vasti nukahdin. Joka tapauksessa en kuullut Dianan tuloa enkä huomannut hänen läsnäoloaan, ennen kuin nostin pääni. Hän lepäsi Tennantin jalkojen juuressa tuijottaen tämän kasvoja vakaasti, silmää räpäyttämättä kuin eläin, ja Tennant vihelteli edelleen pehmeästi hienolla, huilumaisella äänellä niitä outoja säveliä, jotka liittyivät murheitteni syntyyn. Ajattelin vanhem-man Kreikan maailman kentaureja ja titaaneja, jotka hallitsivat ennen kuin Zeus ja hänen hoviväkensä tekivät taivaan inhimil-liseksi. Tennant ei ollut pelkästään primitiivinen, hän oli esiaa-taminen. Diana taas ei ollut Eevan tytär, vaan tumman Lilithin,

joka oli ollut ennen Eevaa, ja minä ymmärsin, että nämä kaksi olivat samasta maailmasta ja kuuluivat toisilleen. Vanhaa haa-vaani vihlaasi, kun ymmärsin tämän, ja siihen sekoittui kateut-takin, sillä heidän osansa oli onnellisempi kuin meidän sivistynyt orjuutemme. Pysyttelin kuitenkin hiljaa katsellen heidän sopusointuista olemistaan.

Mäntyjen varjot olivat jo pitkinä kanervikossa, kun herätin Tennantin palataksemme takaisin maan päälle, ja tullessamme kultaisessa iltaruskossa takaisin hoitokotiin Diana seurasi mukaanamme.

Kun kerroin tästä tapahtumasta Tavernerille istuessamme taas päivällisen jälkeen tupakoimassa ja rupattelemassa, huomasin ettei hän ollut lainkaan yllättynyt.

”Toivoin, että niin tapahtuisi”, hän sanoi. ”Se on tässä tapauksessa uskoakseni ainoa mahdollinen ratkaisu, mutta mitä hän tytön perhe sanoo?”

”Luultavasti he sanovat: ’Luojan kiitos!’ ja ryhtyvät valmistamaan tytön kapiroita”, minä sanoin, ja ennustukseni osoittautui oikeaksi.

Se oli omituisin vihkimistilaisuus, mitä olen koskaan nähnyt. Pappi oli perin pohjin vaivautunut, mutta ei uskaltanut kieltäytyä suorittamasta seremoniaa. Hienosti pukeutunut äiti ja hänen ystävänsä tekivät kaikkensa, jotta asiat sujuisivat ongelmitta. Sulhasen sukulaiset olivat yrittäneet viimeiseen asti saada Tennant julistetuksi mielisairaaksi, minkä Taverner oli saanut estettyä. Tennantin sukulaiset olivat raivoissaan, kun heiltä meni sivu suun holhottavan rahoja kymmentuhatta puntaa. Morsian näytti vastikään kiinniotetulta villiltä olenolta, joka olisi suoraa päätä rynnännyt ulos kirkosta, ellei Taverner olisi selvästi osoittanut olevansa varautunut siihen ja päättäneensä olla sallimatta sitä. Sulhanen oli jossakin kaukana

omassa taivaassaan, ja hänen kasvonsa loistivat ennennäkemättömällä kirkkaudella.

Onnellisen avioparin lähtö viettämään kuherruskuukautta oli jumalainen näky. Olinkin vakuuttunut, että jumalat olivat läsnä. Kaikki häävieraat olivat kerääntyneet juhla-asuissaan pääovelle, kun Diana tuli Puckin takissaan ja loikki kuin kaniini pitkin tietä. Hänen puolisonsa asteli hillitymmin ja talutti aasia, jonka selkään oli pakattu telttä ja jonka kupeilla roikkui kattiloita.

Kun vastaviihityt olivat häävieraiden juhlapukujen ympäröiminä ja leikattujen laakeripuiden muodostamaa pensasaitaa vasten, he näyttivät ympäristöön kuulumattomilta, villeiltä ja rappeutuneilta, kaikelta siltä, miksi sukulaiset heitä nimittivät. Mutta sillä hetkellä, kun he olivat kulkeneet portista ja astuneet nummen mustalle mullalle, tapahtui muutos. Suuret Henget tulivat heitä vastaan. Huomasivat häävieraat niiden läsnäolon tai eivät, hiljaisuus laskeutui hääjuhliin.

Kymmenessä sekunnissa nummi oli ahmaissut heidät, miehen, naisen ja aasin, häivyttäen heidät harmaan ruskeaan usvaan, ikään kuin he olisivat kerta kaikkiaan lakanneet olemasta. He olivat menneet omaan kotiinsa, ja se oli toivottanut heidät tervetulleiksi. Sivistys, jonka kanssa heillä ei ollut mitään tekemistä, ei enää milloinkaan pääsisi piinaamaan ja pitämään heitä vankeina heidän erilaisuutensa takia. Kuolemanhiljaisuuden vallitessa hääseurue meni syömään hääateriaa, eikä kukaan muistanut ehdottaa maljoja vastaviihittyjen kunniaksi.

Emme kuulleet matkalaisista mitään ennen kuin seuraavana keväänä, jolloin toimiston ikkunaan koputettiin sen jälkeen, kun valot oli sammutettu muualta talosta. Mieleeni muistui heti Diana. Se ei kuitenkaan ollut hän, vaan hänen miehensä. Taverner oli poissa, ja lyhyen keskustelun jälkeen lähdin

seuraamaan miestä. Meidän ei tarvinnut mennä pitkälle, sillä pieni ruskea telta oli pystytetty hoitokodin lähellä sijaitsevan metsikön kätkössä olevalle kedolle. Huomasin heti, miksi minut oli kutsuttu. Se oli kuitenkin tarpeetonta, sillä Luonnon Henget huolehtivat omistaan – vain meidät, korkeammat olennot, on tarttumalla niskasta kiskottava maailmaan. Elämän portit avautuvat helposti saranoillaan, ja muutaman minuutin kuluttua sylissäni lepäsi pieni Panin tyttärentytär, pikkuinen uusi olento, joka oli täydellinen tupsukorvia lukuun ottamatta. Ihmettelin itsekseni, mikä uusi kuolevaisten rotu oli nyt pantu alulle vanhaan sekasortoiseen maailmaamme sen sivistystä hämmentämään.

”Voi, Taverner”, minä ajattelin, ”mistä tulevaisuus mahtaa pitää sinua vastuunalaisena? Asettaako se sinut sen miehen rinnalle, joka vei kaniinit Australiaan, vai pitääkö se sinua... Prometheuksena?”

KAHDEKSAS LUKU

TALON VUOKRAAMINEN

”Pystytä mahtavampia palatseja, oi sieluni –”²

Hoitokodin posti lähetettiin aina kylään kello kuudeksi, jolloin puutarhurit lähtivät työstään, niin että jokaisen myöhästyneen kirjeenkirjoittajan, joka halusi olla yhteydessä ulkomaailmaan myöhemmin, oli itse käveltävä kirjeineen teitten risteyksessä olevalle postilaatikolle. Koska minulla ei päiväs-aikaan juuri ollut aikaa henkilökohtaisen kirjeenvaihtoni hoitoon, hämära tavallisesti tapasi minut kirjeineni ja sikari suussa päivällisen jälkeen kävelemässä siihen suuntaan.

Tapanani ei ollut kannustaa potilaitani mukaan näille kävelymatkoilleni, sillä tunsin tekeväni velvollisuuteni heitä kohtaan päivän työtunteina, ja että siten olin ansainnut vapaa-aikani. Mutta Winnington ei ollut aivan tavallinen potilas, sillä hän oli Tavernerin henkilökohtainen tuttava, ja mikäli ymmärsin, alempiasteinen jäsen siinä suuressa veljeskunnassa, jonka toiminnasta olin nähnyt muutamia kummallisia välähdyksiä. Vaikken koskaan ollut pyrkinyt tämän veljeskunnan jäseneksi, sillä oli aina ollut minuun lumoava vaikutus, joka yhdessä Winningtonin hauskan ja omalaatuisen luonteenlaadun kanssa sai minut tulemaan puolitiehen vastaan hänen yrittäessään muuttaa virallisen suhteemme henkilökohtaiseksi.

Niinpä hän kulki samaan tahtiin kanssani pitkällä polulla, joka vei pensaikon kautta hoitokodin pihamaan toisessa päässä

² Säe Oliver Wendell Holmesin runosta *Chambered Nautilus* – Toim. huom.

olevalle pienelle portille, joka johti siihen tienristeykseen, missä postilaatikko oli.

Postitettuamme kirjeemme käyskentelimme takaisin tien poikki, kun auton torven ääni sai meidät hyppäämään syrjään, sillä auto kurvasi kulman takaa melkein ylitsemme. Auton sisällä näin vilaukselta miehen ja naisen, ja sen katolla oli suurrehko määrä matkatavaroita.

Erään ison talon ajotie työntyi tienristeykseen, ja auto kääntyi tuon talon portista sisään. Huomautin toverilleni, että luultavasti saksalaisen Hirschmannin eli talon omistajan internointi oli ohi ja että hän oli asettunut jälleen asumaan taloonsa, sillä talo oli ollut tyhjänä, joskin kalustettuna. Oli nimittäin niin, että alueella, jossa vallitsi luottamus, oli arveltu, että luottamus ehkä petettäisiin ja että kiero saksalaista täytyy pitää silmällä.

Kun taloon palattuamme tapasin Tavernerin pengermällä, kerroin hänelle, että Hirschmann oli palannut, mutta hän pudisti päätään.

”Et sinä nähnyt Hirschmanneja”, hän sanoi, ”vaan ne, joille he ovat vuokranneet talon. Luulen, että heidän nimensä on Bellamy. He ovat ottaneet talon haltuunsa kalustettuna, ja uskoakseni jompikumpi heistä on pahasti sairas.”

Viikkoa myöhemmin olin jälleen matkalla postilaatikolle, kun Taverner lyöttäytyi seuraani, ja kävelimme yhdessä tienristeykseen samalla tuprutellen tupakkaa karkottaaksemme hyttysiä. Kun saavuimme postilaatikolle, heikko nariseva ääni kiinnitti huomiomme, ja katsoessamme ympärillemme huomasimme, että Hirschmannien ajotien iso portti oli työnnetty auki ja että sen kapeasta raosta oli livahtamassa ulos nainen. Hän oli selvästi tulossa postilaatikolle, mutta meidät nähdesään hän empi. Me siirryimme etäämmäs tehden tietä hänelle, ja hän pujahti varpaisillaan välillä olevan soran yli, työnsi

kirjeensä laatikkoon, nyökkäsi meille kiitokseksi kohteliaisuudesta ja poistui yhtä äänettömästi kuin oli tullutkin.

”Tuossa talossa on syntymässä tragedia”, Taverner huomautti.

Tunsin mitä suurinta mielenkiintoa, niin kuin aina silloin, kun esimieheni psyykkiset kyvyt tulivat esiin, mutta hän vain nauroi.

”Ei selvänäköisyyttä tällä kertaa, Rhodes, vaan tavallista maalaisjärkeä. Jos naisen kasvot ovat nuoremmat kuin hänen vartalonsa, silloin hän on onnellisesti naimisissa. Jos taas on päinvastoin, silloin hän on joutumaisillaan keskelle tragediaa.”

”En nähnyt hänen kasvojaan”, sanoin, ”mutta hänellä oli nuoren naisen vartalo.”

”Minä näin hänen kasvonsa”, sanoi Taverner, ”ja ne olivat vanhan naisen.”

Hänen arvionsa naisesta ei kuitenkaan ollut aivan oikeutettu, sillä muutamia iltoja myöhemmin minä ja Winnington näimme hänen jälleen menevän postilaatikon. Vaikka hänen kasvonsa olivat hyvin uurteiset ja värittömät, ne olivat kuitenkin omalla tavallaan vaikuttavat, ja niitä kehystävä kastanjanruskea tukka näytti kasvojen kalpeuden takia vielä täyteläisemmältä. Pelkäänpä tuijottaneeni häneen varsin tiukasti yrittäessäni nähdä ne merkit, joiden nojalla Taverner oli tehnyt päätelmänsä naisen taustasta. Nainen livahti portin raosta liikkuen nopeasti mutta varovaisesti kuin ihminen, joka on tottunut salailuun, loi meihin vaivihkaa silmäyksen pitkien ripsiensä alta ja vetäytyi takaisin samalla tavalla kuin oli tullutkin.

Rinnallani seisovan miehen täydellinen liikkumattomuus kiinnitti huomiotani. Hän seiso i maahan juurtuneena tuijottaen varjoiselle ajotielle, minne nainen oli hävinnyt, ikään kuin hän olisi tahtonut lähettää oman sielunsa valaisemaan sitä.

Kosketin hänen käsivarttaan. Hän kääntyi puhuakseen, mutta haukkoi henkeään, ja sanat hukkuivat siihen pulppuilevaan yskintään, joka ennakoi verensyöksyä. Hän heitti toisen kätensä olalleni tukeakseen itseään, sillä hän oli minua kookkaampi, ja pidin häntä pystyssä niin kauan kuin hän yski sitä punaista valtimoverta, joka kertoi oman tarinansa.

Sain hänet takaisin kotiin ja saatoin hänet vuoteeseen, sillä hän oli kohtauksensa jälkeen varsin heikossa tilassa, ja ilmoitin Tavernerille, mitä oli tapahtunut.

”Minusta tuntuu siltä, ettei hän kestä kauaa”, minä sanoin.

Virkaveljeni näytti hämmästyneeltä.

”Hänessä on aika lailla elämää”, hän sanoi.

”Hänen keuhkoistaan ei ole paljoakaan jäljellä”, sanoin, ”eikä auto voi kulkea ilman koneistoa.”

Winnington ei ollut kauaa vuoteenomana, ja ensimmäisenä päivänä, jolloin hän taas oli jalkeilla, hän tarjoutui tulemaan kanssani postilaatikolle. En ollut halukas suostumaan siihen, sillä sinne ja takaisin oli jonkin verran matkaa, mutta hän tarttui minua käsivarresta ja sanoi:

”Kuulkaa, Rhodes, minun täytyy mennä sinne.”

Kysyin, miksi asia oli niin tärkeä. Hän empi, ja sitten hän huudahti:

”Minä tahdon nähdä uudelleen sen naisen.”

”Hän on rouva Bellamy”, minä sanoin. ”Teidän olisi parasta jättää hänet rauhaan, hän ei sovi teille. Seudulla on tarpeeksi sieviä tyttöjä, joiden kanssa voitte flirttailla, jos haluatte. Jättäkää naimisissa olevat naiset rauhaan. Miehet vain tulevat nostamaan metelin, ja se on hoitokodin maineelle haitaksi.”

Mutta Winningtonia ei noin vain saatu muuttamaan suunnitelmaansa.

”En välitä siitä, kenenkä vaimo hän on. Hän on nainen, jota minä – minä en koskaan uskonut näkeväni”, hän lopetti arasti. ”Hitto vieköön, mies, en minä aio puhutella häntä enkä toimia niin, että vaikutan typerykseltä, tahdon vain nähdä hänet. Ja missään tapauksessa minusta ei ole enää mihinkään, olen jokseenkin pian päässyt eroon tästä synnillisestä lihasta, sikäli kuin sitä enää on jäljellä.”

Hän käveli hämärässä edelläni huojuen, kookkaana, laiha-na kuin luuranko, poskillaan väri, jonka olisi ilokseen nähnyt muilla potilailla, mutta joka hänen tapauksessaan oli vaaran merkki.

Tiesin, että hän menisi sinne, suostuinpa tai olin suostumatta, ja niin pidin parhaimpana, että lähtisimme yhdessä. Sen jälkeen vakiintui tavaksi, että menimme tienristeykseen postiaikaan riippumatta siitä, oliko meillä kirjeitä postitettavina. Toisinaan näimme rouva Bellamyn livahtavan hiljaa postilaa-tikolle, toisinaan emme. Jos kului enemmän kuin kaksi päivää, ettei hän ilmaantunut näköpiiriimme, Winnington oli kiihke-än levoton. Kerran kun kului viisi päivää niin, ettemme näh-neet rouva Bellamya, Winnington sai uudelleen verensyöksyn, ja hän oli liian heikkona vastustellakseen, kun hänet laitettiin vuoteeseen.

Kun olin kertomassa Tavernerille tästä Winningtonin tapa-uksen viimeisimmästä vaiheesta, puhelin soi. Minä, joka olin lähinnä, tartuin luuriin ja otin vastaan puhelun.

”Onko tohtori Taverner puhelimessa?” kysyi naisääni.

”Tohtori Tavernerin hoitokodissa”, minä vastasin.

”Täällä puhuu rouva Bellamy Headington Houseista. Oli-sin erittäin kiitollinen, jos tohtori Taverner voisi tulla mieheni luokse, hän on äkkiä sairastunut.”

Käännyin kertoakseni asiasta Tavernerille, mutta hän oli poistunut huoneesta. Sain äkkiä päänäpiston.

”Tohtori Taverner ei ole täällä tällä hetkellä”, sanoin, ”mutta minä voin tulla sinne, jos haluatte. Olen hänen assistenttinsa, nimeni on Rhodes, tohtori Rhodes.”

”Olisin erittäin kiitollinen”, ääni vastasi. ”Voitteko tulla pian? Olen huolissani!”

Otin lakkini ja lähdin kävelemään polkua, jota niin usein olin kulkenut Winningtonin kanssa. Poika parka, hän ei hetkeen pääsisi mukaani kävelylle, ehkä ei enää koskaan. Tienristeyksessä pysähdyin hetkeksi ihmettelemään sitä, että sovinaisuuden erottava aita oli vihdoinkin madaltunut ja että olin vapaa menemään ajotielle ja tapaamaan naisen, jonka Winningtonin kanssa olin niin usein nähnyt. Työnsin raskaan portin raolleen aivan kuten nainenkin oli tehnyt, kävelin varjoisan käytävän päähän ja soitin kelloa.

Minut vietiin eräänlaiseen arkihuoneeseen, minne rouva Bellamy saapui miltei heti.

”Tahdon selittää teille asian, ennen kuin näette mieheni”, hän sanoi. ”Taloudenhoitajattaremme auttaa minua, enkä halua hänen tietävän sitä, mikä miestäni vaivaa. Pelkään pahoin, että ongelma johtuu huumausaineista.”

Taverner oli siis ollut oikeassa niin kuin ennenkin: nainen oli joutumassa keskelle tragediaa.

”Hän on ollut tokkurainen koko päivän, ja pelkään hänen ottaneen yliannoksen. Niin on tapahtunut ennenkin, ja minä tunnen oireet. Minusta tuntui, etten kestäisi koko yötä pyytämättä jotakuta avukseni.”

Hän vei minut potilaan luokse, ja tutkin hänet. Hänen sykkeensä oli heikko, hengitys työlästä ja värinsä kelmeä. Kuitenkin mies, joka on siinä määrin tottunut huumeisiin kuin hän näytti olevan, on valitettavasti hyvin vaikea tappaa. Sanoin rouva Bellamylle, mitä hänen piti tehdä ja etten olettanut

olevan vaaraa, mutta että hän voisi uudelleen soittaa minulle, jos tilanteessa tapahtuisi muutos.

Minua hyvästellessään hän hymyili ja sanoi:

”Tunnen teidät melko hyvin ulkonäöltä. Olen usein nähnyt teidät postilaatikolla.”

”Menen sinne tavallisesti iltakävelylläni”, vastasin. ”Otan mukaani aina kirjeet, jotka ovat jääneet yhteisestä postikuljetuksestamme.”

Olin kahden vaiheilla, kertoako Winningtonille keskustelusta. Pohdin, kumpi olisi pienempi kahdesta pahasta: kiihtymys, jonka valtaan hän joutuisi, jos kertoisin tapahtuneesta, vai jatkuva epä tietoisuus, ja lopulta valitsin edellisen vaihtoehdon. Palattuani menin hänen huoneeseensa ja kävin asiaan käsiksi pidemmittä puheita.

”Winnington”, sanoin, ”olen tavannut teidän jumalattarenne.”

Hän innostui heti, ja minä kerroin keskustelusta jättäen mainitsematta vain sairauden laadun, jota lääkärinä en voinut ilmaista. Se oli kuitenkin asia, joka häntä erityisesti kiinnosti, vaikka hän luonnollisesti tiesi, etten voinut sanoa sitä hänelle. Huomattuaan minut järkkymättömäksi hän äkkiä nousi istualleen vuoteessaan, tarttui käteeni ja vei sen otsalleen.

”Ei, älkää!” huudahdin ja kiskaisin pois käteni, sillä olin tähän mennessä jo nähnyt tarpeeksi Tavernerin menetelmiä ymmärtääkseni, kuinka ajatustenlukua harjoitettiin, mutta en ollut toiminut tarpeeksi nopeasti, sillä Winnington painui takaisin pieluksettomalle vuoteelle hihittäen.

”Huumeita!” hän sanoi, ja ponnistuksestaan uupuneena hän ei jaksanut puhua enempää, mutta hänen silmiensä riemuitsevista ilmeistä päättelin, että hän oli kuullut jotakin, mikä hänen mielestään oli erittäin tärkeää.

Kävin taas seuraavana aamuna katsomassa Bellamya. Hän oli tajuissaan ja katseli minua pahantuulisen epäilevästi eikä halunnut kuullakaan minusta, joten ymmärsin, että yhteyteni hänen perheeseensä todennäköisesti loppuisi samalla tavoin kuin oli alkanutkin, postilaatikolla.

Iltaa tai paria myöhemmin minä ja rouva Bellamy tapasimme jälleen tienristeyksessä. Hän vastasi hymyillen tervehdykseni, ilmeisestikin iloisena siitä, että hänellä oli moukkamaisen miehensä ohella joku, jonka kanssa puhua, sillä näytti siltä, etteivät he tunteneet ketään paikkakuntalaista.

Hän totesi minun tulleen yksin.

”Mitä on tapahtunut sille kookkaalle miehelle, joka aina ennen kävi teidän kanssanne postilaatikolla?” hän kysyi.

Kerroin hänelle Winnington-paran tilasta.

Sitten hän sanoi jotakin sellaista, mikä oli omituista ihmiseltä, joka minulle oli kohtalaisen vieras ja joka oli täysin vieras Winningtonille.

”Onko todennäköistä, että hän kuolee?” hän kysyi katsoen minua suoraan omituinen ilme silmissään.

Hänen kysymyksestään hämmästyneenä päästin suustani totuuden.

”Niin arvelinkin”, hän sanoi. ”Olen skotlantilainen, ja meidän suvussamme on selvänäköisyyttä, ja viime yönä näin hänen haamunsa.”

”Te näitte hänen haamunsa?” huudahdin hämmentyneenä.

Hän taivutti ruskeatukkaista päätänsä. ”Aivan yhtä selvästi kuin nyt näen teidät. Itse asiassa hänen hahmonsa oli niin selvä, että luulin häntä toiseksi lääkäriksi, jonka olitte lähettänyt sijastanne katsomaan, kuinka mieheni voi.”

”Istuin vuoteen vierellä lampun ollessa kierrettynä pienelle liekille, kun huomasin liikettä ja nostin katseeni. Silloin näin

ystävänne itseni ja valon välillä. Olin vähällä puhutella häntä, kun huomasin hänen kasvojensa omituisen ilmeen – niin omituisen, että tuijotin häntä kykenemättömänä löytämään sopivia sanoja, sillä hän näytti suorastaan ahmivan silmillään minua – tai miestäni, en voinut erottaa, kumpaa.”

”Hän seisoj suorana, ei kumarassa, kuten yleensä. (’Sinäkin olet siis katsellut häntä!’ ajattelin itsekseni.) ”Ja hänen kasvoillaan oli täydellisen voitonriemuinen ilme, ikään kuin hän olisi vihdojn saavuttanut jotakin, mitä hän oli odottanut ja minkä puolesta hän oli tehnyt työtä kauan aikaa, ja hän sanoi minulle hitaasti ja selvästi: ’Seuraavalla kerralla on minun vuoroni.’ Olin juuri vastaamaisillani hänelle ja kysymäisilläni, mitä hän tarkoitti tällä merkillisellä käytöksellä, kun äkkiä huomasin, että pystyin näkemään lampun hänen lävitseen, ja ennen kuin olin tointunut hämmästyksestäni, hän oli hävinnyt. Tulkitsin tämän siten, että mieheni tulisi jäämään eloon, mutta että hän itse oli kuolemaisillaan.”

Sanojn hänelle, että sikäli kun tunsin näitä tapauksia, hänen tulkintansa osoittautuisi todennäköisesti oikeaksi, ja me jäimme muutamaksi minuutiksi seisomaan ja kertomaan kummitusjuttuja ennen kuin hän palasi rautaportista.

Winnington oli hitaasti toipumassa kohtauksestaan, vaikkei vielä kyennyt poistumaan vuoteestaan. Hänen suhtautumisensa rouva Bellamyyn oli muuttunut omituisella tavalla. Hän kysyi minulta edelleen joka päivä, olinko tavannut rouvan postilaatikolla ja mitä tämä oli kertonut itsestään, mutta hän ei harmitellut lainkaan sitä, ettei päässyt lähtemään kanssani tutustuakseen häneen. Sen sijaan vaikutti siltä kuin hänellä ja rouva Bellamylla olisi ollut jokin yhteinen salaisuus, johon minä en ollut osallisena.

Vaikka hän oli päässyt pahimman vaiheen yli, hänen viimeinen kohtauksensa oli heikentänyt hänen voimiaan niin, että tauti sai yliotteen, ja huomasin olevan epätodennäköistä, että hän enää koskaan voisi nousta vuoteestaan. Niinpä annoin periksi hänen heikkoudelleen rouva Bellamyn suhteen ja olin varma, että siitä ei koituisi minkäänlaista vahinkoa. Rouvan käynnit postilaatikolla, mitä hän kertoi ja mitä minä puhuin, selostettiin asianmukaisesti sairaalle miehelle, jonka silmissä tuikki salattua huvia minun puhuessani. Sikäli kuin saattoin ymmärtää – sillä hän ei ottanut minua uskotukseen –, hän odotti omaa aikaansa, kunnes että Bellamy ottaisi jälleen yliannostuksen. Olisin ollut varsin huolestunut siitä, mitä hän suunnitteli, ellen olisi tiennyt, että hän oli ruumiillisesti kykenemätön kävelemään huoneen poikki ilman apua. Siitä, että hänen annettiin haaveilla, saattoi koitua vain vähäistä vahinkoa, enkä siis halunnut latistaa hänen unelmiaan.

Eräänä yönä heräsin oveltani kuuluvaan koputukseen ja huomasin, että siellä seisoj yöhoitaja. Hän pyysi minua tulemaan kanssaan Winningtonin huoneeseen, sillä hän oli löytänyt tämän tajuttomana, ja potilaan tila huolestutti häntä. Seurasin hoitajaa, ja aivan kuten hän oli sanonut, Winnington oli tajuton, syke tuskin tuntuva ja hengitys miltei olematon. Hetken olin hämmästynyt hänen sairautensa käänteestä, mutta kun katselin häntä, kuulin hänen kurkustaan lähtevän heikon maiskauksen, mitä seurasi se pitkä, sihisevä henkäys, jonka niin usein olin kuullut, kun Taverner poistui ruumiistaan lähtiessään kummallisille psyykkisille matkoilleen. Siitä arvasin, että Winningtonilla oli jotakin samanlaista tekeillä, sillä tiesin hänen kuuluneen Tavernerin veljeskuntaan ja siinä epäilemättä oppineen monia sen taitoja.

Lähetin hoitajattaren pois ja istuuduin odottamaan potilaamme viereen, niin kuin olin usein odottanut Tavernerin

vierellä. Olin varsin huolestunut, sillä virkaveljeni oli lomalla, ja minulla oli hartioillani vastuu hoitokodista. Tavallisesti se ei olisi vaivannut minua, mutta okkulttiset asiat ovat oman osaamisalueeni ulkopuolella, ja tiesin, että Tavernerin mukaan nämä psyykkiset retket eivät aina olleet vailla vaaroja.

Yövartioni ei kuitenkaan kestänyt kauaa. Noin kahdenkymmenen minuutin kuluttua näin transsitilan muuttuvan luonnolliseksi uneksi, ja todettuani, että sydän oli jälleen alkanut sykkiä ja että muutoin kaikki oli entisellään, jätin potilaani häntä herättämättä ja menin takaisin vuoteeseen.

Kun Winnington ei seuraavana aamuna maininnut tapahtuneesta, minäkin vaikenin siitä, mutta hänen huonosti salaamansa hilpeys osoitti, että jotakin sellaista, mikä tuotti hänelle suurta iloa, oli tullut hänen tietoonsa tällä keskiöisellä retkellä.

Kun saman päivän iltana menin postilaatikoille, tapasin rouva Bellamyn, joka odotti minua. Hän aloitti pidemmittä puheita:

”Tohtori Rhodes, kuoliko pitkä ystäväni viime yönä?”

”Ei”, sanoin katsoen häneen terävästi. ”Itse asiassa hän voi paljon paremmin tänä aamuna.”

”Olen iloinen siitä”, hän sanoi, ”sillä näin hänen haamunsa jälleen viime yönä ja pohdin, oliko hänelle tapahtunut jotakin.”

”Mihin aikaan näitte hänet?” kysyin, kun äkillinen epäluulo hiipi mieleeni.

”En tiedä”, hän vastasi, ”en katsonut kelloa, mutta se tapahtui jonkin aikaa keskiyön jälkeen. Heräsin siihen, että jokin kosketti poskeani pehmeästi, ja ajattelin, että kissa oli varmaankin päässyt huoneeseen ja hypännyt vuoteelle. Nousin istumaan aikoen ajaa sen huoneesta, kun näin jotakin varjomaista itseäni ja ikkunan välillä. Se liikkui vuoteen jalkopäähän, ja tunsin jaloillani heikon painon, raskaamman kuin kissan, ehkä

kookkaan terrierin painon, ja silloin näin selvästi ystävänne istuvan vuoteen jalkopäässä minua katsellen. Kun katsoin häneen, hänen hahmonsensa heikkeni ja hävisi, enkä voinut olla varma, etten ollut kuvitellut häntä untuvapeitosta, joka oli heitetty sängyn päädyn yli, ja siksi ajattelin, että minun oli kysyttävä teiltä, oliko sille, mitä näin, mitään perustetta.”

”Winnington ei ole kuollut”, sanoin. Ja koska en halunnut, että asiasta kyseltäisiin enempää, toivotin hänelle hyvää yötä jokseenkin jyrkästi ja käännysin lähteäkseen, kun hän kutsui minut takaisin.

”Tohtori Rhodes”, hän sanoi, ”mieheni on ollut koko päivän pahasti tokkurainen kuten ennenkin. Luuletteko, että jotakin pitäisi tehdä?”

”Tulen katsomaan häntä, jos haluatte”, vastasin. Hän kiitti minua, mutta sanoi, ettei hän haluaisi kutsua minua, ellei se ollut välttämätöntä, sillä hänen miehensä pani niin kovasti pahakseen, jos häntä häirittiin.

”Onko teillä hovimestaria tai miespalvelijaa talossanne, vai onko miehenne yksin teidän ja palvelijattarien kanssa?” tiedustelin, sillä minusta tuntui, että mies, joka käytti huumeita siinä määrin kuin Bellamy, ei ollut turvallisin, saati miellyttävin asuintoveri kolmelle tai neljälle naiselle.

Rouva Bellamy arvasi ajatukseni ja hymyili alakuloisesti. ”Olen tottunut siihen”, hän sanoi. ”Olen aina tullut hänen kanssaan toimeen yksin.”

”Kauanko hän on käyttänyt huumeita?” minä kysyin.

”Koko avioliittomme ajan”, hän vastasi. ”Mutta kuinka kauan ennen sitä, en osaa sanoa.”

En halunnut painostaa häntä sen enempää, sillä hänen kasvonsa ilmaisivat kyllin selvästi hänen elämänsä tragedian, ja siksi tyydyinkin vain sanomaan:

”Toivon, että ilmoitatte minulle, jos kaipaatte apua milloin tahansa. Tohtori Taverner ja minä emme harjoita praktiikkaa tässä piirikunnassa, mutta hätätilassa teemme kernaasti kaiken voitavamme, jos meitä tarvitaan.”

Kävellessäni takaisin pensaikkojen reunustamaa polkua ajattelin uudelleen kaikkea, mitä rouva Bellamy oli kertonut. Ottaen huomioon sen, että Winnington oli ollut transsitilassa kello kahden ja puoli kolmen välisenä aikana, minusta tuntui varmalta, ettei se, mitä rouva Bellamy oli nähnyt, ollut hänen mielikuvituksensa tuotetta. Minun oli kovin vaikea päättää, miten minun oli toimittava. Minusta tuntui, että Winnington pelasi vaarallista peliä, vaarallista itselleen ja sille pahaa-aavistamattomalle naiselle, jota hän käytti hyväkseen. Ja jos kuitenkin puhuisin hänelle asiasta, hän joko nauraisi minulle päin naamaa tai kehottaisi minua pitämään huolta omista asioistani, ja jos taas varoittaisin rouva Bellamya, hän pitäisi minua mielipuolena. Kieltäytymällä myöntämästä niiden olemassaoloa maailma antaa ylivoiman niille, jotka harrastavat salatieteitä.

Päätin jättää asian sikseen, kunnes Taverner palaisi, ja siitä syystä vältin syviä vesiä ollessani tavanmukaisella iltakäynnilläni Winningtonin luona. Kuten tavallista, hän tiedusteli kuuluisia rouva Bellamystä, ja sanoin, että olin nähnyt hänet, ja mainitsin ohimennen samalla, että hänen miehensä oli jälleen sairas. Heti paikalla huomasin tehneeni virheen ja antaneeni Winningtonille tiedon, jota hänen ei olisi pitänyt saada, mutta en voinut saada sanojani lausumattomiksi, ja hyvästelin hänet mieleissäni epämiellyttävä tuntemus, että hän suunnitteli jotakin, mistä en voisi päästä perille. Toivoin kovasti, että Taverner, joka oli kokenut mies, ottaisi vastuun harteiltani, mutta hän oli Skotlannissa, eikä minulla ollut minkäänlaista järkevää syytä häiritä hänen hyvin ansaittua lomaansa.

Noin tunti myöhemmin, kun olin päättänyt kierrokseni ja suunnittelin meneväni vuoteeseen, puhelin soi. Vastasin ja kuulin linjalta rouva Bellamyn äänen.

”Toivon, että voisitte tulla tänne, tohtori Rhodes”, hän sanoi. ”Olen hyvin huolissani.”

Muutaman minuutin kuluttua olin hänen luonaan, ja katelimme yhdessä vuoteessa makaavaa tajutonta miestä. Tämä oli lujarakenteinen, noin 35-vuotias mies, ja ennen kuin huumeet olivat heikentäneet hänet, hän oli ilmeisesti ollut komean näköinen. Hänen tilansa näytti samanlaiselta kuin aikaisemminkin, ja kysyin rouva Bellamylta, miksi hän oli huolestunut niin kovasti, sillä olin ymmärtänyt puhelimesta puhuessamme hänen äänestään, että hän oli peloissaan.

Hän kierteli asiaa minuutin tai pari, mutta sitten totuus tuli ilmi.

”Pelkään, että rohkeuteni on pettämisillään”, hän sanoi. ”Mutta huoneessa tuntui olevan jotakin tai joku, enkä kestänyt sitä yksin. Siksi minun oli kerta kaikkiaan pakko pyytää teitä tänne. Voitteko antaa minulle anteeksi, että olin niin typerä, että vaivasin teitä tänne tähän aikaan yöstä?”

Ymmärsin täysin hänen tunteensa, sillä selviytyminen yhteiselosta huumeidenkäyttäjän kanssa tällaisessa yksinäisessä paikassa ilman yhdenkään ystävän apua riitti kuluttamaan loppuun kenen hyvänsä rohkeuden – eritoten, kun tilanne oli ymmärtääkseni kestänyt vuosikausia.

”Älkää ajatelko sitä”, minä sanoin. ”Olen vain iloinen voidessani auttaa teitä, jos vain mahdollista. Ymmärrän täysin vaivanne.”

Vaikka hänen miehensä tila ei antanut aihetta levottomuuteen, istuuduin tarkkailemaan tilannetta hänen kanssaan ja tekemään voitavani helpottaakseni hänen kestämatöntä taakkaansa. Emme olleet kauankaan istuneet hiljaa himmeässä

valaistuksessa, kun koin omituisen tunteen. Aivan kuten hän oli sanonut, emme olleet yksin huoneessa. Hän näki katseeni hapuilevan nurkkia ja hymyili.

”Tekin tunnette sen?” hän sanoi. ”Näettekö mitään?”

”En”, vastasin. ”En ole psyykkikko, kunpa olisinkin. Mutta minä kerron teille, että jos täällä on jotakin nähtävää, koirani näkee sen. Se on seurannut minua tänne ja on käynyt kerälle verannalle, ellei se palannut kotiin. Luvallanne käyn hakemassa sen ja katson, mitä se tuumii asiasta.”

Juoksin alakertaan ja tapasin ison airedalenterrierini, jonka tehtävänä oli vartiodia hoitokotia, odottamassa itseäni kärsivällisenä porrasmatolla. Otin sen mukaani makuuhuoneeseen, esittelin sen rouva Bellamylle, johon se suhtautui suosiollisesti, ja jättäen sen omiin oloihinsa jäin katsomaan, mitä se teki. Ensin se meni vuoteelle ja nuuhki tajutonta miestä, sitten se kierteli ympäri huonetta niin kuin koirat aina vieraassa paikassa ja lopulta paneutui jalkojemme juureen takan eteen. Mikä rauhaamme olikin häirinyt, se ei pitänyt sitä huomionarvoisena.

Se nukkui rauhallisesti, kunnes rouva Bellamy, joka oli keittänyt teetä, otti esiin keksilaatikon. Silloin se heräsi pyytämään osaansa. Ensin se tuli minun luokseni ja sai makupalansa, ja sitten se käveli rauhallisesti tyhjän nojatuolin luokse ja jäi seisomaan sen eteen odottaen innokkaasti. Me tuijotimme siihen hämmästyneinä. Tyynen varmana suopeasta vastaanotosta koira tarjosi kypäläänsä tuoliin päin kerjäten huomiota. Rouva Bellamy ja minä katsoimme toisiimme.

”Olin aina kuullut”, hän sanoi, ”että vain kissat pitävät haamuista ja että koirat pelkäävät niitä.”

”Niin minäkin”, vastasin. ”Mutta Jack näyttää olevan hyvissä väleissä tämän haamun kanssa.”

Ja silloin asian selitys välähti mieleeni. Jos näkymätön läsnäolija oli Winnington, jonka rouva Bellamy jo oli nähnyt kahdesti samassa huoneessa, silloin koiran käyttäytyminen oli ymmärrettävää, sillä Winnington ja se olivat hyviä ystäviä, ja se näkymätön olento, jonka läsnäolo meistä tuntui niin kaamealta, oli sen mielestä ystävällinen ja tuttu.

Nousin seisomaan. ”Ellei teillä ole mitään sitä vastaan, käväsien nyt hoitokodissa ja järjestän siellä pari asiaa, minkä jälkeen selvitämme tämän asian yhdessä.”

Kiiruhdin pensaikkojen kautta hoitokotiin, harpoin portaat ylös kolme askelmaa kerrallaan ja syöksyin Winningtonin makuuhuoneeseen. Hän oli syvässä horrostilassa, kuten olin odottanutkin.

”Senkin paholainen!” sanoin vuoteessa lepäävälle tiedottomalle ruumiille, ”mitä sinulla on nyt mielessäsi? Kunpa taivaan tähden Taverner olisi täällä selvittämässä asiasi.”

Riensin takaisin rouva Bellamyn luokse, ja astuessani huoneeseen kuulin yllätyksekseni ääniä, ja siellä Bellamy istui vuoteessaan täysin tajuissaan teetä juoden. Hän vaikutti olevan päästään pyörällä ja värisi vilusta, mutta näytti muutoin olevan vapaa huumeen vaikutuksista. Olin hämmentynyt, sillä olin luottanut siihen, että pääsisin livahtamaan pois ennen kuin hän tulisi tajuihinsa, sillä muistin, kuinka hän viime kerralla oli ottanut minut vastaan kaikkea muuta kuin sydämellisesti, mutta nyt oli mahdotonta perääntyä.

”Olen iloinen huomattessani, että voitte paremmin, herra Bellamy”, sanoin. ”Olemme olleet teistä huolissamme.”

”Älkää olko huolissanne minusta, Rhodes”, oli vastaus. ”Menkää takaisin vuoteeseen, hyvä ystävä. Olen kaikin puolin kunnossa, kun vain lämmittelen.”

Vetäydyin pois. Läsnäoloani ei enää tarvittu, ja palasin hoitokotiin katsoakseni, miten Winnington voi. Hän oli yhä

syvässä horroksessa, joten istuuduin hänen vuoteensa viereen tarkkailemaan häntä, mutta tunti tunnin jälkeen kului minun torkkuessani tuolissani, ja lopulta aamun harmaa kajo tuli ja tapasi hänen tilansa muuttumattomana. En tiennyt Tavernerin koskaan olleen poissa ruumiistaan niin kauan, ja Winningtonin tila huolestutti minua tavattomasti. Saattoi olla, ettei hänellä ollut hätää, mutta saattoi olla toisinkin. En tuntenut tarpeeksi näitä transsitiloja ollakseni asiasta varma, enkä voinut tavoittaa Taverneria lomamatkaltaan.

Päivä kului, ja kun yön laskeutuessa Winnington oli yhä samassa tilassa, päätin, että oli aika ryhtyä joihinkin toimenpiteisiin. Menin lääkevarastoomme hakemaan strykniniä aikoen antaa sitä hänelle ruiskeena nähdäkseni, olisiko siitä mitään apua.

Samassa kun avasin varaston oven tiesin, että huoneessa oli joku, mutta kun laitoin valon päälle, huone oli tyhjä. Yhtä kaikki jokin olento suorastaan työntäytyi kyynärpäätäni vasten, kun etsin hyllyiltä sitä, mitä tarvitsin, ja tunsin sen hengityksen niskassani kumartuessani etsimään instrumenttिलाatikosta ruiskua.

”Hyvä Jumala!” sanoin ääneen. ”Kunpa Taverner tulisi takaisin huolehtimaan kummituksistaan. Ja sinä, kuka hyvänsä oletkin, painu tiehesi, mene kotiisi, sinua ei kaivata täällä!”

Keräten nopeasti tarpeeni vetäydyin pois ja jätin huoneen olennon huomaan.

Häijy henkeni pakotti minut vilkaisemaan olkapääni yli käytävässä, ja siellä, takanani, oli varttinän muotoinen harmaa usvapilvi, joka oli noin seitsemän jalan korkuinen. Häpeän tunnustaa sitä, mutta minä juoksin. En säikähdä helposti mitään, mitä näen, mutta nuo puolittain näkyvät oliot, jotka ajautuvat luoksemme joltakin toiselta olemassaolon tasolta ja

joiden läsnäolon voi huomata, mutta ei paikallistaa, täyttävät minut hyytävällä kauhulla.

Paiskasin kiinni Winningtonin huoneen oven ja lukitsin sen ja pysähdyin hengähtämään, mutta samassa näin usvamuodos-
telman keräytyvän lattialle, ja siinä se sama olento oli, valuen oven alta ja hahmottuen vaatekomeron varjossa.

Mitä olisinkaan antanut, jos olisin saanut Tarvernerin luok-
seni seistessäni siinä, katsellen olentoa avuttomana, ruisku kä-
dessäni, hikoillen kuin pelästynyt hevonen. Sitten asia yhtä-
kkiä valkeni minulle: mikä hölmö olinkaan ollut, se oli tietenkin
Winnington, joka oli palaamassa ruumiiseensa!

”Hyvä Jumala!” sanoin. ”Miten pelästyittekään minut!
Menkää nyt herran tähden takaisin ruumiiseenne ja jääkää sii-
hen, ja sen jälkeen emme muistele menneitä.”

Se ei kuitenkaan piitannut kehotuksestani. Näytti siltä
kuin ruisku olisi vetänyt sitä puoleensa, ja sen sijaan, että se
olisi palannut aineelliseen käyttövälineeseensä, se liihotteli
ympärilläni.

”Ahaa!” minä sanoin. ”Vai tekee teidän mielenne strykniiniä?
No niin, menkää takaisin ruumiiseenne, niin saatte hie-
man sitä. Katsokaa, minä aion antaa teidän ruumiillenne ruis-
keen. Menkää takaisin sen siihen, jos haluatte strykniiniä.”

Harmaa haamu leijaili hetken vuoteessa lepäävän tajutto-
man ruumiin yläpuolella ja sitten sanomattomaksi helpotuk-
sekseni sulautui siihen hitaasti, ja tunsin sydämen alkavan lyö-
dä entiseen tapaansa ja hengityksen käynnistyvän jälleen.

Menin huoneeseen kuolemanväsyneenä, sillä en ollut saa-
nut unta, ainoastaan paljon huolia viimeksi kuluneitten kah-
den vuorokauden aikana, ja siksi panin matolle oveni eteen la-
pun, jossa ilmoitin, ettei minua saanut häiritä aamulla. Tunsin

hyvinkin ansainneeni leponi, olinhan selvittänyt kaksi pulmalista tapausta ja pannu vähäisen tietoni okkultismista hyväksyttävään kokeeseen.

Määräyksestäni huolimatta minua ei jätetty rauhaan. Kello seitsemän aikaan emännöitsijä ajoi minut vuoteestani.

”Toivon, että tulisitte katsomaan herra Winningtonia, tohtori. Luulen, että hän on tullut hulluksi.”

Pukeuduin, upotin raskaan pääni vesialtaaseen ja menin ottamaan selkoa Winningtonin tilasta. Tavanmukaisen hilpeän hymynsä asemesta hän tervehti minua pahansuovalla murjotuksella.

”Olisin kovin iloinen”, hän sanoi, ”jos ystävällisesti kertoisitte, missä minä olen.”

”Te olette omassa huoneessanne, vanha ystävä”, vastasin. ”Teillä on ollut pahanlainen kohtaaminen, mutta nyt olette taas kunnossa.”

”Todellako?” hän sanoi. ”Kuulen siitä nyt ensi kertaa. Ja kuka te sitten olette?”

”Olen Rhodes”, vastasin. ”Ettekö tunne minua?”

”Tunnen teidät tarpeeksi hyvin. Te olette tohtori Tavernerin juoksupoika hänen hoitokodissaan. Luultavasti hyvät ystäväni ovat panneet minut tänne saadakseen minut tieltään. No, sen voin sanoa teille, että minua ei saada jäämään tänne. Missä minun vaatteeni ovat? Minä tahdon nousta ylös.”

”Vaatteenne ovat siellä, minne itse olette pannut ne”, vastasin. ”Me emme ole ottaneet niitä pois, mutta mitä ylösnousemiseen tulee, te ette ole tarpeeksi hyvässä kunnossa siihen. Me emme tahdo pidättää teitä täällä vastoin omaa tahtoaanne, ja jos haluatte lähteä täältä, me voimme järjestää sen, mutta siihen te tarvitsette ambulanssin. Kuten tiedätte, olette ollut hyvin huonossa kunnossa.”

Aikomukseni oli pitkittää juttelua niin kauan, että tämä sairas mieliala olisi mennyt ohitse, mutta hän huomasi tarkoitukseni.

”Hiiteen sairasauto”, hän sanoi. ”Aion mennä omilla jaloillani.”

Saman tien hän kohottautui istumaan vuoteessaan ja heitti jalkansa sen laidan yli. Mutta tämäkin ponnistus oli hänelle liian suuri, ja hän olisi vaipunut lattialle, ellen olisi tarttunut häneen. Kutsuin avukseni hoitajattaren, ja panimme hänet vuoteeseen, eikä hän kyennyt aiheuttamaan toistaiseksi lisää häiriöitä.

Olin aika lailla hämmästynyt, että tämä purkaus tuli juuri Winningtonilta, joka aina oli esiintynyt erittäin lauhkealuontoisena, kilttinä luonteena, vaikka hänellä olikin taipumusta masentumiskohtauksiin, jotka eivät kuitenkaan olleet mikään ihme hänen yleistilansa huomioon ottaen. Miesparalla ei ollut paljonkaan ilon aiheita, ja ellei Taverner olisi puuttunut asioihin, hän olisi todennäköisesti päättänyt päivänsä sairaalassa.

Kun menin postilaatikolle sen päivän iltana, siellä oli rouva Bellamy, ja yllätyksekseni hänen miehensä oli hänen seurassaan. Rouva tervehti minua väkinäisesti tarkkaillen, kuinka hänen miehensä suhtautuisi tilanteeseen, mutta tämän tervehdys oli varsin sydämellinen: olisi voinut luulla, että olin perheen vanha ystävä. Hän kiitti minua siitä, että olin hoitanut häntä, samoin kuin ystävällisyydestäni hänen vaimoaan kohtaan, joka hänen mukaansa oli viime aikoina saanut kärsiä yhtä sun toista.

”Aion nyt kuitenkin viedä hänet vaihteen vuoksi pois täältä toiselle kuherruskuukaudelle, nähkääs, mutta kun palaamme, tahdon tavata taas teidät ja tohtori Tavernerin. Olen hyvin halukas pitämään yhteyttä Tavernerin kanssa.”

Kiitin häntä ihmetellen hänen mielenmuutostaan ja vain toivoen hänen vaimonsa puolesta, että se myös olisi kestävä, mutta huumeidenkäyttäjiin ei ole juuri luottamista, ja pelkäsin, että rouva Bellamy joutuisi tyhjentämään maljansa pohjasakkoja myöten.

Palatessani hoitokotiin tapasin siellä hämmästykseni Tavernerin.

”Mitä, mikä ihmeessä on saanut sinut palaamaan lomaltasi?” kysyin.

”Sinä”, hän vastasi. ”Sinä lähetit ajatuksillasi SOS-merkkiä, ja siksi pidin parhaimpana tulla katsomaan, mikä oli hätänä.”

”Olen tosiaankin pahoillani”, sanoin. ”Meillä oli täällä pikku pulma, mutta saimme sen selvitettyä.”

”Mitä tapahtui?” hän kysyi katsoen minua tiukasti, ja tunsin punastuvani kuin koulupoika, sillä en erityisesti halunnut kertoa hänelle rouva Bellamystä ja siitä, kuinka Winningtonin oli ihastunut tähän.

”Minä arvelen, että Winnington yritti samalla tavalla kuin sinäkin siirtyä alitajuntaansa,” sanoin lopulta. ”Hän meni kovin syvälle ja oli poissa pitkän ajan, ja aloin jo huolestua. Sinähän ymmärrät, etten ole niin selvillä sellaisista asioista. Ja sitten kun hän palasi, näin hänet ja pidin häntä haamuna ja pelästyin.”

”Sinä näit hänet?” huudahti Taverner. ”Kuinka se oli mahdollista? Ethän sinä ole selvänäköinen.”

”Näin harmaan, värttinämäisen sumupyörteen, samanlaisen kuin näimme silloin, kun lentäjä Black oli vähällä kuolla.”

”Sinä näit sen?” sanoi Taverner hämmästyneenä. ”Tarkoitatko, että Winnington irrotti eteerisen kaksoispuolensa? Kauanko hän oli tajuttomana?”

”Suunnilleen 24 tuntia.”

”Hyvä Jumala!” Taverner huudahti. ”Mies on todennäköisesti kuollut!”

”Ei sinne päinkään”, minä vastasin. ”Hän on hengissä ja kiuuttelee aika lailla”, sanoin muistaessani aamuisen kohtauksen.

”En voi käsittää”, sanoi Taverner, ”kuinka eteerinen kaksoispuoli, elinvoimien välittäjäelin, voidaan vetää irti niin pitkäksi aikaa ilman että fyysisen ruumiin hajoaminen alkaa. Missä hän oli, ja mitä hän teki? Ehkä hän kuitenkin oli aivan vuoteensa yläpuolella ja vain vetäytyi irti ruumiistaan päästäkseen eroon sen vaivoista.”

”Hän oli lääkevarastossa, kun ensimmäisen kerran näin hänet”, vastasin toivoen hartaasti, ettei Taverner enää tarvitsisi lisätietoja Winningtonin sijainnista. ”Hän seurasi minua takaisin huoneeseensa, ja hokuttelin hänet ruumiiseensa.”

Taverner katsahti minuun omituisesti. ”Luullakseni otit varmuuden vuoksi alustavasti selvää, että kyseessä oli todella Winnington?”

”Varjelkoon, Taverner, onko mahdollista, että – ?”

”Tule yläkertaan, niin katsomme häntä. Pian saat kuulla.”

Winnington makasi huoneessa, jota valaisi vain yölamppu, ja vaikka hän käänsi päätään meidän tullessamme sisään, hän ei puhunut. Taverner meni vuoteelle ja sytytti yöpöydällä olevan lukulampun. Winnington hätkähti äkillistä kirkkautta ja murisi jotakin, mutta Taverner suuntasi valon suoraan hänen silmiinsä tarkaten niitä huolellisesti, ja minun hämmästykseni silmäterät eivät supistuneet.

”Tätä pelkäsinkin”, sanoi Taverner.

”Onko jotakin hullusti?” kysyin huolissani. ”Hän tuntuu olevan kunnossa.”

”Kaikki on hullusti, ystäväiseni”, vastasi Taverner. ”Olen varma, että teit sen, mitä pidit parhaana, mutta et tiennyt tarpeeksi.

Ellei ymmärrä näitä asioita läpikotaisin, on parasta jättää ne luonnon huomaan.”

”Mutta... mutta hänhän elää!” huudahdin päästäni pyörällä.

”Se elää”, korjasi Taverner. ”Ymmärräthän, että tämä ei ole Winnington.”

”Kuka ihmeessä se sitten on? Siltä se minusta näyttää.

”Siitä meidän täytyy ottaa selvää. Kuka olette?” hän jatkoi korottaen äänensä ja puhutellen vuoteessa maksavaa miestä.

”Sen te tiedätte hiton hyvin”, kuului käheä kuiskaus.

”Pelkäänpä, etten tiedä”, vastasi Taverner. ”Minun täytyy pyytää teitä kertomaan minulle.”

”Tietysti Wi-”, aloitin, mutta Taverner painoi kämmenensä suuni eteen.

”Hiljaa, senkin pölkkyä, olet tehnyt jo tarpeeksi vahinkoa. Älä koskaan anna sen tietää todellista nimeä.”

Kääntyen sitten sairaan puoleen hän toisti kysymyksensä.

”John Bellamy”, kuului pahantuulinen vastaus.

Taverner nyökkäsi ja veti minut ulos huoneesta.

”Bellamy?” hän kysyi. ”Se on sen miehen nimi, joka muutti Hirschmannien taloon. Onko Winningtonilla jotakin tekemistä heidän kanssaan?”

”Kuulehan, Taverner”, sanoin, ”kerron sinulle jotakin, mitä en aikonut paljastaa sinulle. Winningtonilla on jokin pakkomielille Bellamyn vaimon suhteen, ja ilmeisesti hän on hautonut sitä ja kuvitellut siitä kaikenlaista, kunnes hän alitajuisessa mielikuvituksessaan on asettunut Bellamyn tilalle.”

”Niin voi hyvinkin olla, kyse saattaa olla tavallisesta sielullisesta häiriöstä, ja me tutkimme pian sitäkin mahdollisuutta. Nyt on kuitenkin tärkeää selvittää, miksi Bellamy sitten asettui Winningtonin tilalle.”

”Kyse lienee toiveajatuksen täytymisestä”, vastasin. ”Winnington on rakastunut Bellamyn vaimoon. Hän toivoo olevansa Bellamy voidakseen hallita tämän vaimoa, siitä syystä hänen hourailunsa ilmaisee alitajuisen toiveen tosiasiallisena tapahtumana. Kyseessä on tavallinen freudilainen mekanismi, sinähän tiedät – kuvittelu toiveen täyttäjänä.”

”Rohkenen sanoa, että psykoanalyttikot puhuvat paljon asioista, joita he eivät ymmärrä”, Taverner sanoi. ”Mutta onko Bellamy transsitilassa?”

”Hän on kaikesta päättäen aivan normaali tai ainakin oli puoli tuntia sitten. Tapasin hänet, kun hän tuli postilaatikoille vaimoineen. Hän oli erinomaisessa kunnossa ja itse asiassa epätavallisen kohtelias.”

”Rohkenen sanoa, että sinä ja Winnington olitte aina hyviä tovereita”, sanoi Taverner kuivakiskoisesti. ”Kuulepa nyt, Rhodes, nyt et ole aivan avomielinen minulle. Minun täytyy tuntee asia perin pohjin. Kerropa nyt kaikki.”

Ja niin minä kerroin. Asiallisen kylmästi kerrottuna koko juttu tuntui pelkältä kuvittelulta. Kun olin lopettanut, Taverner nauroi.

”Tällä kertaa teit sen, Rhodes”, hän sanoi. ”Ja sinä kun olet aina niin ahdasmielinen!” Ja hän nauroi jälleen.

”Kuinka sinä sitten selität tapauksen?” kysyin, hieman närkästyneenä hänen naurustaan. ”Voin hyvin käsittää, että Winningtonin sielu, tai mikä nyt sitten on sen teknillinen nimitys, lähtee ruumiistaan ja ilmaantuu rouva Bellamyn huoneeseen, onhan meillä ollut muitakin tällaisia tapauksia. Voin myös ymmärtää Winningtonin freudilaisen toivetäytymyksen, se on koko jutun selvin kohta. Ainoa asia, joka on minulle hämärä, on miesten luonteiden vaihtuminen. Bellamy on varmasti ainakin tällä hetkellä entistä jalompi, ja Winnington on pahan-tuulinen ja hourailee hieman.”

”Ja siinä onkin koko ongelman ydin. Mitä luulet näille miehille tapahtuneen?”

”Siitä minulla ei ole käsitystä”, vastasin.

”Mutta minulla on”, sanoi Taverner. ”Tarpeeksi suurina annoksina narkoottiset aineet voivat saada ihmisen lähtemään ruumiistaan, ja ero riittävällä ja liian suurella määrällä on kovin pieni, joten jos niitä nauttii liikaa, joutuu pois ruumiistaan voimatta enää palata siihen. Winnington sai sinun sanoistasi tietää Bellamyn heikkouden, ja koska hän osasi halutessaan poistua ruumiistaan niin kuin harjaantunut vihitty voi, hän piti silmällä tilaisuutta, jolloin Bellamy oli irti ruumiistaan huume-houressa, ja silloin livahti Bellamyn ruumiiseen, suorastaan riivasi häntä jättäen hänet harhailemaan asunnottomana. Bellamy, joka himoitsi yhä huumetta ja jolla ei ollut mahdollisuutta tyydyttää sitä ruumiillisesti, vaistoa sitten kaukaa varaston, joka meillä täällä on ja menee sinne, ja kun hän näkee sinut ruisku kädessäsi – sillä eteerinen kaksoispuoli, jossa sielu on, voi nähdä aivan hyvin – hän seuraa sinua vaistomaisesti, ja sinä, sotkeutuessasi asioihin, joista et tiedä kerrassaan mitään, saatat hänet Winningtonin ruumiiseen.”

Tavernerin puhuessa ymmärsin, että nyt olimme löytäneet ilmiöille oikean selityksen. Se selitti kohta kohdalta kaiken, mitä olin ollut todistamassa.

”Onko mitään mahdollisuutta saada asiat jälleen järjestykseen?” kysyin perusteellisen opetuksen saaneena.

”On monia asioita, jotka voidaan panna toimeen, mutta on kysymys pikemminkin siitä, mitä voidaan pitää oikeana.”

”Ei kai siinä ole mitään epäselvyyttä – panna kumpainkin mies menemään omaan ruumiiseensa.”

”Olisiko se sinun mielestäsi oikein?” sanoi Taverner. ”Minä en ole siitä niinkään varma. Siinä tapauksessa olisi kolme

onnetonta ihmistä. Nyt sinulla on kaksi ihmistä, jotka ovat onnellisia, ja yksi, joka on kovasti vihoissaan, ja maailma on sikäli tullut rikkaammaksi.”

”Mutta entä rouva Bellamy?” sanoin. ”Hän elää miehen kanssa, jonka kanssa hän ei ole naimisissa?”

”Lain silmissä hän on naimisissa miehensä kanssa”, vastasi Taverner. ”Meidän lakimme tuntevat vain ruumiin synnit, ne eivät tunne sielullista aviorikosta: niin kauan kuin ruumis on pysynyt uskollisena, eivät ne näe asiassa mitään pahaa. Jos taipumukset muuttuvat huonommiksi huumeiden, juomisen tai mielisairauden takia, se ei ylevän lakikirjamme mukaan riitä avioeron perusteeksi, joten persoonallisuuden muuttuminen paremmaksi sielullisten vaikutusten johdosta ei myöskään riitä siihen. Byrokraatit eivät voi saada pelkkiä rusinoita pullasta.”

”Missään tapauksessa se ei tunnu minusta moraaliselta”, sanoin.

”Kuinka määrittelemme moraalisuuden?” sanoi Taverner.

”Maan laki –”, aloitin.

”Siinä tapauksessa parlamentin asetus ratkaisisi ihmisen pääsyn taivaaseen. Jos menet naimisiin laillisesti naisen kanssa päivää ennen kuin jokin uusi avioliittolaki astuu voimaan, joudut ehkä vankilaan ja vastaavasti myös helvettiin kaksinnaimisesta. Jos osallistut samaan seremoniaan saman naisen kanssa päivää myöhemmin, saat elää pyhyiden tuoksun ympäröimänä ja lopulta pääset taivaaseen. Ei, Rhodes, meidän on etsittävä mittapuumme syvemmältä.”

”Kuinka sitten määrittelisit moraalittomuuden?”

”Sellaiseksi”, vastasi Taverner, ”mikä viivyttää sen yhteisön ryhmäsielun kehitystä, johon yksilö kuuluu. On aikoja, jolloin lain rikkominen on eettisesti mitä korkein teko. Voimme kaikki löytää sellaisia esimerkkejä historiasta, muun muassa

monet yhdenmukaisuuteen tähtäävät teot sekä katolisten että protestanttien toimesta. Marttyyrit ovat lainrikkokjia, ja useimmat heistä tuomittiin laillisesti ennen kuin heidät teloitettiin, ja myöhempien aikojen asiaksi on jäänyt julistaa heidät pyhimyksiksi.”

”Mutta palataksemme käytännön asioihin, Taverner, mitä aiot tehdä Winningtonille?”

”Kirjoittaa todistuksen, jossa totean hänet täyttä ymmärrystä vailla olevaksi”, vastasi Taverner, ”– ja toimittaa hänet kreivikunnan sairaalaan heti, kun saamme ambulanssin.”

”Sinun täytyy tehdä niin kuin havaitset oikeaksi”, sanoin, ”mutta piru minut periköön, jos allekirjoitan sen todistuksen.”

”Sinulla ei ole rohkeutta, jota vakaumuksesi edellyttää. Voinko kuitenkin olettaa, etet vastusta sitä?”

”Kuinka helvetissä voisin sen tehdä? Silloinhan minutkin todettaisiin täyttä ymmärrystä vailla olevaksi.”

”Voit odottaa, että hyvyydestä puhutaan pahaä tässä häijyssä maailmassa”, sanoi toverini, ja näytti siltä, että keskustelutamme oli muodostumassa yhteistyömme ensimmäinen riita, kun ovi äkkiä avautui, ja hoitaja seiso i kynnyksellä.

”Tohtori”, hän sanoi. ”Herra Winnington on kuollut.”

”Luojan kiitos!” minä sanoin.

”Hyvä Jumala!” sanoi Taverner.

Menimme yläkertaan ja jäimme seisomaan sen viereen, mikä makasi vuoteessa. En koskaan aikaisemmin ollut niin selvästi tajunnut sitä, että aineellinen muoto ei ole ihminen itse. Tässä oli ruumis, jossa oli asunut kaksi erilaista olentoa, joka oli ollut tyhjänä puolitoista vuorokautta ja joka nyt oli pysyvästi tyhjä. Pian seinät murenisivat ja katto romahtaisi alas. Kuinka olin ikinä voinut kuvitella, että tämä oli minun ystäväni? Neljännesmailin päässä se sielu, joka oli rakentanut tämän

asumuksen, naureskeli itseksensä, ja jossakin – todennäköisesti varastohuoneessamme – hurjistunut olento, joka äskettäin oli ollut teljettynä tähän ruumiiseen, raivosi voimattomana nuuhkien myrkkypullojen korkkeja kaivatessaan aineita, joiden nauttimiseen sillä ei enää ollut elimistöä. Polvissani tuntui heikolta, ja vaivuin tuoliin lähempänä pyörtymistä kuin ikinä olin ollut sitten ensimmäisen leikkaukseni.

”No niin, se asia on nyt joka tapauksessa selvä”, sanoin äänellä, joka kuului oudolta omissa korvissani.

”Niinkö luulet? Minun mielestäni vaikeudet alkavat juuri nyt”, sanoi Taverner. ”Onko mieleesi juolahtanut, että niin kauan kuin Bellamy oli vangittuna ruumiiseen, me tiesimme, missä hän oli, ja saatoimme pitää häntä vallassamme, mutta nyt hän on irrallaan näkymättömässä maailmassa, ja vaaditaan paljon, että hänet saadaan kiinni?”

”Luuletko siis, että hän aikoo häiritä vaimoan – ja tämän miestä?”

”Mitä sinä tekisit hänen sijassaan?” sanoi Taverner.

”Ja kuitenkin et pidä tätä vaihtokauppaa moraalittomana?”

”En. Siitä ei ole koitunut vahinkoa ryhmähengelle tai yhteiskunnalliselle moraalille, jos se nimitys miellyttää sinua enemmän. Toisaalta Winnington on suunnattomassa vaarassa. Voiko hän vastustaa Bellamya nyt, kun tämä ei ole enää ruumiissa? Ja ellei hän voi, mitä silloin tapahtuu? Muista, että Bellamyn kuolinhetki ei vielä ollut koittanut, ja siitä syystä hän ajelehtii ympäriinsä maan piiriin sidottuna haamuna, samalla tavoin kuin itsemurhaajat. Ja jos tuberkuloosi on sairaus, joka rappeuttaa elinvoimia, niin kuin se minun mielestäni on, kuinka kauan kestää, ennen kuin se tartunnan saanut elämä saa taudin puhkeamaan Bellamyn ruumiissa, jossa se nyt asuu? Ja kun Bellamy toinen on astraalitasolla – kuolleena, niin kuin sinä

sanoit – mitä Bellamy ensimmäisellä on hänelle sanottavana?
Ja mitä he keskenään saavat aikaan rouva Bellamylle tehdessään hänen lähiympäristöstään taistelukenttäänsä?

”Ei, Rhodes, ei ole olemassa erityistä helvettiä niille, jotka harrastelevat kiellettyjä asioita. Se olisi liikaa.”

YHDEKSÄS LUKU

PALUU

”Jätä vanha rakkaus taaksesi ennen kuin tavoittelet uutta.”

”Montako ihmistä odotushuoneessa on, Bates?” Taverner kysyi palvelijaltaan pitkän työpäivän lähetessä loppuaan vastaanottohuoneessamme Harley Streetillä.

”Kaksi”, tämä vastasi. ”Muuan rouva ja muuan herra.”

”Vai niin”, Taverner sanoi. ”No, päästäkää rouva sisään.”

”Luulen, että he saapuivat yhdessä.”

”Päästäkää sitten sisään se herra. Mies ei milloinkaan tuo vaimoaan tällaisille käynneille”, hän lisäsi minulle. ”Nainen tulee ystävän saattamana, mutta mies sallii vaimonsa saattavan itseään, koska mies on joka tapauksessa heikompi sukupuoli ja tarvitsee suojelua, kun hänen hermonsa ovat kysymyksessä.”

He tulivat Tavernerin ohjeistuksesta huolimatta yhdessä, ja palvelija esitteli heidät eversti ja rouva Eustacena. Mies oli kookas, hienopiirteinen, trooppisen auringon paahtama, ja nainen oli sitä tyyppiä, joka saa ihmisen tuntemaan ylpeyttä ihmisluvasta, siro ja sulokas. Hänessä oli hyvän rodun hallittua tulisuutta, monien sukupolvien jalostavan varjelen ja arvokkaan ylpeyden tulosta. He olivat hieno pari, sellainen, jollaisia seuraapiirilehdet mielellään kuvailevat, ja molemmat vaikuttivat täysin terveiltä.

Vaimo ryhtyi ensimmäisenä puhumaan.

”Me, tai oikeastaan mieheni haluaa pyytää neuvoanne, tohtori Taverner, asiassa, joka on häirinnyt meitä viime aikoina. Kysymyksessä on toistuva painajainen.”

Taverner nyökkäsi. Mies oli yhä vaiti. Ymmärsin, että hänet oli tuotu paikalle vasten tahtoaan.

”Tiedän aina, milloin se alkaa”, rouva Eustace jatkoi, ”koska hän silloin alkaa mutista unissaan. Sitten hän puhuu yhä äänekkäämmin ja lopulta ryntää ylös vuoteestaan, hyökkää huoneen poikki ja törmää kalusteisiin ennen kuin ehdin tehdä mitään estääkseni häntä. Ja sitten hän herää poissa tolaltaan, eikä totta, Tony?” hän kysyi kääntyen vaiteliaan miehensä puoleen.

Kun vastausta ei kuulunut, hän jatkoi kertomustaan.

”Kun huomasin, että painajainen toistui säännöllisesti, otin tavakseni herättää hänet sen ensimmäisten oireiden ilmaantuessa. Tämä toimenpide osoittautuikin varsin tehokkaaksi, sillä se esti häntä syöksymästä summittaisesti huoneen halki, mutta kumpikaan meistä ei sen jälkeen uskaltanut käydä nukkumaan ennen päivänkoittoa. Itse asiassa, ollakseni rehellinen, tohtori, se näyttää tarttuvan myös minuun.”

”Onko teilläkin sama painajainen?” Taverner kysyi.

”Ei, ei itse painajaista, mutta epämääräinen pelon tunne, ikään kuin joku vaarallinen vihollinen uhkaisi minua.”

”Mitä miehenne sanoo puhuessaan unissaan?”

”Voi, sitä en osaa sanoa, sillä hän käyttää silloin jotakin alkuasukasmurretta. Luulen, että minunkin pitäisi opetella se, vai mitä, Tony? Mehän menemme Intiaan, kun sinne taas seuraavan kerran lähetetään joukkoja.”

”Se ei ole tarpeen”, hänen miehensä vastasi, ”sillä me emme mene niille seuduille.” Hänen miellyttävä, sivistynyt äänensä oli sopusoinnussa hänen ulkomuotonsa kanssa. Hän kuului niihin imperiumin vallankäyttäjiin, jotka olivat

kuolemassa sukupuuttoon. Sellaiset miehet eivät alistu alkuasukasdemokratialle.

Taverner sinkosi äkkiä hänelle kysymyksen.

”Mistä näette unta?” hän kysyi ja katsoi tätä suoraan silmiin. Samassa tuntui, kuinka raja-aidat nousivat, mutta eversti vastasi kuitenkin kasvatuksen opettamalla itsehillinnällä. ”Sitä tavallista, mörköjä, ymmärrättehän: haluaa juosta eikä voi. Minun olisi pitänyt jättää sellaiset unet lastenhuoneeseen.”

En ole psyykikko, mutta tiesin, että hän valehteli ja ettei hänellä ollut aikomustakaan uskoutua kenellekään. Hän oli tullut Tavernerin luo rauhoittaakseen vaimoaan, ei siksi että itse olisi halunnut apua. Hänellä oli luultavasti oma käsityksensä koetelemuksistaan, ja se oli sellainen, ettei hän halunnut ilmaista sitä.

Taverner kääntyi jälleen vaimon puoleen. ”Sanotte, että painajainen vaikuttaa teihinkin? Saanko pyytää teitä yksityiskohdaisemmin kertomaan vaikutelmistanne?”

Rouva Eustace vilkaisi mieheensä ja empi. ”Mieheni on sitä mieltä, että minulla on sangen vilkas mielikuvitus”, hän sanoi.

”Älkää välittäkö siitä”, sanoi Taverner, ”kertokaa vain kuvitelmastanne.”

”Olen aivan valveilla, tietenkin – kaiken sen häiriön jälkeen – ja joskus kuvittelen nähneeni alkuasukasnaisen, joka on puettu tummansiniseen kankaaseen ja jolla on kultapaljetteja riippumassa otsallaan ja monta rengasta ranteissaan, ja hän näyttää kovin kiihtyneeltä ja huolestuneelta ja koettaa puhua miehelleni, ja kun minä sitten puutun asiaan ja herätän mieheni, nainen koettaa työntää minut pois. Sen jälkeen kun olen herättänyt mieheni, tunnen ympärilläni jotain pahansuopaa, ikään kuin joku koettaisi vahingoittaa minua, jos kykenisi siihen.”

”Pelkäänpä tehneeni vaimoni todellakin levottomaksi”, sanoi eversti Eustace.

Käännyimme ja katsahdimme häneen tahattoman hämästyneinä, sillä hänen äänensä sävy oli kerrassaan muuttunut. Kasvatuksen opettama itsehillintä sai hänet tosin pitämään kasvojensa lihakset kurissa, mutta hän ei voinut estää sitä, että koko hänen olemuksensa jännittyi tunteen vallassa, joka sai hänen äänensä nousemaan puolella oktaavilla ja antoi sille kalsean soinnin.

”Arvelen”, hän jatkoi ikään kuin olisi halunnut kääntää huomiomme muualle, ”että määrääte minulle ulkoilmaa ja ruumiinliikuntaa, mikä itse asiassa on minunkin käsitykseni. Olemmekin suunnitelleet menevämmepelaamaan golfia Kentin rannikolle, joten luulen että on sitä parempi, mitä pikemmin pääsemme täältä. Meidän on turha oleskella aiheetta Lontoossa.”

”Unohdat, rakkaani”, sanoi hänen vaimonsa, ”että minun on avattava alkuasukastaiteen näyttely lauantaina.”

”Niin, niin tietenkin”, toinen vastasi joutuin, ”täytyy viivähtää lauantain yli ja lähteä matkaan maanantaina.”

Keskusteluun tuli tauko. Haastattelu näytti päättyneen umpikujaan. Rouva Eustace katsoi anovasti miehestään Taverneriin ja takaisin, mutta ensiksi mainittu ei voinut auttaa häntä, toinen taas ei halunnut. Tunsin, että hän oli kohdistanut Tavernerin tapaamiseen suuria odotuksia ja että hän oli nyt joutunut pettyneenä aseettomaksi kohtaloa vastaan, joka oli verhoamassa hänet sisälleen. Olin myös huomaavinani hänen silmissään pahan aavistuksen.

Lopulta Taverner keskeytti hiljaisuuden.

”Jos eversti Eustace katsoo joskus aiheelliseksi kysyä neuvoani”, hän sanoi, ”autan erittäin mielelläni, koska minusta tuntuu, että voisin olla hänelle hyödyksi.”

Vastahakoinen potilaamme havahtui tähän yllykkeeseen ja avasi suunsa kuin puhuakseen, mutta Taverner kääntyi vaimon puoleen ja jatkoi:

”Ja jos rouva Eustace joskus tarvitsee apuani, olen yhtä lailla myös hänen käytettävissään.”

”Uskon, ettei se ole todennäköistä”, hänen miehensä sanoi ja nousi. ”Hänen terveytensä on erinomainen.”

Ja kun Bates vastasi Tavernerin soittoon avaamalla oven, me saatoimme heidät kumartaen ulos.

”Hankala heppu”, minä huomautin, kun ovi oli sulkeutunut heidän jälkeensä.

”Ei vielä kypsä”, Taverner sanoi. ”Hänen täytyy vielä oppia yhtä ja toista kehityksensä kuluessa, ja ellen pahasti erehdy, hän saa tämän oppinsa varsin pian. Sitten saamme jälleen kuulla hänestä. Älä milloinkaan tee sitä virhettä, että luulet raakaa heidelmää pilaantuneeksi.”

Kuulimme heistä uudelleen, ja vieläpä pikemmin kuin Taverner oli odottanutkaan, kun pari päivää myöhemmin heitin hänelle erään iltalehden, jossa sanottiin, että toisin kuin aiemmin oli ilmoitettu, rouva Eustace oli äkillisen huonovointisuutensa vuoksi estynyt avaamasta Intian taiteen näyttelyä Astorin galleriassa ja että tämän tehtävän suorittaisi muuan toinen seurapiiritähti.

”Tietenkin kysymyksessä saattaa olla flunssa”, sanoin.

”Tai koliikki, tai sitten palvelijattaren polvi”, Taverner sanoi, sillä hän ei puhunut paljoa epäilijöille.

Seuraava vaihe ei tullut niin pian kuin olin odottanut, sillä joka kerta kun kello soi, odotin eversti Eustacea. Lopulta hän ilmaantui, ja jo ensi silmäyksellä huomasi, että hän oli tällä välin kokenut yhtä ja toista.

Tapa, jolla hän heittäytyi tuoliin, osoitti, että hän oli sielullisen ja ruumiillisen kestävyytensä katkeamispisteessä, ja Taverner auttoi häntä säästämällä hänet keskustelun aloittamisen vaivasta.

”Kuinka saitte kuulla minusta?” hän kysyi. ”Olen aina ajatellut, että minä pidän kynttilääni vakana alla sikäli, että sen näkevät vain ne, jotka ajattelevat samalla tavalla kuin minä.”

”Vaimoni oli kuullut teistä”, oli vastaus. ”Hän on kiinnostunut – teidän työsuunnastanne.”

”Todellakin, tutkiiko hän okkultismia?”

”En sanoisi sitä tutkimiseksi”, Eustace sanoi selvästi kiusaantuneena kuullessaan sanan okkultismi. ”Hän on kiinnostunut siitä ja käy kuuntelemassa itämaista mystiikkaa koskevia esitelmiä, joilla ei ole tosiasioiden kanssa tekemistä sen enempää kuin kissa muistuttaa tiikeriä”, hän lisäsi äkillisen tunteen vallassa ja viittasi taloudenhoitajan kissaan, joka silloin juuri sattui keikailemaan takkamatolla. ”Toivon totisesti, että hän jättäisi sellaiset asiat”, hän lisäsi väsyneesti.

”Ymmärrän puheestanne”, Taverner sanoi tyynesti, ”että te ette usko sellaisiin asioihin.”

”Jos olisitte kysynyt minulta viikko sitten, olisin vastannut kieltävästi, mutta tänään – niin, en todellakaan tiedä mitä sanoa. Mutta yhden asian voin kertoa”, hän huudahti pidätetyn tunteen jälleen purkautuessa, ”ellei okkultismi ole totisinta totta, ellei teillä ole niitä voimia, jotka teillä uskotaan olevan, siinä tapauksessa Evelynin peli on pelattu.”

”Ymmärrän tästä”, sanoi Taverner tyynesti ottaen käytöksellään ja äänellään hallintaansa koko keskustelun yleissävyn, ”että vaimoanne vaivaa jokin, minkä arvelette kumpuavan salaisista voimista, vaikka ette ymmärräkään sen toimintatapaa?”

”Ymmärrän erinomaisen hyvin, kuinka se toimii”, vieraamme sanoi tuimasti, ”vaikken koskaan olekaan uskonut sellaisiin juttuihin.”

”Voisitko kertoa yksityiskohtia?” sanoi Taverner. ”Vasta silloin voin muodostaa oman käsitykseni tapauksesta.”

”Yhtä hyvin voin kertoa koko jutun”, eversti Eustace sanoi, ”sillä en usko, että te maailmanmiehenä pitäisitte sitä yhtä ihmeellisenä asiana kuin vaimoni, jos hän saisi kuulla siitä. Eipä silti, meidän välillämme vallitsee täydellinen luottamus, mutta naiset eivät ymmärrä tällaisia asioita, eikä hyödytä yrittääkään saada heitä ymmärtämään.

”Muistatteko, että viimeksi tavatessamme vaimoni sanoi näkevänsä unta alkuasukasnaisesta ja kuulevansa puhuttavan intialaista murretta? Arvelen hänen kuvauksensa nojalla, että kyseessä on näky naisesta, jota pidin omanani jonkin aikaa komennuksellani rajaseudulla ja joka sai aikaan melkoisen sotkun, kun lähetin hänet pois, niin kuin sikäläiset naiset joskus tekevät. Olin usein kuullut kerrottavan, että jos mies ryhtyy – kuinka sanoisin – suhteisiin alkuasukasnaisen kanssa, näillä on käsittämätön kyky saada toisen sielu valtaansa tempuillaan. En koskaan uskonut mihinkään sellaiseen. Suoraan sanoen, minä nauroin, kun näin jonkun toverin kärsivän sellaisesta, mutta se on, Jumala varjelkoon, totta. Tämä nainen on kummitellut unissani siitä saakka kun hän kuoli, ja sen jälkeen kun nain Evelynin, hänestä on tullut eräänlainen kostava paholainen.”

”Missä tilassa vaimonne on tällä hetkellä?” Taverner kysyi.

”Horroksessa. Lääkärit puhuvat unitaudista, mutta” – hän naurahti katkerasti – ”minä tiedän paremmin. Näin, kuinka hän joutui siihen tilaan, ja minä tiedän, mitä se on. Sanon teille, että kuulin, kun nämä kaksi naista puhuivat toisilleen. Huneefa käytti murteellista englantiaan, jonka minä hänelle opetin, yhtä

selvästi kuin nyt kuulen teidän puhuvan. Sen jälkeen, kun tämä kymmenen päivää sitten tapahtui, Evelyn ei ole palannut täysin tajuihinsa, ja hänen voimansa ehtyvät hitaasti. Tänään minulle sanottiin, ettei hänen odoteta enää kestävän ensi yön yli”, hän lisäsi ääni särkyen ja peitti kädellään nytkähtelevät suupielensä.

”Sallitteko, että käyn katsomassa vaimoanne?” kysyi Taverner. ”On vaikea antaa neuvoa ilman sitä.”

”Autoni odottaa ulkopuolella juuri sitä varten, jos olette niin ystävällinen, että tulette.”

”On kuitenkin yksi asia, jota minun täytyy pyytää teiltä, ennen kuin puutun asiaan”, Taverner jatkoi, ”ja se on, että jos kuultuanne neuvoni haluatte noudattaa sitä, teidän on noudatettava sitä loppuun asti. Ei ole mitään sen tuhoisampaa kuin ryhtyä okkulttiseen yritykseen ja sitten jättää se kesken.”

”Ellette te voi tehdä mitään, ei voi kukaan muukaan”, Eustacea sanoi murtuneella äänellä, ja me seurasimme häntä autoon.

Olin pitänyt rouva Eustacea kauniina naisena nähdessäni hänet tapojen edellyttämässä muodollisessa asussa, mutta kun hän makasi valkoiseen puettuna valkealla vuoteellaan, hän muistutti enemmän poikaikäni kuvitelmaa enkelistä kuin mikään, mitä olin koskaan nähnyt tauluissa tai veistoksissa. Voin ymmärtää, miksi hänen miehensä palvoi häntä.

En tarvinnut stetoskoopiani nähdäkseni, että elinvoima oli loppumaisillaan. Valtimossa ei tuntunut enää sykettä, ja vain satunnainen, heikko rinnan kohoilu osoitti, että hän vielä hengitti. Oli ilmeistä, ettei hän kestäisi yön yli. Itse asiassa hän saattoi kuolla minä hetkenä hyvänsä.

Taverner lähetti sairaanhoitajan huoneesta ja osoitti Eustacen ja minut huoneen toiseen päähän. Sitten hän istuutui vuoteen viereen ja tuijotti kiinteästi tajuttoman naisen kasvoihin, ja minä tiesin hänen keskittymisestään, että hänen mielensä

yritti saada yhteyden naisen sieluun, missä tämä sitten olikin. Näin hänen laskevan kätensä naisen rinnalle ja arvasin, että hän kutsui tätä takaisin ruumiiseen. Katsoessani naista huomasin hengityksen syvenevän ja käyvän säännöllisemmiksi ja vahamaisen passiivisuuden häipyvän kasvoilta.

Sitten nainen puhui, ja hänen äänensä kaikuessa minulla oli samalla täysi työ estää aviomiestä ryntäämästä vaimonsa luo.

”Minua on pyydetty sanomaan teille”, kuuluivat hitaat, hapuilevat sanat, ”että rahat palautettiin, vaikka te ette niitä saanutkaan.”

Eustace voihkaisi ja painoi päänsä käsiensä varaan. ”Minua pyydetään myös sanomaan”, horjuva ääni jatkoi, ”että se olisi ollut poika.”

Taverner nosti kätensä sairaan rinnalta. Hengitys hidastui jälleen, ja kuolemankaltainen liikkumattomuus palasi kasvoille.

”Ymmärrättekö tästä mitään?” hän kysyi Eustacelta.

”Kyllä”, vastasi puhuteltu ja nosti kasvonsa käsistään. ”Se vahvistaa todeksi sen, mitä olin ajatellut. Se on pirullinen Hu-neefa. Tämä on hänen kostona.”

Taverner vei meidät pois huoneesta.

”Tahdon saada kuulla kaikki yksityiskohdat”, hän sanoi. ”En voi käsitellä tällaisia tapauksia ilman niitä.”

Eustace vaikutti vaivautuneelta. ”Kerron teille kaiken minkä voin”, hän sanoi lopulta. ”Mitä haluatte tietää? Kokonaisuudessaan kerrottuna siitä tulisi pitkä tarina.”

”Miten juttunne tämän intialaisen tytön kanssa alkoi? Oliko hän ammatiltaan kurtisaani, vai ostitteko hänet hänen vanhemmiltaan?”

”En kumpaakaan. Hän pakeni kodistaan, ja minä koetin huolehtia hänestä.”

”Rakkausjuttuko?”

”Voitte sanoa sitä sellaiseksi, jos tahdotte. En ole välittänyt muistella sitä – koska nyt tiedän, mitä rakkaus voi olla.”

”Mikä oli eronne syy?”

”Niin, katsokaas, oli tulossa lapsi, enkä minä voinut hyväksyä sitä. Huneefa oli sinänsä OK, mutta euraasialainen penikka ylitti sietokykyni. Luultavasti kaikki sellaiset jutut yleensä päättyvät samalla tavalla.”

”Te siis lähetitte hänet omaistensa luokse.”

”En voinut noin vain tehdä niin, sillä nämä olisivat luultavasti surmanneet hänet, mutta annoin hänelle huomattavan rahasumman, jonka piti riittää auttamaan hänet itsenäisen elämän alkuun. Hehän eivät tarvitse paljoakaan ollakseen onnellisia. Sikäläinen elämä on varsin vaatimatonta.”

”Annoitte siis hänelle riittävän suuren pääoman, jotta hän voisi jatkaa elämäänsä kurtisaanina.”

”Niin, – kyllä, arvelen, että hän olisi käyttänyt sen sillä tavalla.”

”Tuskinpa hän olisi *voinut* käyttää sitä mihinkään muuhunkaan.”

”Siellä sitä ei pidetä minään ihmeellisenä asiana.”

”Jotkin kastit pitävät”, Taverner sanoi rauhallisesti. ”Mutta hän palautti teille lähettämänne rahat”, hän lisäsi hetken vaihtelun jälkeen. ”Millaiset olivat hänen vaiheensa sen jälkeen?”

”Muistaakseni palvelijat puhuivat jotakin itsemurhasta.”

”Hän ei siis hyväksynyt teidän tarjoamaanne vaihtoehtoa?”

”Ei – sitä hän ei tehnyt. Se oli epämiellyttävä tapaus, ja on parasta unohtaa se. Luulen, etten selvinnyt siitä aivan syyttömänä”, Eustace mutisi, nousi ylös ja alkoi mittailla huonetta askelillaan.

”Joka tapauksessa”, hän jatkoi kasvoillaan rohkaistunut ilme, ”mitä voimme tehdä asialle? Huneefa tiesi kaikesta päättäen

enemmän – tuota noin – okkultismista kuin olin kuvitellut, ja kaikesta päättäen tekin näytte olevan perillä sellaisista asioista. Itä vastaan Länsi – kumpi voittaa?”

”Minusta tuntuu”, vastasi Taverner hiljaisella äänellään, ”että Huneefa voittaa, koska oikeus on hänen puolellaan.”

”Mutta kyseessä on alkuasukastyttö – eihän sitä pidetä minään sielläpäin!”

”Ilmeisestikin hän piti sitä jonakin.”

”Jotkut kasteista ovat tavallaan hieman ahdasmielisiä, mutta hän olisi kyllä pärjännyt. Annoin hänelle niin paljon, että hän olisi voinut tulla toimeen, kunnes lapsesta olisi huolehdittu”, hän jatkoi ryhdistäen hartioitaan. ”Miksi hän ei etsi minua käsiinsä ja jätä Evelyniä rauhaan? Evelyn ei ole milloinkaan tehnyt hänelle pienintäkään pahaa. Voisin sietää sen, jos hän kiusaisi vain minua, mutta tämä – tämä on aivan toinen juttu.”

Keskustelumme katkesi, kun hoitajatar ilmestyi huoneeseen.

”Rouva Eustace on palannut tajuihinsa”, hän sanoi. ”Luulen, että teidän on paras tulla.”

Menimme sairaan huoneeseen, ja lääkärin kokemuksen perusteella havaitsin, että edessämme oli sammuvan liekin viimeinen pilkahdus.

Rouva Eustace tunnisti miehensä tämän polvistuessa hänen viereensä. Tavernerissa ja minussa hän sen sijaan tuskin näki mitään tuttua. Hän katsoi miestänsä omituinen ilme kasvoiltaan, kuin ei olisi koskaan aiemmin nähnyt tätä.

”En uskonut, että sinä olisit sellainen”, nainen sanoi. Herra Eustace näytti hämmentyvän näistä sanoista eikä tiennyt, mitä vastata. Sitten nainen rikkoi hiljaisuuden.

”Voi, Tony, hän oli vain viidentoista.”

Silloin tajusimme, mistä hän puhui.

”Älä välitä, rakas”, kuiskasi mies. ”Unohda koko juttu. Nyt sinun täytyy parantua ja vahvistua, ja kun voit paremmin, puhumme asian halki.”

”Minä en parane”, kuului hiljainen ääni vuoteesta.

”Voi, kyllä sinä paranet. Eikö niin, tohtori?” mies kysyi vedoten Taverneriin.

Taverner punnitsi sanojaan ennen kuin vastasi. ”On se mahdollista”, hän sanoi lopulta.

”Minä en halua parantua”, sanoi ääni vuoteesta. ”Kaikki on niin – niin erilaista kuin oletin. En uskonut, että olisit sellainen, Tony. Mutta luulenpa, että kaikki miehet ovat samanlaisia.”

”Et saa ottaa sitä niin vakavasti, rakas”, sanoi mies hänen vierellään katkonaisesti. ”Kaikki tekevät sitä siellä. Heidän täytyy. Se johtuu ilmastosta. Eikä kukaan pidä sitä vakavana.”

”Minä pidän”, sanoi etäinen ääni. ”Ja samoin tekisivät muutkin naiset, jos he vain tietäisivät. Miehet ovat tarpeeksi ovelia, etteivät puhu siitä. Naiset eivät sietäisi sitä.”

”Mutta eihän hän ollut meidän naisiamme, rakkaani.”

”Mutta hän oli nainen, ja minä olen nainen, ja se tuntuu loukkaavan minua, koska se loukkaa naiseutta. En osaa sanoa sitä selvästi, mutta minä tunnen sen, minä tunnen sen loukkauxena sitä kohtaan, mikä itsessäni on parasta.”

”Mutta mitä voi tehdä miehille, jotka ovat rajoillamme?” sanoi mies epätoivoisesti. ”Se on imperiumin rangaistus.”

”Se on imperiumin kirous”, kuului etäinen vastaus. ”Ei ole ihme, että he vihaavat meitä. Olen aina ihmetellyt, mistä johtuu, ettemme milloinkaan voi päästä heidän ystävikseen. Se johtuu siitä, että me häpäisemme heidän naisensa. On asioita, joita ei koskaan anneta anteeksi.”

”Älä sano niin, Evelyn”, mies sanoi murtuneella äänellä.

”En sano sitä sinulle, Tony”, nainen vastasi. ”Minä rakastan sinua samalla tavalla kuin aina ennenkin, mutta tätä asiaa sinä et ymmärrä, siitä koko ongelma. En moiti sinua siitä, että viettelit hänet, mutta syytän sinua katkerasti, koska hylkäsit hänet.”

”Hyvä Luoja”, sanoi Eustace läsnä oleviin miehiin vedoten, ”kuinka mies voisi selviytyä jouduttuaan tekemisiin naisen kanssa?”

”Eikä hän moiti sinua”, ääni jatkoi, ”siitä, että otit hänet luoksesi tai että heitit hänet syrjään. Hän rakasti sinua, ja hän ymmärsi. Hän kertoo minulle, ettei itse asiassa oikeastaan odottanut mitään muuta. Hän moittii itseään, eikä hän ole vihainen sinulle, mutta hän on rukoillut sinua auttamaan häntä hyvittämään tehdyn vääryyden.”

”Mitä hän sitten tahtoo? Teen kaiken mahdollisen, jos hän vain jättää sinut rauhaan.”

”Hän sanoo” – ääni tuntui kovin etäiseltä, kuin kaukolinjapuheluna – ”että sielu, jonka piti syntyä maailmaan teidän kauttanne, oli pitkälle kehittynyt, mahatma, niin kuin hän sanoi. Mikä on mahatma?”

”Niitä ihmisiä, jotka saavat aikaan häiriöitä. Älä välitä siitä. Jatka! Mitä hän toivoo minun tekevän?”

”Hän sanoo, että hänet oli menneisyydessä hankkimiensa saavutusten vuoksi valittu antamaan elämä tälle lapselle, ja koska lapsen oli sovittava keskenään Itä ja Länsi, niin myös Idän ja Lännen oli yhdyttävä hänessä, ja hänen oli myös synnyttävä suuren rakkauden hedelmänä. Olen iloinen, Tony, että teidän rakkautenne oli suuri. Se näyttää pyhittävän sen ja jotenkin tekevän sen paremmaksi.”

Eustace käänsi kauhistuneet silmänsä meihin.

”Ja koska se oli suuri etuoikeus, se oli maksettava suurella uhrilla. Hänen oli luovuttava rakkaudesta ennen kuin synnytti

lapsen. Ehkäpä niin on aina. Hän sanoo, että hänelle tarjottiin kaksi vaihtoehtoa, joko oman kansansa miehen rakkaus, koti ja onni, tai sitten länsimaisen miehen lyhytaikainen rakkaus, jotta suuri Sovittaja voisi tulla maailmaan, ja hän valitsi jälkimmäisen. Hän tiesi, mitä se merkitsi, mutta se oli kuitenkin vaikeampaa kuin hän oli ajatellut. Hän surmasi itsensä sen takia, että lähetit hänelle niin paljon rahaa rauhoittaaksesi omantuntosi, eikä hän halunnut sen rauhoittuvan.”

”Jumala tietää, ettei niin ole”, mies voihki. ”Hän saa nyt toivomansa koston. Mitä hän vielä tahtoo, se pieni paholainen?”

”Hän on levoton mahatman sielun puolesta”, kuului vastaus, ”sen vuoksi hän ei voi levätä.”

”Mitä hän haluaa minun tekevän?” kysyi mies.

”Hän tahtoo, että me otamme sen.”

”Mutta hyvä Jumala! Mitä hän oikein tarkoittaa? Puolive-rinen? Sinä – Evelyn. Neekeri? Laupias taivas, ei, ei missään tapauksessa. Ennemmin suon sinun kuolevan kuin mitään sellaista. Ottakoon hän kiroton mahatmansa ja menköön mihin helvettiin hyvänsä, minne ne kuuluvat.”

”Ei, hän ei tarkoita sitä, Tony. Hän tarkoittaa, että hän toivoo meidän, sinun ja minun, ottavan vastaan tämän pojan.”

”No niin, jos voimme löytää hänet, mikäpä siinä. Mitä hyvänsä, kunhan sinä vain paranet. Lähetän hänet Etoniin ja Oxfordiin tai Lhasaan tai Mekkaan tai minne hyvänsä hänen halutaan menevän, kunhan sinut vain jätetään rauhaan.”

”Minä en halua parantua”, kuului ääni pieluksien syvyydestä.

”Mutta, rakkaani – minun takiani – sanoithan, että yhä rakastat minua.”

”En halua parantua, mutta minusta tuntuu, että minun täytyy, aivan kuin Huneefankin olisi täytynyt elää, vaikka hän ei tahtonut – *hänen* takiaan.”

”Kenen takia?”

”Sen sielun vuoksi, jonka piti syntyä, Sovittajan, joka on nyt tuleva maan päälle.”

Syntyi hiljaisuus. Sitten vaimo puhui jälleen, ja hänen äänensä tuntui voimistuvan lause lauseelta.

”Se tulee olemaan vaikeaa, Tony.”

”Kyllä me siitä selviydymme jollakin tavoin, rakkaani, niin kauan kuin meillä on toisemme.”

”Se tulee olemaan vaikeampaa kuin kuvitteletkaan.”

Rouva Eustace parani nopeasti, eikä hänen miehensä ilolla ollut rajoja. Hänen antoi kunnian tapahtuneesta kokonaan Tavernerille, vaikka itse asiassa Taverner ei ollut tehnyt muuta kuin seurannut vierestä itsestään kehkeytyvää elämän ja kuoleman näytelmää. Niin kuin ihminen, joka elää asioiden pintakerroksissa ja ylpeilee asiallisuudestaan, Eustace unohti pian tapahtumien sisäisen puolen. Hänen vaimollaan oli ollut unitauti, ja nyt hän, Jumalan kiitos, oli päässyt siitä yli, ja siksi hän iloitsi, ja hänellä olikin paljon ilon aihetta. Ensinnäkin hänet oli ylennetty rykmentin alaisuudesta tärkeään hallinnolliseen virkaan monien häntä itseään vanhempien esimieheksi. Sen lisäksi hänestä oli serkkunsa äkillisen kuoleman johdosta tullut arvonimen todennäköinen perijä. Kolmanneksi, kaiken ilon kruununna, näytti siltä, että tämä nimi ei kuolisi hänen myötään.

Menimme syömään päivällistä heidän kanssaan päivää ennen heidän laivamatkaansa. Eustace oli seitsemännessä tivaassa, ja onnittelusähkösanomia saapui pitkin ateriaa. Etäinen ja jäykkä ilme ei ollut häipynyt hänen vaimonsa kasvoilta, joihin se oli tarttunut matkalla muille olemassaolon tasoille. Hänen silmissään ei ollut iloa lukuun ottamatta mielihyvää, jota

hän koki todistaessaan miehensä riemua, ja jokseenkin alakuloista hymyä, joka muistutti sellaisen ihmisen ilmettä, joka näkee rakastamansa lapsen hamuten kiihkeästi yhdentekevää rihkamaa.

Sen jälkeen emme kuulleet heistä mitään, kunnes juorut kertoivat uutisia.

”Oletteko kuullut, mitä Eustaceille on tapahtunut?” kysyi muuan kerhoni jäsen. ”Hän on nyt kenraali Eustace. Heidän lapsensa on sysimusta. Nyt kaikki ihmettelevät, mitä hän aikoo tehdä. Se olisi merkinnyt hänen eroaan, ellei hänellä olisi ollut niin suurta vaikutusvaltaa kapinoivaan kansanjoukkoon, jota kukaan muu ei pystysi käsittelemään yhtä hyvin. En voi käsittää, kuinka hän on tullut toimeen sikäläisten kanssa niin hyvin. Hän ei ole sanottavan tahdikas ja vielä vähemmän älykäs. Joka tapauksessa hän näyttää olevan paikallisten kanssa hyvissä väleissä. Mutta sääli vaimoa, eikö totta? Tavattoman viehättävä nainen. Kuin kirkon lasimaalaus! Minä en jaksa käsittää, miten se on ollut mahdollista.”

Muutamia vuosia myöhemmin Eustacen perhe tuli jälleen näyttämölle. Mies oli nyt saavuttanut serkultaan perimänsä baronetin arvon, ja hän oli myös hyvin korkea-arvoinen mies Intian hallinnossa, mutta hän oli muutoinkin muuttunut. Hänen tukkansa oli lumivalkea, ja hänen kasvonsa olivat ennenaikaisesti vanhentuneet, niissä oli syviä juovia, ja silmät olivat painuneet syvälle. Oli omituista todeta, että lady Eustace oli muuttunut paljon vähemmän. Hän oli nyt niin henkevoitynyt, ettei hän enää tuntunut kuuluvan lainkaan tämän maailman piiriin. Ymmärsin, että hän eli eristynyttä elämää ottamatta osaa sosiaaliin rientoihin, jotka tavallisesti kuuluvat hänen asemassaan oleville naisille.

Heidän mukanaan oli viisivuotias lapsi, jolla oli sysimusta tukka, oliivinruskea iho, solakat jäsenet ja merensiniset silmät. Ne olivat omituisimmat silmät, mitä ikinä olen nähnyt lapsen kasvoissa, sillä ne olivat syvät ja siniset kuin meri – ne olivat Lännen silmät Idän kasvoissa. Ihmettelin itsekseeni, mitä saattoi nähdä sielu, joka katseli itäistä synnyinmaatansa länsimaisin silmin.

Eustace veti minut sivummalle. Näytti siltä, että hän halusi keventää sydäntään jollekulle, joka tunsu tarinan alkuvaiheet. Viitaten lapseen, joka oli äitinsä luona, hän sanoi:

”Voitte arvata, mitä se merkitsi meille, meidän asemassamme, vai mitä? En piittaa siitä omasta puolestani, mutta se on niin raskasta vaimolleni. Kuin joutuisi ristiinnaulituksi”, hän lisäsi.

Kuulin äidin äänen puhuvan Tavernerille.

”Tekin huomaatte sen?” hän sanoi hiljaa. ”Eikö se ole ihmeellistä? Mitä minä, nainen monien joukossa, olen tehnyt ansaitakseni tämän?”

Sitten kääntyen lapsen puoleen hän jatkoi: ”Tiedätkö, rakkaani, kuka tämä herra on?”

”Kyllä”, lapsi vastasi. ”Hän on Yksi Meistä, niin kuin jo sain sinulle.”

”Kumma luontokappale”, sanoi isä ja taputti poikansa päätä. ”Oletko jälleen tavannut yhden ystävästäsi?”

KYMMENES LUKU

MEREN HOUKUTUS

”Tiedätkö mitään stigmoista?” kysyi keskustelukumppanini.

Kysymys oli kovin odottamaton niissä olosuhteissa. En ollut onnistunut kiertämään erään vanhan opiskelutoverini illanviettokutsua. Hän oli hoitanut sodasta lähtien pitkäveteistä virkaa erään julkisen laitoksen lääkärinä, johon toimeen hän mielestäni sopi erinomaisesti. Nyt istuin vastapäätä häntä vaatimattoman illallispöydän ääressä hänen asunnossaan, joka oli suuressa, likaisenpunaisista tiilistä rakennetussa linnoituksessa, mistä avautui näköala laajalti yli Etelä-Lontoon rähjäisen joutomaan.

Yllätyin niin, että hänen oli toistettava kysymyksensä ennen kuin vastasin siihen.

”Tiedätkö mitään stigmoista? Hysterisperäisistä stigmoista?” hän sanoi uudelleen.

”Olen nähnyt teeskenneltyjä kasvannaisia”, vastasin. ”Ne ovat jokseenkin yleisiä, mutta en ole koskaan nähnyt varsinaisia haavoja, jollaisia pyhimyksillä väitetään olleen.”

”Mistä arvelisit niiden johtuvan?” toverini kysyi.

”Itsesuggestiosta”, vastasin. ”Mielikuvituksesta, joka on niin eloisa, että se vaikuttaa ruumiin kudoksiin.”

”Eräällä sairaalani osastolla on tapaus, jonka haluaisin näyttää sinulle”, hän sanoi. ”Eriskummallinen tapaus. Luulen, että kyseessä on hysterisperäinen stigmatisaatio, muulla tavalla en osaa sitä selittää. Tänne tuotiin pari päivää sitten tyttö, jolla oli

olkapäässä ampumahaava. Hän tuli tänne otattamaan luodin haavastaan, mutta ei tahtonut kertoa, kuinka oli saanut haavansa. Otimme hänet vastaan, mutta emme löytäneet luotia, mikä oli varsin hämmentävää. Hän oli puolittain horrostilassa, minä tietenkin arvelimme johtuvan verenvuodosta, ja pidimme hänet siis täällä. Tietenkään tässä ei ole mitään omituista paitsi se, ettemme onnistuneet löytämään luotia. Sellaista kuitenkin sattuu myös silloin, kun käytettävissä on parhaat välineet, ja meidän laitteissamme on paljon parantamisen varaa. Mutta nyt tulee tapauksen kummallisoin puoli. Istuin täällä kaikessa rauhassa viime yönä yhdentoista ja kahdentoista välillä, kun kuulin huudon. Siinäkään ei toki ole mitään omituista ottaen huomioon seudun luonteen. Mutta minuutin tai parin kuluttua minulle soitettiin, että minua tarvittiin sairaalassa. Sinne saavuttuani sain selville, että tämä tyttö oli saanut toisen ampumahaavan. Kukaan ei ollut kuullut laukausta, kaikki ikkunat olivat eheät, ja hoitaja aivan hänen lähellään. Kun otimme hänestä röntgenkuvan, emme taaskaan löytäneet luotia, mutta hänen olkapäähänsä oli porautunut selvä reikä, ja – kummallisinta kaikista – siitä ei tullut pisaraakaan verta. Mitä arvelet tästä?”

”Jos olet varma, että mikään ulkonainen tekijä ei selitä tapahtunutta, niin ainoaksi olettamukseksi jää sisäinen tekijä. Onko hän hysteriaan taipuvaa tyyppiä?”

”Selvästi. Hän näyttää siltä kuin olisi astunut ulos jostakin Burne-Jonesin maalauksesta. Sitä paitsi hän on ollut joka yö horrostilassa tunnin tai enemmänkin. Tällaisessa tilassa ollessaan hän kehitti toisen haavansa. Etkö tahtoisitulla katsomaan häntä? Tahtoisin kuulla mielipiteesi. Tiedän, että olet opiskellut psykoanalyysia ja muuta sellaista, mikä menee minun asian-tuntemukseni ulkopuolelle.”

Seurasin häntä osastolle, ja siellä tapasimme yksinkertaisessa sairaalavuoteessa lepäämässä tytön. Hän lepäsi pää karkeaa pielusta vasten, silmät suljettuina ja huulet puoliavoimina kuin Rossettin näkemys *Beata Beatrixista*, paitsi että hänen hunajanvärinen tukkansa lainehti pieluksella kuin meriruoho. Kun hän aukaisi silmänsä, ne olivat vihreät kuin kallioita nähty merivesi.

Osastolla vallitsi hiljaisuus, sillä sairaalapotilaat pannaan nukkumaan verratien varhain, ja ystäväni viittasi hoitajaa tuomaan sermejä vuoteen ympärille, jotta voisimme tutkia potilasta muita häiritsemättä. Kuten toverini oli kertonut, työllä oli kaksi selvää ampumahaavaa, toinen tuoreempi. Niiden sijainnista ja läheisyydestä päätelin, että ne oli suunnattu haavoittamaan, mutta ei surmaamaan. Itse asiassa taitava tarkka-ampuja oli ampunut häntä ”siipeen”. Vain olosuhteet, joissa toinen ampumahaava oli ilmestynyt, tekivät tapauksesta mielenkiintoisen muutoinkin kuin rikoksen kannalta.

Istuuduin tuolille vuoteen viereen, ja aloin puhua hänelle koettaen voittaa hänen luottamuksensa. Hän tuijotti minuun uneliaana omituisine merenvihreine silmineen ja vastasi kysymyksiini melko auliisti. Hän vaikutti omituisen etäännyneeltä ja välinpitämättömältä sen suhteen, mitä me hänestä ajattelimme, ikään kuin hän olisi omassa kaukaisessa maailmassaan, josta hän kernaasti puhui jokaiselle, jota se kiinnosti.

”Näettekö usein unia?” esitin tavanmukaisen kysymykseni.

Tämä näytti olevan tytölle mielenkiintoinen aihe.

”Oi, kyllä”, hän vastasi, ”näen hirvittävän paljon unia. Olen aina nähnyt unia, niin kauan kuin muistan. Minusta tuntuu, että ne ovat elämäni todellisin osa – ja myös paras”, hän lisäsi hymyillen, ”joten miksen katselisi niitä?”

”Näyttää siltä, että unenne ovat äskettäin vieneet teidät varaan”, sanoin kokeeksi.

Hän loi minuun terävän katseen kuin tutkiakseen, paljonko tiesin, ja sittenhän sanoi mielteliäästi:

”Niin, minä en saa enää mennä sinne. Mutta luulen, että kuitenkin menen”, hän lisäsi salaperäisesti hymyillen.

”Voitteko mennä minne haluatte unissanne?” kysyin.

”Joskus”, hän vastasi ja oli sanomaisillaan enemmän, kun huomasi toverini hämmästyneet kasvot, ja sanat kuolivat hänet huulilleen. Näin, että tyttö oli niitä, joista Taverner käytti sanoja ”yksi meistä”, ja mielenkiintoni oli herännyt. Säälin tätä hienostunutta, taiteellisen näköistä tyttöä tässä köyhässä ympäristössä, missä hänen suuret, hohtavat silmänsä olivat kuin hikkiin suljetun luontokappaleen, ja sanoin:

”Mitä työtä teette?”

”Olen kauppa-apulainen”, hän vastasi hymyn karehtiessa suupielissä, ”tarkalleen ottaen kangaskaupassa. Hänen sanansa ja olemuksensa olivat siinä määrin ristiriidassa hänen itsestään antamansa kuvauksen kanssa, että asia alkoi kiinnostaa minua yhä enemmän.

”Minne menette, kun pääsette täältä?” utelin.

Hän katsoi väsyneesti kuin pitkän matkan takaa hymynhäiveen yhä väikkyessä hänet suupielissään.

”Takaisin unelmiini luullakseni”, hän vastasi. ”En usko voivani mennä minnekään muualle.”

Tiesin Tavernerin olevan hyvin antelias puutteenalaisten sairaiden tapauksissa, varsinkin jos he olivat ”hänen sukuaan”, ja olin varma, että olisi kiinnostunut sekä tytön persoonallisuudesta että tämän omituisista haavoista, ja sanoin:

”Tahtoisitteko tulla erääseen toipilaskotiin Hindheadiin, kun pääsette täältä?”

Hän tuijotti minuun kotvan omituisine hohtavine silmineen: ”Hindhediin?” hän toisti. ”Millainen paikka se on?”

”Nummea”, vastasin. ”Kanervikko ja mäntyjä, tiedättehän. Se on virkistävä ja voimia antava paikka.”

”Jospa se olisi meren rannalla!” hän huudahti kaipaavasti. ”Kallioranta, peninkulmien päässä ihmisasunnoista, missä Atlantin aallot vyöryvät ja merilinnut lentävät ja kirkuvat. Jos se vain olisi meren rannalla, niin minä tulisin heti! Nummet eivät ole minun seutujani. Minä kaipaen merta, se on minulle elinehto.”

Hän lopetti äkkiä, ikään kuin olisi pelännyt sanoneensa liian paljon, ja lisäsi sitten: ”Älkää pitkö minua kiittämättömänä. Lepo ja paikanvaihdos olisivat suureksi helpotukseksi. Niin, olisin kiittollinen, jos saisin suosituskirjeen hoitokotiinne varten...” Hänen äänensä häipyi hiljaisuuteen, ja hänen silmänsä, jotka näyttivät enemmän merenvihreiltä kuin ennen, tuijottivat mitään näkemättä kaukaisuuteen, missä varmaankin lokit lentelivät ja huutelivat ja Atlantin aallot vyöryivät lännestä päin.

”Hän on jälleen mennyt tajuttomaksi”, isäntäni sanoi. ”Ilmeisesti hänen tavanmukainen aikansa vaipua horrokseen koitti juuri.”

Katsellessamme häntä hän veti syvään henkeä, ja sitten hengitys tuntui taukoavan. Se lakkasi niin pitkäksi ajaksi, että olin ehdottamaisillani tekohengitystä, vaikka valtimo jatkoi säännöllisesti lyömistään. Sitten hän kuitenkin henkäisi syvään ulos, ja keuhkot ryhtyivät jatkamaan työtään syvin, rytmillisin hengähdyksin. Jos tarkkailee toisen hengitystä kiinteästi, huomaa, että itse alkaa hengittää samassa rytmissä. Rytmä, johon nyt huomasin mukautuvani, oli varsin epätavallinen, ja kuitenkin se ei ollut vieras. Olin hengittänyt samassa rytmissä

aikaisemminkin, ja etsin alitajuisesta muististani selitystä. Yhtäkkiä löysin sen. Se oli aallokossa uivan ihmisen hengitys. Ilmeisestikin hengitystauko edusti sukellusta. Tyttö uneksi merestään.

Olin syventynyt ongelmaan siinä määrin, että olisin saattanut istua koko yön tytön vuoteen vierellä pohtimassa salaperäisen ampujan arvoitusta, ellei isäntäni olisi koskettanut minua olkapäähän.

”Parasta lähteä liikkeelle”, hän sanoi. ”Ylihoitaja, ymmärrät-hän.” Seurasin häntä ulos pimennetyltä osastolta.

”Mitä arvelet tästä?” hän kysyi innokkaasti, kun olimme käytävässä.

”Ajattelen samaa kuin sinä”, vastasin, ”että kyseessä on stig-matisaatio. Asia kuitenkin kaipaa enemmän tutkimista kuin mikä tänä yönä on mahdollista suorittaa. Haluaisin olla yhteydessä tyttöön, jos sallit.”

Hän salli sen mielellään kuvitellen nimensä *Lancetin* palstoilla sen epäilyttävän kunnian ympäröimänä, joka tulee harvinaisten tapausten esittelijöille. Se oli siunattu poikkeama hänen elämänsä yksitoikkoisuudessa, ja luonnollisesti hän oli siitä iloinen.

Sitä, mitä nyt seuraa, pidetään varmasti mitä omituisempana yhteensattumana. Koska muutamia tällaisia sattumia on kuvailtu näissä muistiinpanoissa, minulla ei arvattavastikaan ole suurta todenpuhujan mainetta. Mutta Taverner väitti aina, että eräät yhteensattumat, varsinkin ne, jotka voitiin ymmärtää järkeväen Kaitselmuksen tarkoituksia palveleviksi, eivät olleet niin sattumanvaraisia kuin miltä näyttivät. Ne johtuivat syistä, jotka vaikuttivat hienoimmilla olemisen tasoilla ja joista saatettiin aineellisessa maailmassamme havaita vain vaikutukset. Hän väitti myös, että ne meistä, jotka olivat kosketuksissa

näkymättömän maailman kanssa, niin kuin hän oli ja mihin minäkin häntä avustaessani olin joutunut, voivat joutua tuon maailman salaisiin virtauksiin ja siten samalla kosketuksiin niiden kanssa, joilla oli samanlaisia tavoitteita. Olin liian usein nähnyt Tavernerin noukkivan ihmisiä näennäisesti aivan umpimähkään ja saapuvan näennäisesti aivan sattumalta psykologisesti ratkaisevalla hetkellä. En voinut enää epäillä joidenkin hänen kuvailemiensa lakien vaikutusta, vaikka en ymmärräkään niiden toimintaa enkä aina tunnista niitä tapahtumahetkellä. Näkymättömän Käden voi nähdä vain etäisyyden päästä.

Siispä saadessani Hindheadissa Tavernerilta erään tehtävän suoritettavaksi päättelin, että suunnitelmani stigmatisaatiotapauksen tutkimisesta piti jättää toistaiseksi, ja karkotin asian mielestäni.

”Rhodes”, hän sanoi, ”pyydän sinua suorittamaan erään tehtävän puolestani. Tahtoisin tehdä sen itse, mutta minun on tällä hetkellä tavattoman vaikeaa päästä lähtemään täältä, ja sinä tunnet nyt tarpeeksi menetelmiäni, jotta voit terveellä järjelläsi, johon luotan enemmän kuin monien ihmisten yliaistillisiin kykyihin, antaa asiasta raportin ja mahdollisesti toimia ohjeideni mukaan.”

Hän ojensi minulle kirjeen. Se alkoi: ”Hyvä veli G. H.”, ja jatkui pitemmittä esipuheita: ”Se, mistä varoitit minua, on tapahtunut. Olen joutunut tilanteeseen, jossa omat taitoni ja tietoni eivät riitä, ja ellet voi auttaa minua, olen pian hukunut mies sekä kirjaimellisesti että vertauskuvallisesti. En pääse lähtemään täältä tullakseni luoksesi. Etkö mahdollisesti voisi tulla tänne?” Kirje päättyi Vergilius-sitaattiin, jolla näytti olevan kovin vähän merkitystä tässä yhteydessä.

Suostuin Tavernerin pyyntöön arvellessani, että edessäni olisi seikkailu. Minun piti tehdä pitkä matka, ja kun juna pysähtyi

määräasemalle talvisen aamun harmaassa hämärässä, saatoin haistaa pistävän ja suolaisen merilevän hajun, jota tuuli kantoi suoraan lännestä. Minusta on aina jollakin tavalla jännittävää tulla meren rannalle ja saada merestä ensimmäinen pilkahdus, ja ajatuksissani palasin toisen yksinäisen sielun luo, tytön, jolla oli kasvot kuin suoraan Rossettin maalauksesta ja joka makasi karkeassa vuoteessa Etelä-Lontoon kolkossa erämaassa.

Hän oli elävästi mielessäni, kun astuin ummehtuneisiin neli-pyöräisiin vaunuihin, jotka olivat ainoat, mitkä asema voi tarjota kesäisen matkailusesongin päätyttyä, ja ajoin niillä autoita ja tuulisia katuja meren rantaan. Aallonmurtajien jono häämötti harmaana kertyvän pimeyden lävitse, kun jätimme asfaltin ja täysihoitolat taaksemme ja ajoimme rantatietä kaupungin takana oleville tulvaveden rakentamille tasangoille. Äkkiä tie alkoi kiemurrella ylöspäin kohti rantakallioita, ja kuulin hevosen läähättävän tien jyrkentyessä, kunnes pimeydestä kuuluva huuto pysähdytti matkamme. Viittakauluksiseen takkiin verhoutunut hahmo ilmaantui vaununlyhtyjen valoon, ja ääni, jossa oli se vaikeasti määriteltävä sävy, jonka Oxford aina tartuttaa mieheen, tervehti minua nimeltä ja kehotti astumaan vaunuista.

Vaikka en nähnyt merkkejä asutuksesta, noudatin kehoitusta, ja ajaja poistui tuuliseen pimeyteen käsitellen vaunuja taitavasti ja jätti minut näkymättömän isäntäni seuraan. Hän otti matkalaukkuni, ja lähdimme suoraan rantakallion kielekettä kohti, sikäli kuin saatoin nähdä kulkiessani eteenpäin tuulta vasten nojaten. Näkymätön aallokko möyrysi ja mylvi allamme, ja minusta tuntui, että me molemmat hukkuisimme.

Äkkiä kuitenkin tunsin polun jalkojeni alla.

”Pysytelkää kallion kupeessa”, isäntäni huusi korvaani. (Seuraavana päivänä ymmärsin, miksi.) Ja me sukelsimme kallion-

kielekkeen harjan yli ja aloimme laskeutua sen rinnettä. Näin jatkoimme kulkuamme suunnattoman pitkän matkan, niin kuin minusta tuntui – myöhemmin kuulin, että kyseessä oli neljännesmaili – ja sitten kuulin hämmästykseni lukon kielien kilahtavan. Oli niin pimeää, etten voinut nähdä mitään, mutta lämmin ilma iski vasten kasvojani, ja tiesin olevani suojassa. Kuulin isäntäni hapuilevan tulitikkuja, ja kun valo leimahti palamaan, huomasin olevani avarassa huoneessa, joka oli ilmeisesti louhittu kallionseinämään ja joka oli sisustettu erittäin mukavasti: kirjahyllyjä, lämpimiä verhoja, persialaisia mattoja lattian sileällä kivetyksellä ja ajopuita palamassa avonaisessa takassa. Toverini potkaisi jalallaan tulen roihumaan täyteen liekkiin. Tämä kaikki oli niin hämmästyttävän vastakohtaista synkälle ja vaaralliselle tulolleni, että henkeäni salpasi.

Isäntäni hymyili. ”Pelkäänpä”, hän sanoi, ”että valmistauduitte siihen, että teidät murhattaisiin. Minun olisi pitänyt selittää teille, millainen asunto on. Olen itse niin tottunut siihen, ettei mieleeni juolahda, että se saattaa muista tuntua omituiselta. Tämä on vanha salakuljettajien pesä, ja koska se on hakattu kallioon, se soveltuu erittäin hyvin työhöni.”

Istuuduimme nauttimaan ateriaa, joka jo oli valmiina pöydällä, ja minulla oli tilaisuus tutkia isäntäni ulkomuotoa. En voinut erottaa, oliko hän ikämies, joka oli säilyttänyt nuorekkuutensa, vai ennen aikojaan vanhentunut nuorukainen. Hänen sielullinen kypsyytensä sai minut kuitenkin kallistumaan edellisen oletuksen puolelle, sillä sellainen luonteen kehittyminen oli mahdollista vain laajojen kokemusten nojalla ihmisten ja asioiden parissa.

Hänen kasvoissaan oli jotakin lakimiesmäistä, mutta hänen kätensä olivat taiteilijan. Olin tavannut tämän yhdistelmän

usein ennenkin Tavernerin ystäväissä, sillä älykkö, jolla on taipumusta mystiikkaan, yleensä päätyy harjoittamaan salatieteitä. Hänen tukkansa oli melkein valkoinen ja muodosti omituisen vastakohdan hänen tuulen parkitsemille kasvoilleen ja tummille, sähköyville silmilleen. Hänen vartalonsa oli laiha, atleettinen ja yli keskimittainen, mutta hänen liikkeissään ei ollut nuoruuden joustavuutta, vaan pikemminkin julkisuudessa esiintymään tottuneen miehen harkittua arvokkuutta. Hän oli kiinnostava ja vaikuttava persoonallisuus, mutta hänessä ei näkynyt jälkeäkään ahdingosta, jota olin odottanut hänen kirjeessä perusteella.

Aterian jälkeen sytyttämiemme piippujen myötä keskustelu kävi pian tuttavallisemmaksi. Istuttuamme hetken lämpimässä, takkatulen valaisemassa hiljaisuudessa isäntäni näytti tehneen päätöksensä. Kohenneltuaan asentoaan vaivautuneesti useita kertoja puhkesi lopulta puhumaan:

”Niin, tohtori, te olette täällä työn, ette huvin vuoksi, joten on parasta jättää jaarittelu. Oletan, että olen mielestänne verraten tervejärkinen tällä hetkellä?”

Nyökkäsin.

”Kello yhdentoista aikaan teillä on ilo nähdä minun muuttuvan sekapäiseksi.”

”Ettekö tahdo kertoa, millaisia kokemuksia teillä on?” kysyin.

”Te ette ole meikaläisiä”, hän vastasi (olin luultavasti jättänyt jonkin merkin huomiotta), ”mutta nautitte varmasti Tavernerin luottamusta, sillä muutoin hän ei olisi lähettänyt teitä. Aion puhua teille avoimesti. Myönnätte kai, että taivaassa ja maassa on enemmän kuin mitä lääketieteellisissä koulukunnissa opetetaan?”

”Kukaan ei voi rehellisesti katsoa elämää silmiin myöntämättä sitä”, vastasin. ”Kunnioitan sitä, mikä on näkymätöntä, joskaan en voi väittää ymmärtäväni sitä.”

”Hyvä mies”, oli vastaus, ”teistä on minulle enemmän apua kuin toisesta salatieteilijästä, joka saattaisi rohkaista minua harhaluuloissani. Tahdon tosiasioita, en kuvitelmia. Kun kerran voin varmistua siitä, että olen harhan lumoissa, voin kerätä voimani. Epävarmuus mitätöi yritykseni.”

Hän vilkaisi kelloonsa, vaiken ja pakotti itsensä *in medias res*.³

”Olen tutkinut elementaaliivoimia. Luultavasti tiedätte, mitä se merkitsee? Puolittain älyllisiä olentoja, jotka ovat luonnonvoimien takana. Me jaamme ne neljään luokkaan – maahan, ilmaan, tuleen ja veteen. Nyt minä olen maata, maallinen.”

Kohotin kysyvästi kulmakarvojani, sillä hänen ulkomuotonsa oli ristiriidassa määritelmän kanssa.

Hän hymyili. ”En puhunut lihasta, lihallisuudesta. Se on aivan toinen asia. Mutta horoskoopissani on viisi planeettaa maamerkeissä, ja tästä johtuu, että luontoni on sidottu asioiden muodolliseen puoleen. Tasoittaakseni tätä yritin päästä luonnon virtaavaan puoleen, elementaaliveden yhteyteen. Ja se onnistui.” Hän vaiken ja paineli hermostuneesti tupakkaa piippunsa pesässä. ”Mutta en ainoastaan minä ole päässyt vesi-elementaalien yhteyteen, vaan myös ne ovat päässeet yhteyteen minun kanssani. Muuan varsinkin.” Piippu vaati jälleen huomiota.

”Se oli mitä eriskummallisin, ilahduttava kokemus. Tuntui kuin olisin saanut kaiken sen, mikä minulta puuttui. Olin kokonainen, täynnä elinvoimaa, yhteydessä kosmisiin voimiin. Sain itse asiassa kaiken, mitä olin turhaan etsinyt avioliitosta.

³ menemään suoraan asiaan. – Toim. huom.

Mutta – ja pulma on juuri tässä – se olento, joka kutsui minua, oli vedessä, ja minun piti tavata hänet vedessä. Vuorovedet kiertävät tätä niemeä raivokkaasti, eikä yksikään uimari voisi selviytyä niistä, ei edes tyynellä säällä. Öiseen aikaan ja myrskyssä, jolloin hän tavallisesti tulee, se merkitsisi varmaa kuolemaa. Mutta hän kutsuu minua, ja hän tahtoo minun tulevan hänen luokseen, ja jonakin tällaisena yönä teenkin sen. Se on minun ahdistukseni syy.”

Hän vaikenä, mutta hänen ilmeistään näin, että hän aikoi jatkaa, enkä keskeyttänyt häntä.

Hän kumartui ja otti takan vierestä esineen, jonka antoi minulle. Se oli pieni sulatusastia, jossa oli ilmeisesti sulatettu hopeaa.

”Te nauratte, kun kerron, mihin olen sitä käyttänyt. Va-laakseni hopealuoteja – hopealuoteja, joilla ampua.” Hän kätki kasvonsa käsiinsä. ”Hyvä Jumala, minä koetin murhata hänet!” Tunteen portit avautuivat, ja näin, että hänen olkapäänsä vavahtelivat.

”Näin hänet, kun hän ui kuutamossa, ja kun hänen olkapäänsä nousi vedestä, minä ammuin häntä sen valkeaan kaarteeseen, valkeaan kuin vaahto mustassa vedessä. Ja hän hävisi. Sitten luulin, että olin surmannut sen, jota rakastin. Olisin antanut taivaan ja maan saadakseni hänet takaisin, uidakseni hänen luokseen ja hukkuakseni hänen kanssaan. Olin kuin hullu. Kuljeskelin rantoja päiväkaudet. En voinut syödä enkä nukkua. Ja sitten hän tuli uudelleen, ja minä tiesin, että kyseessä oli jommankumman henki, ja minä, maasta kun olen, tarrauduin muotojen elämään ja ammuin häntä toisen kerran. Ja nyt olen tuskissani. Minä rakastan häntä, minä kaipaen häntä, minä kutsun häntä näkymättömistä. Ja kun hän tulee luokseni, odotan häntä kivääri kädessä.”

Hän vaikeni äkkiä ja jäi jäykistyneenä tuijottamaan riutuvan tulen sydämeen tyhjä piippu kädessään. Silmäsin vaivihkaa kellooni ja huomasin, että se oli yksitoista. Hänen aikansa oli tullut.

Hän nousi, kulki huoneen halki ja veti syrjään peräseinän verhot, joiden takaa paljastui saranaikkuna. Hän avasi sen, istuutui ikkunalaudalle ja tuijotti hievahtamatta ulkopuolella vallitsevaan pimeyteen. Menin hiljaa hänen taakseen, mistä voin nähdä, mitä ulkona tapahtui, ja tarttua häneen, jos se osoittautuisi tarpeelliseksi.

Odotimme hetken. Pilvet kiiruhtivat kuun yli antaen silloin tällöin sen loisteen valua hopeisena virtana, mutta useimmiten kätkien sen kasvot ja jättäen meidät tämän aaltojen pieksemän rannan mouruavaan ja musertavaan pimeyteen.

Se oli totisesti ”ikkuna kadotettu, etäinen, auennut ulapoilte satumaiden”⁴ En ikinä unohda tätä vigiliaa. Vain nousevia vesimassoja silmäkantamiin, kuutamaisen vaahdon täplittäminä siellä, missä karit olivat, nousuveden peitossa, joka kuo-hui allamme kuin vesimyllyn kouru. Toverini hienopiirteisillä kasvoilla, jotka hahmottuivat siluettina veden hopeista pintaa vasten, näkyi roomalaisen keisarin kuvapatsaan rohkeus ja liikkumattomuus.

Hän ei liikahdanutkaan, hän oli kuin kiveen veistetty, kunnes näin hänen värähtävän ja tiesin, että hän oli löytänyt etsimänsä. Siristin silmiäni nähdäkseni, mikä oli herättänyt hänen huomionsa, ja aivan oikein: kuutamon valossa ui jokin. Lähestyen meitä karien lomitse, valkoisen olkapään noustessa joka vetäisyllä aivan kuten isäntäni oli kuvannut, lähemmäs, lähemmäs, siellä missä yksikään elävä sielu ei olisi voinut uida tuon villin

⁴ Sitaatti John Keatsin runosta *Satakielelle* (To a Nightingale, 1819). Suomentanut ja julkaistu antologiassa *Tuhat laulujen vuotta* (Werner Söderström Osakeyhtiö, 1957, suomentanut & toimittanut Aale Tynni). – Toim. huom.

vuoroveden keskellä, yhä vain, kunnes se oli alle kolmenkymmenen jalan päässä kallionseinämän juuresta, saatoin erottaa naisen, jonka hiukset valuivat aalloille kuin meriruoho.

Mies kurkotti käsivartensa ikkunalaudalta kohti uimaria. Peläten että hän horjahtaisi ikkunasta kiersin hiljaa käteni hänen ympärilleen ja vedin hänet huoneeseen. Näytti siltä, että hän ei ollut tietoinen läsnäolostani ja alistui otteeseeni kuin olisi ollut unessa. Laskin hänet varoen lattialle, mihin hän jäi makaamaan liikkumattomana ja horroksessa. Kumarruin tunnustelemaan hänen pulssiaan ja laskiessani sen hitaita lyöntejä kuulin äänen, joka sai minut pidättämään henkeäni ja kuuntelemaan. Tuntui kuin meri olisi noussut ja täyttänyt huoneen, eikä kuitenkaan aineellinen meri, vaan sen haamu, varjomainen, käsin koskematon merivesi virtasi aaltona kattoa myöten, ja meren olennot katsoivat huoneeseen ulkoapäin.

Silloin näin ikkunalla naisen hahmon. Se oli selvästi näkyvissä kirkkaasti loistavana vihreässä kajossa, joka oli kuin meren pohja. Tukka aaltoili kuin meriruoho, olkapäät hohtivat kuin marmori, kasvot olivat kuin unestaan heränneen *Beata Beatrixin*, ja silmät olivat kuin kalliolta nähty merivesi, ja totta kai siinä olivat myös häntä haavoittaneitten hopealuotien jäljet.

Katsoimme toisiamme silmiin, ja olen varma, että hän näki minut yhtä selvästi kuin minäkin hänet ja että hän tunsu minut, sillä sama heikko hymy, jonka olin nähnyt aikaisemmin, karrehti hänen huulillaan. Puhuin kuin olisin puhutellut tietoista olentoa.

”Älä koeta ottaa häntä tällä tavalla”, sanoin, ”tai muutoin surmaat hänet. Luota minuun, minä järjestän asiat. Selitän kaiken.”

Hän katsoi minuun noine kummallisine merenvihreine silmineen kuin olisi tahtonut tunkeutua sieluuni asti. Ilmeisesti

tyytyväisenä hän perääntyi, ja varjomainen merivesi virtasi pois hänen perässään, kunnes huone oli tyhjä.

Tullessani tajuihin näin isäntäni kysyvät silmät, jotka tuijottivat minuun hänen istuessaan tuolissa piippua poltellen.

”Parantaja, paranna itsesi!” hän sanoi.

Nousin kankeasti paikaltani ja siirryin tuoliin sytyttäen turtunein sormin savukkeen. Muutamat rauhoittavat sauhut tynnyttivät hermoni ja tekivät ajattelun mahdolliseksi.

”No niin, tohtori”, kuului isäntäni ystävällisesti kujeileva ääni, ”mikä on diagnoosinne?”

En vastannut heti, sillä ymmärsin, että merkitsi paljon, mitä sanoisin.

”Jos kertoisin, että viime yönä olin saman tytön vuoteen ääressä, jonka näimme uivan tuolla, ja että hänellä oli olkapäässä kaksi ampumahaavaa, mitä sanoisitte?”

Hän kumartui eteenpäin huulet raollaan, mutta niiltä ei tulut äännähdystäkään.

”Jos sanoisin, että haavat syntyivät itsestään ilman ulkoista aiheuttajaa ja että lääkäri piti niitä hysteerisperäisinä stigmoina, miten selittäisitte sen?”

”Hyvä luoja”, hän huudahti, ”se kuulostaa heijastumistapaukselta. Tapasin useita samanlaisia tapauksia skotlantilaisissa oikeudenkäyntiasiakirjoissa 1500-luvulta. Niissä kerrottiin usein noidista, jotka saattoivat irrottaa astraalisen kaksoisruumiinsa aineellisesta ruumiistaan, ja näin ollen ilmestyä matkan päähän. Jotakin sen kaltaista oli minullakin mieleni taka-alalla, kun tein hopealuodit. Maaseudulla vanhat ihmiset uskovat, että noidan voi ampua vain hopealuodilla. Lyijy ei heihin tehoa. Mutta tarkoitatteko, että olette nähnyt – nähnyt ilmielävänä – saman naisen, jonka astraaliruumiin näimme tuolla meressä? Totisesti, tohtori, se on liian kova pähkinä minun

purtavakseni! En usko koskaan sisimmässäni ajatelleeni, että asiat, joita tutkin, olivat todellisia. Luulin, että ne olivat vain tajunnantiloja.”

”Mutta eivätkö tajunnantilat ole todellisia?”

”Kyllä, tietysti, omalla tasollaan, siinä on salatieteen koko opetus. Mutta ajattelin aina, että ne olivat täysin subjektiivisia, mielikuvituksen kokemuksia. Mieleeni ei koskaan juolahtanut, että joku toinen voisi jakaa nämä kokemukset.”

”Te, tai oikeastaan me molemmat olemme ilmeisesti osallistuneet tämän tytön uniin. Hän nimittäin pakenee kolkosta arkitodellisuudestaan kuvittelemalla uivansa meressä.”

”Kertokaa minulle hänestä – millainen hän on? Missä tapasitte hänet?”

”Ennen kuin vastaan kysymykseenne, kertoisitteko itse, miksi kysytte tätä? Tahdotteko päästä eroon hänestä? Jos näin on, voin luultavasti suostutella hänet jättämään teidät rauhaan.”

”Tahdon tutustua häneen”, kuului vastahakoinen vastaus. ”Tulin taannoin pahasti petetyksi, enkä vuosikausiin ole puhunut kenenkään naisen kanssa, mutta tämä – tämä vaikuttaa toisenlaiselta. Niin, tahtoisin tutustua häneen. Sanokaa, kuka hän on? Mikä hän on? Mikä hänen nimensä on? Millainen hänen perheensä on?”

”Hän on, niin kuin olette nähnyt, hyvin epätavallisen näköinen. Monet eivät pitäisi häntä kauniina, toiset olisivat hulluna häneen. Hän on kaksissakymmenissä, älykäs, hienostunut, ja hänen äänensä on sivistyneen naisen. En tiedä hänen nimeään, sillä hän oli sairaalassa ja siis vain pelkkä numero. En myöskään tunne hänen perhettään. En usko, että hänellä on lainkaan sukulaisia, sillä ymmärsin, että hän oli aivan köyhä. Hän on ammatiltaan kauppa-apulainen – kangaskaupassa, tarkalleen ottaen.”

Tämän selostukseni aikana isäntäni kasvot olivat muuttuneet tavalla, jota on vaikea kuvailla. Posket olivat painuneet sisäänpäin, silmät olivat kadottaneet loistonsa ja vajonneet kuoppiinsa, ja iholle ilmaantui uurteiden verkko. Hänestä oli äkkiä tullut riutunut ja vanha, hän oli kuin loppuun palanut kasa tuhkaa. En pystynyt selittämään tätä hämmästyttävää muutosta, ennen kuin hänen sanansa antoivat minulle vihjeen.

”Luulen”, hän sanoi äänellä, josta soinnukkuus oli kadonnut, ”että minun on paras jättää asia sikseen. Kauppa-apulainen, sanotte? Ei, se ei olisi viisasta. Ei koskaan pidä ottaa vaimoa oman luokkansa ulkopuolelta. Minä – ei, asiasta ei enää puhuta. Minun täytyy ryhdistäytyä. Nyt kun ymmärrän tilanteen, olen varma että minulla on kyllin tahdonvoimaa palatakseni normaaliin elämään. Itse asiassa minusta tuntuu, että olette jo parantanut minut. Olen varma, että en enää palaa unelmaani, sillä ei ole enää valtaa minuun. Jos suotte minulle seuranne vain muutamaksi päiväksi, kunnes tunnen terveyteni palanneen, niin olen taas kunnossa. Mutta tästä asiasta emme enää puhu. Rukoilen teitä, tohtori, ettette viittaa siihen sanallakaan, sillä tahdon karkottaa koko kokemuksen mielestäni.”

Katselin tätä murtunutta, elinvoimansa menettänyttä, tuollissaan kyyristelevää miestä, jonka hienoa olemusta olin ihailut. Minusta tuntui, että lääke oli pahempi kuin sairaus. Hän oli harjaantuneen tahtonsa voimalla katkaissut ne hienot magneettiset siteet, jotka liittivät hänet tyttöön, ja niiden murtuessa hänen elinvoimaisuutensakin lähde oli ehtynyt.

”Mutta kuulkaa nyt”, minä protestoin, ”oletteko varma, että teette oikein? Tyttö on ehkä aivan kunnollinen, vaikkakin hänen täytyy itse ansaita elantonsa. Jos hän merkitsee teille niin paljon, te varmasti heitätte pois jotakin hyvin arvokasta.”

Vastauksena kysymykseeni hän nousi, poistui hiljaa huoneesta ja sulki oven jäljessään. Silloin tiesin, että asiasta keskusteleminen olisi hyödytöntä. Hän oli rajoitustensa sitoma eikä kyennyt irrottautumaan niistä siihen vapauteen, jota elämä on. Hän oli maasta, maallinen.

Kirjoitin näistä tapahtumista täydellisen selostuksen Tavernerille ja jäin odottamaan hänen ohjeitaan jatkotoimista. Tilanne oli jokseenkin jännittynyt. Isäntäni oli kuin mies, joka oli murskaantunut oman elämänsä alle. Päivä päivältä, miltei tunti tunnilta, hän näytti vanhenevan. Hän istui kallioon hakatussa huoneessaan kieltäytyen liikkumasta, ja vain vaivoin minun onnistui houkutella hänet päivittäin kävelyille sileälle, kovalle hiekalle, joka jatkui maileittain laskuveden aikana. Nousuveden aikana hän ei halunnut sitä lähestyä. Hän näytti kammoavan merta.

Kaksi päivää kului tällä tavalla, eikä Tavernerilta tullut sanaa, kunnes palatessamme aamukävelyltämme huomasin, että onkalomme oven alle oli työnnetty paperiliuska. Se oli tavanmukainen postitoimiston ilmoitus sähkösanomasta, joka pois ollessamme oli tuotu ja odotti nyt minua postissa. En ollut laisinkaan pahoillani päiväjärjestykseemme tulleesta keskeytyksestä, joskin olin hieman levoton potilaani puolesta. Lähdin heti kolmen mailin matkalle sähkösanomaani noutamaan. Kii pesin kallion kylkeen louhittua vaarallista polkua, sillä vaikka oli mahdollista kävellä kaupunkiin hietikkoa myöten, nousuveden aika läheni, enkä ollut varma ehtisinkö kieltää niemen ajoissa ennen kuin rantakallioiden juuri olisi veden vallassa. Isäntäni mielestä vieraan olisi uhkarohkeaa yrittää sitä.

Astuessani nurmen peittämän niemen yli värähdys kulki lävitseni kuin nälkäisen nauttima viini. Ilma oli täynnä tanssivia kultaisia tomuhiukkasia. Nurmi, kallio, meri, kaikki oli elävää,

ja voin tuntea niiden hitaan hengityksen. Ajattelin miestä, jonka olin jättänyt kallioiseen kammioonsa, miestä, joka oli päässyt niin pitkälle avarampaa elämää etsiessään, mutta joka ei uskaltanut astua viimeistä askelta.

Tämän hyljätyn ja aution kylpyläkaupungin postitoimistosta sain asianmukaisesti sähkeeni:

”Lähetän stigmatapauksen. Hän saapuu klo 4.15 iltapäivällä. Järjestä asunto ja ota vastaan. Taverner.”

Vihelsin postimestarin ja koko hänen henkilökuntansa etuovelle, ja heidän kanssaan neuvotellessani sain muutamia osoitteita, joissa vierailin, ja lopulta onnistuin järjestämään sopivan majoituksen. Kuinka asia lopulta ratkeaisi, sitä en osannut kuvitella, mutta joka tapauksessa asia ei ollut enää minun vastuullani.

Määräaikana saavuin asemalle ja poimin pian suojattini pienestä kourallisesta matkustajia. Hän näytti matkasta kovin väsyneeltä, hylätyltä ja nukkavierulta. Veturin savun ja vauunun ummehtuneen hajun takia ilmassa ei ollut meren tuoksua, joka olisi virvoittanut häntä, ja vain vaivoin sain hänestä muutaman sanan irti matkallamme hänen majapaikkaansa. Kun hän astui keikkuvista ajoneuvoista, suolainen tuuli iski hänen kasvoilleen, ja allamme varjoissa kuului somerikkoon iskeytyvien aaltojen kuuhu. Vaikutus oli taianomainen. Tyttö nosti päätään kuin säikähtänyt hevonen, ja elinvoimaa näytti virtaavan häneen. Kun esittelin hänet asunnon emännälle, hän ei vaikuttanut lainkaan toipilaalta, jollaisena olin hänet emännälle ilmoittanut.

Kun palasin isäntäni kiveen louhittuun kotkanpesään, hänen kohteliaisuutensa esti häntä kysymästä, mikä oli pitkän poissaoloni syy. Itse asiassa epäilen, ettei se edes kiinnostanut häntä, sillä hän näytti vaipuneen itseensä niin perin

pohjin, että oli tyystin menettänyt otteensa elämään. Vaivoin sain kiinnitettyä hänen huomionsa edes sen verran, että hän otti vastaan kaupungista tuomani iltalehden. Se jäi lojumaan avaamattomana hänen polvelleen hänen tuijottaessaan mitään näkemättä ajopuutuleen.

Seuraavana päivänä vuorovesi ei ollut laskenut riittävästi, jotta olisimme voineet mennä aamukävelyllemme, niin että lähdimme ulos vasta iltapäivällä. Olimme lähteneet terveyskävelyllemme verrattain myöhään, ja tullessamme takaisin talven hämärässä meidän oli kahlattava useiden kasvavien lammi- koiden läpi. Tallustimme avojaloin, kengät olkapäillä ja housunlahkeet käärittyinä, sillä oli leuto päivä, jollaisia usein on tammikuussa – kun rantaan vyöryvän tyrskyn takana näimme ihmishahmon.

”Hyvä Jumala!” sanoi toverini. ”Kuka ihmeessä tuo hölmö voi olla? Vuorovesi katkaisee hänen tiensä, eikä hän enää pääse pois lahdesta. Hänen täytyy tulla kalliopolkua. Minun täytyy varoittaa häntä.” Ja hän kajautti ilmoille huudon.

Tuuli puhalsi kuitenkin meitä vastaan, eikä aallon kuohussa kahlaava olento kuullut. Toverini lähti pitkin harppauksin kohti yksinäistä kahlaajaa. Minä puolestani jäin paikalleni, sillä minulla oli paremmat silmät kuin isännälläni, ja olin nähnyt pitkän tukan, joka liehui ilmassa kuin meriruoho, ja lepattavat hameen laskokset.

Näin isäntäni kävelevän nilkkaan ulottuvassa vedessä, joka vaahtosi valkoisena tasaisella hiekalla enteillen vesimassojen lähestymistä. Hän huusi uudelleen kahlaajalle, joka kääntyi, mutta ei tullut häntä kohden, vaan sen sijaan ojensi kätensä oudolla ystävällisellä eleellä. Hitaasti, ikään kuin kutsuvan käden lumoamana, mies kahlasi yhä pitemmälle veteen, kunnes oli kosketusetäisyydellä työstä. Ensimmäinen lähestyvistä

aalloista iski tyttöä polviin ja jatkoi matkaansa kuohuvana vaah-tona. Seuraava iski häntä lanteeseen. Vuorovesi oli nousemassa nopeasti tuulen ajamana. Vesiräiske osui isäntääni kasvoihin. Tyttö ei vielääkään liikkunut, ja vaaralliset aallot nousivat hänen takanaan. Vasta miehen tarttuessa hänen ojennettuun käteensä hän antoi periksi ja salli tämän vetää itsensä rantaan.

He tulivat minua kohden hiekkatasangon yli, yhä käsi kädessä, sillä he olivat unohtaneet irrottaa otteensa, ja minä näin, että elämä oli taas palannut isäntäni kasvoille ja että hänen silmissään oli tulen säihke. Vetäydyin kallion varjoon, ja minua huomaamatta he nousivat jyrkkää polkua kallioasuntoon. Takkatulen loimu näkyi huoneesta, kun mies aukaisi oven tytölle, ja minä näin tämän märän tukan lainehtivan olkapäillä kuin meriruoho, ja isäntäni piirteet olivat kuin roomalaisen keisarin patsaan, joka on hakattu kiveen.

YHDESTOISTA LUKU

VOIMANPESÄ

Olin ajaa retuuttanut Tavernerin rattailla Charing Cross Roadia pitkin etsiskelemässä jotakin vanhaa kirjaa, jota kysyessämme saimme seudun kauppiaat katselemaan meitä kulmiensa alta. Lopulta Taverner luopui epätoivoissaan yrityksestään ja lupasi palkkioksi kärsivällisyydestäni tarjota minulle teetä eräässä kahvilassa, jonka seinät oli koristettu huolellisesti valikoiduilla pahlolaisenkuvilla. Lihallinen sieluni janosi sellaista ostericocktailia, joita saa Tottenham Court Roadin kulmasta. Taverner, joka piti teestä kuin vanhapiika, halusi kuitenkin niin kiihkeästi pahlolaiskahvilaan, että uhrasin hyvinvointini hänen pyyteilleen.

New Oxford Street lakkaa olemasta kunniallinen Charing Cross Roadista itään päin ja muuttuu nukkavierun ylhäiseksi ja epäilyttäväksi, kunnes Holbornissa selväpiirteinen liikelämä palauttaa sen itsekunnioituksen. Sivukadut ovat kapeita ja vievät boheemialueelle, herkkumyymälät ja hämmästyttävän loisteliaat ja epämääräiset lyhyttavaraliikkeiden keskittymät piilottelevat niiden ahtaissa kanjoneissa. Omituisia kasvoja kurkistelee niiden jyhkeiden julkisivujen ikkunoista. Alue on kerrassaan epäenglantilainen, rähjäinen ja hieman pahaenteinen. Alamaailmaa peittävä kuori on täällä ohut.

Meidän oli pakko pysähtyä korokkeelle keskelle pauhaavaa liikennevirtaa. Avopäinen, kampaukseltaan huoliteltu nainen iski ostoskorinsa ristiselkääni, ja siitä työntyvän leivän pää pisti

Taverneria, jonka takana kauempana pilkistivät miehen kalpeat, teräväpiirteiset kasvot. Hän puristi pienessä punertavassa nyrkissään näytetilkkuja ikään kuin itse elämä olisi riippunut niistä. Ohitsemme kohisi Lontoon liike-elämän vuorovesi, ja tämän aallokon lävitse syöksähti toinen virta liikenteen hylkytavaraa ja paiskautui saarekkeellemme kuin aallonmurtajaan. Mieleepi muistuvat heti koulukirjojeni kuvat Rikhard III:sta. Samat ovelat, joskin älykkäät kasvot, lyhyt vartalo ja hieman köyry selkä, joka sulki rintakehän tavattoman voimakkaan, vaikkakin kömpelön rakennelman sisään. Ihon harmaus kieli kroonisesta sairaudesta tai epäterveestä elämästä tunkkaissessa ja auringottomassa ilmassa, johon tämän seudun asukkaat ovat niin kiintyneitä. Silmät olivat vaaleanharmaat ja kiilsivät helmimäisinä tavalla, joka liittyy usein saappaannappeja muistuttaviin mustiin silmiin. Suuri ja ohuthuulinen suu vaikutti kuuluvan julmalle, tunteettomalle ja aistilliselle ihmiselle, jolla on aistivaikutelmia, mutta ei tunteita.

Nämä kasvot kiinnittivät huomioni vain silmänräpäyksen mittaisessa ajassa, sillä ne olivat voimakkaat. Kuitenkin miehen käyttäytyminen seuraavina sekunteina sai kaikki yksityiskohdat painumaan muistiini, sillä heti, kun hän oli nostanut katseensa ja kohdannut Tavernerin silmät, hänen ilmeensä muuttui valppaan naakan ilmeestä hätääntyneen kissan katseeksi. Hän päästi sihahtavan äänen ja syöksyi suoraa päätä takaisin liikenteen virtaan, josta hän oli noussut näkyviimme.

Kiljahdus, rämähdys ja jarrujen ulvonta osoittivat, että oli tapahtunut se, mitä oli odotettavissa. Mies makasi jalkojemme juuressa tajuttomana veren valuessa haavasta, jonka hän oli saanut päähänsä sen osuessa korokkeen reunaan. Ennen kuin auto, joka oli osunut häneen, oli ehtinyt peruuttaa pois, Taverner ja minä kumarruimme miehen ylitse. Kun tarkastelin

miehen päätä, Taverner tutki suureksi hämmästyksekseni hänen taskuun. Hän veti rintataskusta räjähtyneen, pullistelevan muistikirjan, selasi nopeasti sen läpi, näytti kirjaavan sielullisia merkintöjä ihmeelliseen muistiinsa ja palautti sitten kirjasen sinne, mistä oli sen ottanutkin. Kun kalpeaksi valahtanut autonkuljettaja ehti vierellemme, hän käyttäytyi jälleen mitä asiantuntevalla tavalla ja antoi oikeaoppista ensiapua. Poliisin kypärä hämötti liikenteen keskeltä, ja Taverner nykäisi minua hihasta. Me ryntäsimme vuorostamme ajoneuvotungoksen läpi päästen katukäytävälle paremmalla onnella kuin näätkasvoinen mies. Siitä livahdimme sivukadulle, joka vei Tavernerin mainitsemaan paholaisten asuinpaikkaan, jättäen haavoittuneen sairaalaan toimittamisen muiden paikalla olleiden hoidettavaksi.

”Mikä ihmeellinen onnenpotku”, Taverner sanoi. ”Tiedätkö, kuka hän oli? Hän oli Josephus. Hänen luullaan oleskelevan Tunisiassa, sillä Pariisikin on käynyt hänelle liian tukalaksi, ja tässä hän nyt on, jälleen Lontoossa, vieläpä varakkaan tuntuisena. Hän on siis varmasti jälleen pahanteossa, ja minulla on hänen osoitteensa.”

En voinut yhtyä Tavernerin innostukseen Josephuksen löytymisestä, koska minulla ei ollut iloa tuntea kyseistä suurmiestä ennestään, ja Taverner uppoutui nauttimaan paahdetusta voileivästä ja oli lisäksi liian kiinnostunut seinäfriisissä nelistävien paholaisten vertauskuvallisuudesta kiinnittääkseen huomiotaan niin maailmallisiin asioihin. Sillä välin minä koetin kietoa sääreni pienen pöydän jalkojen ympäri, joka oli suunniteltu tällaisissa paikoissa käyvien aliravittujen ihmisten mittojen mukaan. Taverner ojensi pitkät jalkansa pöytien väliselle käytävälle, ja pelkäänpä, että me kaksi veimme kahvilan niukasta tilasta enemmän kuin meille olisi kuulunut.

Onneksi saimme pitää paikan miltei kokonaan itsellämme, sillä tee aika oli ohi, eikä muita poroporvareita näkynyt tunkeutuneen tähän West Centralin boheemien pesään kuin muuan mies ja nainen, jotka viivyttelivät aterian jäännösten ääressä naapuripöydässä. He olivat liian keskittyneitä keskusteluunsa kiinnittääkseen huomiotaan muuhun kuin omiin asioihinsa.

Tai pikemminkin mies oli keskittynyt, mutta nainen näytti kuuntelevan väsyneenä ja levottoman välinpitämättömänä, ikään kuin hän odottaisi tilaisuutta lopettaa keskustelu ja paeta seuralaisensa jankutusta. Saatoin erottaa huoneen hämärässä valaistuksessa hänen piirteensä ja niiden ilmeettömän tyyneyden, joka muodosti omituisen vastakohtan hänelle puhuvan miehen kireydelle. Naisen suuret harmaat silmät, jotka oli upotettu kalpeisiin soikeihin kasvoihin, tuntuivat tuijottavan jonnekin kaukaisuuteen unohtaen täysin Bloomsburyn kapeat kujat.

Poissaoleva – tämä sana ilmaisi hänestä paljon. Hän ei ollut tietoinen seuralaisestaan, tämän näkökannasta, eikä tämän tarpeista. Hänen silmänsä olivat kiinnittyneet johonkin näkyyn, jota mies ei voinut jakaa hänen kanssaan ja jossa tällä ei ollut mitään osaa.

Kun yhä tarkastelin naista, hän nousi lähteäkseen, ja nyt huomasin, että hän oli verhoutunut löyhään hupulliseen viitapukuun, joka ei ollut yhteydessä mihinkään muotiin. Jaloissaan hänellä oli sandaalit. Mies nousi myös, mutta nainen teki torjuvan eleen, ja hänen äänensä kuului selvästi pöytäämme:

”Sinä lupasit, ettet yrittäisi seurata minua, Pat”, hän sanoi.

Mies, joka oli naisen ja oven välissä, pysähtyi päättämättömänä, mutta sitten hän sanoa leiskautti tukahdutetun raivon vallassa:

”Hän turmelee sinut, ruumiin ja sielun! Hän turmelee sinut. Kunhan saan hänet käsiini, taitan hänen niskansa, vaikka joutuisin hirteen!”

”Tämä on hyödytöntä”, kuului vastaus. ”Sinä et voi tehdä mitään. Anna minun mennä. Asia ei muutu, vaikka tekisit mitä tahansa.”

Mies nosti molemmat kätensä päänsä päälle, ja vaikka oli selkä meihin päin, voimme nähdä koko hänen ruumiinsa vapisevaa kiihkosta.

”Olkoon hän kirottu!” hän huusi. ”Kirottu! Langetkoon Mi-kaelin musta kirous hänen ylleen!”

Irlantilaismurre ryöppysi tunteen kirvoittamana hänen huuliltaan ja tuntui lisäävän hänen kirouksiensa pistävyyttä, mikäli mahdollista. Hämmästyneet tarjoilijattaret tuijottivat prameissa kretonkisissa työtakeissaan pelästyneinä nurkkaan painautuen, ja lihava emäntä vaappui esiin jostakin helmiverhon takana olevasta työhuoneesta. Ennen kuin hän ehti tulla väliin, viittaan pukeutunut nainen oli livahtanut nopeasti pienen pöydän ympäri ja edelleen ovesta illan hämärään. Mies, joka kääntyi nopeasti seuratakseen häntä, kompastui Taverne-rin sääriin ja kaatui rähmälleen pöydällemme.

Hän painui istumaan läheiselle tuolille kalpeana ja kiihkosta väristen meidän katsellessamme murheellisina särkyneitä astioita ja lattialle valuvaa maitoa.

Hän toipui ensimmäisenä ja pyyhkäistyään hämmentyneenä otsaansa näytti heräävän painajaisestaan.

”Suokaa anteeksi”, hän sanoi, ja irlantilaismurre hävisi hänen puheestaan. ”Tuhannesti anteeksi. Neiti, siistikää näiden herrojen pöytä ja tuokaa heille uutta teetä.”

Ravintolan emäntä vaappui luoksemme ja tuijotti miestä, joka kääntyi katsomaan emäntää.

”En voi pyytää kylliksi anteeksi”, mies sanoi hänelle. ”Olin kuohuksissani – perheasioiden takia, ja pelkään, että tunteeni saivat minusta yliotteen.”

Hän nojasi tuolinsa selustaan kuin lopen uupuneena. ”Hän on mennyttä, ruumiineen ja sieluineen”, hän mutisi, enemmän itsekseen kuin meille. ”Rukoile Pyhää Neitsyttä, niin sanoi isä O’Hara, ja niinhän olenkin tehnyt – hänen puolestaan, mutta Pyhää Mikaelia minä rukoilen Josephuksen takia, ja olkoon musta kirous hänen yllään!”

Taverner kumartui miehen puoleen ja laski kätensä kevyesti hänen käsivarrelleen.

”Näyttää siltä kuin rukouksenne olisi kuultu”, hän sanoi, ”sillä ei ole puoltakaan tuntia siitä kun näin, kuinka hänet vietiin sairaalaan ilkeä haava päässään. En tiedä, mistä syytätte häntä, mutta tunnen Josephuksen, ja voin kuvitella, että syytöksenne on varsin oikeutettu.”

”Tunnetteko te Josephuksen?” mies sanoi tuijottaen meitä pöllämystyneenä.

”Tunnen”, sanoi Taverner, ”ja voin yksin tein kertoa teille, että olen itse hänen kintereillään parin pikkuasian vuoksi. Koska luulen, että voin saada hänet tilille, saanko ehdottaa, että ryhtyisimme yhteistyöhön?” Hän pani käyntikorttinsa pienelle pöydälle vapisevan, harmaakasvoisen miehen eteen.

”Taverner, tohtori Taverner”, sanoi mies mielteliäästi hypistellen korttia. ”Olen jossakin kuullut tämän nimen ennenkin. Ettekö kerran tutustunut muuan Coates-nimiseen mieheen omituisen käsikirjoitusvarkauden yhteydessä?”

”Kyllä”, vastasi Taverner.

”Sanottiin, että siinä jutussa oli enemmän kuin mitä silmä voi nähdä”, uusi tuttavamme jatkoi. ”Mutta en uskonut sellaisiin asioihin ennen kuin näin, mitä Josephus voi tehdä.”

Hän loi Taverneriin syvistä silmistään kiinteän katseen.

”Uskon, että te olette ainoa mies Lontoossa, joka voisi vähäkään auttaa tässä asiassa”, hän sanoi.

”Jos voin, autan teitä mielelläni”, vastasi Taverner, ”sillä, kuten jo sanoin, tunnen Josephuksen.”

”Nimeni on McDermot”, sanoi uusi tuttavamme, ”ja nainen, jonka näitte, oli vaimoni. Sanon ’oli vaimoni’”, hän lisäsi intohimon leimahtaessa jälleen hänen tummissa silmissään, ”sillä hän on nyt mennyt pois minun luotani. Josephus on ottanut hänet. Ei, ei tavallisessa merkityksessä”, hän lisäsi nopeasti, jotta ajatuksemme eivät tahraisi hänen vaimoaan, ”vaan siihen erikoiseen ryhmäänsä, jonka kanssa hän pitää istuntojaan, ja olen nyt menettänyt hänet samalla tavalla kuin jos hän olisi mennyt luostariin. Ihmettelettekö, että kiroan miestä, joka on hajottanut kotini? Jos hän olisi ottanut vaimoni siksi, että rakastaisi häntä, olisin voinut helpommin antaa anteeksi, mutta tässä ei ole kysymys rakkaudesta. Josephus on ottanut hänet siksi, että tarvitsee häntä joihinkin omiin tarkoituksiinsa, kuten hän on ottanut monia muita naisia, ja mitä hyvänsä se lieneekin, hän menettää siinä sielunsa. Tämä on paha asia, sen minä sanon”, hän jatkoi uudelleen kiihtyen. ”En tiedä, mitä se on, mutta tiedän, että se on paha. Teidän tarvitsee vain katsoa sitä miestä nähdäkseen, että hän on läpikotaisin paha, ja kuitenkin vaimoni luulee, että hän on pyhimys, innoitettu opettaja, adepti, miksi sitä nyt sanotaankin”, hän lisäsi katkerasti. ”Mutta minä sanon teille, miehet eivät saa sellaisia kasvoja puhtaasta elämästä ja ylevästä ajattelusta.”

”Voitteko kertoa jotakin hänen puuhistaan? Menetin yhteyden Josephukseen silloin, kun hänen viimeksi täytyi lähteä maasta, mutta luulen, että hänen toimintansa on aika lailla samansuuntaista kuin ennenkin.”

”Sikäli kuin tiedän”, McDermot sanoi, ”hän ilmaantui noin vuosi sitten, kukaan ei tiedä mistä, ja ilmoitti antavansa psyykkisen kehityksen opetusta. Tämä saattoi hänet kosketuksiin monien sellaisten ihmisten kanssa, jotka ovat kiinnostuneita tällaisista asioista – minä en ole, kirkkoni ei salli sitä, enkä yhtään ihmettele. Mary, vaimoni, kuului jonkinlaiseen okkulttiseen kerhoon, jonka Coates perusti St. John’s Woodiin. Hölmö Coates otti Josephuksen joukkoonsa, poltti näppinsä ja katkaisi välinsä häneen, mutta vasta, kun Josephus oli ottanut joukosta mukaansa pari, kolme naista, vaimoni heidän muassaan. Silloin Josephus näytti päässeensä jaloilleen ja alkoi kukoistaa. (Hän oli vaikuttanut räjäjiseltä seikkailijalta ilmaantuessaan ensi kertaa.) Ja nyt hänellä on talo jossakin, vaikka kukaan, joka ei ole vihitty salaisuuteen, ei tiedä, missä se on. Vaimoni sanoo, että hänellä on joukko naisia, jotka auttavat häntä hänen työssään. Mitä he puuhaavat, en osaa tarkalleen sanoa, mutta hänellä on ilmeisesti suunnaton vaikutusvalta heihin. He näyttävät kaikki olevan rakastuneita häneen, ja kuitenkin he elävät riitelemättä samassa talossa. Se on kerrassaan hämmästyttävä juttu. Hän ei havittele rahaa sisäisestä ryhmästään, joskin hän saa sitä runsaasti muilta palvojiltaan. Hän etsii, sikäli kuin ymmärrän, tiettyä naistyyppiä, ja näyttää siltä, että kun hän voi hyvin, he riutuvat. Joka tapauksessa hänen on ajoittain saatava tuoretta verta ryhmäänsä, ja toisinaan uutta jäsentä etsitään epätoivoisesti Josephuksen näivettyessä hitaasti, ja sitten kun he ovat löytäneet uuden suosikin, hän näyttää äkkiä saavan uutta elinvoimaa. Koko juttu on kummallinen, kammottava ja inhottava, ja jo ennen kuin se tuhosi kotini, se oli minusta sietämätön.”

Taverner nyökkäsi. ”Hän on tehnyt sellaista jo monta kertaa aikaisemminkin. Teitä kiinnostanee kuulla, että opiskeluaikoinani olin mukana antamassa Josephukselle selkään ja

uittamassa häntä hevosten juottoaltaassa sen jälkeen, kun meillä oli ollut osastollamme perätysten monta hänen uhriaan. Siihen aikaan oli kokonainen seura, joka käytti hänen systeemiään, mutta luulen, että siitä on järjestönä tehty loppu. Hän näyttää kuitenkin yrittävän uudelleen, joten mitä pikemmin saamme hänet käsiimme, sitä parempi, jottei hän saa jalansijaa kansakunnan alitajunnassa. Sellainen on näet mahdollista.”

”Voitte luottaa minuun”, sanoi McDermot ojentaen jäntevän kätensä silmät taisteluintoa säteillen. ”Ensimmäinen tehtävämme on ottaa selvää, missä tuo talo sijaitsee, ja seuraavaksi hankkiutua sinne, ja sitten – ’kunhan olen saanut kiivetyksi laivaan, on neito minun’⁵, kuten laulussa sanotaan.”

”Mitä ensimmäiseen tulee, se asia on jo selvä”, sanoi Taverner. ”Seuraavaksi joudumme ratkaisemaan toisen tehtävän, ja uskon, että se kyllä ratkeaa. Mutta kolmannesta kohdasta en ole varma. Josephus pitää noita naisia vallassaan näkymättömässä maailmassa tavalla, jota te ette käsitä, ja heitä on vaikea vapauttaa ilman heidän yhteistyötään, ja on miltei mahdotonta saada heitä sellaiseen yhteistyöhön. Olen hoitanut tällaisia tapauksia monta kertaa ennenkin ja tunnen niiden hankalat puolet. Rakastunut nainen on kaikissa tapauksissa vaikeasti käsiteltävissä, mutta kun heidät on vihitty johonkin veljeskuntaan rituaalilla, he ovat miltei mahdottomia. Ensimmäinen tehtävä on saada tavalla tai toisella jalka hänen talonsa oven väliin.”

”Luulen, että voin olla avuksi”, sanoin. ”Voin tarjoutua tapaturman todistajaksi, ja sitten ujuttaa itseni sisään käännynnäisenä.”

”Varteenotettava ajatus”, Taverner myönsi, ”vaikkakaan en usko, että Josephus kaipaa toista Aatamia paratiisiinsa. Lääkärillä on kuitenkin aina arvonsa, varsinkin jos tekee vaarallisia

⁵ ”Once aboard the lugger and the maid is mine”, kyseessä on englantilainen sananlasku. – Toim. huom.

asioita, joista haluaa vaientavan. Täällä on kokonainen verkko sairaaloita, joihin hänet on saatettu viedä. Soita niihin, kunnes saat selville, minne hän meni. Esittäydy sairaalahenkilökunnalle perheenjäsenenä ja perheelle sairaalan työntekijänä, ja koeta onneasi. Tällaisesta ajojahdista minä pidän. Hän on mitä iljettävin lurjus, josta täytyy tehdä loppu. Josephus ei ole mikään kevyen sarjan mies. Hän panee pystyyn näkemisen arvoisen kahakan.”

Ensimmäiset päivällisvieraat saapuivat pieneen teehuoneeseen, ja vaihdettuamme suopeudenosoituksia seurueemme hajaantui. Taverner palasi Hindheadiin, McDermot ja minä siirryimme puhelimen ääreen. Ensimmäinen arvaukseni osoitettiin oikeaksi. Josephus oli viety Middlesexiin, hänen päänsä oli tikattu ja hänet oli lähetetty kotiin. Lähetettyäni McDermotin odottamaan Tottenham Court Roadin osteriravintolaan menin kortteliin, joka oli alle viidenkymmenen jalan päässä, ja soitin kelloa komean näköisen talon ovella, jonka alakerroksen ikkunat oli tylysti peitetty.

Oven aukaisi väljään siniseen huppuvaippaan pukeutunut tyttö, ja esitin asiani hänelle. Hän ei näyttänyt epäilevän mitään ja vei minut varsin tavalliseen ruokailuhuoneeseen, jonne muutaman minuutin kuluttua saapui vanhahko nainen. Hän oli pitkä ja oli varmasti ollut joskus varsin kaunis, mutta nyt hänen kasvonsa olivat äärimmilleen riutuneet, kalpeat ja räsittäneet näköiset. Mieleeni muistui McDermotin huomautus, kuinka Josephuksen oppilaat kuihtuivat, kun heidän mestarinsa kukoisti.

Huomasin, että hän oli varuillaan, vaikkakin samalla halukas vastaanottamaan apuni. Tarinani oli kuitenkin hyvin yksinkertainen ja vieläpä täysin totta. Olin ollut katukorokkeella, kun Josephus iskeytyi maahan. Annoin ensiapua, mutta en

jäänyt antamaan nimeäni ja osoitettani poliisille, koska minulla oli kiire, mutta pyrin nyt korjaamaan laiminlyöntini. Lainsunnossani ei ollut mitään aukkoa, ja hän hyväksyi sen, mutta kun otin esille käyntikorttini, jossa oli Harley Streetin osoite, hän kävi äkkiä hajamieliseksi.

”Suokaa anteeksi, hetkinen”, hän sanoi ja poistui nopeasti huoneesta.

Hän viipyi pitkän tovin, ja aloin epäillä, että suunnitelmani oli epäonnistunut. Rupesin pohtimaan, kuinka pääsisin talosta ilman epämiellyttäviä tilanteita, kun hän ilmestyi jälleen huoneeseen.

”Olisin kiitollinen”, hän sanoi, ”jos tahtoisitte tulla tohtori Josephuksen huoneeseen keskustelemaan hänen kanssaan.”

”Omasta puolestani erittäin mielelläni, mutta tällaisessa tapauksessa, kun päässä on vamma, pitäisi potilaan pidättäytyä keskusteluista”, sanoin lääketieteellisen minäni viedessä voiton uudesta roolistani salaliittolaisena. Helputukseksi hän pyyhkäisi huomautukseni syrjään.

”Siitä on enemmän hyötyä kuin haittaa”, hän sanoi, ”sillä jos hän mieltyy teihin, voimme saada hänet suostumaan teidän hoidettavaksenne. Hänen kanssaan on kovin vaikea tulla toimeen”, hän lisäsi hymyillen kuin äiti, joka puhuu hemmottelemastaan pienokaisesta, jonka oikuttelukin on hurmaavaa.

Hän opasti minut, ei yläkertaan, vaan alas pohjakerrokseen. Sieltä, huoneesta, joka ilmeisesti oli ennen ollut apukeittiö ja joka avautui takapihalle, löysimme Josephuksen. Huone oli yhtä ihmeellinen kuin mieskin. Seinät, lattia ja katto olivat kaikki pikimustat, niin että huone oli tyhjä, kiiltävänmusta kuutio, jonka pimeyttä valaisi vain varjostettu lamppu Josephuksen kyynärpään vaiheilla. Hän itse ei ollut vuoteessa, kuten olin odottanut, vaan lepäsi divaanille kasatuilla tyynyillä

pukeutuneena huppuvaippaan, joka näytti olevan tämän oudon veljeskunnan käyttämä puku. Hänen tapauksessaan se oli tulipunainen. Nojatessaan tyynyihin omituisen kelmeät kasvat valkoisten kääreitten kehystäminä hän vaikutti siltä kuin olisi hypännyt suoraan Tuhannen ja yhden yön tarinoista.

Pitkä nainen lysähti huppuviittoineen jakkaralle Josephuksen viereen, joka käden viittauksella kehotti minua istuutumaan divaanin kulmalle. Hän näytti hämmästyttävän hyvinvoivalta, vaikka kello viiden aikaan tuona iltapäivänä hänen päässään oli ammottanut syvä haava. Vaikka olen mies ja tiesin, millainen hänen ansioluettelonsa oli, minäkin saatoin tuntea hänen persoonallisuutensa erikoisen viehätyksen.

Pitkä nainen esitteli meidät toisillemme, ja voin miltei nähdä, kuinka hän silitteli hermostuneesti miehen hiuksia yrittäen saada lemmikkinsä esiintymään edukseen. Tämä puolestaan tahtoi erittäin mielellään antaa hyvän vaikutelman itsestään. Voin kuvitella näkymättömien sormien tunnustelevan sieluani etsien parasta tapaa käsitellä minua. Tunsin, että hänen halukkuutensa kysyä neuvoani oli nokkelaa opportunistia. Se olin minä, joka olisin hänen käsissään, ei päinvastoin. Muistin Tavernerin sanat, että lääkäri on hyödyllinen, kun suunnitteilla on vaarallinen työ, joka on salattava.

Me keskustelimme muutaman minuutin. Tunsin, ettei hänellä ollut halua esittää vahingonkorvausvaatimusta autonkuljettajalle, luultavasti siksi, että hän piti yksityisyyttään mahdollista korvausta arvokkaampana. Hän teeskenteli kaikesta huolimatta haluavansa minun todistukseni, mutta ryhdyin vastustelemaan.

”Katsokaapa, hyvä herra”, sanoin. ”Olette kokeneet melkoi-sen tärhdyksen ja tarvitsette nyt vain pimeyttä ja lepoa. Tulen tapaamaan teitä muutaman päivän kuluttua, jolloin voitte

paneutua asiaan paremmin. Nyt olette liian heikko. Ja nyt en puhu enää mitään, ellen sitten voi olla teille avuksi lääkärinä.”

Huomasin kookkaan naisen hämmästyneestä ilmeestä, ettei Josephus ollut tottunut siihen, että häntä puhuteltiin tällä tavoin. Tämä suhtautui kuitenkin asiaan sovinnollisesti.

”Voi”, hän sanoi ja virnisti tavalla, joka herätti kaiken minussa piilevän vastenmielisyyden tätä miestä kohtaan, ”minulla on voimavaroja, joista te tavalliset lääketieteilijät ette tiedä mitään.” Ja erosimme keskinäistä kunnioitusta vakuutellen.

Etsin McDermotin osteriravintolasta, ja hän vei minut asuntoon, joka oli ollut hänen kotinsa. Siellä sovimme, että jättäisimme neuvottelut Josephuksen kanssa sikseen muutamaksi päiväksi. Huoneet osoittivat selvästi hänen kertomuksensa todenperäisyyden. Voin nähdä epäjärjestyksessä olevat todistuskappaleet, jotka osoittivat, että hän oli ensin pannut pois kaikki esineet, jotka muistuttivat hänen vaimostaan, ja sitten epätoivoissaan ottanut ne jälleen esille. Me istuuduimme keskelle sekamelskaa piippuinemme, ja McDermot kertoi tarinansa kahdennäkymmenennen kerran. Hän ei kertonut mitään sellaista, mitä en jo olisi osannut ulkoa, mutta kertominen näytti helpottavan häntä. Se oli sama vanha tarina melojasta, joka meni syville vesille ja joutui noihin odottamattomiin hiidenkirnuihin, jotka uhkaavat näkymättömissä kylpijöitä, jotka eivät osaa uida, jos uskaltautuvat noille mustille ja kartoittamattomille vesille.

En käynyt tapaamassa Josephusta seuraavana päivänä, sillä en halunnut vaikuttaa liian hyökkäävältä, mutta sitä seuraavana päivänä soitin hänelle puhelimella. Suurmies itse vastasi ja oli enemmän kuin sydämellinen.

”Kunpa olisin tiennyt, mistä teidät löytää”, hän sanoi. ”Olisin pyytännyt teitä tulemaan eilen.”

Otin taksin ja olin pian rakennuksen edessä, jonka alakeroksen ikkunaluukut näyttivät olevan pysyvästi kiinni. Jälleen minut vietiin maanalaiseen pyhäkköön, joka antoi sopivat puitteet niin erikoiselle ihmiselle kuin tohtori Josephus. Hänen päänsä oli luonnollisesti vielä kääreissä. Hän oli vaihtanut burnuusin harmaaseen arkipukuun, mutta sellaisenakin olisi kaikkialla ollut merkitty mies. Olin ajatellut, että Taverner oli tuntemistani ihmisistä kaikkein eriskummallisim, mutta Josephukseen verrattuna hän voi pitää tavllisena.

Hän keitti itse kahvia turkkilaiseen tapaan, otti esiin savukkeita, jotka oli kääritty omituiseen kultapaperiin – en ollut ennen nähnyt sellaista. Sitten hän ryhtyi juonittelemaan tuottaakseen minulle tietynlaisia vaikutelmia, mikä yritys onnistuikin siitä huolimatta, että tunsin hänen menneisyytensä. Kuten Tavernerilla, hänellä oli tietosanakirjamainen sivistys, ja hän näytti matkustelleen maailman useimmissa kolkissa välttäen tavallisia matkustusreittejä. Myönnän suoraan, että todella nautin tilanteesta. Ei kestänyt kauan, ennen kuin puhe sivusi salatiedettä, johon myönsin tuntevani kiinnostusta, ja silloin Josephus alkoi levitellä höyheniään, ensin varovasti, kuin koetellen jäätä kepillä, ja avasi sitten sydämensä, kun oli huomannut, että minulla oli hieman tietoja aihepiiristä ja etten tuntunut pikkutarkalta moraalin suhteen.

”Tämänlaatuisissa asioissa on vaikeinta”, sanoin, ”että vaikka saakin kuulla kuinka paljon tahansa teoreettista puhetta, on erittäin vaikea löytää mitään käsin kosketeltavaa. Joko ne, jotka kirjoittavat ja luennoivat, eivät todella tiedä mitään, tai sitten heillä ei ole rohkeutta panna tietojaan käytäntöön.”

Hän tarttui syöttiini kuin kala.

”Voi”, hän sanoi, ”osuite aivan naulan kantaan. Hyvin harvoilla miehillä on todella rohkeutta harjoittaa käytännön

okkultismia”, ja hän pöyhisteli tavalla, joka osoitti, missä oli miehen heikko kohta.

Josephus vaikenä hetkeksi ja tuntui arvioivan minua kuin vaa’alla punniten, ja sitten katsoen minua tarkasti ja alkoi puhua valiten tarkoin jokaisen sanansa.

”Oletan teidän tietävän”, hän sanoi, ”että tulisitte hyvin pienellä harjoittelulla selvänäköiseksi?”

Olin vilpittömästi hämmästynyt ja samalla, myönnän sen, salaisesti imarreltu, sillä minua oli aina pidetty materialistisen tylsyyden perikuvana. Sitten muistin, että Taverner oli usein nauraen käyttänyt samoja sanoja esittäen ne huijausyritysten luonteenomaiseksi johdannoksi. Havahduin äkkiä puolustautumaan ja keräsin ajatukseni. Yllätyin huomattessani, missä määrin Josephus oli päässyt vaikuttamaan minuun lyhyen keskustelumme aikana. Salasin kuitenkin epämiellyttävän tunteuksen ja vastasin.

”Mitä tulee selvänäköisyyteen, se on sinänsä paikallaan”, sanoin, ”mutta minä olen oikeastaan kiinnostunut seremoniallisesta magiasta.”

Se oli nuoli, jonka ammuin summanmutikassa, ja huomasin ampuneeni yli maalin, niin kuin tavallisesti käy, kun yritän uida taitureiden kanssa salatieteen syvissä vesissä. Josephus ei näyttänyt pitävän siitä, mitä olin sanonut. Miksi, siitä en päässyt perille, mutta hän tuntui perääntyvän sielullisesti.

”Ja tiedätkö paljonkin seremoniallisesta magiasta?” hän kysyi teeskennellen rentoa, mitä hän ei varmastikaan tosiasiallisesti ollut.

En tiennyt, mihin hän pyrki, ja koska en halunnut joutua kiinni valheesta, noudatin Mark Twainin neuvoa ja palasin totuuteen.

”En”, sanoin suoraan, ”en tiedä.” Ja kun näin helpottuneen ilmeen Josephuksen kasvoilla, totesin hiljaa itsekseen, ettei hänkään tiennyt.

Hän puhui jälleen pitäen joka sanan jälkeen painokkaan tauon.

”Jos olette vakavissanne ja valmis ottamaan riskin, näytän teille jotain sellaista, mistä vain harvat miehet meidän aikamme ovat edes uneksineet. Mutta”, hän jatkoi, ja näin, että hänen nopeat aivonsa kypsyttelivät suunnitelmaa, ”minun on ensin pantava teidät koetukselle.”

Pyysin häntä kertomaan, millaisesta koetuksesta oli kyse.

Pitäen minua jatkuvasti silmällä, ilmeisesti ottaen jokaisen askeleensa varoen ja olevan valmiina perääntymään heti, kun osoittaisin epävarmuuden merkkejä, hän jatkoi:

”Tarkastelen ensin teidän selvänäkökykynne alkeita nähdäkseni, onko teillä tarpeeksi vahva intuitio pystyäkseen näkemään, mitä aion teidän varallenne, ja luottaaksenne minuun kyselemättä.”

Ajattelin, että tämä oli taitavin koskaan kuulemani juoni, jolla voidaan testata ihmisen luottamus, ja ilmaisin suostumukseni kumartaen.

”Te tulette tänä iltana neljännestä vailla yhdeksän näiden rakennusten takana olevalle kujalle. Siellä on hiilikellarin ovi, josta päästän teidät sisään. Teidän on odotettava kellarissa siihen asti, kunnes olen palannut taloon. Kun kuulette laulua, teidän on tultava kellarin toisesta ovesta, joka avautuu pihan puolelle. Tuon ikkunan tangot irtoavat, kun niitä painetaan alaspäin, ja ne pysyvät paikoillaan vieterien varassa. Pääsette siten tähän huoneeseen, mutta muistakaa panna tangot paikoilleen, sillä en halua, että kukaan näkee niitä irrallaan. Löydätte

pielusten takaa kirkkaanpunaisen viitan, jossa on samanlainen huppu kuin inkviisittorin kaavussa. Pukekaa se yllenne ja vetäkää huppu silmillenne, siinä on aukot silmiä varten. Kävelkää sitten rohkeasti ensimmäiseen kerrokseen ja koputtakaa viidesti salongin ovelle. Kun ovi avataan, sanokaa: 'Seitsemän Neuvoston nimessä, olkoon rauha kanssanne', ja käykää sisään minun luokseni. Minulla on samanlainen puku kuin teilläkin ja te tunnistatte minut, sillä minunkin pukuni on kirkkaanpunainen. Minä olen huoneen toisessa päässä korokkeella. Kun tulette luokseni, nousen, ja me kätelemme. Sitten istuudutte minun tuoliini, istuudun teidän oikealle puolellenne. Te ojennatte kätenne ja sanotte: 'Tulen Suurten Johtajien nimissä'. Sitten käymme työhön. Te vastaatte 'kyllä' tai 'ei', mutta ei mitään muuta. Ja jos epäonnistutte" – ja hän työnsi rumat kasvonsa lähelle omiani, "joudutte tekemisiin herättämienne näkymättömien voimien kanssa. Onko selvä?"

"Aivan selvä", sanoin. "En vain ole varma, muistanko tuon kaiken. Ja mistä tiedän, milloin minun on vastattava myöntävästi ja milloin kieltävästi?"

"Teidän on pidettävä minua silmällä. Jos liikutan oikeata jalkaani, te vastaatte myöntävästi, jos vasenta jalkaani, vastaatte kieltävästi. En liikuta niitä paljon, joten teidän on katsottava tarkasti. Ja kun liitän käteni yhteen, silloin teidän on noustava, sanottava: 'Se on päättynyt', ja lähdettävä pois. Tulkaa sitten tänne ja poistukaa samaa tietä kuin tulittekin, mutta huolehtikaa siitä, että puku hyvin piilossa tyynyjen alla, ikkunatangot on asetettu paikoilleen ja hiilikellarin ovi on kiinni."

Kun Josephus oli lopettanut, hän katsoi minua kiinteästi, ja vastasin katseeseen samalla värähtämättömyydellä. Annoin hetken kulua ennen kuin vastasin, sillä en halunnut vaikuttaa liian innokkaalta hyväksyessäni hänen suunnitelmansa.

”Minä suostun”, sanoin.

Josephuksen tutkistelevissa silmissä näkyi tyytyväinen ki-mallus. Hän oli kuin naakka, joka on saanut helyn piilotetuksi.

Erosimme mitä parhaimpina ystävyksinä, ja minä palasin Harley Streetille, missä Taverner odotti minua päätettyään päi-vän haastattelut.

Selostin hänelle keskustelun kulun. Taverner oli erittäin jännittänyt.

”Tämä kertoo minulle paljon”, hän sanoi. ”Olen samaa miel-tä siitä, että Josephus ei ole harjaantunut salatieteilijä, mutta hän tietää aika lailla sekä seksin että huumeiden salatusta puo-lesta. Hän osaa käsitellä ihmisluontoa taitavasti ja pitää vehkei-lystä sen itsensä takia, niin kuin tämäkin suunnitelma osoittaa.”

”Mitä arvelet tästä?” kysyin. ”Mihin hän tähtää?”

”Sanoisin, että hänen ryhmänsä on käymässä levottomaksi”, Taverner sanoi. ”Hän ei kaikesta päättäen halua uskoa heille salaisuuksiaan, kuten ikkunatangot osoittavat. Ilmeisesti sinun on esinnyttävä jonakin korkeampien voimien lähettinä, jonka hän on kutsunut tukemaan arvovaltaansa. Tämä vihjaa siihen, että hän johtaa yhden miehen esitystä. Kun tarkastelemme tätä seikkaa sitä vasten, mitä arvelemme hänen tietämättömyydes-tään seremoniallisesta magiasta, voin ajatella, ettei häntä ole koskaan vihitty mihinkään veljeskuntaan. Mutta, hyvä Jumala, mitä hän tekisikään, jos hänellä olisi tietoa Voimanimistä syn-nynnäisten lahjojensa lisäksi! Veljeskunnat ovat hyvin vartioi-tuja, Rhodes, meillä ei usein ole pettureita. Mutta tule nyt mu-kaani, meillä on juuri sopivasti aikaa aterioidaksemme ennen illan huvituksia.”

Me menimme siihen Sohon ravintolaan, jota hallitsi meta-fyysikkohovimestari, joka vaikutti olevan kiinnostunut samois-ta asioista kuin Tarverner. Kuten tavallista, meidät toivotettiin

tervetulleiksi lämpimästi mutta kunnioittavasti, ja meidät opastettiin syrjäiseen pöytään. Kun metafysiikka pyöri ympärillämme viinilistoineen, Taverner viittasi hänet lähemmäksi ja sanoi:

”Giuseppe, me menemme tänä iltana Malvern Square seitsemään, lähelle Cower Streetiä. Paikkaan on sisäänkäynti talon takana olevalta kujalta, ja takapihalle avautuvan ikkunan tangot ovat irrotettavissa painamalla niitä alaspäin. Soittakaa minulle Harley Streetille huomisaamuna kymmeneltä, ja ellen ole palannut, ryhtykää asian vaatimiin toimenpiteisiin. Tiedätkö mitä tehdä.”

Kun olimme yksin, Taverner otti esiin pienen hopeisen taskumatin ja tupon sideharsoa ja antoi ne minulle pöytäliinan suojassa.

”Se on kloroformia”, hän sanoi. ”Pidä tukko valmiina ja paina se hänen sieraimilleen heti kun hän avaa oven. Minulla on köyttä taskussani. Josephus ei tule mukaan tähän näytökseen.”

”Mutta mitä minun pitää tehdä, kun istun korkea-arvoisella istuimella, eikä Josephus ole siellä heiluttelemassa varpaitaan, kun muut esittävät pulmallisia kysymyksiä?” sanoin hädissäni.

”Odota ja katsele”, sanoi Taverner. Huomasin, että hänen tuolinsa vierellä oli pieni matkalaukku.

Saavuimme juuri sopivaan aikaan takakujalle. Juuri kun olin kaatamaisillani kloroformia sideharsotukkoon kuulin hiilten narskuntaa, mikä kertoi Josephuksen saapuneen.

”Nyt!” kuiskasi Taverner, ja koputin hiljaa nokiselle ovelle.

Se avautui tuuman verran.

”Tekö, Rhodes?” kuiskasi ääni pimeydestä. ”Tulkaa hiljaa sisälle, heitä on täällä joka puolella, hitto vieköön. Puuhaavat illallista. Miksi naiset eivät osaa jättää asioita rauhaan?” Ääni kuulosti ärtyisältä.

”Missä olette, vanha veikko?” sanoin hapuillen häntä pimeydessä. Käteni osui hänen kurkulleen ja samalla puristin sormeni sen ympäri. Läimäytin tukon hänen kasvoilleen ja työnsin häntä taaksepäin koko voimallani. Hän kaatui hiilille ja minä hänen päälleen. Hän oli voimakas mies ja riuhtoi kuin kissa, mutta minä olin kookkaampi, ja hän jäi alakynteen. Hänen tempoilunsa laiskistui kloroformin alkaessa vaikuttaa. Kun Taverner, joka oli vartioimassa ovea, valaisi meitä varjostetulla taskulampulla, olin polvistuneena Josephuksen tajuttoman ruumiin vierellä.

Taverner sitoi hänet harjaantuneen kätevästi ja katseli sitten ympärilleen etsien paikkaa, mihin kätkeä hänet.

”En halua, että hänet löydetään ennen aikojaan, jos joku satuisi tarvitsemaan sangollisen hiiliä”, hän sanoi.

”Miksi emme kaivaisi kuoppaa ja hautaisi häntä?” ehdotin, kun olin päässyt paikan henkeen. ”Tässä on lapio. Kaiva kuoppa ja pane hänet siihen kaulaa myöten, ja laita tuo vanha pohjaton sanko hänen päänsä yli.”

Taverner hykersi, ja kahdessa minuutissa Josephus oli kuin ei olisi koskaan ollutkaan. Jättäen hänet siten säädyttömästi haudattuna menimme varovaisesti pihalle. Oli pilkkosen pimeää, mutta tietoni paikan olosuhteista auttoivat minua löytämään ikkunan. Olimme irrottaneet ikkunatangot, hiipineet huoneeseen, vääntäneet sähkön palamaan ja sulkeneet oven sisäpuolelta lyhyemmässä ajassa kuin mitä asiasta kertominen vie.

”Tässä on pukusi”, sanoi Taverner vetäen divaanin pielusten alta leimuavanpunaisen puvun ja pukien sen ylleni niin nopeasti, että huomasin hänen tuntevan sen rakenteen vanhasta kokemuksesta.

Ovelta kuului heikko koputus, ja pidätin henkeäni. ”Oletteko valmis, rakkaani? Kaikki ovat jo koolla”, sanoi naisen ääni.

”Menkää sisään ja alkakaa”, Taverner murisi äänellä, joka muistutti siinä määrin Josephuksen puhetta, että vaistomaisesti katsahdin taakseni.

Kuulimme askelien häipyvän käytävään (ilmeisesti Josephus oli opettanut heidät pidättäytymään vastaväitteistä), ja muutama minuutin kuluttua yläpuoleltamme alkoi kuulua laulua.

Taverner aukaisi matkalaukkunsa ja otti siitä hienoimman viitan, minkä koskaan olin nähnyt. Valtava kaapu, joka oli jäykkä koruompeluksista ja raskas kulta- ja hopeanyöreistä, näytti kuin Ofirin kaivoksilta synkän huoneen varjostetussa valaistuksessa. Taverner puki sen smaragdinvihreän viitan ylle, ja minä kiinnitin sen jalokivin koristetulla soljella. Sitten hän antoi minulle – sillä hän ei itse voinut nostaa käsiään – egyptiläisen pääkoristeen, ja minä panin sen hänen päähänsä. En koskaan ole nähnyt sellaista näkyä. Tavernerin laihat piirteet, joita kehysti egyptiläinen puku, hänen kookas hahmonsa, jonka suuri kaapu teki jättiläismäiseksi, ja jalokivin koristettu ankh-risti (joka oli, kuten kiitollisena huomasin, riittävän painava käydäkseen aseesta) hänen kädessään, kaikki tämä kuului kuvaan, jonka muistan vielä kuolinpäivänäni. Hänen liikkessaan monien seremonioiden suitsutuksen tuoksu huokui puvun laskoksista, silkki kahisi, kultakoristeet kilisivät. Oli kuin kadonneen Atlantiksen pappiskuningas olisi tullut vastaukseksi kutsuun, vaatimaan palvojiltaan kuuliaisuutta.

Menimme kapeita portaita pitkin himmennettyyn saliin ja siitä kerrokseen, jossa salonki sijaitsi ja jossa tuntuva suitsutuksen haju osoitti, että olimme oikeilla jäljillä. Taverner iski oveen viisi kertaa, ja me kuulimme äänen sanovan: ”Ovenvartija, katso kuka pyrkii sisään.”

Ovi avautui, ja me näimme edessämme lyhyen ja vantteran, päästä varpasiin mustaan kaapuun verhoutuneen hahmon,

joka miltei horjahti kumoon nähdessään Tavernerin. Tulipunainen pukuni sai ovenvartijan ilmeisesti luulemaan minua Josephukseksi, koska meidät päästettiin viivytyksettä sisään, ja huomasimme olevamme huoneessa, joka kaikesta päättäen oli hänen johtamansa oudon kultin tempeli.

Menin suoraa päätä korokkeelle, kuten minua oli neuvottu, ja istuuduin ennen kuin kukaan panisi merkille pituuttani, ja olen jokseenkin varma jokaisen luulleen, että tuolilla istui heidän tavallinen taikurinsa. Taverner sitä vastoin lähestyi alttaria ja ojentaen kultaisen ankh-ristinsä seurakuntaa kohden sanoi kaikuvalla äänellään:

”Rauha kaikille olennoille.”

Tämä oli ilmeisestikin se avaus, jota he odottivat, sillä hahmo, joka istui korokkeella toisessa päässä huonetta ja jonka päättelin tapaamakseni pitkäksi naiseksi tämän koon perusteella, vastasi:

”Keneltä tuot tervehdyksen?”

”Minä en tuo sitä”, sanoi Taverner. ”Minä annan sen.”

Tämä ei nähtävästi ollut oikea repliikki, sillä koko loosi tuntui joutuvan hämmennyksiin. Taverner kuitenkin hallitsi heitä niin täysin, että Tavernerin sijaan he sekosivat vuorosanois-
saan.

Kaikki käänsivät katseensa minuun luullen minua Josephukseksi, mutta minä en hievahtanutkaan, vaan istuin paikollani kuin veistos.

Sitten Taverner puhui jälleen.

”Seitsemän Neuvoston nimi on huudettu avuksi, ja minä, joka olen Vanhin Seitsemästä, olen tullut luoksenne. Tunnistatte minut tästä merkistä”, hän sanoi ja ojensi kätensä. Hänen etusormessaan välkkyi suuri sormus. En usko, että yksikään huoneessa istujista tunnisti sitä. Loosin virkailijat, joiden

oletettiin näin tekevän, häpesivät myöntää, etteivät he tunteet sitä, ja niin tekivät muutkin.

Huoneessa vallitsi kuolemanhiljaisuus, joka keskeytyi äkkiä puvun kahinaan, kun kolmannella korokkeella vasemmalla puolellani istunut hahmo nousi, ja kuulin Mary McDermotin äänen.

”Pyydän anteeksiantoa, etten uskonut”, hän sanoi. ”Vetosin Seitsemän Neuvostoon, koska uskoin, ettei heitä ole olemassa. Mutta nyt huomaan erehtyneeni. Näen voiman ja tunnustan sen. Kasvosi puhuvat suuruudestasi, ja persoonallisuutesi värähtelyt puhuvat totuudestasi ja hyvydestäsi. Minä tunnustan ja tottelen.”

Taverner kääntyi hänen puoleensa.

”Miksi luulit, ettei Seitsemän Neuvostoa ole olemassa?” Hän esitti kysymyksensä sointuvalla äänellään.

”Koska tungetteleva mieheni oli tullut minun ja niiden velvollisuuksien väliin, jotka minulla on järjestöä kohtaan. Koska hänen rukouksensa ja anomuksensa pyhimyksille olivat pilven tavoin peittäneet minulta Mestarin kasvojen kirkkauden, niin etten voinut nähdä hänen suuruuttaan, vaan luulin häntä karkeaksi, aistilliseksi ihmiseksi ja huijariksi, joka käytti hyväkseen meidän herkkäuskoisuuttamme.”

”Tyttäreni”, sanoi Taverner, ja hänen äänensä oli lempeä, ”uskotko minuun?”

”Uskon”, hän huudahti. ”En vain usko, minä tiedän. Olen nähnyt unissani, sinä olet se vihkijä, jota aina olen etsinyt. Mestari Josephus lupasi tuoda sinut luokseni, ja hän on pitänyt sanansa.”

”Tule alttarille”, käski Taverner.

Hän tuli ja polvistui käskyä odottamatta Tavernerin eteen. Tämä kosketti hänen otsaansa kultaisella ankhilla, ja huomasin naisen horjahtavan kosketuksesta.

”Johdata minut Epätodesta Todelliseen. Johdata minut Pi-meydestä Valoon. Puhdista minut Epäpuhtaudesta ja pyhitä minut”, kuului syvä, sointuva ääni. Sitten hän otti naista kädestä, veti hänet ylös ja asetti hänet istumaan viereeni korokkeelle.

Taverner palasi alttarille, pysähtyi sen eteen ja loi katseen huoneen yli. Sitten hän otti kaapunsa alta oudon muotoisen metallirasian. Hän aukaisi sen toisen pään ja otti siitä kourallisen valkoista jauhetta ja sirotteli sen alttarille ristin muotoon.

”Epäpuhdas”, hän sanoi, ja hänen äänensä oli kuin kellon soitto.

Hän aukaisi rasian toisen pään ja otti siitä kourallisen tuhkaa ja kylvi myös sen alttarille tahraten sen valkoisen liinan.

”Epäpuhdas”, hän sanoi jälleen.

Hän ojensi ankhinsa ja sammutti sen kärjellä lampun, joka paloi alttarilla.

”Epäpuhdas”, hän sanoi kolmannen kerran, ja kun hän sen teki, kaikki voiman tuntu näytti häviävän huoneesta, ja se muuttui latteaksi, arkiseksi ja mauttoman koreaksi. Vain Taverner vaikutti todelliselta, kaikki muu uskottelulta. Hän oli kuin elävä ihminen vahakuvakokoelmassa.

Hän kääntyi, ja minä nousin. Poistuimme huoneesta nainen välissämme täyden hiljaisuuden vallitessa. Suljin oven hiljaa jälkeemme, ja kun huomasin avaimen olevan ovesa, kiersin sitä varmuuden vuoksi.

Himmennetyssä salissa, jossa ei ollut muuta valaistusta kuin se, joka tuli katulampusta siivilöityen yläikkunan läpi, Taverner seisahtui hämmentyneen naisen eteen. Mary oli työntänyt hupun niskaansa, ja hänen vaalea tukkansa ympäröi sekaisena hänen kasvojaan. Taverner laski kätensä hänen olkapäälleen.

”Tyttäreni”, hän sanoi. ”Et voi päästä eteenpäin muutoin kuin velvollisuuden tietä kulkien. Et voi nousta korkeampaan

elämään rikotun lupauksen ja laiminlyötyjen velvollisuuksi-
en nojalla. Mies, joka oli antanut nimensä ja sydämensä huo-
maasi, ei voi saada kotia, ellet sinä anna sitä hänelle. Sinä voit
vapautua hänestä, mutta hän ei voi vapautua sinusta. Tässä
ruumiillistumassa olet valinnut Kotilieden Tien, ja siitä syystä
mikään muu tie ei ole sinulle avoinna. Palaa ja pidä huolta siitä,
että tuli sytytetään ja liesi puhdistetaan ja pidetään kauniina, ja
minä tulen luoksesi ja osoitan, kuinka valaistuminen saavute-
taan sillä Tiellä. Olet kutsunut avuksesi Seitsemän Neuvostoa,
ja niin muodoin olet tullut Seitsemän Neuvoston alaisuuteen,
ja tullessani sen alaisuuteen olet tullut myös sen suojeluksen.
Lähde rauhassa.”

Taverner aukaisi oven ja saattoi hänet ulos.

Me keräsimme nopeasti välineemme ja seurasimme häntä.
Alakerrasta kuuluva sähkökellon soitto osoitti, että yläkerran
ihmiset olivat huomanneet joutuneensa teljetyiksi.

Yöllinen ajo Hindheadiin selvitti pääni, jossa pyöri omitui-
sella tavalla huimasi. Muistikuva Tavernerista kaavussa ja pää-
hineessä hyppi silmissäni, eikä esimieheni tavanomainen ole-
mus sarkatakissa ja paksussa kaulahuivissa hillinnyt tätä kuvaa
lainkaan lainkaan. Lopulta saavuimme perille, panimme auton
parkkiin ja seisoimme hetken tyynien tähtien alla ennen kuin
menimme hiljaiseen taloon, joka oli ollut unessa jo kauan. Kun
ajattelin illan tapahtumia, tuntui kuin olisin vajonnut uneen.
Äkkiä eräs muistikuva iskeytyi solar plexukseen, ja havahduin
hätkähtäen.

”Taverner”, sanoin, ”entäpä, jos joku kaataa kuormallisen
hiiliä Josephuksen päälle – ?”

KAHDESTOISTA LUKU

YÖN POIKA

I

Vain harvoin ihmiset yrittivät käyttää Taverneria omiin tarkoituksiinsa, ja Cullanin kreivitärkin uskalsi ryhtyä yritykseen vain sen vuoksi, että oli niin vakuuttunut omasta mahdollistaan. Hän oli ylhäinen nainen, joskaan hänen maineensa ei ollut aivan puhdas. Hänellä oli hyvä syy uskoa vaikutusvaltansa miesten suhteen, eikä hän hetkeäkään epäroinyt, ettemmekö myös Taverner ja minä polvistuisi tilanteen vaatiman kannustuksen jälkeen hänen alttarilleen, jolla riitti palvojia. Hän oli meidän naapurimme – itse asiassa hoitokodin tontti oli lohkaistu Cullanin maista silloin, kun vanha kreivi muutti kiinteää omaisuutta tuloiksi. Nykyinen kreivi oli tyystin toisenlaista tyyppiä. Oikeastaan hän oli jotakin aivan muuta kuin Cullanin perheen perillisestä olisi voinut odottaa, sillä huhu kertoi, että hän ei ollut aivan täysjärkinen. Oli miten oli, hänellä oli ainakin sen verran järkeä, että piti tiukasti käsissään perheen kukkaronnyörejä ja vaati itsepintaisesti, että hanhi, jota pääomaksikin kutsutaan, munisi kultamunia korkotuottojen muodossa sen sijaan, että se tapettaisiin heti, jotta nälkäinen perhe olisi saatu ruokittua. Puhuttiin, että tämä oli arka aihe ja tuotti paljon kaunaa perheen kesken.

Pelin ensimmäinen siirto tehtiin, kun Taverner ja minut kutsuttiin Cullanin puutarhajuhliin. On tarpeetonta todeta,

ettemme menneet. Seuraava siirto oli se, kun kreivitär ajoi kaksipaikkaisella autollaan luoksemme ja vaati, että minun pitäisi heti paikalla tulla pelaamaan tennistä. Olin jo ajettu nurkkaan, enkä päässyt pakenemaan. Kun minulle oli annettu kärpäslätkää muistuttava maila, löin sillä palloja verkon yli John-herralle, joka oli kreivin nuorempi veli. Hän palautti pallot kärpäslätkällään kohtaloonsa tyytyen, kunnes tulimme siihen johtopäätökseen, että kaksinpelissä on loppujen lopuksi tiettyä viehätystä, ja ryhdyimme pelaamaan tosissamme.

Osaan kurkottaa pitkälle, minulla on vakaa silmä ja puhelias luonne, ja niinpä pidän peleistä, joskaan ne eivät ole minulle innostuksen kohde kuten joillekin ihmisille, jotka pärjäävät niissä hyvin. John-herra suhtautui urheiluun kuin uskontoon, ja mitä tahansa hän pelasikaan, hänen täytyi olla muita etevämpi. Tehdäkseni hänelle oikeutta minun on sanottava, että tavallisesti hän myös onnistui siinä.

Ensimmäisessä erässä hän voitti minut ponnistelun jälkeen, toisessa erässä minä voitin hänen jännittävässä kamppailussa, ja kolmannessa keskityimme toden teolla taisteluun elämästä ja kuolemasta. Kaikki hänen sivistynyt viehätysvoimansa oli poissa, ja kasvot, jotka tuijottivat minua verkon yli, olivat suorastaan pahansuovat pistetilanteen kääntyessä hitaasti hänen tappiokseen. Kun peli päättyi minun hyväkseni, hän ei voinut tehdä muuta kuin pitää hyvät käytöstavat mielessään. Pilviverho haihtui kuitenkin pian, ja vietettyämme miellyttävän teetketken penkereellä kreivitär kyyditsi minut kotiin. Olin tullut paljon myöntyväisemmäksi suostumaan vastaisuudessa saapuviin kutsuihin.

Vaikka olin kiinnostunut pelaamaan John-herran kanssa tennistä, olisin mieluummin vältellyt kreivitärtä, sillä vaikka hän oli tarpeeksi vanha ollakseen tätini, ellei jopa äitini, hän hakkaili minua täysin avoimesti.

Hieman tapahtuneen jälkeen järjestettiin päivälliskutsut, joita Tarverner ei voinut välttää parhaalla tahdollaankaan. Kreivitär avasi tilaisuuden asianmukaisesti, ja suureksi yllätyksekseni hän hakkaili myös Taverneria. Minun kumppaniani oli varsin sievä tytär (joka näytti huolehtivan enemmän äidistään kuin ulkonäöstään). Vaikutti siltä, että äiti oli päättänyt tehdä vaikutuksen Taverneriin, ja samanaikaisesti tytär tuntui yhtä lailla päättäneen saada minut ymmärtämään, että olin tehnyt vaikutuksen häneen. Naiset vilkuilivat silloin tällöin toisiinsa nähdäkseen, kuinka toinen edistyi. Tuntui oudolta katsella näitä kahta mahtavaan perheeseen kuuluvaa naista, jotka hyökkäsivät kiivaasti kaltaistemme kahden aatelittoman kimppuun. Kun näin Tavernerin antautuvan houkutukselle, muutuin yhä pahantuulisemmaksi ja hiljaisemmaksi toveriani kohtaan, kunnes äkkiä ymmärsin, että Tavernerin järjettömässä käytöksessä saattoikin olla järkeä: hän ei ollut vaikutuksille altis ja tunsu hyvin suurella epätodennäköisyydellä vetoa tähän ylikukkineeseen naiseen, joka kosiskeli häntä näin silmiinpistävästi. Niinpä minä puolestani sallin itseni antaa myöten tyttärelle ja sain vaihtokaupassa luottamuksellisen tiedon siitä, että heidän elämässään oli suurta surua ja että hän itse eli pelon varjossa ja kaipasi suuresti miehisen käden suojelusta. Kävinkö koskaan nummilla? Hän kävi joka aamu, joten voisimme ehkä jonain päivänä tavata kaukana vahtivista silmistä, ja voisin kenties silloin neuvoa häntä, sillä mielestään hän tarvitsi miehen neuvoa. Mitään muuta kuin neuvoa hän ei tällä erää pyytänyt, ja sitten hän vaihtoi puheenaihetta.

Nämä naiset inhottivat minua. He olivat niin kovaäänisiä ja varmoja viehätysvoimastaan. Pidin myös yhtä outona sitä, että talon herra ei ainoastaan pysytellyt näkymättömissä – häneen ei koskaan edes viitattu. Hän olisi voinut olla täysin olematon

päätellen siitä roolista, joka hänellä oli tässä huolitellussa talouksessa, jota äiti näytti pyörittävän yksinomaan omaksi ja kahden nuoremman lapsensa hyväksi.

”Taverner”, sanoin ajaessamme pois, ”mitä luulet heidän haaluavan meistä?”

”He eivät ole vielä näyttäneet korttejaan”, hän vastasi, ”mutta en usko että meitä pidetään jännityksessä enää kauaa. He valvovat omia etujaan topakasti.”

Kun tulimme ulos puiston portista, Taverner käänsi äkkiä autoa ja onnistui juuri ja juuri väistämään jonkun, joka oli astumassa portista sisään. Hetken ajan näin ajovalojen loisteessa omituiset kasvot – korkeat poskipäät, koukkunenän ja hurjan katseen, jota ympäröi lyhyeksi keritty, ruokkoamaton musta tukka. Pimeys nielaisi hänet, ja hän katosi sanomatta sanaakaan. Silti olin saanut sen vaikutelman, että olin nähnyt merkittävän henkilön. En voi ilmaista sitä tämän selkeämmin tai selittää tuntemustani mitenkään. Hän kuitenkin teki minuun sen vaikutuksen, että oli paljon enemmän kuin satunnainen jalankulkija, jonka yli olimme melkein ajaneet. Hänen kasvonsa jäivät vaivaamaan minua, enkä voinut saada niitä mielestäni. Minulla oli omituinen tunne, että olin nähnyt ne jossain aiemmin – ja silloin äkkiä muistin, missä olin ne kohdannut. Naapurikylässä asui vanha kirkkoherra, jolla oli hyvin samannäköiset kasvot. Muukalainen oli luultavasti hänen poikansa tai jopa pojanpoikansa. Mutta sitä, miksi hän oli menossa hatutta Cullanin hoviin tähän aikaan yöstä, en osannut arvata.

En lähtenyt ratsastamaan aatelisperheen jälkeläisen, lady Maryn, muassa, mutta Taverner seurusteli häpeämättömän tavallisesti tämän pelottavan äidin kanssa.

”Olen saanut ohjeeni”, hän sanoi eikä antanut mitään muuta selitystä. Mutta minä en kaivannut nykyään muuta selontekoa,

sillä tiesin vallan hyvin Niistä, joiden alaisuudessa Taverner työskenteli, aivan kuten minä työskentelin hänelle, joskaan Ne eivät olleet peräisin tältä olemassaolon tasolta. En usko että Tavernerilla oli tuolloin mitään käsitystä siitä, mitä oli tekeillä. Hän ainoastaan tiesi, että kyseessä oli tehtävä, johon Ne tahtoivat hänen ryhtyvän, ja niinpä hän odotteli vuoroaan antaen kreivitär Cullanille tilaisuuden punoa juoniaan omalla tavallaan.

Juonien punominen kesti kauemmin kuin odotimme, ja aloin arvella, että kreivitär oli aivan yhtä innokas näkemään sen lopputuloksen kuin mekin. Viimein tilaisuus, jota hän oli odottanut, koitti, ja hän soitti meille pyytäen tulemaan heti. Vaikutti siltä, että hänen vanhin poikansa oli saanut kohtauksen, ja hän tahtoi Tavernerin näkevän poikansa sen kourissa. Siksi hän toivoi, että Taverner saapuisi ripeästi, jottei potilas toipuisi ja menettäisi kiinnostavuuttaan. Hän ilmaisi halunsa, että myös minä tulisin. Miksi hän selittäisi sitten, kun olisimme saapuneet paikalle, sillä hän ei ollut halukas kertomaan syytä puhelimesta.

Kymmenen minuutin automatkan jälkeen olimme Cullanin pihassa, ja meidät opastettiin edelleen kreivittären salonkiin, joka oli yhtä vaaleanpunainen ja ylikukkinut kuin kreivitär itse. Muutamassa sekunnissa hän tuli sisään pukeutuneena ohueen, mustaan pukuun, ja hänen tyttärensä seurasi häntä neitseellisen valkeassa puvussa. He olisivat tehneet ihastuttavan vaikutelman niihin, jotka pitävät näyttämötempuista, mutta pelkäänpä, että halveksin näitä naisia niin paljon, etten voinut arvostaa näkyä. Hetkeä myöhemmin myös John-herra tuli paikalle, ja perheensä tukemana kreivitär avasi meille sydämensä.

”Elämässämme on suuri suru, tohtori Taverner, jonka vuoksi haluamme kysyä sinun neuvoasi ja apuasi – ja sinun myös, tohtori Rhodes”, hän lisäsi ottaen minut mukaan myöhempänä lisäyksenä.

Minun mielestäni he vaikuttivat pikemminkin ärtyneiltä kuin surullisilta, mutta nyökkäsin kohteliaasti enkä sanonut mitään.

”Olet niin ymmärtäväinen”, hän jatkoi toverilleni. Minun olemassaoloni unohtui jälleen hänen mielestään. ”Sinulla on ihastuttavan syvä ymmärrys. Tiesin heti sinut tavatessani, että ymmärtäisit, ja olin myös varma”, hän vaimensi ääntään kuis-kaukseksi, ”että sinä auttaisit.” Hän laski kätensä Tavernerin hihalle ja tuijotti takaisin. John-herra kääntyi selin meihin ja katsoi ikkunasta, ja olin melko varma, että hän tunsu kanssani samaa vastustamatonta halua puhjeta nauramaan.

”Kyse on esikoispojastani, Marius-raukasta”, kreivitär jatkoi. ”Pelkäänpä, että meidän on tunnustettava se tosiasia, että hän on aivan mielenvikainen.” Hän piti tauon ja pyyhkäisi silmäkulmiaan. ”Me olemme lykänneet ja lykänneet asiaa niin kauan kuin mahdollista, ehkä liiankin kauan. Kenties, jos olisimme järjestäneet hänet hoitoon aiemmin, olisimme voineet pelastaa hänet. Vai mitä luulet, John?”

”Ei, en usko”, sanoi John. ”Hän on ollut pähkähullu niin kauan kuin muistan, ja hänet olisi pitänyt panna lukkojen taakse ennen kuin hän kasvoi niin isoksi, että voi olla vaarallinen.”

”Niin, pelkäänpä, että emme ole toimineet oikein hänen suhteensa”, sanoi kreivitär hakien jälleen turvaa nenäliinastaan. ”Meidän olisi pitänyt huolehtia kauan sitten siitä, että hänet todistetaan virallisesti mielenvikaiseksi.”

”Virallinen todistus ei ole hoitotapa”, sanoi Taverner kuivasti.

John-herra loi jotakuinkin epäystävällisen katseen kollegaanin ja avasi suunsa kuin puhuakseen. Sitten hän kuitenkin ajatteli asiaa uudestaan ja sulki sen jälleen.

”Meidän on tullut aika tunnustaa se”, sanoi kreivitär. ”Minun täytyy erota rakkaasta poikaparastani muiden lasteni vuoksi.”

Nyökkäsimme ymmärtäväisesti.

”Haluaisitteko tavata hänet?” hän kysyi.

Nyökkäsimme jälleen.

Nousimme raskaalla matolla päällystettyjä portaita ja kuljimme pitkin tuonnimmaista siipeä makuuhuoneeseen, johon nykyinen asukas oli luullakseni asettunut asumaan jo poikansa. Kävelimme lattialla olevan kuluneen vahakankaan yli ja näimme edessämme kapealla rautasängyllä tajuttomana makaavan miehen, jonka yli olimme melkein ajaneet puiston portilla ja jota olin pitänyt naapurikylän vanhan kirkkoherran poikana tai pojanpoikana.

Taverner seisoi hetken aikaa hiljaa tuijottaen tajutonta hahmoa. Kreivitär ja hänen poikansa puolestaan katsoivat häntä tarkkaavasti kasvavan levottomuuden vallassa minuuttien kuluessa.

Viimein hän sanoi:

”En voi todistaa häntä mielenvikaiseksi, sillä hän on tajuton.”

”Voimme kertoa sinulle kaiken hänen oireistaan”, sanoi John-herra.

”Sekään ei riittäisi”, sanoi Taverner. ”Minun on nähtävä itse.”

”Siis epäilet meidän sanaamme?” sanoi John äkäisen näköisenä.

”En lainkaan”, Taverner sanoi, ”mutta minun täytyy täyttää lain asettamat vaatimukset ja antaa todistus omien havaintojeni perusteella, en kuulopuheiden pohjalta.”

Hän kääntyi äkisti kreivittären puoleen. ”Kuka on perhelääkärinne?” hän kysyi.

Hän epäröi hetken. ”Tohtori Parkes”, hän sanoi vastahakoisesti.

”Mitä mieltä hän on tapauksesta?”

”Emme ole tyytyväisiä hänen antamaansa hoitoon. Meidän – meidän mielestämme hän ei noudata tarpeeksi suurta varovaisuutta.”

Mietin, että myös tohtori Parkesia oli luultavasti pyydetty todistamaan potilas mielenvikaiseksi, ja myös hän oli kieläytynyt.

”Jos haluat nähdä, voimme näyttää sinulle”, sanoi John-hera ja kastoi pyyhkeen reunahapsut vesiruukkuun, repi pyjaman takin auki ja alkoi läimäytellä tajuttoman miehen rintaa. Pyjaman sisältä paljastui luurankomaisen laiha keho, jonka pinnalle ilmestyi vihaisenpunaisia juovia joka kerta, kun solmuille sidotut hapsut iskeytyivät miehen ihoon. Tiesin kouluajoiltani, että hapsuilla koristeltu ja vedessä kasteltu liina on julma ase. Taverner kuitenkin pysyi liikkumattomana ja vain katseli, ja niin tein minäkin.

Tämä raju herätystapa sai pian tiedottoman hahmon nyt-kähtelemään. Raajat alkoivat liikkua kouristellen, ja pian liikkeet muuttuivat selväksi itsepuolustusyritykseksi. Liikehdintä muistutti painajaista näkevän uneksijan taistelua, ja kun silmät viimein avautuivat, niissä oli huumaantunut ja pökertynyt katse, kuin miehen, joka on äkillisesti herännyt syvästä unesta vieraassa ympäristössä. Hän ei selvästi tiennyt missä oli, eikä liioin tunnistanut ympärillään seisovia ihmisiä, ja oli ilmeisen valmis vastustamaan kaikin voimin jokaista, joka kajoaisi häneen. Hänen voimansa ehtyivät kuitenkin pian, ja hän makasi liikkumattomana veljensä voimakkaissa käsissä katsellen

meitä oudoilla, hienoilla silmillään päästämättä suustaan yhtäkään sanaa tai ääntä.

”Katso itse”, John sanoi voitonriemuisesti. Lady Cullan pyyhki silmiään pitsillä koristetusta nenäliinasta rutistamallaan tukolla.

”Pelkäänpä, että se on toivotonta”, hän sanoi. ”Emme voi enää pitää häntä kotona. Mihin neuvoisit meitä lähettämään hänet, tohtori Taverner?”

”Olen valmis ottamaan hänet hoitooni”, Taverner sanoi, ”jos olette halukas uskomaan hänet minun vastuulleni.”

Kreivitär risti kätensä. ”Voi, mikä helpotus!” hän huudahti. ”Mikä siunattu helpotus siitä huolesta, joka on painanut meitä niin monta vuotta!”

”Suoritattehan muodollisuudet niin nopeasti kuin mahdollista, tohtori Taverner?” sanoi John-herra. ”On paljon liikeasioita jotka vaativat huolenpitoa, ja tarvitsemme todistuksenne voidaksemme ottaa ne hoitaaksemme.”

Taverner hieroi käsiään ja kumarsi maireasti.

II

Sillä aikaa olin katsellut vuoteella makaavaa miestä, jonka kaikki muut näyttivät unohtaneen. Saatoin nähdä, kuinka hän keräsi muistikuviaan ja virittyi tilanteeseen, jossa hän nyt huomasi olevansa. Hän katsoi Taverneria ja minua arvioivasti ja makasi sitten paikoillaan kuunnellen keskustelua.

Kumarruin hänen puoleensa.

”Nimeni on Rhodes”, sanoin, ”tohtori Rhodes, ja hän on tohtori Taverner. Lady Cullan tuli levottomaksi sairautenne vuoksi ja pyysi meitä tulemaan hoitokodista.”

Hän katsoi minua suoraan kasvoihin, ja hänen silmissään oli voimaa, joka tuntui lävistävän minut.

”Vaikuttaa siltä”, hän sanoi, ”että olette ottaneet asiaksenne todistaa minut mielenvikaiseksi.”

Kohautin olkapäitäni. ”Ennen kuin voisin laittaa nimeni sel-laiseen todistukseen, minun pitäisi tietää tapauksesta paljon enemmän kuin nyt tiedän teistä.”

”Mutta ette kiellä, että teidät on kutsuttu siinä tarkoitukses-sa, että todistatte minut mielisairaaksi?”

”En”, sanoin, ”en tiedä miksi kieltäisin sen, sillä on tosiasia, että meidät on kutsuttu sen vuoksi.”

”Hyvä Jumala”, hän huudahti, ”eikö minulla ole oikeutta elää omaa elämääni omalla tavallani ilman, että minut juliste-taan mielipuoleksi ja minulta riistetään vapauteni? Mitä pahaa olen koskaan tehnyt kellekään? Kenellä on mitään valitettavaa minusta – veljeäni lukuun ottamatta? Ja miksi minun pitäisi myydä maani, jotta hänen velkansa tulisivat maksetuiksi ja jot-ta veljeäni parempia miehiä heitettäisiin ulos vuokratiloiltaan? Minä kerron teille, että en aio myydä maita. Minulle maa on pyhää.”

Hän lopetti äkisti aivan kuin peläten tulleen saanoneeksi liikaa ja silmäsi minua rauhattomasti nähdäkseen, kuinka suh-tautuisin tähän viimeiseen lausumaan. Sitten hän jatkoi:

”Jos vapauteni riistetään minulta, en voi elää. En halua ra-haa. Sen, mitä minulla on, annan heille jo nyt, mutta maasta en luovu. Saan siitä elinvoimani. Viekää maa minulta, viekää minut maan ulottumattomiin, ja kerron teille, että se ei voi elää – enkä voi myöskään minä!”

Hän korotti ääntään kiihtyneenä ja kiinnitti huoneen toisel-la puolella seisovien huomion. John-herra hymyili säteillen, ja kreivitär oli jälleen saanut tilaisuuden pyyhkiä silmiään nenä-liinalla ja vuodattaa siihen krokotiilinkyyneleitä.

Taverner tuli huoneen läpi ja seiso i edessäni katsoen hiljaa vuoteella makaavaa miestä. Sitten hän sanoi äänellä, joka oli

niin luja, että huoneen toisella laidalla olevat saattoivat kuulla hänen sanansa: ”Minut on kutsuttu tänne lady Cullanin toimesta. Hän halusi kysyä neuvoani liittyen terveydentilaanne, josta hän on ollut huolissaan.”

Kreivitär tönäisi nuorempaa poikaansa merkiksi, että tämä olisi hiljaa. Hän oli autuaan tyytyväinen vaikutusvaltaansa Tavernerin suhteen, mutta John-herra, joka oli varustettu paremmilla aivoilla, ei ollut yhtä varma tohtorista.

”Minun mielestäni teidän ei ole viisasta jäädä tänne”, Taverner jatkoi. ”Ehdotankin, että tullette hoitokotiini nyt heti. Itse asiassa ehdotan, että lähdemme tästä talosta yhtä jalkaa.”

Ymmärsin, mitä Taverner yritti. Lady Cullan halusi, että hänen vanhin poikansa todistettaisiin mielenvikaiseksi, ja tämän käytös oli sen verran erikoista, että varsin todennäköisesti hän myös saisi haluamansa. Jos mies kuitenkin olisi hoitokodissamme, kukaan toinen lääkäri ei voisi sekaantua asiaan. Taverner ja minä voisimme käyttää omaa harkintaamme sen suhteen, todistettaisiinko hän mielenvikaiseksi vai ei, ja me totisesti emme tekisi sitä, ellei se olisi sekä hänen että hänen perheensä parhaaksi. Oli varsin todennäköistä, että Taverner saisi hänet jaloilleen ja että todistusta ei tarvittaisi, mutta se ei sopisi lady Cullanille. Mikäli lady vähänkin epäilisi, että aioimme tehdä jotain muuta kuin auttaa häntä järjestämään miesparka lukkojen taakse, myös meidät lähetettäisiin matkoihimme sillä perusteella, ettemme ”noudattaneet tarpeeksi suurta varovaisuutta”. Jostakin mielisairaalasta kutsuttaisiin paikalle joku, joka järjestäisi Mariuksen, Cullanin kreivin, varmaan talteen. Tämän vuoksi Taverner halusi viedä hänet heti paikalla pois. Mutta saataisiinko hänet houkutelluksi mukaan? Emme voineet pakkottaa häntä, elleimme todistaneet häntä mielisairaaksi. Häntä oli luultavasti hiillostettu koko elämänsä – voisiko hän luottaa kehenkään niin paljon, että luovuttaisi kohtalonsa heidän

käsiinsä? Voisiko Taverner taivuttaa persoonallaan hänet puolelleen, vai luiskahtaisiko hän sormiemme välistä käsiin, jotka eivät olleet yhtä puhtaat kuin meidän? Minusta tuntui samalta kuin opiskeluaikoinani, kun näin koiria vietävän ylös fysiologian laboratorioon.

Mutta tämän miehen vaisto oli yhtä vahva kuin koiralla, ja hän vaistosi tunteeni. Hän katsoi minua, ja hento hymy karehti hänen huulillaan. Sitten hän katsoi Taverneria.

”Mistä tiedän, että voin luottaa teihin?” hän kysyi.

”Sinun on luotettava johonkuhun”, sanoi Taverner. ”Katso-kaahan, ystäväiseni, olette poikkeuksellisen ahtaassa nurkassa.”

”Tiedän sen hyvin”, sanoi kreivi Cullan, ”mutten ole varma, joudunko vielä ahtaampaan nurkkaan, jos luotan teihin.”

Tilanne oli vaikea. Miesparka oli käytännöllisesti katsoen vanki mitä epämiellyttävimmän ja häikäilemättömimmän perheen käsissä, ja ellemme voisi suojella häntä, hänestä tulisi aivan varmasti vanki mielisairaalan telkien taa. Ja mikä ikinä hän olikaan tällä hetkellä, hänestä olisi epäilemättä tullut mielipuoli vietettyään lyhyen jakson mielisairaalaoloissa. Hän oli varmaankin oikeassa sanoessaan, että hän kuolisi, jos häneltä riistettäisiin vapaus, sillä hän oli sitä tyyppiä, joka sairastuu helposti tuberkuloosiin. Mutta kuinka me saisimme hänet luottamaan itseemme, jotta voisimme suojella häntä?

Taverner tuli viereeni vuoteen ääreen, jolloin leveät selkämme (olemme molemmat vantteria) sulkivat muut läsnäolijat keskustelun ulkopuolelle. Hän katsoi hetken ajan vakaasti vuoteella makaavaa miestä ja sanoi sitten matalalla äänellä, kuin tiedustellen salasanaa:

”Olen teidän kaltaistenne ystävä.”

Tummiin silmiin ilmestyi jälleen utelias, hieno ilme.

”Millaisia ’minun kaltaiseni’ ovat?”

”He ovat hyvin kauniita”, vastasi Taverner.

Huoneen toiselta laidalta kuuluva tirsakahdus osoitti, kuinka muu perhe suhtautui tilanteeseen, mutta minun mieleeni nousivat näkijän sanat: ”Kuinka kauniita ovatkaan Ylhäiset – kukkuloilla, alavilla kukkuloilla.”

”Kuinka te tiedätte ’minun kaltaisistani?’”

”Enkö tuntisi omiani?”

Katsoin Taverneria hämmästyksen vallassa. Tiesin, että hän ei koskaan valehdellut potilaalle. Mutta mitä ihmettä hänellä, sivistyneellä, kaupunkilaistuneella ja etevällä miehellä oli yhteistä tämän vuoteella makaavan hyljeksityn miehen kanssa, huolimatta tämän arvoasemasta? Sitten ajattelin Tavernerin sielun yksinäisyyttä ja salaisuutta. Kukaan ei tuntenut häntä, en edes minä, joka olin työskennellyt hänen kanssaan yötä päivää. Muistin, millaista myötätuntoa hän koki poikkeavia, epäinhimillisiä ja hylkiöitä kohtaan. Päätti hän kantaa mitä tahansa naamiota kanssaihmisten edessä, oli Tavernerin luonteessa jokin ominaisuus, joka salli hänen kulkea kynnyksen yli oudolle olemassaolon syrjäseudulle, missä asuvat hullut ja nerot, ensin mainitut sen röttelöissä, jälkimmäiset sen palatseissa.

Taverner kohotti ääntään. ”Minut kutsui Lady Cullan, joka toivoi minun neuvoani liittyen terveyteenne, joka on saanut hänet levottomaksi. Minun mielestäni kannatte poikkeuksellista perimää, ja sen vuoksi teidän on ollut vaikeaa mukautua ihmisyyhteisöön.” (Huomasin, että Taverner valitsi sanansa huolella ja että vuoteella makaava mies kuuli niissä eri merkityksen kuin kreivitär ja tämän toinen poika.)

”Minun nähdäkseni voisin auttaa teitä sopeutumaan, sillä ymmärrän teidän perimäänne.”

”Millä tavoin tämä perimä eroaa minun perimästäni?” tiedusteli John-herra hämmentyneen ja epäluuloisen näköisenä.

”Joka suhteessa”, sanoi Taverner. Keveä nauruntyrskähdys vuoteen suunnalta kertoi, että ainakin yksi henkilö ymmärsi, mitä Taverner tarkoitti.

Taverner käänsi selkensä muille ja puhui vuoteella makaa-
vulle miehelle. ”Tuletko mukaani?”

”Ehdottomasti”, vastasi kreivi Cullan, ”mutta haluaisin ensin pukeutua.”

Tämän vihjauksen kuultuamme poistuimme.

Istuuduimme erkkeriin asetetulle, leveälle penkille käytävän päähän, mistä voimme nähdä kreivi Cullanin huoneen oven ja siten estää häntä livahtamasta käsistämme. Lääkärinä en olisi jättänyt häntä lainkaan yksin, mutta ilmeisesti Taverner oli varma, ettei hän viiltäisi kurkkuaan auki, ja hänen perheensä ei välittänyt, vaikka hän olisi sen tehnytkin.

Olimme tuskin istuutuneet, kun John-herra käänsi jälleen keskustelun siihen, todistettaisiinko hänen veljensä mielisairaaksi.

”Toivon, että saisimme tuon todistuksen nyt, tohtori”, hän sanoi. ”On paljon sellaisia maihimme liittyviä seikkoja, jotka on hoidettava mitä pikimmiten.”

Taverner ravisti päätään. ”Asioita ei voida hoitaa näin hätäisesti”, hän sanoi. ”Minun täytyy saada tarkkailla veljeäsi jonkin aikaa ennen kuin voin sanoa, pitäisikö hänet todistaa mielisairaaksi vai ei.”

Nuo kolme tuijottivat häntä mykkinä kauhusta. Asioiden ei ollut oletettu etenevän tällä tavalla. Eriskummallisen mutta varakkaan ihmisen julistaminen mielipuoleksi on tuskallisen helppoa, jos hän pysyttelee perheensä huomassa, mutta olisi mahdotonta napata Marius Tavernerin nenän alta, jos hän menisi hoitokotiin. Hän voisi jäädä sinne loputtoman pitkäksi ajaksi pitäen yhä käsissään päätösvaltaa liiketoimien suhteen ja

estäen tehokkaasti perhettään koskemasta käteisvaroihin. Hän voisi jopa – mikä kauhea ajatus – parantua!

Johnin aivot toimivat ripeämmin kuin hänen äitinsä. Ladyla näytti edelleen olevan hämärä käsitys, jonka mukaan Taverner oli turvallisesti rakastunut häneen. John-herra puolestaan näki selvästi, että heitä oli narutettu ja että Taverner ei ainoastaan kieltäytynyt alistumasta heidän työrukkasekseen, vaan oli myös valmistautunut auttamaan onnetonta poloista, jota vastaan he juonivat, ja huolehtimaan, että peli pelattaisiin reilusti. Hän ei aikaillut toimiessaan näiden päätelmien mukaisesti.

”No, tohtori”, hän sanoi äänessään sellaista rehentelevää röyhkeyttä, josta on lyhyt matka tämäntyyppisten miesten puunatun ulkokuoren koreuteen, ”olemme kuulleet mielipiteenne, ja emme anna sille juuri arvoa emmekä totisesti tule sitä noudattamaan. Sanoin sinulle koko ajan, äiti, että meidän pitäisi saada ensiluokkainen mielipide Mariuksen tilasta sen sijaan, että turvautuisimme näihin paikallislääkäreihin. Emme pidätte teitä kauempaa, tohtori.”

Ja hän nousi näyttääkseen, että keskustelu oli loppunut.

Taverner kuitenkin istui kuin kana orrella ja hymyili herttaisesti.

”En ole ilmaissut minkäänlaista mielipidettä koskien teitä itseänne, herra Ingles, ja se on ainoa mielipide, jota olette oikeutettu minulta kysymään. Jos olisitte niin tehnyt, voisinkin varsin hyvin ymmärtää, miksi näytätte minulle ovea näin tyyliä. Kreivi Cullan on suonut minulle sen kunnian, että on antanut hoitonsa minun käsiini, ja vain hän, ei kukaan muu, voi irtisanoa minut tästä tehtävästä, oli sitten kyse asemastani lääketieteellisenä neuvonantajana tai vieraana hänen talossaan.”

Sanaharkan aikana makuuhuoneen ovi oli auennut ja kreivi Cullan oli astellut hiljaa paksua mattoa pitkin taaksemme. Hän

oli sipaissut karkeat, tummat hiuksensa otsalta suoraan pänsä taakse ja paljasti näin otsansa, jonka keskellä hiusraja teki V- kirjaimen muotoisen, terävän mutkan. Tämä sai hänet näyttämään vielä enemmän keijukaismaiselta kuin musta, takkuinen hiuspehko. Se, että Taverner oli jyrkin sanoin moittinut hänen perhettään, oli selvästi hänen mieleensä, ja hänen leveä suunsa, jonka huulet olivat epätavallisen ohuet ja punaiset, toinen pie- li oli kääntynyt ylöspäin ja toinen alaspäin hymyyn, joka kie- li pahanilkisestä hilpeydestä. Ristin hänet tuolloin mielessäni Kotitontuksi. Nimi pysyi hänellä yhä senkin jälkeen, kun vä- lillämme myöhemmin syntyi eriskummallinen ystävyysuhde.

Hän astui minun ja Tavernerin väliin ja heitti kätensä olka- päillemme omituiseen, epäenglantilaiseen, kiintymystä osoit- tavaan eleeseen. Vaikutti pikemminkin siltä, että hän otti mei- dät suojelukseensa, ei päinvastoin, ja tämä on aina leimannut suhdettamme. Niin puolustuskyvytön fyysisellä tasolla, niin mahtava Näkymättömissä valtakunnissa – sellaisena näyttäytyi Marius, Cullanin kreivi.

”Tulkaa!” hän huusi. ”Lähdetään tästä kauheasti talosta, joka on täynnä julmuutta. Se on vankila. Nämä ihmiset eivät ole oikeita, vaan epäpuhtaita naamioita, joiden takana ei ole mitään. Kun tuuli puhaltaa niiden lävitse, se kuulostaa puheel- ta, mutta ne eivät voi puhua oikeita sanoja, sillä ne ovat sielut- tomia. Tulkaa, menkäämme pois ja unohtakaamme ne, sillä ne ovat vain pahoja unia. Mutta sinä”, hän sanoi koskettaen Taver- neria, ”sinulla on sielu, ja hänellä”, hän laski kätensä olkapääl- leni, ”myös hänellä on sielu, joskaan hän ei tiedä sitä. Mutta minä annan hänen sielunsa hänelle ja opetan hänelle, että se on hänen omansa, ja silloin hän elää samoin kuin sinä ja minä elämme. Tulkaa, menkäämme! Menkäämme!”

Hän lähti pois päin pitkin pitkää hallikäytävää keinuttaen meitä muassaan vetovoimansa pakottamina, messuten ”Epäpuhtaita, epäpuhtaita!” korkealla, värisyttävällä äänellään, joka tuntui kiroavan talon sitä mukaa kun kuljimme sen läpi.

III

Kun saimme hänet autoon, vastavoima alkoi vaikuttaa, ja hän oli hermostunut kuin lapsi, joka yhtäkkiä huomaa olevansa yksin lavalla valtavan yleisön edessä. Jokin tuntematon mahti oli virrannut hänen lävitseen hetkeä aiemmin pyyhkäisten meidän kaikkien, niin ystävien kuin vihamiesten, ylitse vastustamattomalla voimalla. Nyt se oli jättänyt hänet, ja hän oli puolustuskyvytön ja oman huimapäisyytensä säikäyttämä. Hän katseli meitä salamyhkäisesti ja hämmentyneenä odottaen, mitä tekisimme hänelle nyt kun hän oli kavaltanut itsensä purkauksellaan.

Arvelin hänen olevan fyysisesti kuolemanväsynyt kaiken kokemansa jännityksen jälkeen ja näin ollen kyvytön järjestämään meille mitään hankaluuksia. Nämä eriskummalliset tapaukset, joihin Taverner oli erikoistunut, olivat kuitenkin petollisia, mitä tulee heidän fyysiseen tilaansa. Heillä oli käytössään yllättäviä voimavaroja, joiden avulla he voivat kuin nousta kuolleista. Pelkään pahoin, etten pitänyt potilastamme niin tarkoin silmällä kuin minun olisi pitänyt, sillä auton hidastaessa portin kohdalla hän ponkaisi yhtäkkiä seisaalleen, loikkasi ulos autosta ja katosi pensaikkoon.

Taverner päästi suustaan pitkän vihellyksen.

”Tämäpä kiusallista”, hän sanoi, ”mutta ei yllättävää. Ajattelinkin, että hän tuli mukaamme hieman liian hiljaisesti ollakseen aivan tervejärkinen.”

Nousin hypätäkseni autosta ja etsiäkseni karkulaisemme, mutta Taverner esti minua.

”Anna hänen mennä, jos hän haluaa”, hän sanoi. ”Me emme voi pakottaa häntä, ja voitamme hänen luottamuksensa suuremmalla todennäköisyydellä, kun annamme hänen täysin vapaasti päättää, mitä hän haluaa, kuin yrittämällä suostutella häntä tekemään jotakin sellaista, mitä hän ei mieli tehdä. Hänelle ei tee pahaa nukkua taivasalla tällä säällä, ja minä uskon vankasti lounaskellon voimaan. Cullanin hovi on viimeinen paikka, johon hän nyt suunnistaisi, ja hänen perheenjäsenensä eivät tiedä hänen katoamisestaan, ellemme kerro heille asiasta. – Mutta nyt me olemme Shottermillissa. Pistäytykäämme sisään tapaamaan Parkesia ja kuulkaamme, mitä sanottavaa hänellä on tapauksesta. On paljon asioita, jotka haluan selvittää.”

Tohtori Parkes, Cullaneiden perhelääkäri, oli parhaita ystäviämme paikkakunnalla. Hän tiesi jotakin Tavernerin teorioista ja oli enemmän kuin puolittain halukas ajattelemaan samoin kuin me, joskaan praktiikkansa puolesta peläten pidättäytyi yhtymästä ajatuksiimme liian voimakkaasti.

Tämä iäkäs ukkomies toivotti meidät tervetulleiksi lounaalle, joka koostui kylmästä lampaanlihasta ja oluesta. Taverner, joka ei koskaan aikaillut, vaan meni suoraan asiaan, jos hänellä oli jotakin sanottavaa, otti esille kysymyksen kreivi Cullanin mielentilasta. Asia oli juuri niin kuin olimme epäilleet. Jonkin aikaa aiemmin Parkes oli seissyt kreivin ja mielenvikaiseksi todistamisen välissä. Hän oli raivoisaan kuullessaan, että lady Cullan oli kutsunut Tavernerin hänen selkensä takana, mutta oli myös sitä mieltä, ettei potilaalle olisi haitaksi viettää yö ulkona. Itse asiassa tämä teki sitä usein, jopa talvisaikaan, kun kotiolut tulivat liian hankaliksi.

”Sinä olet oikea ihminen tekemään jotakin tässä asiassa, Taverner”, sanoi isäntämme. ”Olen usein pohtinut tätä tapausta

sinun teorioittesi valossa, ja ne saavat sellaiset asiat, jotka muutoin vaikuttavat omituisilta sattumilta, näyttämään selitettävissä olevilta. Tiede ei tunne sattumaa, vaan ainoastaan syy-yhteyden. Minä autoin Mariuksen maailmaan ja huolehdin hänestä, kun hänellä oli tuhkarokko tai hinkuyskä tai muuta vastaavaa, ja uskallan väittää, että tunnen hänet yhtä hyvin kuin kuka tahansa muukin, ja se ei ole paljon sanottu. Mitä enemmän tapaan häntä, sitä vähemmän ymmärrän häntä ja sitä enemmän hän kiehtoo minua. Se on outo juttu, tuo lumovoima, joka hänellä on minun kaltaisiini vanhoihin hölmöihin. Luulisi, että olisimme kuin vastakkaiset navat ja hylkisimme toisiamme, mutta asia ei ole lainkaan niin. Ystävystyminen Mariuksen kanssa on kuin ryydyn ottaminen – kun kerran aloittaa, käy lopettaminen mahdottomaksi.”

Tämä kiinnosti minua, sillä olin aavistellut samaa asiaa.

”Kun tapasin ensi kertaa kreivi Cullanin”, sanoin, ”hämmästyin, kuinka hän muistutti vanhaa Handleyn kylän kirkkoherraa. Onko heidän välillään jokin suhde?”

”Voi”, sanoi tohtori, ”nyt kajosit sängen omituiseen asiaan. Perheiden välillä ei ole minkäänlaista yhteyttä, paitsi että Cullanit rahoittavat pastoraattia ja suostuttelivat miehen kirkkoherran virkaan, ja luulen, että molemmat osapuolet katuvat tätä. Herra Hewins vihaa Mariusta kuin myrkyä ja sai kerran skandaalin aikaan kieltämällä tätä osallistumasta ehtoolliselle. Mutta mikä on heidän suhteensa siellä, mitä Taverner kutsuisi Sisemmiksi Tasoiksi – no, uskaltaisinpa arvata. Onko olemassa sellaista asiaa kuin jonkun henkilön henkinen isoisä?”

”Yleistyksen ovat epäluotettavia”, sanoi Taverner. ”Anna minulle joitain tosiasioita tilanteesta, ja voin kertoa sinulle enemmän.”

”Tosiasioita? Ei sellaisia ole, paitsi se, että heppu muuttuu vuosi vuodelta yhä enemmän kuin Hewinsin karikatyyriksi,

ja ne, jotka tuntevat vanhan tarinan, puhuvat siitä ja käyttävät sitä. Kettleburyssa on muuan maanviljelijä, joka ei suostu kynnemään ensimmäistäkään vakoa peltoonsa, ellei Marius johda valjakkoa –”

”Hetkinen”, sanoi Taverner, ”aloita alusta ja kerro meille tuo vanha tarina kokonaan.”

”Tuolla tarinalla ei ole mitään tekemistä asian kanssa, mutta kerron sen, oli siitä sitten hyötyä tai ei”, sanoi Parkes.

”Hewinsin vaimo oli erään luudantekijän tytär. Kai tiedätte, keitä luudantekijät ovat? He ovat miehiä, usein mustalaista syntyperää, jotka ovat hankkineet itselleen vuokratilan nummilta ja pitävät sitä hallussaan asunnonvaltaajan oikeudella. Se on kamalan kovaa ja villiä elämää, ja miehet ovat yhtä kovia ja viljeljiä kuin nummet. Mitä tulee naisiin, on sitä parempi, mitä vähemmän heistä puhutaan.

”No, Hewins meni naimisiin tytön kanssa syystä, jonka hän itse tietää parhaiten, ja huonommin yhteen sopivaa paria olisi ollut vaikea löytää. Tytön iso-isoäiti oli, muuten, yksi viimeisistä Englannissa noituudesta oikeuteen joutuneista naisista. He saivat tyttären nimeltä Mary, joka huolehti äidistään ja kuului pikemminkin kanervaisille nummille kuin pappilan maille.

”Tämä huono-onninen tyttö rakastui edesmenneeseen kreivi Cullaniin ja tämä tyttöön. Se tapahtui melko avoimesti, ja kaikki ajattelivat, että kihlauksesta ilmoitettaisiin, mutta ilmeisesti perheen painostus oli liian raskas kestää. Ja seuraava asia, joka tiedetään, on, että kreivi hylkäsi pienen Maryn ja nai nykyisen lady Cullanin, Mariuksen äidin. Pettymys oli Marylle liikaa, ja hän meni päästään vialle. Hänet piti sulkea mielisairaalaan, jossa hän kuoli vuoden sisään. Hänen hourailunsa, no, sitä ei sopinut kenenkään kuunnella. Jos hän olisi ollut iso-isoäitinsä aikalainen, luultavasti myös hän olisi joutunut oikeuden eteen noituudesta syytettynä.

”Koko tapaus loi tietenkin epämiellyttävän vaikutelman, ja se muistetaan edelleen näillä main maalaisten keskuudessa. Cullanin oma piiri on tosin unohtanut sen, jos koskaan siitä tiesikään. Vauvat ovat kovin samanlaisia, eikä Marius varhaislapsuudessaan herättänyt juuri huomiota, paitsi erikoisen nimensä suhteen, jonka hänen isänsä vaati annettavan hänelle asiaa mitenkään selittämättä. Kun poika kasvoi niin vanhaksi, että hänen ihonväriinsä saattoi erottaa, huomattiin, että vaikka vanha kreivi ja lady Cullan olivat molemmat vaaleaa tyyppiä, oli Marius tumma kuin pieni läkkiseppä. Hän näytti Cullanin hovin lastenhuoneessa hyvin omituiselta ja kuin väärään paikkaan joutuneelta, samalla kun tusina hänen näköisiä poikia juoksenteli luudentekijöiden mökkien ympärillä. Ja kun hän kasvoi vanhemmaksi, sinne hän mielellään menikin, ja itse asiassa siellä hän luultavasti nytkin on.

”Hän ei koskaan tee mitään oman yhteiskuntaluokkansa kesken. Sen sijaan hän menee ja tulee ympäriinsä näiden nummien vuokratilojen tienoilla, astuu keittiöihin ja syö aterian tai juo lasin maitoa, tai istuu avotulen ääressä tuntikausia myrskyisinä päivinä. Hän ei anna juomarahaa ihmisille, kuten voisi olettaa, vaan pyytää mitä haluaa, saa sen ja lähtee, ja he ymmärtävät hänen tapansa. Vastineeksi hän näyttää toimivan jonkinlaisena onnentuojana sadonkorjuun ja kynnön aikana. Hänet kutsutaan tiloille mailien päähän leikkaamaan heinän ensimmäisen niiton tai kävelemään kynnetyllä pellolla kylvön aikaan.

”Voitte muodostaa omat teorianne. Itse en sano mitään, paitsi että vuosi vuodelta hän muuttuu yhä enemmän vanhan Hewinsin näköiseksi ja että Hewins ei anna hänelle ehtoollista.”

”Arvelinkin, että asioiden taustalla on jotakin tämän tapaista”, sanoi Taverner.

”Kuinka aiot toimia hänen suhteensa olettaen, että hänet saataisiin taivutelluksi suostumaan hoitoosi? Luuletko, että olisi mahdollista saada hänet normaaliksi?”

”Mitä tarkoitat ’normaalilla?’” Taverner penäsi. ”Tarkoitatko ’keskivertoa’ vai ’tasapainoista?’”

Mutta ennen kuin keskustelua ehdittiin jatkaa pidemmälti, eräs potilas soitti, ja me lähdimme.

”Pelkään pahoin”, sanoin, ”että he onnistuvat järjestämään miesparan lukkojen taa, jos hän vaeltelee ympäri maaseutua, seurustelee mustalaisten kanssa ja tekee taikoja sadon hyväksi. Eikö meidän pitäisi yrittää saada hänet kiinni?”

”Pitäisi”, sanoi Taverner, ”mutta aion käyttää omia keinojani, ja niihin ei kuulu paisuteltu ajojahti.”

”Mariuksen ja meidän välillä on omituiden side”, sanoin. ”Huomasitko sen?”

”Voi”, sanoi Taverner, ”sinä siis tunsit siteen? Se yksinkertaistaa asioita paljon. Sinussa on jonkinlaista hengenheimolaisuutta näiden Panin lapsien kanssa. Muistatko Dianan ja sen, kuinka hän lumosi sinut?”

Tunsin korvieni kuumenevan. En erityisemmin halunnut tulla muistutetuksi tuosta tapauksesta.

”Ei”, sanoi Taverner ymmärtäen tunteeni, ”se side oli katkaistava, sillä se ei olisi toiminut. Diana olisi ottanut sinut kookonaan ja tyydyttänyt vain yhtä osaa sinusta, jos olisit mennyt hänen kanssaan naimisiin. Jos sen sijaan ystäväystyt Mariuksen kanssa, hän on kosketuksissa sen luonteesi tason kanssa, joka kuuluu hänen omaan valtakuntaansa, ja jättää loput vapaaksi. – Vain harvoin ihmisten, jotka edustavat erilaisia säteitä ja kehityksen asteita, onnistuu mennä naimisiin keskenään omien avioliittolakiemme mukaan. On kuitenkin erinomainen asia omata erilaisia ystäviä, sillä he kehittävät oman luontomme nukkuvia puolia paljastaen siten sen vaillinaisuuden.”

IV

Meidän ei tarvinnut odottaa kauan kolmannen näytöksen esiripun nousemista. Kun sinä iltana tulin ulos portista postilaatikon luona, näin nummen partaalla varjokuvana hohtavaa auringonlaskua vasten seisovan miehen hahmon. En voinut erehtyä hahmon ryhdistä, vaikken nähnyt kasvoja. Muistaen Tavernerin neuvon en yrittänyt lähestyä häntä, vaan seisoin liikkumatta portilla katsellen.

Hän oli selvästi odottanut minua, sillä kun hän kuuli lukan kolahduksen, hän kääntyi ja käveli muutaman jaardin lähemmäs.

”Odotatko, että tulen sinne sivistyneelle kamaralle tapamaan sinua, vai tuletko sinä neitseelliselle maaperälle tapamaan minua?” hän huusi välissämme olevan tilan läpi.

”Minä tulen nummelle tapaamaan sinua”, vastasin ja astuin sivuun kivetyltä tieltä hiekkaiselle joutomaalle.

”Mikä sinun nimesi on?” hän huusi, kun lähestyi häntä.

”Rhodes,” vastasin, ”Eric Rhodes.”

”Hah”, hän sanoi, ”minäpä kutsun sinua Gilesiksi!”

Hän kohotti kätensä koivun oksaan, joka riippui aivan päidemme yläpuolella, ja sitä ravistamalla sai pisarakuuron putoamaan lehdiltä. Myrsky oli juuri ylittänyt paikan.

”Omaan nimeeni”, hän huusi, ”kastan sinut Gilesiksi.”

(Kun myöhemmin kysyin Tavernerilta tästä tapauksesta, hän sanoi, että kyse oli noitaisoäidin tekosista, muttei antanut tarkempaa selitystä.)

”No?” sanoi Cullanin kreivi työntäen kätensä kauhean tweed-pukunsa taskuihin ja nojaten päätään toiselle puolelle. ”Mitä te haluatte minusta? Katsohan, en ole aivan niin hullu kuin miltä näytän. Voisin käyttäytyä asiallisesti, jos se ei

pitkästyttäisi minua niin paljon. Mutta olen ollut melko hölmö laittaessani itseni mielenvikaisuutta koskevien lakien väärälle puolelle, ja olen, kuten te sanotte, pulassa. Väittäisittekö jotakuta hulluksi siksi, että hän ei halua luovuttaa omaisuuttaan maksaakseen veljensä velat tietäen, että näiden velkojen maksuja käytetään vain yhä suuremman luoton hankkimiseen?”

”Omasta puolestani en”, vastasin. ”Mutta jos henkilö sekä käyttäytyy epätavallisesti että pitää perheen kukkaronnyörejä tiukalla, on hyvin todennäköistä, että ennemmin tai myöhemmin löytyy joku, joka voidaan suostutella näin tekemään.”

”Jos et onnistu ensimmäisellä kerralla, yritä, yritä uudelleen”, taisi olla äitini motto”, sanoi kreivi Cullan. ”Olettaen, että siirtäisin matkalaukkuni hoitokotiinne – ei sillä, että tarvitsisin puhtaita kaulaimia tai muita joutavuuksia – antaisitteko minulle kunniasananne, että minua kohdeltaisiin vieraana eikä potilaana?”

”Sitä teidän täytyy kysyä tohtori Tavernerilta”, sanoin. ”Mutta jos luotatte häneen, olen varma, ettette tule katumaan.”

Kreivi Cullan pohti asiaa hetken, sitten nyökkäsi ja tuli kanssani hoitokotiin.

”Tietenkin lupasin hänelle sen, mitä hän pyysi”, sanoi Taverner kertoessaan minulle kreivin hoitokotiin saapumisen jälkeen käydystä keskustelusta. ”Lupasin, etten kohdistaisi häneen hoitotoimenpiteitä. Aion myös toimia lupaukseni mukaisesti, ja niin myös sinun tulee tehdä. Sen sijaan olen hänen itsensä vuoksi osoittanut hänelle potilaan, jota hoitaa.”

”Ja tuo potilas on – ?” kysyin.

”Sinä itse”, sanoi Taverner.

Rämähdin nauruun. ”Sinäpä olet nokkela ötökkä!” huudahdin.

”Niin taidan todella olla”, sanoi Taverner hymyillen hieman leveämmin kuin tilanne tuntui edellyttävän. ”Ja luulenpa, etten

ole ainoa ötökkä näillä main. On myös kaksi muuta karpästä, ja aion saada ne molemmat yhdellä iskulla.”

Marius otti velvollisuutensa hoitajanani vakavasti, ja minä, kuten Taverner toivoi, olin Mariukselle niin paljon mieliksi kuin hän suinkin kesti. Kun hoidettavana oli vakava tapaus, Tavernerilla oli tapana omistautua sille muutamien päivien ajan ja jättää hoitokodin rutiinitehtävät minun huolekseni, mutta tässä tapauksessa hän itse hoiti rutiiniasiat ja jätti Mariuksen minun hoidettavakseni.

Pian aloin kuitenkin epäillä, että pikemminkin Marius hoiti minua. Hänen nopea järkensä ja terävät, tarkat aivonsa nostivat hänet hallitsevaan asemaan suhteessa minuun, ja pian tajusin, että hän pelkkää intuitiotaan seuraten oli parempi psykologi kuin minä olin tai voisin koskaan koulutuksestani huolimatta olla. Pikku hiljaa hän alkoi liittyä seuraamme toimistohuoneessa, mikä oli vastoin kaikkea ammattietikettiä ja minun mielestäni hyvin ajattelematonta. Minun on myönnettävä, että tunsin mustasukkaisuuden pistoksia kuullessani ensi kertaa Tavernerin kysyvän hänen neuvoaan ja noudattavan sitä liittyen joihinkin tapauksiin, jotka olivat saaneet meidät hämillemme. Marius oli älynsä puolesta paljon lähempänä Taverneria kuin minä. He tulivat samalta henkiseltä alueelta, alitajunnan takamailta, mutta toisessa hallitsevana oli tiedemies, toisessa taiteilija. Taverner oli pelastanut sielunsa naamioimalla sen, kun taas Marius oli lähes menettänyt omansa paljastaessaan sen karkeille silmille. Syysiltojen saapuessa kuunnellessani keskustelua vastaanottohuoneen takan lähellä ihmettelin usein, kuinka moni niistä, jotka olivat henkisesti samaa sukua heidän kanssaan, riutui samalla hetkellä vankiloissa ja hullujenhuoneissa, ja miksi sivistyneen maailman täytyi murskata Mariuksen kaltaiset pyöränsä alle. Oivalsin myös, miksi salatieteilijät

työskentelevät piilossa vaitioloon vannoutuneen veljeskunnan suojeleuksessa ja näyttävät maailmalle sellaiset kasvot kuin Tavernerilla oli kätkien todellisen elämänsä kaikilta paitsi veljiltään. Marius oli Taverneria heikompi ja joutunut selkää seinää vasten. Sen sijaan esimieheni, jota mainittu järjestö suojelee, ohjasi seremonioiden avulla niitä voimia, jotka raastoivat Mariusta ja repivät häntä kappaleiksi, ja kasvoi siten vahvaksi sen avulla, joka kalvoi toista.

Taverner saattoi meidät usein yhteen noina varhaisyyksyn päivinä, jotka lyhentyivät asteittain talveksi. Mariuksella oli paljon maatilaan liittyviä liikeasioita hoidettavanaan, ja minun tehtäväni oli avustaa häntä. Raha-asioiden suhteen hän oli kuin pikkulapsi ja heti liikemiesten kanssa tekemisiin joutuessaan tuli perin pohjin huijatuksi. Hänen onnekseen Cullanin omistukset koostuivat lähes kokonaan maasta, jonka suhteen hänellä oli erityinen kyky, ja maaomistukset tuottivat hänelle paljon erikoisella tavalla. Vuokralaiset suhtautuivat häneen taikauskon leimaamalla kunnioituksella ja minun nähdäkseni heidän suhdettaan Mariukseen leimasi enemmän kuin puoleksi pelko. He varoivat kaikesta huolimatta petkuttamasta häntä, ja minun tietääkseni hän teki taikoja peltojen hyväksi, jolloin maanviljelijä seurasi sivusta arka hymy kasvoillaan, häpeissään tunnustaa taikauskaisuutensa, mutta samalla epätoivoisen innostuneena Mariuksen tekemistä taioista.

Asiantila ei kuitenkaan voinut jatkua ikuisesti, ja vihdoin minun oli pyydettyä Tavernerilta muutama päivä vapaaksi osallistuakseni lääketieteelliseen kokoukseen Lontoossa. Ne myönnettiin minulle auliisti, ja helpotukseksi myös Marius suostui lähtöön mukisematta. Niinpä lähdin takaisin ihmisten ilmoille. Tämä oli ensimmäinen kerta kun osallistuin kaltaiseni kokoontumiseen sen jälkeen kun olin astunut Tavernerin

palvelukseen, ja odotin tapahtumaa innokkaasti. Tunsin, että täällä jalkani olisivat tukevasti kotinummillani. Tavernerin kanssa koin olevani jokseenkin kuin kala kuivalla maalla.

Mutta kun erilaisia esitelmiä oli pidetty ja keskustelua jatkettiin, huomasin erikoisen tunteen valtaavan itseni. Kun olin Tavernerin kanssa, mieleni tuntui liikkuvan verrattain hitaasti ja kömpelösti. Mutta verrattuna näihin miehiin mieleni syöksyi nopeasti ja kirkkaasti kuin salama. Kun uusi ilmiöiden joukko kuvailtiin minulle, tunsin tunkeutuvani kätkeytyyn elämään, joka pani sen liikkeelle. En nähnyt sitä selvänäköisen kirkkaudella, kuten Marius näki, mutta tiesin asioita erehtymättömän intuition pohjalta, jota en voinut selittää edes itselleni.

Vielä vähemmän osasin selittää sitä muille. Ja kun olin kerran yrittänyt ottaa osaa keskusteluun, mikä todellakin oli suoranaisten menestys, vetäydyin hiljaisuuteen, joka ei päästänyt sisälleen sinne kuulumattomia tunnusteluja. Sieluni valtasi kertakaikkisen yksinäisyyden tunne liikkuessani näiden ammattiveljieni keskellä. Tuntui kuin olisin katsonut sisään kokoussalin ikkunasta sen sijaan, että olisin itse osallistunut kokoukseen. Ennen kuin palasin vanhoille kulmilleni en ollut ymmärtänyt, kuinka pitkälle olin kulkenut sitä samaa polkua pitkin, jota Taverner asteli. Eläessäni jatkuvasti hänen läheisyydessään ja kuunnellessani hänen näkökohtiaan sieluni oli viritetty hänen perussävelensä mukaan ja erottunut tovereideni sieluista. Tiesin, etten voisi antautua mihinkään suhteeseen ulkopuolella tuota omituista, järjestymätöntä veljeskuntaa, joka seurasi Salaista Polkua, ja silti en ollut myöskään yksi heistä. Näkymätön aita sulki minut ulos myös heidän keskuudestaan, enkä voinut liittyä heidän elämäänsä.

Kokous päättyi juhlapäivällisiin, joihin lähdin melkoisen mielenmyllerryksen vallassa. Eristykseni niistä, joita olin pitänyt omana heimonani ja joihin olin nojautunut tukea

tarvitessani, vaivasi minua yhä enemmän ja enemmän. Tarve työntää syrjään verho, jonka taakse minun oli suotu luoda ohi-kiitävä silmäys, kasvoi yhä suuremmaksi ja suuremmaksi. Se, että olin Tavernerin työtoveri, ei kuitenkaan antanut minulle oikeutta astua verhon taa. Minun tuli käydä sieluni taloon ja kävellä sen lävitse takaovelle asti. En voi kuvailla paremmin sitä erikoista sisäänpäin kääntymistä, jonka tunsin olevan edessäni.

Olin aina pelännyt, että sieluni olisi täynnä freudilaisia komplekseja ja sellaisia asioita, jotka romuttavat ammattiuria, ja tämän ajatus loi perustan henkisellemuorille. Mutta nyt oivalsin, mitä Marius oli tehnyt minulle noiden viikkojen aikana, jotka olin viettänyt tiiviisti yhdessä hänen erikoisen persoonallisuutensa seurassa – hänen ajattelutapansa ehdoton luonnollisuus ja kaikkien perinteisten sosiaalisten dogmien puute olivat asteittain muuttaneet omia arvokäsityksiäni. Kuin hopeaseppä konsanaan, en katsonut esineessä ainoastaan huolellista työn laatua, vaan arvioin itse metallia, jonka se sisälsi. Sen vuoksi en enää pelännyt menettää tiettyjä asioita, joita olin aiemmin pitänyt suuressa arvossa.

Ja kun huomasin, etten enää arvostanut samoja asioita, joita suurin osa ihmisistä arvostaa, tunsin yllättäen voivani kurottaa kohti Näkymätöntä, jota olin jo kauan tavoitellut huolimatta kaikista kieltäyöksistäni, mutta jota en ollut koskaan rohjennut koskettaa, jotten niin tehdessäni tuhoaisi uraani. Punnitsin mietteisiini vajonneena mielessäni näitä asioita unohtaen täyteen ahdetun huoneen ja puheenjohtajan pitkäpiimäisen esityksen. Katsoin elämää suoraan kasvoihin, ja kun lopetin, kaikki arvot oli arvioitu uudestaan. Olin totisesti astunut elämän taloon ja kulkenut kaikkien huoneiden läpi.

Ja silloin, itsestään ja ilman ponnistelua, avasin sieluni takaoven ja astuin ulos avaraan ja tähtikirkkaaseen astraaliyöhön.

Näin äärettömän avaruuden, jonka läpi suuret Säteet kulkivat yhä uudelleen, ja aistin lukemattomien Henkien kulkevan ohi. Silloin yksi säteistä osui minuun, ja tunsin kuin jokin sisäisimmästä olemuksestani olisi syttynyt Tuleen ja loistanut.

Poissaolon puuska meni ohi, ja tulin jälleen tietoiseksi ympäristöstäni. Sama esiintyjä puhui yhä, kukaan ei ollut huomannut huomioni herpaantumista. Ajalla ja paikalla ei ole osaa psyykkisissä kokemuksissa.

Helpotuksekseni illallinen lähestyi loppuaan, ja pakenin tukahduttavasta ilmapiiristä, joka oli raskas ruuan ja sikarien hajusta, Lontoon räikeään yöhön. Täällä ei kuitenkaan ollut mitään paikkaa, jossa olisin voinut olla yksin ajatusteni kanssa, sillä ympärilläni tulvi ihmisiä. Minun täytyi saada tilaa ja pimeyttä, jossa sieluni voisi hengittää. Koska oli myöhä, keräsin tavarani, sain autoni ulos ja suunnistin Portsmouth Roadia pitkin kohti pitkää Hindheadiin johtavaa tietä.

Siihen tiehen liittyi paljon muistoja. Ne, jotka ovat lukeneet nämä muistiinpanot, tietävät, kuinka usein Taverner ja minä olimme pyyhältäneet sitä pitkin yhdessä jos toisessakin seikkailuistamme, joihin minut oli johdattanut ystävyuteni erikoisen ja voimakkaan henkilön kanssa. On totta, että tiesin nyt Tavernerista vain vähän enemmän kuin tuttavuutemme alussa, mutta jestas, kuinka paljon enemmän tiesinkään itsestäni! Mietin, että jos Taverner ja minä jostakin syystä eroaisimme, kuinka voisin palata ihmisten maailmaan ja löytää sieltä paikkani. Enkö olisi sille yhtä vieras kuin Marius? Ne, jotka astuvat Näkymättömään, eivät koskaan todella palaa, ja ellen löytäisi seuraa siellä, minne koskaan olisinkaan mennyt, minun pitäisi viettää elämäni henkisessä yksinäisyydessä kauhistuttavan sielullisen kaipuun vaivaamana – kaipuun niihin kirkkaisiin paikkoihin, joihin olin päässyt kurkistamaan.

Uppoutuneena ajatuksiini kiisin ohi risteyksen, josta käännettiin hoitokotia kohti, ja vasta moottorin vaatiessa minua vaihtamaan vaihdetta tajusin, että olin kipuamassa Hindheadin kukkuloita. Alapuolellani lepäsi sumun täyttämä Punch Bowlin alava syväne, joka näytti kuunvalossa kuin järveltä, ja ylläni näkyi varjokuvana tähtiä vasten suuri kelttiläinen risti, joka antoi hirtetyille rauhan. Kaikki oli hyvin hiljaista, eikä ilma liikkunut. Tässä valtavassa hiljaisuudessa avoimella nummella, kaukana kaikesta inhimillisestä elämästä ja ajattelusta, tunsin huomaamattoman olemuksen yläpuolellani, kuin olisin kävellyt näkymättömän veden läpi. Auton moottori oli pysähtynyt rinteeseen, ja ympärilläni vallitsi täydellinen hiljaisuus ja pimeys. Jokin oli lähelläni. Tiesin sen, ja se kurkotti kohti minua, joskaan ei voinut koskettaa minua, sillä minun oli otettava ensimmäinen askel. Tekisinkö sen? Uskaltaisinko astua inhimillisen kokemuksen kapean piirin ulkopuolelle laajempaan tietoisuuteen, joka ympäröi minua joka puolelta? Avaisinko oven, jota ei enää koskaan voitaisi sulkea?

Yläpuolellani kukkulalla suuri graniittiristi peitti osan tähdistä. Se oli kelttiläinen risti, joka koostui ikuisuuden ympärästä ja kieltämyksen levitetystä käsivarsista. Sumu oli noussut ylös ja verhosi alavan maan, joka ulottui kohti Frenshamia niin pitkälle, että minusta tuntui kuin olisin yksin kuun kraatterissa. Irrotettuna kaikesta inhimillisestä vaikutuksesta, korkealla nummien kolkoilla huipuilla, kohtasin sieluni kasvoista kasvoihin näkymättömän elämän noustessa kuin vetäytyvä meri, kuin antaakseen tilaa päätökselleni.

Epäroiden halusin syöksyä tuohon ihanaan elämään, ja silti samalla pelkäsin sitä. Silloin jokin tarttui yllättäen sydämeeni ja veti minut sisään. En voi kuvailla sitä paremmin.

Olin ohittanut näkymättömän rajan ja olin nyt sen toisella puolella. Tietoisuuteni rauhoittui jälleen, maailma oli muuttumaton, suuri risti häämötti yhä pääni yläpuolella, ja silti kaikki oli syvästi erilaista – minulle kaikki oli äkisti herännyt eloon. Eikä kaikki ollut vain elossa, vaan myös jakoi tuota elämänsä, sillä minä olin yhtä niiden kanssa. Ja silloin tiesin, että vaikka olisin ihmisten maailmassa aina eristynyt, minulla oli tämä ääretön seurani kaikkialla ympärilläni. En ollut enää yksin – kuten Taverner, Marius ja monet muut, olin astunut Näkymättömään.